

Bybelse Dagboek *vir elke dag ...*

1999

Die Bybelse Dagboek kom elke jaar
saam met die *Almanak*. Dit is
bedoel om elke dag gebruik
te word as hulpmiddel by
huisgodsdiens of per-
soonlike Bybel lees.

VOORWOORD

Ds PJ van der Merwe
Redakteur

Hierdie jaar se uitgawe van die Almanak staan in verband met die herdenking van die Driejarige Oorlog. Die redaksie van die *Bybelse Dagboek* het eweneens aan vanjaar se uitgawe van die Bybelse Dagboek 'n historiese kleur verleen. Die Bybelse Dagboek verskyn vanjaar vir die drie en dertigste keer! Tussen 1966 en 1998 het daar meer as 11 600 dagstukkies verskyn! Die redaksie het dit goed gedink om vir hierdie uitgawe 'n versameling vanuit reeds verskene bydraes te maak en dit vir u as 'n besondere Dagboek vir 1999 aan te bied. Omdat die Almanak as 'n jaarboek hanteer word, bestaan die moontlikheid dat die daarmee saam verskene dagstukkies eweneens as verby en afgehandel beskou kan word. Met hierdie poging het die redaksie probeer om kostelikhede van die verlede weer na vore te bring, sodat die vrug van harde arbeid in die verlede steeds benut kan word in die hede. Uiteraard is dit só dat die redaksie in sy keuses rekening gehou het met effektiwiteit, kontinuïteit en die kerklike jaar. Daar is in die keuse van bydraes ook rekening gehou met die veelsydige gebruiksmoontlikhede van die Bybelse Dagboek. Soms is bydraes baie geskik vir huisgodsdienste en soms is dit meer geskik vir Bybelstudie. Nietemin is daar probeer om 'n balans te handhaaf vir effektiewe gebruik deur elke leser.

Soms was dit nodig om hier en daar 'n argaïsme uit te skakel of 'n sinskonstruksie te verander of ander klein veranderinkies aan te bring. Ons vertrou dat die oorspronklike skrywer daarmee genoeg sal neem.

Mag hierdie Bybelse Dagboek vir u 'n handige begeleiding wees in u hantering van die Bybel.

Die eerste vers van die oudste evangelie wat ons besit, dien as 'n opskrif vir die hele geskrif. Daarmee wou Markus vir ons aandui waarom hy gaan skryf: *die Evangelie van Jesus Christus, die Seun van God*. Wanneer hy hierdie blye boodskap verkondig, vervaag baie gegewens, selfs sy eie naam word nie genoem nie. Van oneindig groter belang is Jesus wat tegelyk bringer en die inhoud van die blye tyding is waarvan hy wil vertel.

Die evangelie, die blye boodskap wat hy wil verkondig, leef reeds vir eeue in die geloofsverwachting van die volk van God. En nou het God se tyd aangebreek om sy beloftes waar te maak. In Jesus gebeur dit. *...jy moet Hom Jesus noem, sô is dit aan Josef gesê, want dit is Hy wat sy volk van hulle sondes sal verlos* (Matt 1: 21). En die naam Christus dui Hom aan as die Gesalfde, dit is die Messias, wat God se heilswerk kom voltooi. Hierdie Jesus, so bely Markus, is die Seun van God, en juis dit is die blye tyding. Hy is nie net 'n voorbeeldige mens nie, nie net 'n groot profeet nie – Hy is die Seun van God, en daarom kan Hy ook sy volk red vir die ewige lewe! Dit kan egter alleen geglo word deur die werking van die Heilige Gees in die lewe van die mens.

Vandag is die eerste dag van 'n nuwe jaar. Kom ons skryf ook hierdie woorde as opskrif bo die hele jaar wat voor ons uitstrek: *Die evangelie van Jesus Christus, die Seun van God*. Maar dan moet dit ook vir ons méér wees as net 'n slagspreuk. Hierdie woorde moet die koers en inhoud van ons lewens elke dag bepaal.

Gesang 132

PJ de Beër

Markus begin om die evangelie van Jesus Christus, die Seun van God, te verkondig. Hy vertel van Johannes die Doper, die wegbereider, wat die vervulling is van die profesieë van Maleagi 3: 1 en Jesaja 40: 3. In 'n paar kort, saamgeperste sinne vertel hy verder van die prediking van Johannes (Mark 1: 4) en van Jesus (Mark 1: 15). Lees ons ook nog die enkele mededelings oor hierdie preke in die ander evangelies (onder meer Matt 3: 1-12 en Luk 3: 1-20), dan sien ons dat daar heelwat ooreenkomste tussen hulle bestaan, maar tog ook ingrypende verskille.

Beide Johannes en Jesus het aangekondig dat die koninkryk van God naby is, en daarom moet die mense hulle bekeer. Jesus voeg hieraan toe: *...en glo die evangelie*. Die benadering van Johannes in

sy prediking is dat die volk van die Here hulle van bepaalde sondes moet bekeer, anders gaan die oordeel van God hulle tref in die vernietigende eindoordeel: *...die kaf sal Hy met onblusbare vuur verbrand* (Luk 3: 17). Jesus het 'n ander bewegegrede: Die koninkryk van God is naby, maar vir Hom is dit blye nuus – dit is evangelie! By Johannes kom die koninkryk as 'n oordeel, terwyl dit by Jesus evangelie is – goeie nuus. Johannes sê: God kom oordeel en Jesus benadruk: God kom red. Dit word ook elders in God se Woord bevestig: *God het nie sy Seun na die wêreld toe gestuur om die wêreld te veroordeel nie, maar sodat die wêreld deur Hom gered kan word* (Joh 3: 17).

Daarom moet die volk hulle bekeer, nie in die eerste plek uit vrees vir God se oordeel nie, maar in vreugde en blydschap omdat God in Jesus die wêreld 'n laaste kans bied: Elkeen wat dié evangelie glo, word vrygespreek en saam met Jesus sal hulle die heerlike, gelukkige toekoms by God geniet. Bekeer julle deur hierdie verrassende nuus te glo! *Bekeer julle en glo die evangelie*. Hierdie prediking van Jesus geld nog onverkort en dringend in ons lewens. Elkeen wat 'n ander weg tot verlossing soek, soek tevergeefs.

Gesang 247

PJ de Beer

3 Januarie

Navolger van Jesus

Markus 1: 16-20

Op 'n saaklike, eenvoudige en ongekunstelde wyse ontvou Markus sy evangelie. Op 'n gewone werksdag bevind Jesus Hom langs die See van Galilea waar vissermanne besig is met hulle dagtaak. Dit is egter geen toevallige mededeling nie. Markus wil die roepingsgeskiedenis van die eerste dissipels vertel en met hierdie vertelling wil hy vir alle tye duidelik maak wat navolging van Jesus beteken.

Op hierdie dag word vier manne op merkwaardige wyse tot dissipels geroep. Jesus rig nie 'n vriendelike uitnodiging aan hulle om Hom te volg nie. Hy spreek hulle op vorstelike wyse aan: *Kom hier! Kom saam met My...* Die klem word hier op die volmag van Jesus geplaas. Hy het die volmag om hulle te roep en aan te stel. Dit is die Messias, die Christus wat hier spreek. As draer en bringer van die ryk van God, bind Hy sy dissipels aan Hom. En hulle volg Hom sonder vrae of besware, onvoorwaardelik om voortaan voltyds in Jesus se teenwoordigheid en diens te staan. Skielik vervaag alles wat tot dusver hulle lewens gevul het in die niet.

Navolging beteken om sonder voorwaardes gehoorsaam te wees in algehele onderwerping aan die leiding van Jesus die Here. Natuurlik beteken dit dat elke navolger ook sy kruis sal dra (Mark 8: 34; Matt 10: 38), maar dit beteken óók dat jy so die koninkryk van God sal ingaan. Maar Jesus roep nie net tot navolging nie, Hy roep ook tot diens. Navolging en diens is onlosmaaklik aan mekaar gebonde: *...en*

Ek sal julle vissers van mense maak. Dit is weer eens 'n vorstelike woord van die Christus. Hy versamel sy dissipels en alleen sy opdrag geld! Sô gesien, is navoring 'n geloofsdaad wat die hele lewe van die mens beheers en die koers daarvan aandui.

Kom hier! Kom saam met My.... Hóór jy die Woord van Christus Jesus?

Gesang 222

PJ de Beer

4 Januarie

'n Gebed in die nag

Markus 1: 32-39

Toe die son daardie dag sak, was die sabbat agter die rug. Dit is 'n gebeurtenisvolle dag wat Kapernaum in beroering gebring het. Eers het die mense verstom gestaan oor die prediking van Jesus en die gesag waarmee hy gespreek het (Mark 1: 22) en daarna volg die konfrontasie met die bese gees wat 'n man getreiter het (Mark 1: 23). Toe volg die genesing van Petrus se skoonma (Mark 1: 29-31). Noudat die sabbat verby is, is dit die mense geoorloof om hulle siekes na Jesus te bring. Waar Jesus is, kom verlossing. Hy maak 'n gebroke wêreld heel en bevry diegene wat in die greep van die bese geeste verkeer.

Die nagrus van Jesus moes maar kortstondig gewees het, want in die nag staan Hy op en gaan soek 'n eensame plek om te bid. Is dit nie 'n aangrypende mededeling nie! Nieteenstaande sy vermoedheid en die swaie las wat Hy moes dra van mense wat Hom voortdurend verdring en sy aandag en hulp opgeëis het, skep Jesus tog die geleentheid tot gebed. Hy, die Seun van God, wil veelmeer 'n hulpgeroep tot sy Vader laat hoor. Hy wil kinderlik in 'n innige gemeenskap verkeer met God. Aanstons, as die mense agterkom dat Hy nie meer tussen hulle slaap nie en weer van vooraf op Hom toesak met hulle probleme en eise, kan Hy optree - nie soos hulle verwag nie, maar in gehoorsaamheid aan die wil van sy hemelse Vader. Deur die gebed in afsondering, kan Jesus weer perspektief kry op sy lewe en Goddelike roeping. Hy moet weggaan om te gaan preek, want daarvoor het Hy gekom.

Hierdie gebeure ontmasker ons in ons skuld van gebedsversuim. As ons werk, en die sinlose gejaagdheid van ons lewens ons aandag en tyd verswelg, dan is dit sô maklik om ons gebedslewe af te skeep. Kan ons dan uit eie krag en eie insig sêlf koers hou in ons lewe? As ons lewe in 'n warboel verander, moet ons nie uitroep dat dit nie meer vir ons die moeite werd is om te lewe nie. Ons moet, soos Jesus, tyd maak, al'is dit in die laat-nag, om te bid; ons moet voortdurend en innig bid, sodat ons opnuut God se wil in ons lewens kan ervaar!

Gesang 294

PJ de Beer

5 Januarie Wonderdoener of Verlosser? Markus 1: 40-45

Iewers op die reis deur Galilea vind die ontmoeting met 'n melaatse man plaas. Die gevreesde siekte het nie alleen menige draer daarvan uit die samelewing gedryf nie, maar ook neerslag gevind in die wette en godsdienste van die Jode. Die Levitiese voorskrifte ten opsigte van melaatsheid was streng en ongenaakbaar. Godsdienstig is dit gesien as 'n straf van God, maar wat tog, wanneer die Messias eenmaal sal kom, geneesbaar sal wees (Jes 35: 8).

As hy smekend op sy knieë voor Jesus neerval, twyfel die melaatse nie aan Jesus se almag nie. Sy gebaar, om nederig op die knieë neer te val, is reeds 'n teken van Goddelike eerbetoning, want die Jode val alleenlik voor God op die knieë neer. In sy noodkreet: *As U wil, kan U my gesond maak*, verneem ons hoe bewus hy is dat hy, menslik gesproke, volslae verlore is. Maar sy woorde is ook 'n belydenis van sy geloof. Die neiging onder Jesus se hoorders was heel dikwels dat hulle só aangegryp is deur die wondertekens dat hulle in Jesus geglo het as 'n wonderdoener. So 'n geloof is natuurlik nutteloos. Die geloof van hierdie man is egter gerig op Jesus self, die Christus wat die mag van God ontvang het om die wonder te verrig – as Hy maar net wil.

In sy kort, saaklike, maar tog aangrypende antwoord: *Ek wil. Word gesond!*, toon Jesus opnuut weer dat die koninkryk van God in Hom aangebreek het. Maar daar is ook iets anders wat hier deurbreek: Jesus openbaar ook hoe hierdie Godsryk is. Nieteenstaande die wetlike bepalings het Jesus sy hand uitgesteek en die melaatse aangeraak, want Hy het hom innig jammer gekry. God se koninkryk is een van genade, goedheid, liefde, heil, vreugde en innige bewoënheid oor die lot van sondige mense! Jesus gee om vir mense in nood en pyn! U en ek kan opnuut hierdie gedeelte lees en sy verlossende Woord hoor: *Ek wil. Word gesond!*

Psalm 116

PJ de Beer

6 Januarie Die begin van die einde Markus 2: 1-12

Nog steeds lok die prediking van Jesus groot skares belangstellendes. By dié geleentheid in Kapernaum is daar nie slegs goedgesinde belangstellendes wat na sy boodskap wil luister of ander wat hulp begeer nie, maar daar is ook skrifgeleerdes. Hulle was invloedryke godsdienstige leiers van die Jode, gesaghebbende uitleggers van die Skrif. Hulle was goed toegegerus om vreemde leringe te besweer. Daarom het hulle ook gekom om na Jesus te luister.

Dit wat hulle gesien en gehoor het, het hulle duidelik ontstel. Misken het hulle alreeds bedenkinge gekoester oor Jesus se gesagvolle

lering en sy gesondmakings. Maar toe Jesus vir die verlamde man sê: *Vriend, jou sondes word vergewe!*, verander hulle agterdog in vyandskap. Nou het Jesus, volgens hulle, te ver gegaan. Alleen God mag immers hierdie woorde uiter! Jesus se woorde kom neer op godslastering en daarvoor kan Hy gestenig word!

Jesus bemerk hulle argwaan en tree toe tot die eerste konfrontasie met die godsdienstige leiers. As hulle gedink het dat Hy die maklikste uitweg gekies het om dié gewraakte woorde uit te spreek, sal Hy nou aan hulle toon dat Hy in staat is om die bykans onmoontlike te doen. Jesus sal die sieke gesond maak. En daarmee sal Hy onweerspreeklik bewys dat Hy mag het om die sondes van die verlamde te vergewe én om hom gesond te maak. In die verleentheid van die skrifgeleerdes moet elkeen hoor en glo dat Jesus die Messias, die Seun van die lewende God is. Hy hét die mag om sondes te vergewe en die vernietigende gevolge van die sonde te herstel. Tydelik is die monde van die skrifgeleerdes gesnoer – die stryd sou egter in felheid toeneem todat hulle uiteindelik 'n komplot sou smee om Jesus om die lewe te bring (Mark 3: 6). Nietenstaande die teenkanting, die komplot en sy kruisdood, is Jesus die Messias wat gekom het om te dien en sy lewe te gee as losprys vir baie mense – ook vir u!

Gesang 5

PJ de Beer

7 Januarie

***Nuwe diens van
vreugde***

Markus 2: 18-22

Johannes se taak was om die mense voor te berei op die koms van Christus. Sy boodskap was dat elkeen bewus moet word van sy sonde en hom tot God bekeer. Sy volgelingen het gevas, want dit is hoe 'n mens jou berou en nederigheid gewys het. Die Fariseërs het weer baie gereeld en met groot vertoon gevas, sodat God en mense kon sien hoe vroom hulle is.

Vir só 'n swaarmoedige godsdiens of uiterlike vertoon is daar nie plek as die Verlosser gekom het nie. Met Jesus se koms breek die tyd van vreugde aan. Die Bruidegom is daar; dit is tyd om fees te vier, nie om te rou nie. Hierdie nuwe, vreugdevolle tyd moet ook op 'n nuwe manier beleef en geleef word. 'n Mens kan nie met 'n ou, swaarmoedige godsdiens uiting gee aan die nuwe vreugde nie.

Die oue en die nuwe kan nie saamgedwing word nie. Jesus verduidelik met dié twee gelykenisse dat dit nie kan werk nie. 'n Mens lap ou klere om die gate toe te kry. As jy dit lap met nuwe materiaal wat nog moet krimp, sal dit selfs nog 'n groter gat veroorsaak, en dan het 'n mens niks bereik nie. Ou wysakke kan nie meer rek nie. Die nuwe wyn wat nog gis, sal die ou sak laat bars en die wyn sal uitloop.

Dan het jy nie meer wyn of sakke nie.

Die nuwe boodskap van vreugde kan nie ingedwing word in ou swaarmoedige maniere van doen nie. Die nuwe boodskap van verlossing vereis 'n nuwe manier van lewe en vreugdevolle, dankbare diens aan God.

Gesang 62

Y Dreyer

8 Januarie

***Gehoorzaamheid is
nie slawerny nie***

Markus 2: 23-28

Die Joodse geleerdes het baie reëls en regulasies uitgewerk om die tien gebooie prakties toe te pas in die alledaagse lewe. Oor die gebod dat 'n mens nie op die sabbatdag mag werk nie, het hulle onder meer gesê dat jy nie mag oes of kos voorberei nie. Toe die dissipels dus koringare afpluk om te eet, was dit vir die Fariseërs 'n oortreding van die gebod.

Jesus stem nie met hulle saam nie. Hy gebruik 'n voorbeeld uit die Ou Testament om te wys dat mense se nood voorrang geniet bo wette en reëls. Dawid het die wet oortree toe hy die offerbrood, waarvan net priesters mag geëet het, vir sy manne gegee het omdat hulle honger was. As dit vir die Fariseërs aanvaarbaar is, moet hulle ook die dissipels se optrede aanvaar.

Hiermee wil Jesus nie sê dat mense met nood geen eerbied moet hê vir God se gebod nie. Hy verduidelik wat God bedoel het toe Hy die sabbatdag ingestel het. God wil hê dat die mens op dié dag vry moet wees om Hom te aanbid en ook om te rus. Omdat die sondige mens nie hierdie dag altyd reg gebruik nie, het allerhande reëls ontstaan oor wat op die sabbatdag mag en nie mag nie. Vir die Fariseërs gaan dit meer oor die reëls as oor wat God se bedoeling met die sabbatdag is, en daarom wys Jesus hulle op God se bedoeling met die sabbatdag. God het nie die mens gemaak om 'n slaaf te wees van reëls nie. God het die sabbatdag gegee as 'n geskenk vir die mens om te gebruik soos God dit wil hê. Jesus is allermens die slaaf van reëls. Hy is die Here, óók oor die sabbat.

Gesang 241

Y Dreyer

9 Januarie

***Liefde is die ware
gehoorzaamheid***

Markus 3: 1-6

'n Siek mens mag nie op die sabbatdag gesond gemaak word nie, want dit is beskou as werk. Net iemand wat aan sy siekte kan beswyk, mag behandel word. Op die sabbatdag in die sinagoge het die Fariseërs Jesus fyn dopgehou om te sien of Hy nie dalk die reëls oor-

tree nie, sodat hulle Hom kon aankla. Die man met die gebrekklike hand sou nie doodgaan as hy tot die volgende dag moes wag nie. As Jesus hom gesond sou maak, oortree Hy volgens die Fariseërs.

Jesus kon dit seker ter wille van sy eie veiligheid gelos het tot die volgende dag, maar Hy doen dit nie. Hy wil hulle leer dat God se wet eintlik gaan oor liefde en barmhartigheid. Die wet moet positief gesien word: alles wat 'n mens kán doen (die goeie) – in plaas van negatief: alles wat nie mag nie.

Jesus weet wat in die Fariseërs se gedagtes omgaan, daarom vra Hy of 'n mens op die sabbatdag mag goed doen of kwaad doen, iemand red of doodmaak. Vir die Fariseërs is die reëls belangrik en hulle gehoorsaam die wet op 'n negatiewe manier: moenie die reëls oortree nie. Vir Jesus is die mens belangrik en Hy gehoorsaam die wet op 'n positiewe manier: Hy help en bewys liefde. Jesus doen goed aan iemand op die sabbat al het Hy daardeur 'n reël oortree. Die Fariseërs kom al die reëls van die sabbat na, maar as hulle uit die sinagoge uitstap, begin hulle planne maak om Jesus dood te maak.

Gesang 262

Y Dreyer

10 Januarie

Vir God of téén God?

Markus 3: 20-30

Dit gaan druk met Jesus terwyl Hy God se werk doen. Die mense drom gedurig om Hom saam en soms is daar nie eens tyd om iets te eet nie. Jesus se familie en sy teenstanders merk dit en spreek hulle opinie daaroor uit. Sy familie dink Hy het van sy kop af geraak en sy teenstanders meen dat Hy van die duiwel besete is. Volgens hulle is dit die Satan wat Jesus help om te doen wat Hy doen.

Jesus hanteer sy teenstanders deur eers hulle beskuldiging te beoordeel en hulle dan te waarsku. Uit wat Jesus doen, is dit duidelik dat Hy nie met die Satan saamwerk nie, maar téén hom. Hy doen nie iets slegs nie – Hy doen goed. Hy dryf duiwels uit en maak mense gesond. So bind Hy die Satan vas en bevry mense uit sy mag. Sy werk is dus om die Satan se mag te breek en sy ryk te laat ondergaan.

Die skrifgeleerdes het Jesus waarskynlik beskuldig van samewerking met die Satan, omdat hulle wou hê dat die mense Hom moes wantrou en nie meer na Hom sou luister nie. Jesus waarsku dat hulle hierdie wantroue op 'n baie gevaarlike manier skeep. Hulle noem God se werk duiwelswerk en dit is 'n sonde wat nie vergewe kan word nie. Vergifnis kom van God en 'n mens wat téén God se werk praat, kan niks van Hom verwag nie. Met wat Hy sê, sluit Hy homself uit van God se genade en vergifnis. 'n Mens wat na God toe gaan met sy sonde en met berou, kan egter altyd seker wees van sy vergifnis.

Gesang 230

Y Dreyer

In Markus 3: 20 en 21 lees ons dat Jesus se familie Hom wou gaan haal omdat dit so druk gegaan het met Hom en hulle bekommerd was oor sy toestand. Toe hulle daar aangekom het, stuur hulle 'n boodskap om Hom te laat roep. Jesus moes nou besluit of Hy gaan ophou met sy werk omdat sy moeder, broers en susters bekommerd oor Hom is, of gaan Hy voort om God se werk te doen. Hy moes kies na wie Hy gaan luister: na sy ma en familie of na God.

Jesus se antwoord getuig nie van 'n gebrek aan respek teenoor sy ma en familie nie. Hy ontken daarmee ook nie dat Hy lojaliteit aan hulle verskuldig is nie. Hy stel dit net baie duidelik wat vir Hom die belangrikste is: Hy is selfs nog groter gehoorsaamheid en lojaliteit verskuldig aan God as aan hulle. God is vir Hom die belangrikste, en dit is juis hierdie band met God wat al die ander verbintenisse in sy lewe bepaal. Sy eerste prioriteit is om God se wil te doen en daarom is Hy verbonde aan elke mens wat ook die wil van God doen - hulle word sy familie in die geloof.

Toe Jesus 'n keuse moes maak, het Hy gekies om aan God gehoorsaam te wees en nie aan sy familie nie. Dit sou die heel beste gewees het as 'n mens nie so 'n keuse hoef te maak nie, omdat almal dieselfde doel het: om God se wil te doen. Dit is 'n band wat mense baie sterker aan mekaar bind as om net familie van mekaar te wees.

Gesang 223

Y Dreyer

Jesus vertel eers die gelykenis van die saaiër en verduidelik dit dan deur die mense te leer hoe hulle na God se Woord moet luister. Net soos die saad orals gesaai word, word die Woord van God ook orals verkondig aan mense. Wanneer iemand saad saai, wil hy hê dat iets moet gebeur: die saad moet groei en vrugte of blomme dra. As iemand die Woord hoor, wil God ook hê dat daar iets moet gebeur: die mens moet volgens die voorskrifte van die Woord lewe. Dit is die vrugte wat hy moet dra.

As niks wil groei nie, kan dit wees dat óf die saad óf die grond nie goed is nie. Maar met die Woord is daar nooit fout nie; die saad is altyd goed. As daar fout is, lê dit by die grond. Die grond waarin die Woord val, is die mens. Die mens se ingesteldheid bepaal of die Woord iets in hom gaan laat gebeur of nie. Sommige mense is hard - hulle wil niks weet van die Woord nie. Ander is oppervlakkig - hulle is bly as hulle die Woord hoor, maar wanneer dinge moeilik raak, wil hulle niks meer weet nie. Sommige mense is so besig met die dinge van die

wêreld dat hulle die Woord nie kans gee om in hulle te werk nie. Die wêreldse dinge verdring dan die Woord.

As ons wil hê dat die Woord iets in ons lewe moet laat gebeur, moet ons ingesteldheid reg wees. Ons moet na die Woord luister en aanvaar dat dit God is wat met ons praat. Hy moet vir ons só belangrik wees dat ons graag vir Hom wil lewe en wil doen soos Hy vra. As ons ingestel is om te doen wat die Woord sê, dan word ons vir God bruikbaar hier op aarde om sy werk te doen. Dan dra ons vir Hom vrugte.

Gesang 9

Y Dreyer

13 Januarie *Gehoorsaamheid het 'n kettingreaksie tot gevolg* Markus 4: 21-25

Jesus wil dit onomwonde aan sy omstanders stel dat die gehoorsaamheid aan die Woord, of die verwerping daarvan, baie duidelik onderskei sal word: net so duidelik soos die lig wat deur almal gesien kan word. Dit is dan ook die doel van sy profetiese roeping om hierdie lig aan die mense te gee.

Gehoorsaamheid aan die profetiese woord het 'n geweldige gevolg. Dit is vrug op vrug, ja, dit is nog meer saad wat gesaai kan word en 'n lig wat al wyer uitkring. Dit bring mee dat God al beter verheerlik word deur diegene wat gehoorsaam is aan sy Woord.

Maar dit het ook 'n ander geskenk wat die gehoorsame persoon gratis bykry. Hy word deel van die familie van Jesus. 'n Familie wat telkens 'n bevolkingsontploffing ondergaan.

Die teendeel is ook waar. Wie nie na die woorde van Jesus luister nie, word verarm. Nie net wat sy geestelike versadiging betref nie, maar ook die doodloopstraat waarin sy familiestamboom hom bevind. Dit begin deurdat die persoon homself dinge verbeel. Hy dink dat hy sekerê dinge het. Hy dink dat sy reaksie en ongehoorsaamheid aan die woorde van Jesus nie openbaar gemaak sal word nie.

Om hierdie rede sal ons altyd met 'n gehoorsame houding moet luister in 'n wêreld waarin ons oorgestimuleer word om te luister. Want nie net wat ons luister nie, maar ook hoe ons luister, word afgeluister om eendag openbaar gemaak te word.

Psalms 89: 6

WJ Prinsloo

14 Januarie *Verborge openbaring* Markus 4: 30-34

Om iets oor die koninkryk van God te sê, is om die onsêbare te probeer sê. Geen woord of beeld kan werklik die grootheid van God se ryk, sy liefde, weergee nie; dit kan hoogstens 'n aspek daarvan toelig. Ook

'n gelykenis is slegs 'n beeld, en die gelykenis van die mosterdsaad het maar een punt van vergelyking met die koninkryk van God, naamlik die klein, onaansienlike begin en die groot uiteinde. 'n Saadjie so klein soos 'n speldekop groei tot 'n groot plant waarin selfs die voëls nes kan maak. Die gelykenis sê **iets**, maar nie alles van die ryk van God nie.

Maar ook in 'n ander sin is die gelykenis 'n verborge openbaring. Jesus het die gelykenisse aan almal vertel, maar net sy dissipels het dit uiteindelik verstaan. Die evangelie van die koninkryk van God kan alleen verstaan word deur 'n ingewyde in die verborgenheid. Anders gestel: slegs deur die geloof in Jesus Christus en wanneer Hy dit persoonlik uitleë, kan die mens dit verstaan.

En watter troos moes die gelykenis nie ook vir die dissipels gewees het nie, vir wie die saak van die evangelie van Christus so klein soos 'n mosterdsaadjie gelyk het. En watter troos moes dit ook vir die klein Christengemeente in Rome gewees het te midde van die magtige Romeinse ryk.

Hierdie klein begin in Jesus Christus is bestem om 'n wêreldvattende ryk te word waar ook die heidense volke van die wêreld skuiling sal kom soek. Die vraag is nie of die kerk en die koninkryk van God 'n toekoms het nie, maar of u deel daarvan gaan wees.

Gesang 216

WCM de Beer

15 Januarie

Wie slaap?

Markus 4: 35-41

Jesus het nie net die ryk van God verkondig nie, maar Hy het dit ook met sy dade geopenbaar.

Die gebeure tydens die storm op see vertel van Jesus se heerskappy oor wind en see, die hele natuur, maar ook oor die magte van die bose waarvan die oervloed, die golwe, simbool was. Dit is opvallend dat die dissipels wat immers geluister het na die gelykenisse oor die ryk van God, in die praktyk so bitter min met die werklikheid van die Koningsheerskappy van God rekening gehou het. Hulle het Jesus verwyt en Hom van onverskilligheid beskuldig: *Meneer, gee U dan nie om dat ons vergaan nie?* En nadat die storm bedaar het, het hulle gesê: *Wie kan Hy tog wees dat selfs die wind en die see Hom gehoorsaam?* Jesus weer, het gevra: *Het julle dan nie geloof nie?*

Geloof is om die onsiglike te kan sien. Geloof is om na die wêreld te kyk, nie vanuit ons klein wêreldjie van menslike onvermoë nie, maar vanuit die perspektief van God se Koningsheerskappy. Die gelowige weet dat God Koning is. Die gelowige is nie verbaas as die wind en see op die bevel van Jesus bedaar nie. Hy is bewus van God se almag. Die gelowige vertrou en hy verwyt nie met: *Here, gee U nie om nie?*, omdat hy kennis dra van God se liefde in Jesus Christus.

Reeds van die vroegste dae af is die skip gekenmerk as simbool van

die Christelike kerk. Dit is dus nie onvanpas om jou lewe te vergelyk met 'n skuif op die meer nie.

Gesang 65

WCM de Beer

16 Januarie

Besetenheid of vryheid

Markus 5: 1-10

Die man van Legio was besete. Hy was beset deur bese magte, baie van hulle. Hy was mal en het tussen die grafte gebly en dag en nag geskreu en homself met klippe beseer. Niemand kon hom vasbind of beheer nie – ook nie hy self nie. Hy was die prooi van bese magte en het alle selfbeheersing verloor. Dit is hy wat praat en dit is ook nie hy nie: *My naam is Legio, want **ons** is baie.*

Die magte van die bese is magtig, maar nie almagtig nie. Die koms van Jesus beteken die koms van God se heerskappy, die ontronning van die bese magte, want Hy is die Here. Die duiwels was eerste om te erken: Jesus is die Seun van God die Allerhoogste.

Is jy besete? Kom ons stel die vraag anders: Wie beheers jou lewe? Wie kry die skuld vir wat verkeerd is in jou lewe – die duiwel, jou kinders, jou omstandighede of ander mense? Wie laat jou besluit om te doen wat jy doen? Sulke verontskuldigings is niks anders nie as 'n erkenning dat jy beheers word – dat jy *besete* is!

Jesus Christus bring egter bevryding: vryheid van skuld en sonde en vry vir God.

Baie dinge wat 'n mens doen omdat jy meen dat jy vry is om te doen wat jy wil, byvoorbeeld onsedelikheid, getuig nie van vryheid nie, maar van gevangenskap. Dan is jy prooi van jou eie begeertes. Geen mens wat los van die Here leef, is vry nie!

Vryheid, verantwoordelikheid, selfbeheersing ken ons alleen as die Here ons lewens beheers. Gebondenheid aan die Here is die hoogste vryheid. Daardie vryheid het ook Legio by Jesus gevind.

Psalm 116

WCM de Beer

17 Januarie

Elke dag Kersfees!

Markus 5: 11-20

Kersfees is die herdenking van die koms van die Seun van God na die wêreld. Hoe reageer mense op die koms van Jesus Christus? Vir Legio het Jesus se koms bevryding uit die mag van die bese beteken, werklik Kersfees! Die duiwels bely met vrees en bewing dat Jesus die Seun van God is. Die derde groep, die varkboere van Gerasa, vra Jesus om uit hulle gebied weg te gaan. Hulle beleef Jesus se koms na hulle land as nadelig vir hulle besigheid, want hulle het 'n klomp varke in die see verloor.

Vandag word Kersfees ewe geesdriftig gevier deur gelowiges sowel

as ongelowiges. Sou die geesdrif nog oral met soveel entoesiasme gepaard gegaan het as dit as 'n ware Christusfees gevier is, of hou Kersfees net voordeel vir handelsake in? Met die kommersialisering van Christus word eintlik gesê dat daar nie plek is vir die gekruisigde en opgestane Heer nie. Baie vra direk, soos die varkboere, dat Jesus moet gaan.

Die ergste is, Jesus gee gehoor aan hulle versoek. Hy vertrek uit die land van die Geraseners. Laat hy dan die heidenland aan homself oor? Nee, Hy laat Legio agter. Legio wou saam met Jesus gaan, maar Jesus het hom teruggestuur na sy huis en sy mense om daar as lewende getuie van sy bevryding deur Jesus Christus te woon.

Hemelvaart beteken nie dat Jesus die wêreld aan homself oorlaat nie. Hy laat sy kerk agter. Christus bly as 't ware deur sy kerk in die wêreld. Deur sy Woord en Gees woon Hy onder ons en sy aanbod van bevryding is steeds van krag en daarom is dit elke dag Kersfees!

Gesang 89

WCM de Beer

18 Januarie

Jesus het tyd (1)

Markus 5: 21-34

Dit is steurend as 'n mens die verhaal van Jairo en sy dogtertjie lees en tussenin ook die verhaal lees van die vrou wat aan bloedvloeiing gely het. Hoe ondraaglik moes dié oponthoud nie vir Jairo en sy mense gewees het nie! Hy het sy kind se sterfbed verlaat en elke oomblik was kosbaar. Dit was 'n wedloop om tyd. Sal Jesus betyds wees? Maar dan volg die oponthoud terwyl Jesus die menigte tot stilstand bring en vra: *Wie het aan my klere geraak?*

Die ergerlikheid van die dissipels is begryplik, want daar is nie meer tyd oor nie. Buitendien is dit 'n onsinnige vraag, want die mense druk van alle kante af en verdring mekaar. Gee Jesus dan nie om nie? – Jairo, die raadslid, se dogtertjie lê op sterwe!

Jesus gee om. Hy gee juis om – nie net vir die dogtertjie nie, maar ook vir hierdie vrou wat liefes haar siekte geheim sou wou hou; hierdie vrou wat vanweë haar siekte kulties onrein gebly het. Jesus gee ook vir haar om. Nie net Jairo se kind is 'n *dogtertjie* nie, maar ook hierdie vrou word as *dogter* aangespreek. Jairo se kind was twaalf jaar oud – hierdie vrou het twaalf jaar lank gely. Ook vir haar het Jesus tyd. Sy wat haar redding as 't ware van *agter af* wou steel, word na vore geroep om in die volle sonlig en in die teenwoordigheid van almal van Jesus se onuitspreeklike genade te hoor: *Dogter, jou geloof het jou gered. Gaan in vrede. Wees vir goed van jou kwaal genees!*

Menswaardigheid word nie bepaal deur wat ander van jou dink of maak nie, of deur jou selfbeeld nie, maar wat God in Christus van jou dink. Hy gee om! Hy het tyd ... vir jou! Geloof in Christus is net so 'n

groot wonder as opstanding uit die dood – dit is inderdaad opstanding uit die dood.

Gesang 192

WCM de Beer

19 Januarie

Jesus het tyd (2)

Markus 5: 35-42

Dit was 'n stryd om lewe en dood, 'n wedloop teen die tyd, maar een wat verloor is. Die onnodige oponthoud het sy tol geëis – *U dogter het gesterwe. Waarom val u nog ons Leermeester lastig?* Dit was te laat! As Jesus net betyds kon gewees het, maar dit is finaal verby.

Ons is vasgevang in kom en gaan, in die verganklikheid van betyds wees of te laat. Daarom dat die skare van welmenende familie en vriende en nuuskieriges Jesus se aanspraak dat die kind nie dood is nie, maar slaap, belaglik vind. Hulle ongeloof maak van hulle roubeklaers. By die huis van die raadslid was hulle reeds besig met 'n dodediens.

Ons het nie tyd nie - ons is verganklik, maar Jesus het tyd. In sy almag is Hy nie vasgevang in **betyds wees** of **te laat** nie. Of dit nou 'n siek vrou is, of die kind van Jairus wat pas dood is, of die seun van die weduwee van Nain op pad begraafplaas toe, of die liggaam van Lasarus wat al ruik, en of die ontslape gelowiges moet wag vir die wederkoms, Jesus is betyds. As Hy sê: *Die kindjie het nie gesterwe nie, sy slaap net*, is slaap nie eufemisties gestel nie – dit wil sê om die harde werklikheid sag voor te stel nie – maar evangelies! **Wie in My glo, het die ewige lewe. Wie in My glo, sál lewe al het hy ook gesterwe.**

Daar is diegene wat die geloof in die ewige lewe belaglik vind. Gelukkig is elkeen wat soos die raadslid van die sinagoge bly glo. Vrees en ontsteltenis moet plek maak vir die vreugde van die werklikheid van lewe uit die dood deur Jesus Christus die Here.

Gesang 191

WCM de Beer

20 Januarie

Jesus bring vreugde

Markus 7: 31-37

Wanneer die Here Jesus in jou lewe kom, gebeur daar altyd iets met jou, iets ten goede. Dit wat met jôu gebeur, kan verskil van dit wat met die volgende mens gebeur. So kan die Heer een geestelik nuut maak, 'n ander liggaamlik help, en nog iemand anders geestelik en liggaamlik.

In ons gelese gedeelte word 'n doofstom man fisies genees. Jesus kom in sy lewe in en skenk hom die geleentheid tot 'n vol lewe. Nou doen hierdie geneesde mens 'n belangrike ding. Hy doen iets wat altyd moet gebeur as Jesus in ons lewens kom, wanneer ons Jesus leer ken. Onophoudelik begin hy Jesus loof en prys. Onophoudelik vertel

hy aan almal wát Jesus vir hom gedoen het.

So hoort dit ook in ons lewens. Hy wat Jesus ken, kan nie stilgemaak word nie. Hy wat die groot daad van Jesus ervaar het, sal van sy goedheid bly vertel. En watter groot daad het Jesus nie al in ons lewens vir ons gedoen nie. Naas al die goeie gawes van elke dag, naas al sy groot daad aan ons volk, het Hy aan ons die volkome verlossing van sondes geskenk.

Hoe reageer ons? Soms so skaamteloos swygsaam.... Kom laat ons vandag begin om vir ons medemens te vertel van die groot daad wat Jesus gedoen het.

Gesang 5

JMG Storm

21 Januarie

Geestelike hardheid

Markus 8: 1-13

Party mense sukkel om te glo. As rede voer hulle gewoonlik aan dat God se bestaan nie bewys kan word nie. As die Here net vir hulle 'n bewys kan gee: iets kan laat gebeur, 'n wonderteken kan laat plaasvind ... dan sal hulle glo.

Dit is egter nie die ware rede vir hulle ongeloof nie. Die eintlike rede is: hulle wil nie glo nie.

Ons sien dit duidelik in ons gelese gedeelte. Jesus het pas drie wonders na mekaar verrig. Eers het Hy die Siro-Fenisiëse vrou se dogter genees, daarna 'n doofstom man gesond gemaak, en toe nog 'n menigte gevoed deur sewe brode en 'n paar vissies te vermeerder. Maar kyk wat gebeur nou: Die Fariseërs kom ewe vroom en vra 'n wonderteken as bewys dat Jesus die Messias is.

Dit is duidelik dat hulle nie **wil** glo nie. Hulle harte is hard. Hulle wil nie hulle harte open vir die Here nie. Al sou Hy ook 'n magdom wonders doen, sal dit hulle nie oortuig nie. Geen wonder dat Jesus weier nie. As jy jou hart verhard in ongeloof, is daar geen salf meer aan te smeer nie. Jesus klim in sy skuif en vaar na die oorkant van die meer toe.

Wees dus op u hoede en moenie toelaat dat ons geestelike hardheid ons van Jesus af weghou nie.

Psalm 66: 1

JMG Storm

22 Januarie

Geestelike blindheid

Markus 8: 22-26

Kom ons gee toe, dit sou darem baie makliker gewees het om te glo as ons sekere wondertekens kon ervaar! As ons dit byvoorbeeld self kon belewe en kon gesien het toe Jesus hierdie blinde man in Betsaida genees het.

Maar wat is 'n wonderwerk? 'n Wonderwerk is enige daad wat ons

oortuig van God se teenwoordigheid en almag en krag. En ons moet onthou dat 'n mens 'n wonderwerk net met 'n geloofsoog kan raaksien. Dit is die groot rede waarom so baie mense in die tyd van Jesus en in ons tyd nie die groot dade van God kan raaksien nie en nie tot bekering en geloof in God kom nie.

Kom ons kyk bietjie met die geloofsoog rondom ons. Sien u al u lewensgawes en lewensvoorregte? Sien u die siekewonders wat steeds nog gebeur? Kyk na die wonder van die kruis! Moet dus nie beweer daar is in ons tyd geen wonders wat ons na Jesus toe kan lei nie.

Moet u net nie geestelik blind hou nie.

Gesang 40: 1

JMG Storm

23 Januarie Geestelike onnoselheid Markus 8: 14-21

Die suurdeeg van die Fariseërs en van Herodes deursuur nog steeds hierdie wêreld. Alle leringe en optredes van mense wat Jesus teenstaan, is sulke suurdeeg. Jesus wil sy dissipels en ons waarsku teen hierdie verkeerdhede en valshede wat ons geloof ten kwade kan beïnvloed.

Daar is die suurdeeg van sektegroepe wat naas die geloof in Jesus nog ander voorwaardes stel vir ons verlossing. Dan is daar die suurdeeg van politieke radikales wat Jesus as 'n rewolusieleier of 'n vryheidsvegter wil sien. En daar is die suurdeeg van die ongelowiges wat die boodskap van die kruis van Jesus as onsin verklaar.

Soms reageer ons so onbeholpe op hierdie aanvalle en verleidinge. Dit is asof ons, soos Jesus se dissipels hier in die gelese gedeelte, nie kan begryp en verstaan wat die waarheid is nie. Ons is soms so traag van begrip, veral met betrekking tot die leer van die doop en die bekering en ander bekende leerstellinge uit die Skrif. Ons is soms so onbeholpe en onkundig oor geloofsake en die geloofslewe. Dit lyk soms of ons nie oë het om te sien en ore het om te hoor wanneer dit gaan oor die ware boodskap van die Bybel nie.

Maar is dit nie dalk juis die probleem nie. Ons lees nie die Woord nie en ons luister nie na die prediking nie. Ons doen geen moeite om onself te onderrig aangaande God se Woord nie. En so word ons die prooi van die geestelike dwaalgeeste van ons tyd.

Geagte leser, rus uself toe en wees geestelik voorbereid en slim.

Psalm 46: 4

JMG Storm

24 Januarie Wie en wat is die Seun Markus 8: 27-30 van God vir jou?

Daar is een vraag in 'n mens se lewe wat absoluut bepaland is vir jou toekoms – ook vir jou ewige toekoms. Dit is 'n vraag met be-

trekking tot Jesus Christus. Dit is 'n direkte vraag, 'n vraag wat ons nie kan omseil of doekies om kan draai nie. Dit is 'n vraag van die Here aan ons. Dit is die vraag wat Jesus in ons gelese gedeelte aan sy dissipels vra: *...wie sê julle, is Ek?* Wie sê jy is Ek? Glo jy dat Ek die Christus, die Verlosser van jou sondes is?

Pasop, ons kan Jesus maklik vir waar hou sonder dat ons in Hom glo. So is daar mense wat erken God bestaan, sonder om Hom te dien. Volgens Jakobus weet die duiwels dat God bestaan, en alhoewel hulle sidder van angs, weier hulle om die Here te dien. Baie mense aanvaar dat Jesus wel geleef het, maar sien Hom slegs as 'n goeie en mooi voorbeeld om na te volg. Ander beskou Hom net as 'n soort noodhulp wat ons in tye van probleme moet help. Ja, by baie mense ontbreek die hartlike vertroue en kinderlike geloof en aanvaarding dat Jesus ons Here is.

So 'n belydenis en geloof help niks nie. Nee, ons moet sóós Petrus en sáám met die dissipels bely dat Jesus die Christus, ons Verlosser en Saligmaker is; dat Hy die Seun van God is deur Wie ons ook kindskap van die hemelse Vader ontvang. Wie só glo, sal lewe al het hy ook gesterwe.

Gesang 186: 2, 3

JMG Storm

25 Januarie Ons verkondig Christus Markus 8: 31-33

Die inhoud van die kerk se prediking moet altyd Jesus Christus wees. Jesus Christus wat gely het, gekruisig is, opgestaan het en opgevaar het na die hemel. Dit is 'n vreemde boodskap vir die wêreld en word deur baie mense as onsin afgemaak. Ook vir heelwat volgelinge van Jesus hou dit ietwat van 'n verleentheid in. Wat se soort leier is dit wat soos 'n lam na sy slagplek gelei word. Dit sou makliker gewees het om 'n leier te dien wat kon veg en verskeur.

Daarom reageer Petrus dadelik skerp as Jesus Homself aan sy dissipels as die lydende Christus voorstel. Dit kan tog nie wees nie: Hy is die Messias, die nuwe Dawid, die leeu van Juda wat op 'n koningstroon in Jerusalem moet sit.

Jesus berispe egter vir Petrus. Hy is wel die Verlosser van die mense, maar op 'n ander manier as wat sy Joodse volgelinge hoop. Hy gaan die wêreld red soos God bepaal het, naamlik deur die weg van opoffering, liefde en geloof.

Hoe dikwels wil ons ook graag hê dat Jesus anders moet wees. Iemand wat ons wense en ons argumente moet staaf. Veral wanneer ons partypolitiek beoefen, of wanneer ons nie gehoorsaam wil wees aan sy duidelike verordeninge en bevele nie, of wanneer 'n ander boodskap as die kruisboodskap vir ons belangriker word.

Onthou, wanneer ons die kruisboodskap van verlossing van sondes met enige ander boodskap wil vervang, is ons soos Satan. Dan dink ons nie aan wat God wil hê nie, maar aan wat die mense wil hê.

Gesang 245: 1, 2

JMG Storm

26 Januarie

Geloofserns

Markus 8: 34-38

Is u geloof u erns – of drentel u maar saam met die menigte agter Jesus aan? Gaan dit vir u oor die ewige lewe, of net oor aardse wins? Begeer u die koninkryk van God, of bou u net aan 'n aardse koninkryk? As dit u begeerte is om 'n kind van God te wees, is daar aksie nodig! Dan mag ons ons nie skaam vir Jesus se Naam en vir sy woorde nie. Dan moet ons met 'n hartlike en vaste geloof op die Meester vertrou. Dan moet ons Hom loof en prys. En dan mag ons nooit ooit ter wille van vreemde mense, vriende of familie stilbly as sy Naam in gedrang is nie.

Hoe wonderlik is dit om te weet dat indien Jesus se Naam vir ons erns is, Hy ook ons naam voor die genadetroon van God onthou. Maar hoe betreurenswaardig sal dit wees as Jesus Hom vir ons naam moet skaam omdat sy Naam vir ons 'n verleentheid is.

Gesang 190

JMG Storm

27 Januarie

Jesus ons voorbeeld van dienskneg wees

Johannes 13: 1-17

Verstaan ons altyd die voetwassing reg? Dit was destyds 'n slaaf se werk om die gaste se voete voor ete te was. Dit is seker die nederigste takie wat daar was. Gaste wat na 'n ete genooi is, bad klaar by die huis. As hulle dan met die stofpaaie na die gasheer se huis toe gestap het, was dit net nodig dat hulle voete by die gasheer se huis gewas moes word.

Nou lees ons dat Jesus van die tafel af opgestaan het. Die voetwassing word nou deur Jesus self verrig as Hy van dissipel tot dissipel beweeg om hulle voete te was. Dit is 'n aangrypende toneel met 'n ryke betekenis. Die boodskap wat Jesus wil tuisbring, is dat elkeen wat deur Hom van sonde verlos is, net so skoon gewas is. Jesus se hele lewe was 'n dienende offer. Die voetwassing is ook simbool van God se liefde. Die voorbeeld wat Hy gestel het, is om dienskneg te wees sonder voorbehoud, om mekaar in nederigheid te dien.

Hoe maklik minag ons mekaar en hoe maklik word status 'n simbool van baas wees. Ons vertrap en verkleineer mekaar om bo uit te kom. Jesus, die nederige dienskneg, stel vir ons die voorbeeld. Leef u en ek sy voorbeeld na? Laat ons sy voorbeeld volg. In die begin sal dit

dalk met inspanning gepaard gaan, maar uiteindelik sal dit met blydschap eindig.

Gesang 10

PS Esterhuizen

28 Januarie

***Negatiewe
dissipelskap***

Johannes 13: 18-30

In gister se gedeelte het ons gehandel oor die voetwassing en die betekenis daarvan. Reeds by dié geleentheid het Jesus verwys na een van hulle wat Hom sou verrai. Reeds toe het Hy gesê dat nie almal rein sal wees deur sy versoeningswerk nie, omdat Jesus geweet het van die verraad wat Judas Iskariot sou pleeg. Die dissipels is geskok en hulle begin Jesus uitvra oor wie dit kan wees. Jesus gee 'n teken deur 'n stukkie brood in die sous te doop en aan Judas Iskariot te gee. Judas aanvaar dit as aanduiding van wie die verraaier is. Die neem van die brood is die bevestiging van sy dislojaliteit teenoor sy Heer. Judas is nou ten volle in die greep van die Satan en Jesus beveel vir Judas om voort te gaan met sy planne.

Ons gelese gedeelte sluit af met die finale draaipunt in Judas se lewe. Nadat hy die brood geneem het, verlaat hy die vertrek dadelik. Judas verbreek nou finaal die onhoudbare gemeenskap met Jesus en sy vriendekring van die afgelope drie jaar. Judas het die duisternis bo die lig van Jesus verkies. Judas vertrek om in die kloue van die duisternis te val. Jesus is die Lig vir die sondaar. Buite Christus is daar geen deelname aan hierdie lewe nie. Mag ons nooit die hand van God los vir die roepstem van die wêreld nie. Die genietinge van die wêreld mag ons nooit oorrompel om ons dissipelskap te verwaarloos nie.

Gesang 130: 1, 2

PS Esterhuizen

29 Januarie

***Die een Waarheid
vir ons lewe***

Johannes 14: 1-14

Mense soek altyd na standvastigheid en sekuriteit. Die dissipels is hewig ontsteld. Hulle onsteltenis is onder meer gerig op hulle eie toekomstige nood. Hulle wat Jesus daagliks volg, gaan binnekort alleen wees. Maar Jesus bemoedig hulle tot kalme vertroue. Jesus verseker hulle dat daar baie woonplek in die huis van sy Vader is. Daar is genoeg plek. Jesus gaan weg om vir hulle plek voor te berei. Maar Jesus leer die dissipels ook dat die plek wat Hy gaan voorberei, beërwe kan word. Hy stel dit dat Hy die weg, die waarheid en die lewe is. Jesus is die weg omdat Hy lewe bring. Hy is die weg omdat Hy die openbaring van die Vader is. Wie Jesus Christus ken, ken ook die Vader. Om die woonplek wat Jesus Christus vir ons voorberei het, in ontvangs te

neem, moet ons aan Hom vashou deur die geloof. Geloof in Jesus Christus plaas ons in God se kragveld.

Wie is u sekerheid in die lewe? Ken u die één Waarheid, naamlik Jesus Christus, wat u skuld betaal het en die weg vir u gebaan het. Sonder Jesus kan ons nie die Vader ken nie. Daar is nie 'n pad van die aarde af na die hemel toe nie, behalwe die pad wat die Vader self deur sy Seun gebaan het. Jesus is u anker in die lewe.

Gesang 270: 1, 2

PS Esterhuizen

30 Januarie *Die doelwit van ons lewe* Johannes 15: 1-8

Jesus se kruisdood kom al hoe nader. Hy is nog steeds besig om sy dissipels voor te berei om 'n eenheid te vorm. Hy beveel hulle verder om aan Hom gehoorsaam te bly. Om die boodskap tuis te bring, gebruik Jesus die beeld van die ware wingerdstok. Die beeld van die ware wingerdstok word ook in die Ou Testament gebruik, naamlik in Psalm 80. Nie die kerk nie, maar Jesus self is die wingerdstok. Die wingerdstok word versorg deur die boer, naamlik God. Die snoeiskêr word op twee maniere gebruik: om af te sny, of om reg te snoei. Geen loot kan los van die wingerdstok vrug dra nie.

In vers 4 vind ons die kern van die gedeelte, naamlik die innige band tussen Jesus en die gelowiges. As ons verbondenheid aan Jesus Christus reg is, sal ons vrugte dra, dus sy opdragte uitvoer. God snoei ons lewe reg deur sy Woord. Die doel van ons lewe is om in verbondenheid met God te lewe én om God te verheerlik met ons lewe. Nooit mag ons sonder God probeer lewe nie.

Gebruik ons in ons lewe die Woord van God as snoeiskêr om die wilde lote in ons lewe reg te snoei? Op watter praktiese wyses bly u in verbondenheid met Jesus leef?

Gesang 269

PS Esterhuizen

31 Januarie *Voordelig dat* Johannes 16: 16-24 *Jesus weggaan?*

Jesus sê uitdruklik dat dit tot sy volgelinge se voordeel is dat Hy weggaan (vers 7). Maar dit kan tog nie wees nie! Hoe sou sy dissipels so 'n uitspraak kon verstaan? Hy is inderdaad besig om hulle voor te berei op sy weggaan. Sy weggaan beteken sy kruisdood en (na sy opstanding) ook sy hemelvaart, en dan is Hy *weg*. Watter voordeel kan ooit hierin opgesluit lê?

Van hierdie voordeel het ons reeds vroeër vernieem toe Hy gesê het dat Hy weggaan. Nou sê Hy nog duideliker waarom Hy weggaan. Dit is nie vanselfsprekend dat hulle, al is hulle sy volgelinge, 'n plek sal

kry in die hemel nie. Hy gaan na sy Vader toe om vir hulle plek gereed te gaan maak (Joh 14: 2, 3). Maar daar is nog 'n rede waarom Hy teruggaan na sy Vader toe, en die voordeel is daarin geleë dat Hy as 't ware iemand in sy plek sal stuur. Dié Een wat sal kom as Jesus weggegaan het, is die Trooster. Só glo sy kerk vandag nog dat die Trooster, dit is die Heilige Gees, uitgaan van **God, die Vader en die Seun**, en met ons spreek deur die Woord.

Hierdie voordeel, die teenwoordigheid en die leiding van die Heilige Gees, het daarom ons deel geword. Dit word ons deel van oomblik tot oomblik. Met Kersfees het Jesus gekom, met hemelvaart het Hy gegaan, tot ons voordeel. Nou leef sy volgelinge, sy kerk, in die tyd tussen hemelvaart en sy wederkoms. Hy kan te eniger tyd terugkom. Die tyd is kort.

Psalm 105: 1, 2

PJT Koekemoer

1 Februarie

***Die oortuigingskrag
van die Heilige Gees***

Johannes 16: 5-11

Groot en omvattend is die werk van God die Heilige Gees. Johannes vat dit saam in drie gesigspunte, naamlik die Gees van God sal die wêreld oortuig van sonde, geregtigheid en oordeel.

Die sonde staan voorop. Dis ook die eerste vraag wat die kerk aan sy lidmate stel: Weet jy hoe groot jou sonde en ellende is? Dit is goed dat die sonde éérste genoem word, maar belangriker is egter die **verlossing uit** die sonde deur die vergifnis wat aan ons geskenk word deur dié kruisdood van Jesus Christus. En ... 'n mens wat vergifnis van sonde ontvang het, sal sy **dankbaarheid** dwarsdeur sy lewe in gedagtes, woorde en dade gestalte laat vind, soos Jakobus in hoofstuk 2: 18 sê: *... wys dan vir my jou geloof...*

Die Heilige Gees oortuig ons van **geregtigheid**. Die Heilige Gees wys heen na Christus as die regverdige (1 Joh 2: 1). Die mens kan in sy eie geregtigheid nie opklim na die hemel nie (Rom 10: 3). Hy kan die saligheid nie verdien nie. Dit is deur die Regverdige, deur Christus, vir die gelowige verdien. Hy/sy kan hierdie geregtigheid alleen in die geloof aanvaar en vir homself toeëien. Geregtigheid is 'n geskenk van God, dit is gratis, uit genade alleen.

Die Gees oortuig ons ook van **oordeel**. Deur die kruis word die owerste van die wêreld geoordeel (Heb 2: 14; Joh 12: 31). Genade en oordeel dwarsdeur die Bybel swaai soos die pendulum van die groot huisklok heen en weer. Genade vir hulle wat glo, oordeel vir hulle wat in ongeloof volhard. God se oordeel is 'n regverdige oordeel. Hulle wat glo, hoef hierdie oordeel nie te vrees nie. Dit is immers evangelie!

Gesang 207

PJT Koekemoer

Jesus se koms en weggaan kán ons voorstel deur enkele horisontale en vertikale *lyne* te trek. Kom ons begin by wat Johannes in hoofstuk 1 vers 1 vir ons sê. In die begin, dus nog voor Jesus se geboorte, was Hy by God, Hy was God self. Dan stuur God die Vader Hom na ons toe. Die *lyn* loop dus van bo na benede, van die hemel na die aarde toe, soos 'n reddingstou hang sy koms na ons toe in 'n vertikale *lyn*. Hy word vir óns gebore!

Hier op die horison, op die aarde, tussen ons en saam met ons, beweeg Hy vir nagenoeg dertig jaar. Vandat Hy ontvang is van die Heilige Gees en gebore is uit die maagd Maria, loop die horisontale *lyn* langs sy lyding onder Pontius Pilatus, sy kruisiging, sy sterwe en begrafnis en neerdaling na die hel, dit wil sê tot in die helse pyne waarin Hy gewerp is. Hierdie horisontale *lyn* van sy gang op die aarde is tekenend van sy verskriklike vernedering.

Maar dan skiet daar weer 'n vertikale *lyn* na bo. Hy staan op uit die dood, vaar op na die hemel waar Hy nou werkend vertoef ... vir ons. Hy bid en pleit vir sy gemeente. Hierdie vertikale *lyn* getuig van sy onuitspreeklike verhoging; die vernedering is finaal verby.

En nou wag ons, biddend en werkend wag ons op nog 'n vertikale *lyn*, 'n beweging wat aan die kom is: sy terugkoms, weerkoms na ons toe, en nie weer as 'n hulpelose Kindjie nie, nee, as 'n Koning, 'n Regter!

Gesang 191: 1, 2

PJT Koekemoer

Jesus bid! Wat 'n aangrypende beeld! Sien u Hom wanneer Hy by Lasarus se graf, soos hier, sy oë opslaan en sê: *Vader, Ek dank U dat U My verhoor het. Ek weet dat U My altyd verhoor...* (Joh 11: 41).

Johannes 17 bied aan ons dit wat in die kerk bekend is as die *hoëpriesterlike gebed*; 'n gebed van Hom op pad na sy kruisdood. Soos 'n goeie ouer op sy sterfbed nog die een ding kan doen, naamlik om vir sy kinders te bid, so bid Jesus ook hier vir sy kinders, vir hulle wat Hom aangeneem het (Joh 1: 12). Só het Hy ook aan die versoek van die dissipels voldoen toe hulle Hom eens gevra het: *Here, leer ons bid...* (Luk 11: 1). Die eerste woord is dan: *Vader!* Die almagtige Skepper van hemel en aarde is sy Vader. Daardie God is in Hom en deur Hom ook óns Vader. Só mag ook ons die heilige God aanroep.

In Johannes 17 ken ons Hóm by uitnemendheid as Hoëpriester. Hy

bid, Hy tree in vir sy volgelinge, sy leerlinge, vir almal wat God aan Hom gegee het. As Profeet het Hy die Woord verkondig soos niemand voor Hom en na Hom nie. As Koning heers Hy omdat alle mag in die hemel en op die aarde aan Hom gegee is. As Hoëpriester sit Hy vandag aan God se regterhand en deel van sy werk aldaar is om vir ons te bid. Wat 'n bemoedigende gedagte as mense vir ons bid, maar nog veel sterker as Hy vir ons intree.

Gesang 294

PJT Koekemoer

4 Februarie *Jesus se volgelinge* Johannes 17: 6-11
'bly nog in die wêreld'

Jesus Christus gaan weg en sal nie langer in die wêreld bly nie. Alhoewel die dag sal kom dat die gelowiges ook sal kan wees waar Hy is, moet hulle intussen voortgaan op die plek waar God hulle geplaas het ... met 'n **doel**. Aangrypend bid die Seun van God tot sy Vader; Hy bid vir hulle wat nog *in die wêreld* is. Hulle is nie ván die wêreld, dit wil sê *wêreldse mense*, ongelowiges nie! Nee, hulle is geroepenes wat uit die wêreld uitgeroep is om daarna opnuut, as nuwe mense (Joh 3) geplaas te word op elkeen se leefplek, sy werkplek, in die wêreld, soos deur God bepaal.

Aan hierdie gedagte, dat die volgelinge van Jesus Christus nie **van** die wêreld is nie, maar **in** die wêreld, moet ons stewig vashou. 'n Mens wat bely: *Ek glo*, kan hom/haar nooit as te nimmer terugtrek om die *ou sondige wêreld* aan sy lot oor te laat nie. Ons moet een ding altyd onthou – en ons weet dit baie goed – dat God die wêreld nie haat nie, maar liefhet; só lief dat Hy sy Seun aan die kruis laat sterf het. Ons moet en mag nie van die wêreld probeer ontvlug nie. Ons mag nie met gevoude hande agter hoë mure gaan sit nie. Hierdie wêreld moet vir God verower word; dit behoort ten ene male nie aan die duiwel nie, maar aan Hom.

Eén ding hoor ons baie duidelik in Johannes 17: Christus bid vir **ons** wat **in** hierdie wêreld moet **leef en werk** solank dit God die Vader behaag.

Psalm 105: 5

PJT Koekemoer

5 Februarie *Wie is jy: 'n Marta* Lukas 10: 38-42
of 'n Maria?

Daagliks sien ons hulle in die kerk – die hardwerkende Martas. Hier is dit 'n dominee wat stoei met die probleme van sy gemeentelede, daar kollekteer 'n diaken vir die vale en daar oorkant bak die susters dat dit klap om die boufonds aan te vul. Ywerig werk almal vir die kerk.

Tog sê Jesus vir Marta: *Marta, Marta, jy is besorg en bekommerd oor baie dinge, maar net een ding is nodig.* Wat is hierdie ding? Jesus verwys na Maria wat rustig by sy voete na sy woorde gesit en luister het.

Wat wil Jesus hier vir ons sê? Net dit: Vir elke gelowige is dit belangriker om by Jesus se voete te sit en luister as om heeldag so besig te wees om hard te werk vir die kerk dat ons aan die einde van die dag moeg gewerk is, maar nog niks van God se Woord gehoor het nie. Dit mag dalk snaaks klink, maar God se koninkryk word deur die knielende Marias, eerder as die werkende Martas opgebou. Ons is dikwels so besig om 'n nuwe kerkgebou op te rig dat ons heeltemal vergeet waarom dit eintlik in ons geloofslewe moet gaan. Soos Maria, sal ons as Christene na God se wil vir ons lewe moet luister. Eers as ons die krag van die Heilige Gees ervaar het, kan ons weer opstaan en die ander take afhandel.

Kom, laat ons by Jesus se voete kniel en weer luister wat God vir ons wil sê. Op ons knieë sien ons wie Jesus werklik is – ons Verlosser en Raadgewer.

Gesang 190

D Kloppers

6 Februarie

Waarom, Here?

Psalm 22: 1-4

Hoeveel maal hoor 'n mens nie die woorde nie: *Jy moenie treur nie, dis nie hoe 'n gelowige mens maak nie. Dit is alles God se wil, 'n mens moet berus.*

Ek dink dit is een van die vreeslikste oordele wat oor iemand in lyding uitgespreek kan word, om so iemand die stilswye op te lê: Bly stil, moenie daaroor praat nie. Hoeveel erger is dit dan nie om so 'n mens boonop van God weg te hou nie: Moenie God met vrae lastig val nie – Hy het klaar besluit....

Vir só 'n mens wat in lyding is, behoort Psalm 22 soos koel water in 'n woestynland te wees. Dawid het dit gewaag om God reguit te vra: *Hoekom Here, hoekom met my?* Jeremia ook, en Job ... en Jesus Christus self daar aan die kruis: *My God, my God, waarom het U My verlaat?*

Ek mag maar in geloof my knieë voor die Almagtige buig en Hom vra om tog die doel van my lyding aan my te verduidelik. Hy bestuur immers die wêreld en daarom ook my lewe.

Psalm 116: 1-4

FJC Oosthuizen

7 Februarie

***'n Bietjie geloof,
asseblief Here!***

Genesis 22: 1-12

Dit is maklik om vir iemand wie se bootjie in 'n maalgat beland het,

vanaf die oewer van die rivier te staan en beduie. Net so maklik is dit om eenkant te staan en wys hede oor die onverstaanbaarheid van die lewe kwyf te raak. Die probleem ontstaan egter wanneer die lewe oor my met al my slimmigheid loop, en ek nie antwoorde vir myself het nie!

Een saak moet ek en u nou maar eenmaal in die lewe aanvaar – ons gaan nie altyd noodwendig alles verstaan wat met ons in die lewe gebeur nie. Dink u vir een oomblik Abraham het presies verstaan hoekom hy skielik vir Isak, die erfgenaam, moes gaan offer? Dié opdrag wat hy gekry het, het direk in stryd gestaan met die belofte wat hy van God ontvang het! Ons kan nie die werk van God van begin tot einde begryp nie. So sou Abraham ons ook destyds kon sê toe hy met Isak op pad was.

Laat ons geloof dus sterker en groter wees as die onvermoë om ons omstandighede te verstaan.

Gesang 175: 3

FJC Oosthuizen

8 Februarie

Hoe lank, Here?

Habakuk 1: 2-4

Hoe lank gaan die stryd teen die duisternis nog duur? Waarom nie nou 'n einde aan al die ellende maak nie – dat ons sommer nou al die koninkryk kan beërwe, die ewige vrede kan binnegaan nie?

As die trein eers om vyf uur vanmiddag vertrek en 'n mens sit al van een uur af op die stasie, gaan dit reg wees om teen drie uur jou tas te vat en te loop, want die trein wil dan nie kom nie?

Is ek en u by magte om van God te eis dat die horlosiewysers aangedraai moet word? Waarop kan ons ons beroep? Welke goeie hoedaignighede is daar wat ons aan God kan voorhou dat Hy verplig is om aan ons eis te voldoen? Is daar 'n prys wat ons in ruil kan gee vir die gebrokenheid wat ons oor die wêreld gebring het – iets om die Skepper mee te vergoed?

Miskien moet ons eers 'n bietjie gaan sit en albei kante van die saak teen mekaar opweeg. Heel moontlik word ons tot die werklikheid teruggeruk: Ons het veel meer om voor dankbaar te wees as wat ons het om oor te kla. Die bloed daar aan die kruis op Golgota maak alles, ook ons lyding hier op aarde, die moeite werd. Dit maak dit die moeite werd om te wag, want dit sê aan ons dat hierdie aardse lewe met sy verdriet weldra verby sal wees.

Gesang 174: 1

FJC Oosthuizen

9 Februarie

**Radeloosheid laat
'n mens vergeet**

**Matteus 26: 1-5
en 69-74**

Hoe gou en maklik vergeet 'n mens darem nie!

Kom daardie begeerte nie ook by u op om net in staat te kon wees om daardie aand daar langs Petrus te kon gestaan het nie? Daardie oomblik toe hy gesê het: *Ek weet nie waarvan jy praat nie.* Sou u nie graag daar wou gewees het om aan sy skouer te kon gevat het en te vra: *Het jy dan vergeet, Petrus, hoe kon jy?*

So maklik as wat 'n mens vergeet, so gou stort jou skamele geloof in duie. Uit radeloosheid en moedeloosheid gooi Petrus sy hande in die lug – daar is die Messias nou gevange, alles is verlore! Dit ten spyte daarvan dat die Messias hulle daarop voorberei het dat dit sou gebeur.

Is hierdie pyn en seer wat ek nou deurmaak nie besig om my tot radeloosheid en moedeloosheid te dryf nie? Ek staar my so blind teen hierdie seer dat ek begin vergeet dat iemand eenmaal hier op aarde was om hierdie lyding van my draagliker te maak. Draaglik omdat die verwagting van die toekomstige lewe dit alles oorskadu.

Hoe kon ek dit dan vergeet het?

Gesang 19

FJC Oosthuizen

10 Februarie

God tog met ons!

Johannes 19: 17-30

God bestuur die gang van die hele wêreld en tog is daar soveel hartseer en pyn. Hoe rym dit? Gaan dit my dan enigsins help om God te nader, by Hom om hulp te vra?

As ek na die lewe om my kyk, sien ek haat, liefdeloosheid, rampe en ellende – waarom laat God dit toe? Hoekom sal God dit toelaat, maar met my in my lyding 'n uitsondering maak en my daaruit red?

Daar is een saak wat ons mensies hier op aarde maklik en graag vergeet: Ons het deur ons vader Adam self die wêreld in hierdie ellende gedompel waarin dit vandag is!

Draai 'n mens vir 'n slag om in die rigting van die kruis daar op Golgota, kom jy met ontnugtering weer onder die besef dat ons lotgevalle nie van 'n onbetrokke, liefdelose God kom nie. So intens het God Hom ons wanhopige lot aangetrek, dat dit sy enigste Seun was wat daar, alleen, aan die kruis uitgeroep het: *Ek het dors!*

Gesang 192

FJC Oosthuizen

11 Februarie

Dankie, Here

Psalms 23

Kan 'n mens God bedank vir lyding wat op jou pad gekom het? Sou dit nie uiters oneerbiedig en sarkasties wees nie?

Gewoonlik sê 'n mens dankie wanneer iemand 'n geskenk aan jou gegee het, of miskien net iets vleiend teenoor jou opgemerk het. Deur dankie te sê, sê jy dat jy waardering het vir die een of ander saak. Kan 'n mens dan waardering hê vir lyding?

Wanneer 'n gelowige mens in lyding dankie sê, gaan dit eintlik om iets heel anders. Dit gaan om daardie Hand wat my hand vashou, daardie Arms wat my in hierdie tyd dra. Ek is nie alleen nie. Dankie, Here, dat ek een van die bevoorregte mense is om U te mag ken, en te weet dat daar 'n God in die hemel is wat alles raaksien, van alles weet, almal ken – ook my, op die naam!

In u hande is ek veilig!

Psalm 23

FJC Oosthuizen

12 Februarie

Die betekenis van Jona

Jona 1: 1-6

Die Jona-gebeure word soms as versinsel geneem, maar dit word dan wel erken dat dié versinsel 'n simboliese betekenis het, iets wat vergelyk kan word met die gelykenisse deur Jesus vertel. Nêrens in Jona self of in die Bybel word hierdie gedagte egter gesteun nie. Verder – wonders soos in Jona hoort eerder in geskiedenis tuis as in gelykenisse!

'n Belangriker vraag is wát die Jona-gebeure beteken? Ook hierop word soms meer as één antwoord gegee. Een antwoord lui byvoorbeeld dat Jona as ontroue persoon die ontroue volk Israel voorstel. Israel sou dan in plaas daarvan om die Woord van God aan die heidenwêreld te bring, eerder wegvlug daarvoor. Jona is tydens sy vlug deur 'n vis ingesluk; Israel is in sy vlug deur die Babiloniese ballingskap ingesluk. Jona word weer op land uitgewerp; Israel keer weer na Palestina terug.

Hoewel al die feite korrek is, kan dié twee soorte gebeure tog nie sommer só met mekaar verbind word nie. Want Jona het self aanbeveel dat hy in die see gegooi moet word, terwyl Israel nie self verkies het om in ballingskap te gaan nie!

Die belangrikste antwoord op die vraag na die betekenis van Jona is deur Jesus gegee. Soos Jesus Jona verstaan het, só moet ons ook. Jesus géé en is die enigste antwoord.

Gesang 191

HG vd Westhuizen

13 Februarie

Die teken van Jona

Jona 1: 15-17 en Matteus 12: 38-41

Jesus se antwoord op die Jona-gebeure is dat dit 'n teken bevat – die teken van Jona.

Van dié teken lees ons nie by name in Jona nie, maar dit is te vind in die betekenis van Jona. Dié teken lê nie in wat die mense doen nie. Die mense van Nineve het hulle bekeer en daarvoor het die Here hulle gespaar. Dit is egter nie die teken van Jona wat Jesus weer gaan gee nie, want Israel sal nie deur die deur-Jesus-gegewe Jona-teken oortuig word nie – eerder veroordeel word.

Die teken van Jona waarvan Jesus praat, bestaan ook nie soseer in wat die profeet (Jona self) of die koning van Nineve doen nie, maar in die ingrype van God in die loop van gebeure.

Nineve is 'n stad vol boosheid. Israel is 'n slegte en owerspelige volk. Ons is in sonde ontvang en gebore; almal is op pad na die verderf – ja, midde-in die ewige verdoemenis. In onbegryplike ontferming gryp God egter in. Hy gryp in op die wyse van 'n wonder.

Deur Jona se ontrou aan God se opdrag bereik God sy ontfermingsdoel met Nineve deur Jona in 'n grusame ingewande-graf te laat beland. Deur ons ontrou aan God se Woord bereik God sy ontfermingsdoel met ons almal deur die donker graf van Jesus.

Gesang 202: 3

HG vd Westhuizen

14 Februarie Volopbetaalde vlugvaart Jona 1: 7-14

Al verteenwoordig Jona en Jesus dieselfde teken – die teken van God se ontferming deur die graf heen oor 'n wêreld vol boosheid – is daar nogtans belangrike verskille tussen hulle as die tekenpersone.

Jesus, Seun van God, het as mens gehoorsaamheid geleer uit wat Hy gely het (Heb 5: 8). Die wil van sy Vader het Jesus volkome en altyd gedoen. *Ek het U op die aarde verheerlik deur die werk te volbring wat U My gegee het om te doen* (Joh 17: 4). *Nadat Jesus die suur wyn gekry het, het Hy gesê: 'Dit is volbring!' Toe het Hy sy kop vooroor laat sak en die laaste asem uitgeblaas* (Joh 19: 30). Jesus het sy aardse graf vrywillig, maar gehoorsaam ingegaan (Joh 10: 18).

Hoewel Jona in die visgraf was – en ook tot redding vir Nineve – was hy nie daar vanweë vrywillige gehoorsaamheid nie. Inteendeel, sy gesindheid is eerder 'n ontroue bereidwilligheid. Hy wil God nie gehoorsaam om Nineve tot inkeer te roep nie, omdat Nineve deur Israel as heidens beskou is. Eerder as om hom met Nineve te bemoei, wil hy liever sterf: *Vat my en gooi my in die see...* (Jona 1:12).

By Jona het ons dus met twee lyne te doen: God se handeling met die heidene deur Jona. Sô handel God ook in Jesus met ons. Die tweede lyn: God se handeling met Jona om hom tot God se doel te bring. Hierdie tweede lyn bestaan nie by Jesus nie.

Jona betaal vir sy weglug van God af – sit goed en bloed daarop om liewers ongehoorsaam te wees.

Is u lewe nie 'n paaiementstelsel van daaglikse ontvlugting van God nie?
Gesang 47: 1

HG vd Westhuizen

15 Februarie

Waarom vlug u?

Jona 2

Jona vlug na Tarsis, want, sê hy: *Ek het geweet U is 'n genadige en barmhartige God, lankmoedig en vol liefde. U sien maklik af van die straf wat U aangekondig het* (Jona 4: 2). Die onheil wat God van Nineve, Assiriese vyande van Israel, wil afwend, wil Jona ten ene male nie.

In plaas van ooswaarts te reis en God se opdrag uit te voer en heidene God se ontferming te laat smaak, vlug hy weswaarts na die uiterste eindes. Dit is sekerlik 'n duidelike bewys van Jona se ywerende selfsugtigheid. Die heil en ontferming van God wil Jona inkrimp vir hom en sy volk Israel alleen. Ook ons is dikwels skuldig aan hierdie eiebelang om nie die evangelie aan ander te verkondig nie en word aangespreek deur die woorde in Jesaja 49: 6: *Dit is nie genoeg dat jy my dienaar is om die stamme van Jakob te herstel en om die Israeliete wat gered is, terug te bring nie; Ek maak jou 'n lig vir die nasies sodat die redding wat Ek bewerk, die uithoeke van die aarde sal bereik.*

Jona se selfsug noem ons ywerend, want hy bly nie neutraal by sy huis in verontagsaming van God se oproep nie, maar gaan positief daarop in om God se roeping te verongeluk: hy vlug!

Waarom vlug u? Jona kon miskien ook gedink het: As ek Nineve die oordeel aankondig en God neem op hulle bekering die oordeel weg, kan hulle baie gou weer in heidendom verval en my met my God eerder spot as eer.

Is dit u selfsug of eersug wat u laat vlug in plaas van volg?

Gesang 222

HG vd Westhuizen

16 Februarie

Die misverstand van Jona

Jona 3

Dink u u kan God ontvlug? Jona het ook so gedink. Jona het hom klaargemaak om na Tarsis te vlug, weg van die aangesig van die Here af (Jona 1: 3). Jona wou hom verwyder van sy roeping deur hom te onttrek aan sy Roeper.

Heel gou moes hy egter bely: *Ek dien die Here die God van die hemel wat die see en die vasteland gemaak het* (Jona 1: 9). Dit klink al asof hy in sy omstandighede wou sê: *Waarheen sou ek gaan om u Gees te ontvlug? Waarheen sou ek vlug om aan u teenwoordigheid te ontkom? Klim ek op na die hemel, is U daar, gaan lê ek in die doderyk, is U ook daar. Vlieg ek na die ooste, of gaan woon ek in die verre weste, ook daar lei u hand my, hou u regterhand my vas* (Ps 139: 7-10). Lees ook Amos 9: 2-4.

Jona ontdek sy misverstand as hy die Goddelike nabyheid moet verneem uit 'n woedende storm op see. Jona besef sy misverstand as hy na al sy moeite, onkoste en ondernemings, hom tog maar weer by sy vertrekpunt bevind en God dieselfde opdrag aan hom herhaal: *Maak klaar, gaan na die groot stad Nineve toe en spreek hom aan met die boodskap wat Ek jou sal gee* (Jona 3: 2).

Reeds die legendes van Gilgames en Alexander die Grote, soos ook die verhaal van die gérubs en die swaard wat vlam en flikker om die toegang tot die boom van die lewe te bewaak (Gen 3: 24), toon aan dat hy wat op soek gaan na wat hy nie kan vind nie – eindelose lewe – hom in 'n dodelike onweer vasloop. Jona het geleer dat hy wat op vlug gaan van wat hy nie mag ontduik nie – die Woord van God – hom net in 'n dodelike storm vasloop.

Gesang 302

HG vd Westhuizen

17 Februarie Die seeliede rondom Jona Jona 1: 5-16

Daar is altyd mense rondom ons. Seeliede. Seeliede gaan verder as ons – die wye wêreld deur. Ons situasie te midde van die seeliede, die medereisigers op ons lewenspad, is belangrik. Dit is nie alleen belangrik vir onself nie, maar óók vir die seeliede.

Die situasie waarin Jona te midde van die seeliede verkeer, is dié van tug. God tug hom. God verdra nie tugteloosheid nie – daarom kry die kerk opdrag om met God se Woord diegene wat hulle onstigtelik gedra te vermaan en te tug.

God se tughandeling met Jona – die angswekkende storm – het 'n driedelige waarde:

- Jona self word tot gehoorzaamheid gedwing. God wou nie met die storm Jona wraakgierig vernietig nie. Selfs toe Jona die dood begeer het, het God dit verhoed met die vis. God se tug deur sy kerk is nooit mens- of sondaarvernietigend nie, wel sondevernietigend! Christus wil deur die kerklike tug red, nie ombring nie! As u getug word, is dit ten goede, nie ten kwade nie. Die aanvaarding van u tug is moeiliker, maar grootser en waardiger as die verwerping wat kleinlik en lafhartig is.
- Die seeliede was heidene, waarskynlik hoofsaaklik Fenisiërs. Tog lees ons aan die einde van Jona se tug ten opsigte van die seeliede: *Die manne het toe bang geword vir die Here en hulle het vir Hom 'n offer gebring en geloftes afgelê* (Jona 1: 16). Hulle het tot ware geloof gekom, deur Jona se tugsituasie lewende getuies geword van die een God oor die hele mensheid. Die kerk is vol mense wat deur u tugreaksies straks tot waaragtigheid kan kom – God werk so.

- Deur tug word God se wil uiteindelik volbring. Jona gaan na Nineve. Aan die een kant moet ons altyd weet die kerk moet óók God se wil volbring deur tug uit te oefen. Aan die ander kant moet ons die Woord afvra of ons tug 'n optrede tot eer van God is, want alles moet tot eer van God wees.

Gesang 20: 1

HG vd Westhuizen

18 Februarie

Tevrede met my alleen?

Jona 4

Alles wat ander doen, is verkeerd. Alles wat ek doen, is goed. Selfs wat God doen, word deur my beoordeel. Soms is ek tevrede met God en soms ontevrede. Soms só ontevrede dat Jona twee keer uitdruklik begeer: *Laat ek nou maar sterf, Here, want dit is vir my beter om te sterf as om te lewe* (Jona 4: 3, 8). Só ontevrede dat hy kan sterf ... oor wat God doen! *Ellende wag vir hom wat die Een verwyd wat hom gevorm het, 'n potskerf tussen potskerwe van klei. Durf die klei vir die een wat dit vorm, sê: 'Wat maak jy' (Jes 45: 9)?*

Om God te verkwalik en dit nogal oor 'n weldaad, ja, 'n heilsdaad wat Hy teenoor 'n massiewe stad wil bewys! Die onwaagagtige mens bevraagteken altyd God se weldaad aan iemand anders (Hand 4: 9).

Jona het as 'n willende baas God se opdrag probeer ontvlug. Maar hy is verander na 'n gewillige dienskneg. Hy het 'n wegvlug van God probeer, maar daarin het God hom bereik. Gewillig het hy drie dae lank al prekende op straat en pleine Nineve van die westekant af deurgegaan totdat hy aan die oostekant gekom het. *Jona is toe uit die stad uit. Hy het oos van die stad gaan sit...* (Jona 4: 5). Sy werk het hy deeglik gedoen. God het hom deur omstandighede gedwing. Maar ... sy gesindheid was nog verkeerd. Sy werk, het hy gedink, is **sy** werk en God moes nie met begenadiging tussenbei kom nie.

God het beskikkingsmag oor Jona en u. God se werk is nie afhanklik van my tevredenheid nie. My werk is afhanklik van God se tevredenheid.

Psalm 36

HG vd Westhuizen

19 Februarie

Gebed het groot krag

1 Samuel 1: 9-28

In die brief van Jakobus (Jak 5: 16) lees ons dat die gebed van 'n gelowige 'n kragtige uitwerking het. In die Bybel lees ons van baie mense wat hierdie waarheid ervaar het. 'n Baie mooi voorbeeld is die opregte, gelowige gebed van Hanna. Met absolute oorgawe het sy haar hart voor die Here uitgestort en haar ellende, smart en leed met Hom gedeel. Sy was so intens by haar gebed betrokke en omdat net haar lippe geroer het, het Eli die afleiding gemaak dat sy dronk is.

Die kragtige uitwerking van Hanna se gebed was dat God haar gebed verhoor het en haar kinderloosheid in moederskap omskep het. Matteus 6: 7 en 8 handel eweneens oor die kragtige uitwerking van die gebed. Jesus sê: *Vra, en vir julle sal gegee word; soek, en julle sal kry; klop, en vir julle sal oopgemaak word.* Wat met Hanna en baie ander gebeur het, gebeur daagliks met talle mense – ook met ons. Voortdurend vra die gelowige na God se genade, word die Here se vrede en liefde gesoek en in Jesus Christus gevind.

Wanneer daar 'n innige en opregte verhouding met God bestaan, vind dit uiting in die gesprek tussen God en ons. Deur sy Woord en Gees praat God met ons en maak Hy sy wil en liefde aan ons bekend. Deur die gebed praat ons met God, bely ons ons swakhede en sonde en kan ons Hom ook vertel van die vreugdes, smart en leed van ons hart.

Gesang 253

HT van Deventer

20 Februarie Praat, Here, u kind luister 1 Samuel 3

Die ou profeet Eli se advies aan die seun Samuel is kort en kragtig. Al wat hy moet sê wanneer die Here hom weer roep, is: *Praat, Here, u dienaar luister!* Dwarsdeur Samuel se lewe as profeet sou dit die belangrikste saak bly. Dit wat hy van die Here gehoor het, het hy ook verkondig, sodat ook die volk na die Here kon luister.

Vandag nog is dit die belangrikste in 'n gelowige se lewe, naamlik om te luister wanneer die Here praat. Telkens praat die Here deur sy Woord. Wanneer die Bybel gelees of die Woord verkondig word, is dit God wat daardeur met ons praat. God praat ook nooit doelloos en nutteloos nie. Wanneer hy praat, is dit om Homself te openbaar as die God van genade en liefde wat vergifnis gee, maar tegelyk ook regverdig is om te straf. Omdat God deur sy Woord met ons praat, weet ons van die straf wat sy Seun vir ons gedra het. Ons weet egter ook van die opstanding van Jesus uit die dood as die wonderwerk van God waardeur Hy ons van gewone dienaars na kinders verander het – sy kinders.

Ons kan en moet vir ons kinders altyd goeie raad gee. Dit is die wyse waarop ons hulle leer en opvoed. Watter beter raad kan 'n ouer vir sy kind gee as om hom/haar aan te moedig om vir die Here te sê: *Praat, Here, u kind luister?*

Gesang 302: 2

HT van Deventer

21 Februarie Waak teen afgodediens 1 Samuel 5

Vir die Filistyne was die ark van God net nog 'n voorwerp, 'n soort af-

god wat hulle inderdaad met respek behandel het. In die tempel van Dagon kry die ark 'n ereplek langs Dagon. Die verskil tussen die ark en Dagon het egter gou na vore gekom. Die eerste oggend het hulle Dagon op die grond gevind nadat die beeld vooroorgeval het. Die dag daarna het hy weer op die grond gelê met sy kop en twee hande afgebreek. Daarby het die Here die Filistyne met pesswere getref. Dit alles het die mense van Asdod laat besluit: *Die ark van die God van Israel mag nie by ons bly nie, want sy hand lê swaar op ons en ons god Dagon.*

Die verskil tussen die hemelse God wat deur Israel aanbid is en Dagon wat deur die Filistyne aanbid is, is die lewe; die lewende God teenoor die dooie afgod; die God wat liefde is, teenoor die koue, gevoellose afgod. Die almagtige God wat hemel en aarde gemaak het en in stand hou, teenoor die afgod wat vooroorval en breek. Die ark was nie God nie, maar het van God se ewige teenwoordigheid getuig.

Elke mens moet steeds daarteen waak dat skatte hier op aarde nie 'n afgod word wat deur mot en roes verniel word nie. Jesus sê dat ons skatte in die hemel bymekaar moet maak waar geen mot of roes verniel nie. Dit kom van God en het ewigheidswaarde. Deur die eeue het God nog altyd sy almag oor die mens met sy afgode bewys.

Gesang 302

HT van Deventer

22 Februarie

**Jesus Christus ons
enigste Koning**

1 Samuel 8

Israel was nie meer tevrede nie. Hulle wou ook soos die ander nasies wees wat 'n koning het. *Ons koning moet oor ons regeer; hy moet ons lei en ons oorloë voer.* Die regering van God, sy leiding en sy oorwinnings oor die vyande van sy volk het op die agtergrond gestaan. Die volk was lus vir verandering en in die figuur van 'n eie koning het hulle 'n totaal nuwe lewe gesien wat vir hulle gewag het.

God het dit toegelaat en oor 'n lang tydperk sou Israel leer dat ook die koning van God se genade en liefde afhanklik is. Hulle sou leer dat alle mense, ook konings, priesters en profete uiteindelik maar sondaars is wat laag voor God in aanbidding moet buig.

God het dit toegelaat, want langs die weg van konings, priesters en profete lei Hy sy volk na die Een toe wat gebore is as die werklike en ewige Koning, Priester en Profeet vir die hele wêreld. As Koning regeer Christus sy kerk en as Priester het Hy Homself tot aan die einde van sy aardse lewe geoffer ter wille van die versoening tussen God en mens. As Profeet maak Hy steeds deur sy Woord en Gees God se wil bekend en roep Hy uit die menslike geslag vir Hom 'n kerk byeen.

Die wêreld word vandag regeer deur konings, staatspresidente, regerings. Elkeen van hulle is egter steeds afhanklik van die genade en

barmhartigheid van die een en enigste Koning, Jesus Christus – die eintlike heerser oor ons lewens!

Gesang 130: 1

HT van Deventer

23 Februarie

God voorsien

2 Konings 4: 1-7

Ons bekommer ons vandag oor so baie dinge, maar nou sê die Woord van die Here vir ons duidelik dat die almagtige God, ons Vader in Jesus Christus, Hom selfs oor die lot van 'n nietige klein mensie ontferm.

Daar was 'n vrou wat haar nood by die profeet Elisa kom bekla het. Haar man was dood. Haar skuldeisers het gedreig en sy het niks in haar huis gehad nie, behalwe 'n erdekannetjie olie. Elisa het aan haar die opdrag gegee om by haar bure leë kruike te gaan leen. Hierdie kruike moes nie noodwendig eners lyk nie. Daar was net een voorwaarde: Hulle moes leeg wees, dolleeg. In gehoorsaamheid aan die opdrag van die profeet het hierdie vrou uit haar erdekruikie al die leë kanne vol gemaak. En sy het genoeg gehad om van te lewe.

Nou ken elkeen van ons die leë kanne van ons geestelike en stoflike nood so goed. Die Woord van die Here roep ons op: Ons moet ons leë kanne in geloof, in vertroue, in gehoorsaamheid neersit voor die aangesig van God wat nou in Jesus Christus ons Vader geword het. Hy sal vir sy kinders gee wat hulle nodig het. Maar dan moet ons leer om leeg te word, dolleeg. Want ons is te vol van eiegeregtigheid, te vol van eiewysheid, te vol van skynvroomheid, te vol van onself.

Wees 'n leë kruik voor die aangesig van ons hemelse Vader en leef uit die volheid van sy genade.

Gesang 192: 2 en 3

GJ van Staden

24 Februarie

**God stel belang in
die huisgesin**

2 Konings 4: 8-37

Dwarsdeur die Bybelgeskiedenis verneem ons baie duidelik dat God in groot liefde bemoeienis met die huisgesin maak. Ons sien dit ook so duidelik uit die vraag van Gehasi, die dienskneg van die profeet Elisa, aan die Sunemmitiese vrou: *Gaan dit goed met jou? Gaan dit goed met jou man? En met jou seun?*

Hierdie vrou het nie 'n kind gehad nie. Deur 'n genadewonder van God het sy na baie jare 'n seuntjie ontvang. Hierdie kind het egter op 'n tragiese wyse te sterwe gekom. Die bedroefde moeder het haar toevlug na die man van God toe geneem en deur die genade van God het Elisa die kind gesond aan sy moeder teruggegee.

Die Here vra ook elke dag vir ons die vraag: *Gaan dit goed met jou?*

Gaan dit goed met jou man? Gaan dit goed met jou vrou? En met jou kind? Miskien sal ons dadelik sê: Ja, dit gaan met ons goed. Maar gaan dit werklik goed? Leef ons elke dag as blymoedige en dankbare mense, omdat die Here ook aan ons as huisgesinne so baie gegee het? Of is die afbrekende, verwoestende, vernietigende werking van die sonde en die dood in ons huise werkzaam?

Ons kan egter elke dag van ons lewe weet: Die afbrekende, verwoestende werking van die sonde in ons lewe as huisgesinne word gestuit deur die oorwinningskrag van ons Here Jesus Christus wat opgestaan het uit die dood.

Vlug dan elke dag na Hom toe. Dan sal u elke dag vir die wêreld kan sê: Deur die genade van ons Verlosser gaan dit goed met my gesin.

Psalm 128: 1-3

GJ van Staden

25 Februarie God gee ware rykdom 2 Konings 5: 1-14

Ons sien so dikwels mense wat geweldige hoogtes bereik, wat 'n indrukwekkende lewe voer, wat oënskynlik alles het wat 'n mens se hart kan begeer, maar wat tog wanneer hulle alleen is, worstel met een of ander soort geestelike siekte.

Naāman was die leërowerste van die Arameërs. Hy was 'n uiters geslaagde veldheer en het een veldslag na die ander gewen. Telkens het hy seëvierend die poorte van Damaskus binnegery terwyl die jubellied in die strate weerklink het: *Groot is Naāman, groot is Naāman van die Siriërs!* Maar ten spyte van al die eer en aansien het Naāman gewee van 'n verraderlike wit plekkie êrens aan sy liggaam. Hy het gewee van die sluipende siekte wat besig was om sy lewe weg te vreet.

Sien ons nie ook dikwels die Naāmans op hulle oorwinningswaens in ons midde rondry nie? Eintlik is almal van ons Naāmans. Miskien gaan dit na die uiterlike met ons goed. Miskien kan ons ook roem op prestasies en oorwinnings, op eer en aansien wat ons geniet, maar ons besef nie dat ons ook siek is, dat ons geestelik siek is nie.

Dit moet ons vir Naāman ter ere nagee. Hy het sy melaatsheid raakgesien. En hy het sy toevlug tot die God van Israel geneem en hy is uiteindelik genees.

Ken ons ook ons geestelike melaatsheid? Onthou dan: Jesus Christus het onder die las van ons sondemelaatsheid die Golgotaheuvel uitgestrompel. Onder hierdie las het Hy beswyk. En by ons Verlosser aan die kruis hoor ons die versekering: *Al was julle skarlakenrooi van sonde, julle sal wit word soos sneeu. Al was julle purperrooi, julle sal wit word soos wol.*

Gesang 194: 5

GJ van Staden

26 Februarie

**God se diens is vreugde-
volle dankdiens**

**2 Konings 11:
1-12: 2**

Dit gebeur so dikwels dat 'n kind, terwyl hy onder die oë van sy vader en moeder is, op die regte pad bly. Sodra hy egter op sy eie bene moet staan, gebeur dit baie gou dat ons daardie kind byna nie meer ken nie. Dan wonder ons waarom dit so is.

Joas is in 'n baie troebele tyd gebore. Hy is as jong kind van 'n gewisse dood gered deur 'n vrome vrou, Jehoseba en haar man, priester Jojoda. Op sewejarige leeftyd is hierdie jong seun as koning uitgeroep. Dan lees ons: *Al die jare wat die priester Jojada sy leermeester was, het hy gedoen wat reg is in die oë van die Here.* Na Jojada se dood sien ons egter 'n heel ander prentjie. Joas het toe die een verkeerde ding na die ander in die volkslewe ingevoer. Dit laat 'n mens wonder: Hoekom het hierdie jong man se lewe so verander en uiteindelik tragies geëindig?

Ons moet egter daarop let: Die Here se diens was vir Joas nooit vreugdediens nie. Hy het die Here gedien omdat Jojada dit vir hom gesê het. Sodoende het sy godsdienst 'n uiterlike vorm aangeneem en soos 'n mooi gewoonte vertoon. Daarom het dit so gou verdwyn toe hy op sy eie bene moes staan.

God het ons in sy genade ook Koningskinders gemaak. Hy het dit gedoen toe ons Here Jesus Christus aan die kruis vir ons gesterf het. Hieroor moet ons met ons hele hart bly wees. Hiervoor moet ons die Here dank met ons hele lewe, en daarom moet ons godsdienst nie 'n stukkie uiterlikheid, 'n stukkie gewoonte wees nie, maar vreugdevolle dankdiens.

Gesang 275: 1 en 5

GJ van Staden

27 Februarie

**Invloed selfs
nà die dood**

2 Konings 13: 14-21

Die invloed van 'n persoon wat te sterwe gekom het, kan in ons lewens deurwerk selfs jare nadat die persoon gesterf het. 'n Kind kom te staan voor 'n geweldige probleem. Dan dink hy terug aan die lewe van sy ouers wat reeds gesterf het en besef: Vader sê my aangeraai het; Moeder sê my hierdie weg aangewys het.

Die profeet Elisa het oud geword. Hy het 'n lang en vol lewe gelei in diens van God. Hy was profeet met sy hele hart en siel en wese. Hy het te sterwe gekom en hulle het hom begrawe.

Mense was by 'n ander geleentheid besig om 'n man in die omgewing te begrawe, toe hulle skielik 'n bende Moabiete sien. Hulle het die man se lyk in Elisa se graf gegooi. Toe die lyk aan Elisa se bene 'n het die man lewend geword en regop gestaan.

Wat 'n indrukwekkende voorbeeld van die krag van die almagtige God! God beskik dit so dat daar lewenskrag uit die bene van sy profeet uitgaan. In die graf van Elisa ontstaan daar nuwe lewe.

Baie eeue later was daar weer 'n graf wat lewe gebring het, nie vir 'n enkeling nie, maar vir miljoene – die graf van ons Here Jesus Christus wat oop en leeg geraak het. Ons Verlosser het opgestaan uit hierdie graf om nuwe lewe te skenk vir almal wat in Hom glo.

Mag ons elke dag die genade ontvang om hierdie nuwe lewe te beleef, om hierdie verlossingsboodskap te verkondig met alles waaroor ons beskik. En mag die Here ook gee dat ons nagedagtenis seënryk sal wees tot in ons verste nageslag.

Gesang 138

GJ van Staden

28 Februarie *Hoe lyk ons huise?* 2 Konings 20: 1-20

Ons kry dikwels te make met mense wat aan 'n minderwaardigheidsgevoel lei. Maar dan gebeur dit ook so maklik dat 'n minderwaardigheidsgevoel in 'n meerderwaardigheidshouding omslaan.

Ons sien dit so duidelik in die lewe van koning Hiskia. Hierdie man is op 'n wonderbaarlike wyse deur God van 'n ernstige siekte genees. Die koning van Babel het gesante gestuur om vir Hiskia te gaan gelukwens. Hiskia het egter baie minderwaardig teenoor hierdie gesante van die magtige Babiloniese ryk gevoel en het 'n meerderwaardigheidshouding aangeneem. Met trots het hy vir hulle al sy skatte, sy voorraadskeure, die geheime bergplekke van sy wapens gewys. Hierdie mense het besef: Dit sal die moeite werd wees om hierdie land in te val en te verower.

Arme Hiskia! As hy tog maar daaraan gedink het dat hier vir hom 'n wonderlike geleentheid was om teenoor heidene te getuig van die ware God wat hom so wonderbaarlik genees het.

Ons almal is ook vasgevang deur die magte van die dood. God het ook in ons lewens ingegryp deur die wonderdaad van sy Seun wat vir ons aan die kruis gesterf het. Dit is ons hoogste roeping om nie teenoor die wêreld met ons eie deugde en prestasies te pronk nie, maar om vir die wêreld te vertel van daardie wonderdaad wat ons in Christus beleef het. As die profeet Jesaja vir ons sou vra: *Wat het hulle in jou paleis (huis) gesien?*, mag ons dan die genade ontvang om te antwoord: *Jesus Christus en die wonder van sy genade.*

Gesang 222: 1

GJ van Staden

1 Maart

***Die Woord van die
Here weer ontdek***

2 Konings 22: 1-11

Dit kan so maklik met ons gebeur dat die Woord van die Here in ons lewens wegraak. Dit het ook werklik gebeur in die tyd van die konings in ou Israel. Die tempel het verval geraak en die Woord van God het fisies weggeraak onder die stof en die puin.

Koning Josia wou egter weer die lewe van die volk hervorm. Aanleiding tot hierdie hervorming is gegee deur 'n belangrike gebeurtenis wat tydens die herstelwerk van die tempel plaasgevind het. Onder die rommel het hulle weer die wetboek, die Woord van die Here, ontdek. Terwyl daar vir die koning uit die Bybel voorgelees is, het Josia besef hoe ver die volk afgedwaal het. En die Bybel het die rigsnoer geword van al Josia se hervormingswerk.

Ons lewe vandag lyk ook inderdaad soos die lewe van die ou volk in die tyd van koning Josia. In baie huise is die Bybel weggebêre totdat die stof daaroor saampak. In baie van ons se lewe het die Bybel weinig waarde vir ons lewe van elke dag. Die Woord van die Here staan nie meer in die middelpunt van alles wat ons beplan en doen nie. Onkunde oor die waarhede van die Woord het vandag skrikwekkend toegeneem.

Dit is werklik tyd dat daar ook in ons lewens 'n hervormingsproses moet plaasvind, sodat ons opnuut die Woord van die Here kan ontdek. Mag die Skrifgeworde Woord, maar bowe-al die vleesgeworde Woord, Jesus Christus, weer die middelpunt wees van alles wat ons dink en doen.

Gesang 305: 1

GJ van Staden

2 Maart

***...gee tog ag op
die gebed...***

Nehemia 1: 5 en 6

Waarom sou ons die boek Nehemia vandag nog lees met die eerbied dat dit die Woord van God is? Normaalweg word Nehemia nie as 'n profeet gereken nie. Die boek word onder die geskiedkundige boeke ingedeel, maar die gegewens hierin verskaf, lewer baie hoofbrekens vir diene wat 'n presiese rekonstruksie hieruit wil maak. Die gebeurte speel af in 'n tyd waaroor daar in elk geval nie baie gegewens bestaan nie. Dit was 'n laagtepunt in die geskiedenis van die ou volk van God toe die volk in ballingskap die speelbal van die groot moont-hede was. Juda was 'n provinsie van Persië. Die ballinge wat teruggegaan het, was in ellende en smaad. Die muur van Jerusalem het omgelê en die volk was bekommerd hieroor. Baie was in die vreemde vestig en het lekker geleef. Sommige van die wat teruggekeer het,

het hulle so goed by die omstandighede aangepas dat hulle nie meer van die heidene te onderskei was nie.

Juis hierin lê die waarde van die boek Nehemia, dat 'n gelowige in so 'n droewige tyd nie verslae onder die omstandighede sy geloof prysgee as onprakties nie, maar begin om te bid.

Nehemia bid vir die volk van God. Hoe bid 'n mens vir so 'n volk wat blykbaar vergeet het van sy bestemming waartoe hy geroep is?

Nehemia grond sy aanspraak op God, op die kennis dat God sy verbond en troue liefde handhaaf. Hierin is God groot en ontsagwekkend en hierdeur red Hy sy volk met groot mag en krag (Neh 1: 10). Daarom is Nehemia nie sonder hoop nie: Hy bid.

Jesus Christus het geleef, gely en gesterwe in 'n nog donkerder tyd van die geskiedenis van die volk van God. Die deurlopende versoeking was om te let op die toestand van die volk: Fariseërs, Sadduseërs, wetsgeleerdes, priesters, massas op straat, vreemde heidense oorheersing deur die Romeine.

Tog was dit juis die tyd wat God vir die verlossing gekies het. God vervul sy verbond. Hy handhaaf sy troue liefde. Hy toon sy groot en ontsagwekkende krag in die redding van sy volk. Daarom is die boek Nehemia deel van die Skrif wat God se manier van optrede aan ons meedeel tot troos en bemoediging van die kerk ook in ons dag.

Gesang 217

FH van der Merwe

3 Maart

Verlossing en oordeel

Nehemia 2: 1-20

Nehemia het rekening gehou met die werklikhede van sy dag. Hy gaan vergewis homself van hoe dit lyk by die Dalpoort verby Jakkalsfontein na Vullispoort, Fonteinpoort en Koningsdam. Alles was so vervalle dat 'n donkie nie daar kon loop nie.

Hy sê dit ook aan die volk: *Julle sien self die benarde toestand waarin ons sit. Jerusalem lê in puin en sy poorte is verbrand.* Tog doen hy 'n beroep op die verantwoordelikes: *Kom ons herbou die muur van Jerusalem, dat dié vernedering nie langer op ons rus nie.*

Is Nehemia dan 'n onpraktiese idealis? 'n Opportunis? Nee, hy is 'n gelowige wat nie 'n spesiale roeping of die aandrang van die meerderheid nodig het om hom tot die uitoefening van sy plig te bring nie.

Juis die praktiese toestande teenoor dit wat God bedoel het om te wees, is vir Nehemia genoegsame aansporing om gehoorsame verantwoordelikheid te aanvaar vir die heropbou van die stad en sy mense. In die uitvoering van sy taak as gelowige ondervind hy die spot en smaad van die ongelowiges. Daar is mense wat agterdog teen hom saai: *Wil julle in opstand kom teen die koning?* Hierdie dreigement maak Nehemia nie lam van vrees nie. Hy antwoord hulle: *Die God*

die hemel sal ons laat slaag in wat ons doen. Ons, sy dienaars, gaan bou. Hiermee saam oefen Nehemia ook die tug uit deur aan die ongelowige spotters wat vyande van die volk van God is, te sê: Julle het nóg aandeel nóg reg in Jerusalem, en geen historiese band met hom nie.

Dit is opvallend dat hierdie argument ook in die verhoor van Jesus Christus teen Hom gebruik is. Voor die Joodse Raad is Hy veroordeel tot die dood omdat Hy Hom as die Seun van God voorgedoen het en voor die Romeinse owerheid was die klag dat Hy Hom as koning van die Jode aangebied en daarmee die keiser bedreig het.

Tog het dit nie die verlossingswerk van God in Christus verhinder nie, maar juis meegewerk om dit te volvoer. Sy bloed het die beskerming en verlossing geword vir wie in Hom glo, maar die oordeel vir hulle wat in ongelooft volhard.

Gesang 218

FH van der Merwe

4 Maart

***Deur God se guns is niks
onmoontlik nie***

Nehemia 4

Sanballat en Tobija was na alle waarskynlikheid baie invloedryke mense. Hulle het invloed gehad in sowel die Persiese hof as Jerusalem. Hulle spot en dreiging was dus nie sonder krag nie. Dit het veroorsaak dat die mense van Asdod hewig ontsteld was oor die heropbou van die muur en dat hulle beplan het om aanvalle te loods en verwarring te stig.

Dit het wel veroorsaak dat die bouwerk vertraag is. Die helfte van die mense kon bou, maar die ander helfte moes gereed staan met swaarde, spiese, pyle en boë, en wanneer die ramshoring geblaas is, moes elkeen sy werk verlaat om saam te trek.

Tog het die werk nie tot stilstand gekom nie. *Ons het bly bou aan die muur. Die hele muur was al halfpad opgebou. Die mense se hart was in die werk* (Neh 4: 6). Nehemia se dryfkrag was dié vaste vertroue: *Ons God sal vir ons die stryd voer* (Neh 4: 20).

Groter magte as wat die volk van God in Nehemia se tyd bedreig het, het saamgespan om die verlossingswerk in Jesus Christus te verydel. Dit vorm 'n konstante spanningslyn dwarsdeur die vier weergawes van die evangelie. Dit het selfs die Seun van God nie onaange- raak gelaat nie. Dit het afsondering en eensaamheid gebring en het die bedoeling gehad om twyfel te veroorsaak. Is dit die moeite werd? Is God met my? So erg het dit geword dat die smartlikste woorde wat nog ooit geuiter is, oor sy lippe aan die kruis gekom het: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* Maar God se guns is deur Hom betuig toe Hy sy werk met die volmaakste sin voleindig het: *Dit is volbring en Vader, in u hande gee Ek my gees oor.*

Hoe verwarrend groot kan die magte wat die volk van God bedreig nie soms lyk nie! Hoe pateties klein is hulle nie in werklikheid teenoor die guns van God nie!

Gesang 175: 3-5

FH van der Merwe

5 Maart

Eerbied vir God bepaal ons optrede teenoor mekaar

Nehemia 5

'n Gemeenskaplike tema in die profetiese boeke is om te wys op die gevaar dat lede van die volk van God hulle vryheid kan verloor deur ekonomiese druk (vergelyk Amos 8, Jes 5). Hiermee word Nehemia, wie se werk dikwels vergelyk word met dié van 'n profeet, voor dieselfde probleem gestel.

Terwyl 'n mens sou verwag dat daar onder sulke uiters benarde toestande 'n hegte onderlinge band onder die volk self moet wees, is dit tog nie so nie. Die lande, wingerde en huise is verpand om koring in die hande te kry. Geld is geleen om belasting mee te betaal. Seuns en dogters is as slawe geneem. Dit was nie dade wat deur volksvreemdes gepleeg is nie, maar deur volksgenote self.

Nehemia roep 'n volksvergadering byeen en hy stel die saak. Sy grootste onsteltenis is nie die merise se armoede nie, maar dat die uitbuitery neerkom op minagting van God en dat die heidene dit sien en die volk verag. Nehemia kies nie vir 'n bepaalde ekonomiese beleid nie, maar veroordeel die vergryp en nadelige gevolg van die stelsel van sy dag.

Die maatstaf wat neergelê word in die huishouding van die volk van God is eerbied vir God. Dit bewaar die volk nie net van ekonomiese oneweredighede nie, maar ook van die veragting van selfs die ongelowiges. Die totale gedrag van die kerk in geheel en van elke lidmaat afsonderlik moet gerig wees deur die eerbied vir God.

As die mense in die tyd van Nehemia sonder teenspraak hiertoe kon instem, het ons nog meer rede. 'n Medegelowige is deur die bloed van Christus tot 'n kosbare wese voor God verryk. Ons durf nie toelaat dat verswakkende ekonomiese toestande 'n medegelowige so laat veragter dat hy nie meer normaalweg in die gemeenskap van die gelowiges kan leef nie. Daarom is dit so dat die kerk so baie aandag aan sy barmhartighedswerk skenk. Hy weet dit begin by die Nagmaalstafel waar ons van God ontvang het wat geld nie kan koop nie en waarvandaan ons met eerbied vir God versorgend sal optree teenoor dié wat in nood is.

Psalm 116: 7 en 8

FH van der Merwe

6 Maart

Die valse profeet

Nehemia 6

Sanballat het volhardend met sy aanklag teen Nehemia volgehou.

Om jouself te beskerm, beteken 'n opstand teen die koning van Persië en gee ook aanstoot onder die nasies. Die implikasie hiervan is duidelik: Jy mag jou eie nie liefhê en beskerm nie. Jy mag geen grense trek en jou vyand uitsluit nie.

Sanballat gaan nog 'n stap verder. Saam met die morele druk wil hy hê dat Nehemia se eie lewe so bedreig moet voel dat hy in paniek die verkeerde ding sal doen. Die priester, Semaja, raai Nehemia aan om in die tempel te gaan vernag om so 'n sluipmoordaanval te voorkom. Nehemia se eie mense word dus teen hom ingespan.

Indien Nehemia in die tempel sou ingaan, sou hy oortree deurdat hy nie daartoe gemagtig is nie. Die moontlikheid dat hy hom kon beroep op die reg om op die beskerming van die tempel vir misdadigers staat te maak, sou dus 'n erkenning wees dat hy wel 'n misdadiger is. So sou hy dan in die oë van sy eie mense afgebreek word en sou die werk tot stilstand kom.

Nehemia antwoord sonder om doekies om te draai. *Jy suig dit uit jou duim*, het hy aan Sanballat gesê en aan Semaja: *Sal 'n man soos ek vlug, iemand soos ek tempel toe gaan om te kan bly lewe? Ek sal nie gaan nie!* Deur die regte identifisering van sy vyand se motiewe en 'n besliste afwysende antwoord het hy daarin geslaag om nie 'n slag-offer te word en hulle prooi te wees nie.

So is die muur voltooi en die gevolg daarvan was dat die omliggende nasies se selfversekerdheid gebreek was.

Dit blyk 'n moeilike probleem om te kan onderskei tussen 'n valse en ware profeet. Hiervoor is daar egter hulpmiddels. Ons moet self met die Woord besig bly in al die vorms waarin dit bedien word: die huisgodsdien, erediens, kategeese, ensovoorts. Daarby het ons die belydenisskrifte wat te lank verwaarloos is.

As ons die waarheid ken, sal ons beskerm bly teen die leuen. Daartoe stuur God sy Gees om ons in die volle waarheid te lei.

Gesang 305: 1 en 2

FH van der Merwe

7 Maart

Hervorming

Nehemia 8

Toe die werk afgehandel is, was die gevaar groot dat die volk sou verslap en verval. Die spanning was nou verby. Maar hier gebeur die teendeel. Die volk kom bymekaar op die plein van die Waterpoort en Esra lees die Wetboek voor.

Hierin het niks nuut gestaan nie. Dit was die ou vergete sake wat weer nuut en met verwondering en oorgawe aangehoor is. Dit is so voorgehou dat elke man en vrou en kind dit kon verstaan. Die aandag van die hele gemeente was by die Wetboek.

Die volk huil van aandoening, maar Nehemia sê: *Hierdie dag word*

gewy aan die Here julle God. ... Moenie bedroef wees nie; as julle die Here met blydschap dien, sal Hy julle beskerm.

In die kerk beteken hervorming altyd om terug te gaan na die Woord van God en weer met ootmoed te hoor wat die eise en beloftes van God vir die mens inhou. Dit het altyd die gevolg van vreugde en diens.

Dit behoort die kenmerke van die gevestigde gemeente te wees. Dit hou in om nie te verslap en sonder ideale in die sleur van elke dag te verval nie, maar om met blydschap en diensvaardigheid vervul te wees. Meer as in die tyd van Nehemia het ons in ons eie dae die voortgaande gevolge van hervorming nodig: Luister met ootmoed na die aangrypende verlossing wat in Jesus Christus volbring is, wat ons ruimte gee om feestelik diensbaar te wees.

Gesang 306: 1-3

FH van der Merwe

8 Maart

Heiliging

Nehemia 13

Hervorming vra gehoorsaamheid. Dit bring afgrensing mee. Dit vra geskiktheid vir die diens van God. Dit is immers wat heilig is: afgesonder vir die diens van God. Dit kan in verskillende vorms gestalte aanneem: ampte en ampsdraers, verhoudinge, dae en feeste.

Nehemia skerp dit weer by die teruggekeerde volk in, hulle wat geen bestaansmoontlikheid gehad het nie en bedreig en bespot was, wat al so vervreem van hulle eie was dat hulle dit al vergeet het. Die volk wat onbruikbaar in sy roeping verydel is, is weer binne die beskermde ommuurde stad teruggebring uit die vreemde. Hulle het die Woord weer gehoor en verstaan. Hulle was weer vol vreugde en diensbaar. Nou moes alle voorwerpe, dae, feeste, gebruike, verhoudinge in ooreenstemming gebring word met die bedoeling wat God daarvoor gehad het.

Met die versoening van God en mens in Jesus Christus het die heiliging nie weggeval nie, maar meer geword. Die kerk met al sy lidmate is geheilig, dit wil sê afgesonder vir die diens van God. Daarmee saam ook elke verhouding waarin die gelowige staan: tot die gemeente, tot die gesin, tot die huwelik. Ons is heilig, want ons is afgesonder vir die diens van God. Daarmee vind die kerk en almal en alles in die kerk sy bestemde doel.

Gesang 275: 5

FH van der Merwe

9 Maart

God is genadig

Job 22: 1-5 en 21-30

Hier in hoofstuk 22 begin die derde rondte van 'n gesprek tussen Job en sy vriende. Elifas neem weer eerste die woord. Hy vra 'n paar retoriese vrae: Kan 'n mens vir God tot nut wees? Het die Almagtig

belang daarby dat jy reg het? Is dit vir Hom tot voordeel dat jou lewenswandel vroom is? Hierdie vrae moes natuurlik almal negatief beantwoord word.

Die bedoeling van Elifas se vrae kom duidelik na vore as hy vervolgens vra: Is dit oor jou diens aan Hom dat Hy jou straf? Dat God Job straf, is vir die vriende 'n onbetwisbare feit. En ewe onbetwisbaar is dat diens aan God nie gestraf word nie. Die straf het dus 'n ander rede, naamlik sonde. Dit is vanweë een of ander sonde wat Job gedoen het dat God hom straf.

Die vriende hou enduit vas aan hulle opvatting oor die samehang tussen sonde en lyding: Lyding is die gevolg van sonde; lyding is die straf op sonde. Die vriende is vasgevang in hulle eie opvattinge oor God. Die vriende kyk nie net met een oog na Job se probleem nie, maar ook met net een oog na God. God kan volgens hulle net volgens die wet van beloning en verdienste optree. God beloon die goeies en straf die slegtes.

Wat sou die vriende gesê het as hulle op Golgota gestaan het, as hulle gesien het hoedat die Sondelose as die grootste Misdadiger gekruisig word? Golgota onderstreep: God is genadig. God is vry om aan die mens die rykste seën op aarde en in die hemel te skenk net omdat Hy wil.

Gesang 264: 4, 5

WJ Steyn

10 Maart

Twyfel

Job 23: 1-9

Is God afwesig net omdat ons Hom nie sien nie?

Die een oomblik het Job onwrikbaar geglo en die volgende oomblik weer getwyfel. In hoofstuk 19: 25 het Job getuig: *Ek weet dat my Losser leef...*; in hoofstuk 23: 3 kla hy egter dat hy nie weet waar om God te vind nie. Het Job dan geveins? Het Job hom sekere dinge verbeel? Nee, Job het hom nie allerhande dinge verbeel nie. Job het ook nie geveins nie. Alles wat hy gesê en uitgeroep het, het hy opreg bedoel.

Kom ons probeer dit met die volgende beeld illustreer: Het u u vergis as u in 'n onweersnag in die lig van 'n weerligstraal meteens ver en duidelik kan sien? Was dit u verbeelding as dit direk daarna weer pikdonker geword het, nog donkerder as voorheen? Natuurlik nie. Al sien u niks meer om u nie, selfs nie u eie hand voor u oë nie – dan is die boom en die huis en die dam wat u so pas gesien het, nog steeds daar! U kan dit net nie sien nie, omdat dit weer so donker geword het, omdat die onweerswolke alle lig verduister het.

Midde in die donker van sy stryd het Job die sekerheid ontdek dat sy Losser leef. Die siekte, die droefheid, die teëspoed spreek nie die

laaste woord nie, maar God. Job het dit so duidelik gesien soos weerligstrale in 'n onweersnag. Maar toe het die twyfel en duisternis weer op hom toegesak. En hy self was nie in staat om dit weer lig te laat word nie. Nee, dit kom van God! God laat sien! God laat dit lig word! God skenk die geloof!

Hoe oorwin God ons klein- en selfs ongeloof? Op presies dieselfde manier as wat Hy die geloof in ons harte wek. Volgens die Heidelbergse Kategismus wek die Heilige Gees die geloof in ons harte wanneer ons die Woord van God hoor en deel het aan die sakramente.

Daar is dus net een manier om die duisternis van onsekerheid en twyfel in ons lewens te oorwin, en dit is deur die lig van God se Woord en sy sakramente.

Gesang 63

WJ Steyn

11 Maart

Job veg met en om God

Job 23: 10-17

'n Mens kan Job van baie dinge beskuldig, maar nie dat hy van God en dan nog agter God se rug van Hom geskinder het nie. Hoe donker dit ook al om hom geword het, Job het nie stilgebly nie. Hy het aangehou om met God te praat. Hy het nie gehuiwer om sy misnoë en ontevredenheid reguit aan God te kenne te gee nie, om selfs met God te veg oor die omstandighede waarin hy beland het nie.

Die boek Job vertel egter nie net van Job se geveg **met** God nie, maar veral van Job se geveg **om** God. Dit maak nie saak wat die omstandighede is waarin hy beland het nie, ook nie wat sy vrou en sy vriende se raad aan hom is nie; dit maak nie saak hoeveel vrae in hom om antwoorde roep nie – Job weier om die hand van God los te laat. Dwarsdeur al die rampe en teenspoed heen, teen die raad van sy vriende in en dwars teen alle vrae wat teister in – veg hy om God.

Soos Job verstaan ons ook baie dinge nie. Soos Job worstel ons ook soms met teenspoed en teleurstellings, met rou en smart. Soos Job vra ons ook dikwels na die sin en bedoeling van alles. Soos Job hunker ons ook dikwels na antwoorde. Maar laat ons ook soos Job al ons vrae in die eerste en laaste plek aan God self vra, nie agter God se rug van Hom skinder nie, nie beweer dat Hy onregverdig en liefdeloos is nie.

Job leer ons: Ons hoef nie stil te bly nie. Ons kan al hierdie dinge sê, dit aan God sê, selfs met God oor al hierdie dinge veg. Maar soos Job moet ons bowe-al, te midde van al hierdie dinge, **om** God veg!

Gesang 286

WJ Steyn

Hier het ons die laaste woorde van Job se drie vriende by monde van Bildad. Hulle kom maar weer by die begin uit. Die mening van die vriende het nie verander nie. Hulle eindig waar en soos hulle begin het: Job moes gesondig het! Job probeer hom verniet verontskuldig! Trouens, niemand wat uit 'n vrou gebore is, is voor God onskuldig nie!

Die vriende hou by hulle kits-antwoorde en kits-oplossings van vroeër. Hiermee word hulle ontmasker as hopelose troosters. Hulle het aanvanklik na Job gekom om hom te vertroos, maar uiteindelik het hulle net vermaan en bestraf. Hulle het aanstoot geneem aan die uitsprake van Job.

Dit het gekom omdat hulle nie werklik geluister het na die kreet wat uit hierdie gefolterde hart tot God geroep het nie. Daarom praat hulle uiteindelik by Job verby, sodat Job niks anders kan doen as om hom oor hulle koppe heen nog intenser op God te rig nie.

Hoe verskriklik as mense jou nie kan begryp nie, as mense nie na jou kan of wil luister nie! Maar moenie wanhoop nie! As niemand u verstaan of na u luister nie, Jesus Christus verstaan en Hy kan en wil luister. Trouens, Hy hê geluister. In so 'n mate dat Hy ons nood sy nood gemaak het en dat Hy aan die kruis op Golgota vir al ons sondes gesterf het. Nou kan niks of niemand ons skei van die liefde van God wat daar in Christus Jesus ons Here is nie!

Gesang 47

WJ Steyn

Job kla in hierdie gedeelte oor die troostelose woorde van sy vriende. Nadat Bildad in Job 25: 6 aangetoon het dat die mens voor God 'n blote wurm, 'n ruspe is, antwoord Job met die sarkastiese opmerkings: *Het jy nou dié een gehelp wat nie krag het nie? Het jy nou dié een bygestaan wat nie sterk is nie? ... Het jy groot insig laat blyk?*

Job antwoord op die trooswoorde van sy vriende met 'n pragtige gedig oor die verhewenheid van God. Hy begin met 'n beskrywing van God se almag in die doderyk: *Die plek van die dood lê oop voor God, niks bedek die doderyk vir Hom nie* (vers 6). Verder beskryf Job God se almag in die lewende skepping: God wat die aarde laat hang waar daar niks is nie (vers 7); wat die water in die wolke versamel (vers 8); wat deur sy krag die see tot rus bring (vers 12); met die wind die lug skoon waai (vers 13). En, voeg Job by, al hierdie dinge is maar net die begin van sy daad; ons hoor maar net die gefluister van sy woorde! Tog is Job verkeerd – u en ek het die volle krag van God se Woord

gehoor! In sy Seun, Jesus Christus, het Hy duidelik en helder laat hoor dat Hy nie behaer het in die dood van die sondaar nie, maar daarin dat ons ons sal bekeer en lewe! En tog, Job is reg – u en ek het wel die volle krag van God se Woord en daad in Jesus Christus gehoor, maar verstaan sal ons dit nooit nie! Daarom sing ons telkens weer saam met die gesangedigter:

*As ek dié wonder wil deurgrond,
verstar my denke, swyg my mond;
ek sien alleen die wonder aan
en bly aanbidgend daarvoor staan.*

Gesang 106

WJ Steyn

14 Maart *Waar kom wysheid vandaan?* Job 28: 1-23

Van oudsher af het die mens baie moeite gedoen om metale en edelgesteentes te vind. Reeds in die dae van Job was mynskaagte al bekend. Job gee ons 'n kykie in die skagte van destyds waar hulle op plekke waar niemand kom nie, ver van mense af, hang en swaai (vers 4); die aarde wat met vuur oopgebreek word (vers 5); gange word gegrawe (vers 10), en waterare toegestop (vers 11).

Die plek waar al hierdie metale en edelgesteentes gevind kan word, sê Job, is aanwysbaar, want dit is sigbaar en tasbaar. Maar, vra Job, waar word wysheid gevind? In teenstelling met die metale en edelgesteentes is die wysheid se oorsprong nie sigbaar en tasbaar aan te wys nie. In die diep waters en see sal dit nie opgespoor kan word nie (vers 14) en geen goud of geld ter wêreld kan dit koop nie (vers 15-19). Die wysheid se woonplek is verborge vir al wat lewe (vers 21). Ook die onderwêreld en die dood sê: *Ons het maar net 'n gerug daaroor gehoor* (vers 22). Inderdaad, wysheid is nie maklik bekombaar nie.

En tog het Job se vriende die hele tyd gemaak asof hulle alle wysheid in pag het; hulle het kits-oplossings en kits-antwoorde vir Job se probleem voorgehou. Dikwels, om die waarheid te sê, veels te veel, verskil ons maar min van Job se vriende. Dikwels, veels te veel, skud ons ook kits-oplossings en kits-antwoorde uit die mou, maak ons asof ons alle wysheid in pag het.

Daarom moet ook ons opnuut weer besef: Net God ken die woonplek van die wysheid; net Hy weet hoe die pad daarheen loop!

Gesang 13

WJ Steyn

15 Maart *Wat is wysheid?* Job 28: 23-28

In teenstelling met sy vriende probeer Job nie om God te verklaar uit die sienlike dinge en gebeure nie, maar omgekeerd; hy het die

verklaring van alle sienlike dinge in God gesoek. Net God ken die woonplek van die wysheid; net God weet hoe die pad daarheen loop. Soek die mens wysheid? Wil dié mens weet wat wysheid is?

Die wysheid is by God te vinde en wysheid is om die Here te dien. 'n Wyse mens erken en bely dat alleen God, as die Skepper en Onderhouer van alles en almal, weet waarom sekere dinge gebeur. Job is van oortuiging dat net God weet waarom hierdie bittere beker van smart en lyding sy deel moes wees. Daar was nie 'n kits-oplossing en kits-antwoord nie. Waar soek u en ek ons wysheid? Is dit nie ook dikwels geleë in bespiegelings van allerlei aard nie? Probeer ons nie ook dikwels om van die aarde af na God op te klim in plaas daarvan dat ons van Hom afdaal na die aarde nie? Slegs 'n lewensbeskouing wat van God uitgaan, gee ons die regte perspektief op alle dinge; skenk troos te midde van smart en teleurstellings; bied hoop en moed vir die toekoms.

Laat ons van Job leer: Wysheid is alleen by God te soek en te vind! Wysheid is om die Here te dien!

God straf dus die ongeregtigheid, want Hy is 'n regverdige God. Maar omdat Hy regverdig is, bewys Hy ook barmhartigheid aan duisende wat Hom liefhet en sy gebooie onderhou.

Gesang 80: 3

WJ Steyn

16 Maart

***Die God van die oordeel
is 'n toevlug***

Nahum 1: 1-15

In die boek van Nahum word die oordeel van God oor Ninevé en ook oor die Assiriese ryk waarvan dit die hoofstad was, aangekondig. Die Assiriërs was 'n volk wat vir meer as 'n eeu die septer in die destydse wêreld geswaai het. Dit was hulle wat die Noordryk van Israel vernietig het en ook vir Juda onderdruk het.

Nou kondig Nahum, die profeet, aan dat God hierdie magtige volk in benoudheid gaan bring; die dag van oordeel het vir hulle aangebreek. Vir die teëstander of vyand van God is die dag van afrekening nie iets om na uit te sien nie. Dit is 'n dag waarop dié God voor wie die berge bewe en die see wegkrimp, sy toorn en gramskap uitstort wat sy haters soos 'n vuur verteer. Dit is die dag wanneer Hy 'n mens vaskeer, wanneer daar geen uitkomkans is nie, wanneer 'n mens onontwykbaar te staan kom voor die God van wraak.

En tog is dit dieselfde God wat op hierdie dag van verskrikking skuiling bied aan dié wat op Hom vertrou. Want God ken dié wat by Hom skuil. Ken beteken in die Bybel gemeenskap, verbondenheid tussen God en dié wat op Hom vertrou. In liefde verbind God homself aan hulle. Hy is self die waarborg vir hulle veiligheid.

Daarom is hierdie dag vir Assirië 'n dag van benoudheid en verskrik-

king; maar vir Juda, die verbondsvolk, is dit 'n dag van vreugde (v 15). Só is elke dag van oordeel (ook die oordeel op die laaste dag) vir die veragters van God verskriklik, maar vir diegene wat hulle vertrou in Hom alleen gestel het, is dit 'n dag waarop sy liefde en trou hulle beskerm.

Psalm 36: 1 en 2

APB Breytenbach

17 Maart

Teen God hou niks stand nie

Nahum 2: 1-13

In hoofstuk 2 word 'n lewendige beskrywing gegee van die dag waarop Ninevé aangeval sal word. Omdat dit 'n profetiese woord is, word die aanvaller nie by die naam genoem nie, maar word daar slegs van 'n *verwoester* gepraat. Die indruk wat sy wapenrusting en strydwaens maak, is genoeg om by enige iemand vrees in te boesem.

Ninevé probeer tevergeefs om weerstand te bied teen die aanvallers. Paniek oorval die inwoners van die stad en hulle vlug. Só word al die skatte van die ryk stad 'n buit vir die vyand wat vernietig en verniel sover as wat hy gaan. Ja, dié volk en stad wat so oninneembaar was as die lêplek van 'n leeu, dié bestaan nie meer nie. Dié koning en manskappe wat soos 'n leeu geroof het en hulle woonplek vol gemaak het met die buit wat hulle uit ander gewurg het, is nie meer daar nie.

Hoe is dit moontlik? Dit is so omdat die Here teen dié volk en dié stad opgetree het. Die verwoester is deur die Here gestuur om te vernietig. Al die wapentuig en diplomatieuse optrede waarmee soveel vermag is in die verlede, help niks as God kom om rekenskap te vra nie. Teen die optrede van God hou niks en niemand stand nie. Dit is vreeslik om in die hande van die lewende God te val!

Psalm 38: 1, 17

APB Breytenbach

18 Maart

God voltrek die oordeel

Nahum 3: 1-19

Met nuwe beelde word die inval van die vyand in die stad beskryf. Die invallers is só suksesvol dat daar letterlik hope dooies bly lê, soveel dat daar oor die lyke gestruikel word.

Soos 'n hoer mense verlei, só het Ninevé die ander nasies mislei en uiteindelik onderwerp. Daarom sal God die stad tot 'n skande en 'n skouspel maak vir almal om te sien.

Die posisie van Ninevé is niks beter as wat dié van die stad No-Amon in Egipte was nie. No-Amon was omring deur water en het verskillende volkere se troepe tot sy beskikking gehad om hom te verdedig; en tog is hierdie magtige stad ingeneem en verwoes. Ninevé weet dit, want dit was een van sy konings wat No-Amon ingeneem het. Daarom behoort hy ook te weet dat selfs die beste strategiese

posisie geen waarborg vir veiligheid is nie. Ninevé kan doen wat hy wil; hy kan nog skanse bou en sy amptenare en manskappe vermeerder dat hulle soos swerms sprinkane in getal is; dit sal alles niks help nie. Die poort van die stad is wyd oop vir die vyand.

Die boek eindig met 'n spottende klaaglied oor die lot van Ninevé – 'n klaaglied waarin die totale vernietiging van die stad geskets word. Só voltrek God sy oordeel. Só word sy oordeel voltrek oor almal wat sy wil weerstaan. So is God 'n jaloerse God en wreker – dié God wat ywer vir sy Naam en sy wil volbring.

Gesang 217

APB Breytenbach

19 Maart

God slaap nie

Habakuk 1: 1-11

Die boek begin met 'n klag wat die profeet tot God rig. In sy tyd was geweld, onreg en wetteloosheid aan die orde van die dag gewees. Die goddeloosheid in die land het só toegeneem dat die wet kragteloos geword het en die reg verdraai is; en dié wat daaronder gely het, was die regverdiges.

Hierdie toestand is in stryd met die geloof van die profeet. Want 'n wesenlike deel van sy geloof in God is dat Hy die God van reg en geregtigheid is. Die profeet het altyd geglo dat God diegene wat onreg doen en goddeloosheid bedrywe, straf en dat Hy die reg laat seëvier, maar nou lyk dit asof God die goddelose maar laat begaan en asof Hy nie die reg handhaaf nie.

Daarom kla die profeet: *Hoe lank moet ek om hulp roep voordat U hoor, Here...?*

In verse 5 tot 11 antwoord God die profeet: Hy het nie die goddelose wêreld aan homself oorgelaat nie, maar Hy is besig om groot dinge voor te berei. Hy sal dit nog in die profeet se dae laat gebeur, iets wat die mense verstom sal laat. Hy gaan die Galdeërs, 'n grimmige en ontstuiimige nasie, laat opstaan en aan hulle mag gee. Hulle sal die tugroede in die hand van God wees waarmee Hy die ongeregtegtigheid gaan straf.

Daarom hoef niemand te dink dat God die onreg ongestraf laat bly nie. Die mens moet egter daarmee rekening hou dat God dit doen op sy tyd en op sy manier; en wanneer Hy dit doen, doen Hy dit goed.

Gesang 218

APB Breytenbach

20 Maart

Die geloof wag op die Here

Habakuk 1: 12-2: 5

In 'n hernieude klag rig die profeet hom tot die ewige, heilige God. Dié nasie wat die Here as 'n tugroede gebruik het om ander mee te

straf, is self goddeloos. Ja, hy tree só op asof hy aan niemand verantwoording verskuldig is nie. Hy doen onreg en die regverdiges moet onder sy optrede ly. Met die ander nasies doen hy wat hy wil. Hy misbruik die mag wat God aan hom gegee het geheel en al. Hoe kan die regverdige God só iets toelaat?

Die antwoord op ál hierdie vrae probeer die profeet self nie gee nie; met vertroue wag hy dat God wat die antwoorde ken, dit moet gee. Uit hierdie *wag op die Here* spreek die geloof van die profeet: Alhoewel hy al die goddeloosheid sien en sy logiese gevolgtrekking behoort te wees dat God magteloos teenoor die goddeloosheid staan, is dit nie deel van sy gedagtes nie. Inteendeel, sy vertroue is op die onsigbare, lewende God; en hierdie vaste vertroue, hierdie geloof leer hom om op God alleen te wag, nieteenstaande alles wat hy sien.

Hy wag ook nie tevergeefs nie, want God sê die trotse man is onbestendig. Dié een wat hom nou so hoog en magtig waan, sal nie sy doel bereik nie! Die ondergang van die goddelose is seker.

Gesang 253: 4, 5

APB Breytenbach

21 Maart

Wee hom wat God se opdrag oorskry

Habakuk 2: 6-20

In hierdie gedeelte word die oordeel van God oor die onderdrukker aangekondig. Dié nasie wat God as 'n tugroede gebruik het om andere te straf (vergelyk 1: 12), het sy opdrag oorskry. Hy het homself verryk met dit wat nie aan hom behoort nie. Die mag wat God aan hom gegee het, het hy misbruik om andere uit te buit en homself te bevoordeel. Maar in plaas daarvan dat hy (soos hy gedink het) homself beveilig het, het hy daarmee sy lewe verbeur.

Daarom word daar telkens gesê: Wee hom! Want God het sy eie planne teen hom laat draai: Hulle wat hy onderwerp het, staan teen hom op; sy eie handewerk waarmee hy homself wou versterk, roep teen hom uit! Die werk wat hy deur die nasies vir hom laat doen het, het God vir die vuur bestem. Omdat hy ander uit sy beker laat drink het om hulle daarna eerloos en weerloos te maak, sal die beker van God (sy toorn) hom nie verbygaan nie en sal hy self tot 'n skande word. Die geweld waarmee hy sy werk gedoen het, sal homself tref. Die afgode wat hy vir hom gemaak het, sal hom niks baat nie.

Só tref God se oordeel elkeen wat sy opdrag oorskry. Want God verleen mag aan die mens om te doen wat Hom behaag. Wie daardie mag misbruik, wie die gawe van God vertrap, kry met die Gewer daarvan te make. Wee hom!

Psalm 48: 1, 2

APB Breytenbach

Die boek sluit af met 'n psalm waarin die profeet die lof van die almagtige God besing: Hy is die God wat die natuur beheer. Op sy bevel kom daar pes en aardbewings; Hy skep riviere en beheer die magtige oseaan. Selfs die son en die maan is niks voor sy majesteit en almag nie.

Dit is hierdie God wat sy volk tot redding is. Die goddelose wat skynbaar so eiemagtig optree, het teen Hom geen kans nie; vir hulle is die dag van benoudheid naby.

Omdat die profeet sy vertroue gestel het in die lewende God, vrees hy nie en is hy ook nie bekommerd nie. Al lyk dit asof selfs die natuur teen hom gedraai het, verloor hy nie moed nie. Al is daar geen oes nie en al verloor hy alles, sal hy nogtans jubel en juig. Want sy geloof is nie gebou op sigbare dinge nie, maar op die onsigbare God. En die geloof in God is 'n baie groter werklikheid as dié dinge wat ons kan sien. Die gelowige se krag en heil is die Here self en Hy gee sin en betekenis aan die lewe.

Gesang 199

APB Breytenbach

Kyk ons na die profesie van Sefanja, merk ons dat dit 'n baie kort profetiese boek is, waarvan die inhoud sekerlik ook redelik onbekend is. Wat die inhoud aanbetref, kan ons sê dat die profesie deurstraal is met oordeelsaankondiging. Die styl waarin die boek geskryf is, is ook nie baie gemaklik vir die leser nie. Tog, as ons 'n dieper insig in die profesie probeer kry, kom ons gou agter dat die inhoud vir die gelowige mens van groot waarde en betekenis is. 'n Mens sal gou opmerk dat agter die oordeelsaankondiging daar telkens ook die boodskap is van die heil wat aan die volk verkondig word. Telkens roep Sefanja die volk op tot bekering. God laat die sondaar nie aan homself oor om die pad te loop wat hy wil nie. God hou nie op om die mens op te soek en aan te spreek nie. Hy wys die sondaar op sy dwaling en sy verkeerdhede. Dit is die bewys van God se genade.

Inhoudelik merk ons dat die woord van die Here tot Juda en Jerusalem kom. Hulle word aangespreek en vermaan om geregtigheid te soek en die wil van die Here te doen. God spreek met die volk omdat Hy hulle liefhet.

Sou 'n mens ag gee op God se woord, sou jy sy stem gehoorsaam, die verkeerde weg verlaat en diensbaar aan Hom lewe, word daar aan

jou verkondig dat God jou begenadig en dat jy vrygespreek word. Wie anders leef, wie in die sonde volhard, sal deur die toorn van God vernietig word.

Hardnekkige sondaars staan onder God se toorn, boetvaardige sondaars onder sy genade. Gee ag op die Woord van die Here. Luister daarna en pas dit in jou hele lewe toe.

Psalm 25: 1, 2

NJ Brayshaw

24 Maart

Die Here maak 'n einde

Sefanja 1: 2-13

Alles wat is, is deur die Here tot stand gebring. Alles wat is, se einde lê net so in die hand van die Here. Wanneer hierdie einde egter as 'n oordeel van God kom, hou alles nie net op om te bestaan nie, maar word dit vernietig, afgebreek, verbrand.

Dit is immers die boodskap van Sefanja wanneer hy die hooftema verkondig: *Die dag van die Here is naby!* Die oordeel kom oor mens en dier, oor voëls en visse. Afgodsbeelde en afgodsaanbidders word nie uitgesonder nie. Die skrikwekkendste is dat selfs die volk van die Here hierdie oordeel nie sal vryspring nie. Dit gebeur alles omdat die volk van God af weggedwaal het. Die goeie aarde wat God geskape het, het besoedel geraak met die ongeregtigheid, skuld en sonde van die mens.

Hoor ons die geweene en geweeeklaag oor alles wat so vernietig word? Dit is tyd dat ons sal ag gee op hierdie woorde: *Ek gaan 'n einde maak aan alles op aarde, sê die Here....* Kom ons toets ons lewe aan die ewige woord van God. Kom ons kyk of ons nie ook maar afgodsdienaars en Baälaanbidders is nie. Kom ons kyk na ons eie bygeloof en ongeloof. Waarin lê vir ons toekoms, heil en redding? Hoor die woord van Hom wat eenmaal aan 'n kruis gesterf het ter wille van ons heil en redding: *Kom na My toe, almal wat uitgeput en oorlaai is, en Ek sal julle rus gee.* Hy is immers die Een en die Al wat op die dag van die Here redding en verlossing kan gee aan diegene wat aan Hom behoort.

Gesang 174

NJ Brayshaw

25 Maart

Genade bring redding

Sefanja 1: 14-18

Kyk ons vandag na hierdie gedeelte wat ons saamgelees het, sien ons dat die Here deur hierdie woord van Sefanja nog verder gaan om die geweldigheid van die dag van die Here te beskrywe. Met nadruk word hierdie dag van verskrikking beskrywe. Oorlogsgeweld sal deel daarvan wees.

So angswekkend is hierdie dag dat selfs die dapperste van vrees sal

skreeu. Hulle sal probeer om die verskrikking en verwoesting van die oorlog te ontkom, maar hulle pogings sal wees soos die seekende rondtas van 'n blinde mens. Op hierdie dag sal die lewe van 'n mens niks werd wees nie. Bloedvergieting sal net so 'n algemene saak wees soos stof wat deur wind die lug ingewaai word. Niemand sal hierdie oordeel ontkom nie. Rykes wat gewoon was daaraan dat hulle alles met hulle geld kan regkoop, sal ondervind dat hulle silwer en goud hulle nie kan help nie. God se oordeel en sy strafgerig kan nie deur geld afgekoop word nie.

As geld my dan nie kan red nie, as ek nie in staat is om my vry-spraak by God te verdien nie, wat bly daar dan vir my oor? Alleen God se genade wat nie te koop is nie !

Die prys vir my verlossing is aan die kruis betaal – 'n duur prys. Die prys was Jesus Christus wat in ons plek die straf op die sonde weggedra het. Alleen deur dankbaar te glo in Jesus Christus se verlossingsdaad, kan ons voor die gerig van God vrygespreek wees. In hierdie lydingstyd leef ons weer opnuut onder die besef van: *Ja, ek kos Hom die slae, die smarte en die hoon...*

Gesang 133

NJ Brayshaw

26 Maart

Bou die Here se tempel

Haggai 1: 1-6

Die profeet Haggai praat reguit met sy volk. Hy beskuldig die volk daarvan dat hulle versuim om die tempel van die Here te herbou. Nadat die volk uit die ballingskap teruggekeer het, het hulle ywerig begin om die tempel te herbou totdat die Samaritane teenkanting gebied het en die werk gestaak is. Koning Kores wat die Jode goëdigesind was, is opgevolg deur 'n vyandige koning wat die geldelike bystand opgeskort het. Vir die volk het 'n swaar tyd van misoeste, droogtes en ellende aangebreek. Sodanige omstandighede is aan ons almal goed bekend en ons het dus simpatie met die volk.

Haggai oordeel egter anders. Die volk se optrede in hierdie omstandighede is vir hom niks anders as nalatigheid van hulle kant nie. Nee, hulle kan self in mooi huise woon, maar vir die herbou van die tempel, die huis van die Here, sien hulle nie kans nie. Dit is niks anders as selfsugtigheid nie. Dat die tydsomstandighede nie geskik is om so 'n kosbare taak aan te pak nie, is nie 'n genoegsame verskoning nie.

Indien ons onself eerlik ondersoek, moet ons erken dat Haggai reg is. Die grootste oorsaak waarom die werk in God se koninkryk nie kan vorder nie, lê nie in die slegte ekonomiese toestande of in die tekort aan geldelike hulp of wat ook al nie. Die ware oorsaak is die gebrek aan liefde en toewyding. Ons wat onself so graag jammer kry wanneer ons deur rampe en teenspoed geteister word, moet na die woord van Haggai luister en ons

hand in eie boesem steek. Dit behoort ons dan te dryf tot 'n nuwe gehoor-saamheid en toewyding aan Christus en die werk van sy kerk – veral as ons in gedagte hou wát Christus alles vir ons moes verduur het!

Gesang 190

NJ Brayshaw

27 Maart

Het God sy volk vergeet?

Sagaria 1: 1-6

Die tydperk in die geskiedenis van Israel wat in Sagaria beskryf word, was maar donker. Die feit dat die volk van God steeds onder die heidense juk van koning Darius van Persië gestaan het, was vir hulle 'n saak van groot smart.

In die ballingskap was hulle van Jerusalem weggevoer en moes hulle God daar in die vreemde dien, weg van sy tempel. Israel het geglo dat die lyding en vernedering in die vreemde God se straf was oor die sondes van die volk. Nou het 'n groot deel van hulle teruggekeer na Jerusalem om die tempel te herbou, maar hulle was nog steeds nie vry van die oorheersing nie. Hulle het steeds onder die juk van Darius gestaan en dus het die tydperk nog donker gelyk.

Dan lees ons dat die Woord van die Here tot Sagaria gekom het. Dit is nie meer so donker soos dit gelyk het nie. Hy het nie sy volk vergeet nie. Hy het sy volk tot geloof geroep. Sagaria het begin profeteer: *Bekeer julle tot My, sê die Here die Almagtige, dan sal Ek weer by julle wees....* Die volk het Hom by tye vergeet, maar Hy het hulle nooit vergeet nie. Hy is die Verbondsgod wat nooit sy verbond vergeet nie.

In tye van benoudheid, swaar, hartseer, droogte, siekte of dood wonder die kinders van die Here dikwels: *Het God sy volk vergeet?* Die werklikheid van die Woord leer vir ons anders. Hy vergeet nooit sy volk nie. Deur sy Woord word ons steeds geroep om te glo dat daar in Jesus Christus vir ons heil, troos en verlossing is. Wie nog hieraan twyfel, selfs in die neerdrukkendste omstandighede, kan maar net weer opkyk na die kruis en homself herinner aan Jesus se woorde: *Wie in My glo, sal lewe al het hy gesterwe.* Kyk weer na die beeld van die weerling in 10 Maart se dagstukkies.

Gesang 198

JC Parkin

28 Maart

Die Godstad vir die Godsvolk

Sagaria 2: 1-13

In die derde gesig sien die profeet 'n man met 'n maatlyn in sy hand wat op pad is om Jerusalem te gaan uitmeet, sodat 'n muur om die stad gebou kan word. Maar die engel sê dat Jerusalem 'n stad sonder mure gaan word, omdat daar so baie mense en diere in hom sal wees. Jerusalem sal 'n oop stad wees. Voorheen het die mure die volk Israel ingesluit en alle ander uitgesluit. Nou sal die grense van hierdie stad

wyd uitgestoot word en sal hulle wat voorheen nie deel was van die volk van God nie, ook by sy volk ingesluit word.

Die feit dat die stad oop moet lê, beteken egter nie dat God se stad sonder enige beskerming is nie. Nee, die Here sê: *Ek sal 'n muur van vuur rondom die stad wees, my magtige teenwoordigheid sal binne-in hom wees.*

Die volk van God is ook in hierdie dae nie sonder beskerming nie, want Hy is self die beskermmer van sy volk. In Christus se sterwe het die mure om die hemelse Jerusalem ook vir ons oopgegaan. Dit is ons troos. Ons taak is om hierdie goeie tyding ook aan andere te bring sodat Jerusalem sal groei en uitbrei, sy inwoners talryk, sy grense wyd sal wees. Hulle is afkomstig uit alle geslagte, volke, tale en nasies.

Gesang 178

JC Parkin

29 Maart

Skoon gewas

Sagaria 3: 1-10

In die vierde visioen sien Sagaria vir Jesua die hoëpriester as aangeklaagde voor die engel van die Here en voor Satan staan. Die aanklag teen Jesua is dat hy besoedelde klere aan het. Dit dui aan dat hy 'n sondaar is. Die hoëpriester het as 'n verteenwoordiger van die volk gedien. Die aanklag teen die priester en die volk is dat hulle vuil en sleg leef, dat hulle vol ongeregtigheid is. Die Satan wil hierdie klag as rede gebruik waarom die volk van God nie weer in ere herstel moet word nie.

Maar dan tree die Here in vir Jesua en vir die volk. *Ek het jou jou oortredings vergewe en Ek gaan vir jou skoon klere aantrek.* Dit beteken dat Jesua as hoëpriester in ere herstel word, maar ook dat die volk Israel as volk van God herstel word.

Hierdie visioen wys vir ons heen na die verlossingswerk van ons Hoëpriester, Jesus Christus. Met vuil hande en vuil klere staan ons aangekla. Maar Jesus gaan staan om ons ontwil voor 'n aardse regter en ons vuilheid was Hy skoon in sy bloed. Ook gee Hy vir ons 'n nuwe kleed, die kleed van verlossing. Hy het die vuil klere weggeneem en die band tussen God en mens weer herstel.

Hy het nog altyd vergifnis vir sy volk gehad. Glo in Hom wat ook u vuil klere met feesklere wil vervang.

Gesang 130

JC Parkin

30 Maart

Die aanklag van die boekrol

Sagaria 5: 1-4

In die sesde naggesig sien die profeet 'n boekrol wat in die lug sweef. As 'n mens na die afmetings kyk, is dit 'n geweldige groot boekrol. Hierdie boekrol was beskrywe met die vervloekinge wat oor die hele aarde strek.

Hierdie boekrol kondig die oordeel van God oor elke sonde in Israel aan. Daar is diegene wat steel en wat 'n vals eed in die Naam van die Here aflê. Die boekrol beskuldig die volk. Al is hulle besig om die tempel te herbou, is daar onder die volk nog die skynheiliges. Dit is mense wat nie werklik uitleef wat hulle sê hulle bely nie. Dit is mense wat voorgee dat hulle God dien en in werklikheid dit nie doen nie.

Teenoor hierdie mense sal die Here se toorn ontbrand; op hulle sal sy vloek neerkom. Maar hierdie vloek sal ook die gemeente van die Here tref. Die oordeel begin by die huis van God. Die vraag is of ons in die geloof opreg is, of is daar ook by ons skynheiligheid en huigelry?

Die Bybel vertel ons van God se ewige liefde vir sy kinders. Die Bybel vertel ons ook van God se ewige haat in die sonde. Op Golgota sien ons dit baie duidelik. In plaas daarvan dat die mensdom vir sy dade boet, gee God sy Seun sodat ons sal lewe in dié land waar daar geen vervloeking meer sal wees nie.

Gesang 128

JC Parkin

31 Maart

Rou oor die deurboorde

Sagaria 12: 1-14

Die profeet troos sy volk wat swaar kry. Hy kyk profeties vooruit en kondig heil en seën aan vir die toekoms. Maar in ons Skrifgedeelte praat hy van huil; nie van vreugde nie, maar van verdriet. Ja, hulle treur terwyl hulle opsien na Hom vir wie hulle deurboor het. Na wie verwys die profeet hier?

Volgens die Nuwe Testament is hierdie profesie vervul deur Jesus Christus wat deur ons sondes aan die kruishout deurboor is. Christus is die deurboorde oor wie so getreur sal word in die toekoms.

Hierdie woorde geld nie net vir Israel nie, maar vir elkeen van ons, want Hy is deurboor ter wille van ons sondes. Maar dit lyk nie of hierdie berou ons vandag baie raak nie. Die mens van ons tyd wil niks van berou weet nie. Eiewaen en selfsug kry groter aftrek; selfgeregtigheid staan voorop!

Maar God belowe dat Hy deur sy Gees 'n verandering aan hierdie houding sal bring. Deur sy genade sal ons berouvol en gelowig opsien na ons Verlosser aan die kruis, smekend om vergifnis oor ons aandeel aan die deurboring van Jesus Christus.

Gesang 132

CJA Pieterse

1 April

Die keuse

Matteus 27: 15-26

Pilatus het probeer om op skynbaar eerbare wyses uit die lastige verhoor van Jesus uit te kom. Een van sy pogings was om na 'n gebruik te gryp om op die Paasfees vir die mense een gevangene, van

hulle eie keuse, los te laat. Hierdie keer het hy hulle 'n keuse tussen twee gegee: Jesus Barabbas en Jesus wat Christus genoem word. Pilatus se hoop was kennelik dat hulle keuse Jesus Christus sou wees.

Dit gebeur egter nie. Die histories skreeuende skare kies Barabbas. Dit was hulle keuse. Maar juis deur hulle keuse vind 'n omruiling plaas. Barabbas word as onskuldige gekies, en in sy plek word Jesus die gedoemde. Gevra het Barabbas dit nie, en verdien nog minder, en tog het hy vry geword en is Jesus Christus gebind.

Ook in hierdie keuse word God se raadsplan bevestig. Hy het ook 'n keuse gemaak ten gunste van die sondige, verlore en gedoemde mensheid. Daarom het Hy sy Seun, Jesus Christus, gestuur om met ons plekke om te ruil. Hy het Hom laat bind om ons te ontbind en Hy het ons vervloeking op Hom geneem om ons met sy seëninge te vervul.

Gesang 114: 3

SJ Botha

2 April

Die kruis

Matteus 27: 32-44

Uiteindelik aan die einde van die Via Dolorosa (die lydensweg) het hulle Hom op Golgota gekruisig. Saam met twee rowers het hulle Hom gekruisig en sy kruis het in die middel gestaan asof Hy die vernaamste en die grootste misdadiger was. Daar aan die vloekhout het Hy gehang, tussen hemel en aarde – nêrens tuis nie, nêrens welkom nie – nie in die hemel by God nie en ook nie op aarde by die mense nie.

Ook aan die kruis het die spot nie opgehou nie. Die mense wat daar verbygehoop het, het hulle hoofde meewarig geskud en Hom uitdaggend-spottend toegesnou. Ook nie die leidsliede van die volk, die owerpriesters, skrifgeleerdes en oudstes het Hom gespaar nie. Selfs sy mede-kruiseling het Hom geensins simpatie betoon nie.

Eerlik moet ons erken: daardie kruis spreek van 'n verlore stryd, van 'n magtelose Verlosser, van 'n groot en tragiese neerlaag. En tog is daardie kruis vir ons die beslissende oorwinning. Aan die kruis het Jesus Christus sy liggaam laat spyker om die skuldbrief van ons sonde daaraan vas te heg (Kol 2: 14). Die allerdieptste smaad en angs van die hel het Hy aan die kruishout ervaar, sodat ons tot God geneem en nooit meer deur Hom verlaat sou word nie. Daarom is die kruis ons oorwinningsbanier wat ons jubelend voor ons uitdra.

Gesang 117: 1 en 2

SJ Botha

3 April

Die dood

Matteus 27: 45-56

Die dood was die logiese en noodwendige eindpunt van al die spot, hoon, lyding, smart en kruis. Geen mens van vlees en bloed kon dit oorleef nie. Jesus moes daarom sterf.

Maar Hy moes ook sterf om alles te volbring waarvoor Hy in hierdie wêreld gekom het. Hy moes ook sterf om só God se verlossingsplan ter wille van die mensheid te volvoer.

Sy dood was wel anders – nie minder eg, finaal en skrikwekkend as enige ander mens se dood nie. Tog was dit anders, want meer as 'n mens het gesterf. Die onbegryplike en ondeurgrodelike: die Seun van God het gesterf. Die grootheid en onbegryplikheid van hierdie gebeure word aangedui deur die tempelvoorhangsel wat skeur, die aarde wat beef, die rotse wat uitmekaar bars en dooies wat opstaan. So het Hy alles wat gedoen moes word, tot die einde klaargemaak. Met sy dood en bloedstorting het Hy die nuwe en ewige testament, die verbond van genade en versoening, bevestig.

Nou word ons dood anders. Ons dood is ook die logiese en noodwendige eindpunt van ons sondaarwees. En tog, deur die dood van Jesus Christus is ons dood so verander dat dit nie 'n eindpunt is nie, maar 'n nuwe begin van 'n ewige toekoms.

Gesang 125: 1 en 3

SJ Botha

4 April

***Die hart van
die evangelie***

Handelinge 10: 34-48

Hierdie toespraak van Petrus by Kornelius kan ons die hart van die evangelie noem, want in sy verkondiging vestig hy die aandag op die volgende belangrike aspekte:

Jesus is deur God gestuur, met die Heilige Gees gesalf en met krag toegerus. Jesus Christus is God se geskenk aan die mensdom. Ja, Christus het gekom om ons sondes met God te versoen. Dit is bewerk deurdat Christus aan die kruis vir ons sondes gesterf het. Maar God het Hom as oorwinnaar uit die dood opgewek. Hy is Here oor alles en almal. Hy is deur God aangestel as regter oor lewendes en dooies. Wat die mens nie kan doen nie, het Jesus Christus gedoen – Hy het die dood oorwin. Vir die gelowige beteken dit die vergewing van sondes. Nou staan die mens in 'n nuwe verhouding met God! Die vyandskap en vervreemding tussen God en mens is nou uit die weg geruim. Hierdie blye boodskap moet deur sy geroepenes aan almal en oral verkondig word. Wie hierdie evangelie glo, sal gered word.

Ons lewe in 'n wêreld waar die duiwel alles in sy vermoë doen om vir ons ander, aanlokliker weë voor te hou. Maar sy weë is vals en lei tot die ewige dood. Ons moet daarom nie ander weë probeer soek nie. Daar is maar net een weg en dit is Jesus Christus wat die weg, die waarheid en die ewige lewe is. Ons verlossing is in niemand anders te vind as in Jesus Christus nie!

Gesang 137: 1-4

CJA Pieterse

'n Mens moet die dood nie sagter probeer voorstel as wat dit is nie. Die dood is nie sag nie; dit is hard en skerp. Dit is só hard en só skerp dat dit ons stomslaan. Voor die dood het ons geen woorde nie, geen verdediging nie, geen wegkruipplek nie. Die dood is die laaste woord oor hierdie lewe met sy verlede, sy volheid en sy wense. Ná die dood word daar niks meer toegevoeg aan ons lewe nie. Die dood is die slot.

Hierdie laaste woord – die dood – stel 'n mens elke dag voor die vraag: Watter sin het my lewe? Watter sin maak vrede en vreugde, lyding en stryd as die dood sy donker kleur van tydelikheid en verganklikheid oor alles laat hang? Die dood maak my lewe eintlik heeltemal sinloos en tevergeefs. En die lewe word te meer sinloos as ons daaraan dink dat die dood nie maar net die natuurlike afloop van die lewe is nie, maar die laaste woord van God oor hiërdie lewe!

Onder hierdie oordeelswoord leef alles in hierdie bedeling. Ons as gelowiges leef óók nog onder hierdie laaste woord. Ons ontkom nie aan die oordeel van God oor hierdie bedeling van sonde nie. Hier het die dood inderdaad die laaste sê.

Psalm 38: 3

JH Breytenbach

Die dood is die laaste woord, ook die laaste woord van God oor lewe in hiërdie bedeling. Maar dit is nie die laaste woord oor die lewe nie. Dit is ook nie God se laaste woord oor die lewe van sy mense nie! Ná Genesis 3: 19 volg Johannes 3: 16. Na Goeie Vrydag kom ook Paassondag!

God se laaste woord oor die lewe van sy mense is die Woord – die Woord wat lewe gee. Jesus Christus het juis 'n mens geword om ter wille van mense die sonde te oorwin. Hy het vir ons hierdie bedeling van sonde, hierdie gevalle en veroordeelde wêreld, kom herskep. Nou leef ons nie langer nêr in hierdie wêreld, net as sondaars nie. Ons leef reeds ook tegelykertyd in die nuwe bedeling, reeds as kinders van God. In die nuwe bedeling is die sonde en dood oorwin. Daarom klink die vryspraak vervat in die Woord van God helder en duidelik oor die nuwe wêreld waarin ons deel. En sy woord van vryspraak gee vir ons deel aan die ewige lewe.

Daarom het ons 'n antwoord op die dood. Dit is nie ons eie antwoord nie, maar die antwoord wat ons van God ontvang. Teenoor die dood wat die lewe verslind, staan Jesus Christus wat oor die dood en sinloosheid die oorwinning behaal het. Aan die slot van die lewe staan nie langer die dood nie, maar die belofte van opstanding en lewe. Nou

maak my lewe ook onder die skadu van die dood sin! Want ek leef nie meer nie, maar Christus leef in my.

Psalm 31: 6

JH Breytenbach

7 April

***As Christus nie
opgestaan het nie***

1 Korintiërs 15: 20-28

Stel u voor dat in die wêreld waarin ons vandag leef, Christus nie opgestaan het nie. Dan is daar geen toekoms nie. Alles word dan so moeitevol dat ons dit nouliks kan uitspreek. Sonder die opstanding van Christus is ons nie verlos van die Bose nie. Die mens wat nie in Christus glo nie, kan hom die moeite wat hy doen om ten minste tog in iets te glo, maar spaar. Dan kan ons maar eet en drink en vrolik wees en môre sterwe, sterwe in ons sonde. Dit sou ons toestand wees as Christus nie opgestaan het nie.

In sy opstanding is Christus die eersteling. Die stryd teen die sonde het Hy gestry en volstry. Deur die opstanding van Christus as eersteling het die verlede sy mag en sy greep op ons verloor. Ons is vry. En in die vryheid leef ons in die hede, tussen verlede en toekoms. Ons leef nog wel in die ou wêreld met sy ou aanvegtinge. Maar dit is 'n wêreld waaruit Christus opgestaan het. Ons leef nog in hierdie wêreld, maar ons leef vir 'n koninkryk wat kom. In ons val en opstaan mag ons weet dat ons eenmaal ons oorwinnaar en bevryder, Jesus Christus, sal begroet, wat ons vernederde liggaam aan sy verheerlikte liggaam gelyk sal maak.

Gesang 152: 1-2

DGS Steyn

8 April

***Die lewe Christus,
die sterwe wins***

2 Konings 2: 1-12

Elke dag van ons lewe is ons besig om te werk, te swoeg en te stry, van die wieg tot by die graf. By al ons bedrywighede besef ons dat ons ook tyd moet inruim om vir ons 'n hemelse skat bymekaar te maak waar mot en roes nie kan verniel en diewe nie kan inbreek en steel nie.

Kom ons dink vandag oor die dood, u en my dood. Wat 'n somber gedagte, en tog is dit nodig, ja ook vandag. Ons sal immers almal moet sterwe. Dit weet ons, en daarna, na die dood, wat dan?

Ons lees in 2 Konings 2 dat Elia nie gesterwe het nie. Hy is opgeneem in die hemel.

Soos Henog is hy opgeneem in dieselfde landstreek waar ook Moses vroeër dood is, op die berg Nebo. Baie jare later het Moses en Elia saam met Jesus op die berg van verheerliking gekom om Hom te bemoedig vir sy moeilike taak toe Hy sy lewe moes aflê, sodat sondaars kan lewe.

Die dood is vir baie mense 'n verskrikking en dit sal seker so wees as die hoop op die ewige lewe nie die deel van die sterwende is nie. Maar as daar welgegronde hoop en geloof in die siel is, gewek deur die vrug van die geloof, verander die dood in 'n blye weersien en verwag ons dit omdat dit ons na 'n beter tuiste en vaderland voer.

Vir die gelowige is die lewe inderdaad Christus en die sterwe wins. Vrees dan nie die dood nie, want die dood in Christus Jesus beteken lewe, ewige lewe, lewe tot in ewigheid.

Gesang 280: 1, 4

WJ Engelbrecht

9 April

Jesus is oorwinnaar

Markus 10: 32-34

Die dood heers vanaf Adam tot by Christus. Geslagte is deur die dood afgemaai. Die dood is die mens se grootste vyand. Die dood vervul elke mens met vrees en angs. Die dood is vir elke mens die oomblik van ewig verby wees – die oomblik van afskeid. In 'n oogwink is alles verby wat vir jou as mens lief en dierbaar is. Alles is weg wat jy oor baie jare versamel het. Alles is tot niet waaraan jy jare gebou het. Die dood is vir die mens die eenwording met die stof van die aarde waaruit hy geneem is. Dit is vir die mens die verdwyn in die niet. Vanweë die mens se sonde en ongeregtheid is die dood ook nog vir die mens die ingaan in God se ewige strafgerigte.

In die gelese gedeelte verneem ons dat Jesus op pad is na Jerusalem. Jesus loop vooruit. Hy neem sy apostels eenkant en vertel hulle van sy dood. Hy skilder hierdie dood as 'n buitengewone dood. Hy sal oorgelewer word. Sy eie volk se kerkmense sal Hom ter dood veroordeel en aan die heidene oorlewer. Die heidene sal Hom spot, spoeg, slaan en doodmaak. Hy sal buitengewoon moet ly voordat Hy sterf. Dit sal egter nie sy einde wees nie, want na drie dae sal Hy uit die dood opstaan. Hy sal doen wat geen mens nog ooit gedoen het nie. Hy sal die dood oorwin.

Op daardie punt het Jesus se vertelling geëindig. Ons weet egter dat dit nie al is wat gesê kan word van Jesus se dood en opstanding nie. Vir ons is Jesus se dood en opstanding die belangrikste gebeurtenisse wat in die geskiedenis van die wêreld plaasgevind het. Dit is die twee gebeurtenisse waardeur God aan die mens die grootste, die meeste gegee het. Deur hierdie twee gebeurtenisse gee God aan ons vergifnis van sonde. Hy versoen ons met Hom. Hy maak ons van kinders van Satan tot sy kinders. Hy oorwin die dood vir ons. Hy gee aan ons die ewige lewe.

Hierdie weldade gee God aan ons sonder dat ons dit verdien het. Hy gee dit uit liefde en genade. Om deel daaraan te hê, vra Hy slegs dat ons in Jesus Christus sal glo met ons hele hart, met ons hele siel en met ons hele verstand.

Gesang 149: 1

MJ du P Beukes

Daar is mense wat ontken dat daar 'n hemel is. Hulle sê ook dat God nie in die hemel is nie.

Hierdie teks leer ons iets anders. Hier word gesê dat Hy opgeneem is terwyl sy dissipels gekyk het. Dit is nie maar 'n wilde bewering nie. Daar was ooggetuies wat dit gesien het. Dat dit nie slegs 'n verdwyning was nie, blyk uit die volgende vers: *Terwyl Hy weggaan en hulle nog stip na die hemel kyk...*

Behalwe dat hierdie teks bewys dat Christus na die hemel opgevaar het en dat Hy daar by God is, het hierdie teks ook 'n ander waarde. Dit bied aan elke gelowige geweldig baie troos en bemoediging. Die eerste is: Christus het ons nie net deels nie, maar in ons menslike totaliteit verlos, na siel en liggaam. Hy het in die menslike liggaam opgevaar. Ons liggame is nie verwerplik nie. Daar is ook vir ons liggame 'n opstanding en hemelvaart, sodat ons altyd by God kan wees.

'n Wolk het Hom weggeneem, waardeur die dissipels Hom nie meer kon sien nie. Ons kan Hom ook nie meer sien nie. Ons weet egter: Hy sien ons. Hy waak oor ons. Hy het teruggekeer na die heerlijkheid by die Vader.

Gesang 154: 2

HME Dreyer

11 April

Gelowiges is bloedverwante

Handelinge 4: 32-35

Waar die evangelie van Jesus Christus verkondig, geglo en bely word, tree groot veranderinge in – vind wonders plaas. Die evangelie van Jesus Christus is woorde van verlossing en bevryding. Dit sê aan die sondaars: Jy is nou vrygemaak van die sonde – die sonde heers nie meer in jou nie – jy is vrygemaak van jouself – jou eie-ek! Jy behoort nie meer aan jouself nie – leef nie meer vir jouself en dit wat aan jou behoort nie.

Die blye boodskap sê vir jou: Voortaan behoort jy aan Christus. En nie jy alleen nie, jy saam met ander gelowiges! Julle saam is nou die kerk. *Kerk* beteken: *hulle wat aan die Here behoort*.

Wie saam met ander *kerk* is, leef nie meer vir homself nie, maar ons leef nou almal in Christus. Ons leef in die eerste plek vir God en dan vir mekaar. Saam dien ons God as sy kinders in sy huis.

In en deur Jesus Christus is God ons hemelse Vader wat ons elke dag versorg en ons is sy kinders – ons is broers en susters – deur 'n band van bloed aan mekaar verbonde: die bloed van Jesus Christus. Ons, die gelowiges in Hom, leef nou saam in een vaderhuis, want ons is bloedverwante, onlosmaaklik verbonde aan mekaar, verantwoordelik vir mekaar. Ons is eensgesind, is een – is *kerk* – sy kerk.

Gesang 263: 1

T Snyman

Die woord *kerk* beteken: *hulle wat aan die Here behoort*. Wie aan die Here behoort, het van homself afgesien, stel eiebelang ondergeskik aan die Here se belang, het homself ten volle aan die Here oorgegee – is saam met ander gelowiges.

Is dit die beeld wat die kerk vandag in die wêreld vertoon? Sien ons dit in die praktyk? Word dit in die lewe van elke dag uitgeleef? Gedra almal wat die kerk uitmaak hulle asof hulle aan die Here behoort – hulle met alles wat hulle het?

Die verhaal van Ananias en Saffira maak ons oë oop – laat ons sien dat waar Christus met sy Gees aan die werk is, die Satan ook sy bes doen om 'n teenoffensief te loods. In die kerk van Jesus Christus is daar baie skynheiliges, wolwe in skaapsklere, onkruid tussen die koring, mense soos Ananias en Saffira. Baie doen net mee vir die skyn, om deur die mense gesien te word. Baie mense kom wel gereeld in die kerk, verkeer saam met die gelowiges. Hulle bid saam, sing saam, bely saam, verootmoedig saam, doen beloftes en geloftes, maar hulle harte is nie daarin nie! Dit is alles net skyn! Nou waarom tref dieselfde lot as dié van Ananias en Saffira diegene dan nie ook dadelik nie? Omdat God lankmoedig is. Hy gee nog uitstel. Hy laat toe dat die onkruid nog saam met die koring groei tot met die oes. Maar Hy waarsku: *In die oestyd sal Ek vir dié wat oes, sê: Maak eers die onkruid bymekeer en bind dit in bondels om dit te verbrand, maar bring die koring na my skuur toe* (Matt 13: 30). Slaan ag op hierdie waarskuwing. Maak gebruik van die uitstel.

Gesang 264: 1 en 5

T Snyman

13 April Wanneer is jy aan Handeling 5: 11-33
God gehoorsaam?

'n Mens moet eerder aan God gehoorsaam wees as aan mense! Hoe dikwels word hierdie woorde nie gebesig nie – eeue lank al! Nou kom die vraag onwillekeurig by ons op: Wat is God se wil? Neem die geval wat nou ter sake is. Wie vertolk die wil van God reg – die apostels of die Joodse Raad?

Die Joodse Raad was immers saamgestel uit priesterhoofde, die familiehoofde en skrifgeleerdes. Hulle was mense wat absoluut tuis was in die skrifte, 'n indringende studie daarvan gemaak het, die skrifte kon uitlê en dit kon toepas. Hulle was geleerde mense, daarby ryk aan lewenservaring en hoogs verantwoordelik.

Teenoor hulle het die apostels gestaan: In die oë van die Joodse Raad onbevoeg, sonder gespesialiseerde kennis van die skrifte – eint-

lik ongeleerd. Tog beroem hulle daarop dat hulle aan God gehoorsaam is. Dis mos aanmatigend. Is dit 'n gewetensaak? Kan jy jou gewete die norm maak om die wil van God reg te vertolk en uit te leef?

Die antwoord is beslis: Nee! Die apostels se norm was nie hulle gewete nie. Hulle enigste norm en maatstaf was Jesus Christus – Christus, die openbaring van God aan die mense, want wie Christus in die middelpunt van alles plaas, is aan God gehoorsaam. Jesus het tog self gesê: *Dit is die wil van my Vader: dat elkeen wat die Seun sien en in Hom glo, die ewige lewe sal hê...* (Joh 6: 40).

Psalm 25: 2

T Snyman

14 April

***Die geheim van die
apostels se geloof***

Handelinge 5: 17-31

Die apostels bely in die openbaar hulle geloof in Jesus Christus. Hulle voel hulleself daartoe verplig, selfs al belet die hoogste vergadering van die Joodse volk hulle om dit te doen. Hulle verweer is: *'n Mens moet eerder aan God gehoorsaam wees as aan mense!*

Onverskrokke neem die apostels standpunt in teenoor die Joodse Raad. Waaruit put hulle hierdie geloofskrag, hierdie geloofsekerheid? Die antwoord is eenvoudig: *Die God van ons voorvaders het Jesus uit die dood opgewek nadat julle Hom vermoor het deur Hom aan die kruis te hang.* Die apostels put hulle krag uit die opstanding van Jesus uit die dood. Net een is by magte om uit die dood uit op te wek: *Die God van ons voorvaders* – die God van Abraham, Isak en Jakob.

Teenoor hierdie feit kan die Joodse raad tog nie 'n argument hê nie – hulle kan dit immers nie ontken nie – nou spreek dit vanself: As die God van die Joodse Raad Jesus uit die dood uit opgewek het, dan het dieselfde God Jesus mos na die wêreld toe gestuur. As die Joodse Raad Jesus verwerp, verwerp hulle ook God wat Hom gestuur het.

Maar God is lankmoedig, genadig. Hy verwerp nie sy volk nie – nee, Hy roep hulle op tot bekering deur die apostels. So handel God nog altyd met die mense: Hy roep ons om te glo in die opgestane Jesus. Daarby gee Hy die belofte dat elkeen wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie, maar die ewige lewe sal hê.

Gesang 68: 1 en 2

T Snyman

15 April

***Wanneer is 'n mens 'n
getuie van Jesus Christus?***

Handelinge 5: 17-32

'n Mens kan nie net sê jy glo in Jesus Christus en daarmee wil volstaan nie. Hierdie geloof moet nie net bely word nie, maar daadwerklik uitgeleef word. Dit spreek tog vanself: Nie die getuie is belangrik

nie, maar wel die getuienis wat hy lewer. Wat is nou hierdie getuienis? Die antwoord is eenvoudig: Die totale inhoud van hierdie getuienis is Jesus Christus, die Verlosser, deur God gestuur om ons van ons sonde te verlos.

Die getuie se hele lewe, elke optrede, moet daarvan getuig dat hy hierdie getuienis glo – dat hy in Christus glo.

As jy daarop roem dat jy 'n getuie van Christus is, moet dit spreek uit jou woorde en jou dae. In die praktyk beteken dit dat jy, soos die eerste getuies – die apostels – altyd in die tempel – in die kerk – aangetref sal word, want daar ontvang ons die getuienis waarvan ons moet getuig.

Die kerk bly altyd die vertrekpunt en eindpunt van die gelowige se lewe. Die ware gelowige kan en mag nie anders nie. Hy is 'n kerkmens!

Die ware gelowige leef 'n voorbeeldige lewe. Die vaste wete dat hy verlos is van al sy sonde weerkaats hy in die wêreld waarin hy leef. Is jy 'n getuie van Jesus Christus?

Gesang 269: 1-3

T Snyman

16 April

***Mensewerk of die
werk van God?***

Handelinge 5: 33-39

Die verhoor van die apostels voor die Joodse Raad het 'n dooie punt bereik. Alles wat gesê kon word, is gesê. Die apostels se getuienis kon nie weêrê word nie. Beide kante se uitgangspunt was vanuit dieselfde skrifte. Albei het dieselfde God se eer verdedig – volgens elkeen se eie interpretasie.

Die punt van verskil waarom dit eintlik gegaan het, was: Was die gekruisigde Jesus van Nasaret werklik die ware Messias, die Christus, of nie?

As bewys vir hulle standpunt het die apostels die feit van Jesus se opstanding aangevoer. Hy is opgewek uit die dood deur God. So eenvoudig was dit vir hulle. Hierdie gebeurtenis moes net geglo of verworp word.

Die Joodse Raad was in 'n moeilike posisie. Hulle kon tog nie sê dat God nie by magte was om uit die dood op te wek nie – want Hy is tog almagtig. Hy is tot enigiets in staat.

Gamaliël se raad is dus: *Laat staan hierdie mense en laat hulle los, want as wat hulle wil en wat hulle doen, mensewerk is, sal daar niks van kom nie. Maar as dit van God kom, sal julle hulle nie kan keer nie. Moenie dat dit dalk later blyk dat julle selfs teen God gestry het nie!*

Die Joodse Raad het hierdie voorstel aanvaar. Hulle sou wag en kyk. Nêrens sê Lukas wat hulle latere bevindings was nie. Maar as

ons vandag moet terugkyk, wat sien ons? Die werk het kragtig uitgebrei. Wie kan nog twyfel of dit God se werk is? Een van Gamaliël se beste, ywerigste leerlinge, Saulus van Tarsus, die Christenvervolger, 'n Fariseër in die beste tradisie, is selfs deur die opgestane Jesus Christus op ingrypende wyse aan die Christendom verbind.

Wie kan nog twyfel?

Gesang 245: 7

T Snyman

17 April

**Wat verhinder u om
kerk toe te gaan?**

Handelinge 5: 40-42

Die geloofsversekerdheid van die apostels staan vas. Niks bring hulle van stryk nie. Al word hulle geslaan, mishandel, verbied om in die Naam van Jesus te praat – hulle swyg nie – kan nie swyg nie. *...hulle het nie opgehou om die mense elke dag in die tempel en in hulle huise te leer en die evangelie te verkondig dat Jesus die Christus is nie.*

Hulle het volgehou met hulle eredienste aan God – ja, ten spyte van vele struikelblokke en gevare. So het God die apostels se geloof in Hom, hulle standvastigheid getoets. Nog altyd toets God sy gelowiges. In sommige wêrelddele word Christengelowiges vandag nog vervol, mishandel, in die gevangenis gewerp. Maar God toets nie net op so 'n uiterste, gewelddadige wyse nie. Hy beproef ook deur die alledaagse, die onopsigtelike. Hoe dikwels laat ons nie byvoorbeeld toe dat die geringste ongesteldheid ons van die erediens weghou nie?

Die onbeduidendste ongelukkigheid verhinder ons om Nagmaal te gebruik. Dikwels is ons maar te bly as ons enigsins 'n rede kan kry om nie kerk of kategrese toe te gaan nie, om nie huisgodsdienste te hou, aan tafel te bid en te dank nie. Sal baie van ons nie verheug wees as ons belet sou wees om die Naam van Jesus te bely nie?

Verhinder iets u werklik om gereeld kerk toe te gaan?

Psalm 81: 11 en 15

T Snyman

18 April

Dankdag vir die oes

Psalm 146

Deuteronomium 4: 9 verwys na die almag en genade van die Here en waarsku ons: *Pas net op en wees baie versigtig om solank julle leef nie te vergeet of te verontagsaam nie.* In die haastige woel met die lewe elke dag vergeet ons juis so maklik. In ons haas word ons oordeel dof, ons insig vlak. Ons verstom ons oor die oënskynlike groot mag van voortreflike en vaardige mense en raak meegesleur deur hulle aangrypende idees en beloftes. Laat ons onthou, *...hy kan jou nie red nie. Sy asem verlaat hom, hy word weer grond en sy planne is daarmee heen.*

Die koningskap van die Here is groot in mag en genade. Dit maak

die psalmdigter gelukkig en bly. Vertroue op die hulp van die Here is nie vergeefs nie. Die Here se onbegrensde mag blyk uit sy skeppingswerke – die hemel, die aarde, en alles daarin. Sy mag is standhoudend. Hy kom al sy beloftes na. Ware voorspoed en geluk vir verdruktes, hongeriges, gevangenes, blindes, die wat bedruk is, vreemdelinge, weeskinders en weduwees kom deur sy genade. Hy het dit bestendig aan baie geslagte openbaar.

Voorspoed is van die Here. Hoop op sy hulp bring geluk. Die digter roep homself op om die Here te loof. Hy onderneem om sy belofte te hou, elke dag van sy lewe. Ons moet dit ook doen.

Prys die Here!

Psalm 146: 1, 4 en 8

JH van Heerden

19 April Is God 'die Voorsienigheid'? Numeri 6: 22-27

Die term *Voorsienigheid* kom self nie in die Heilige Skrif voor nie. Daar is wel verskillende Bybelse woorde wat die voorsienige handeling van God uitdruk, soos: *in stand hou* (Heb 1: 3) en *beskerm* in Numeri 6: 24 en Psalm 121: 7.

Maar 'n mens kry soms mense wat van God praat as *die Voorsienigheid*. Hulle stel God die Vader gelyk aan die voorsienigheid. As so iemand met die woord *Voorsienigheid* God bedoel, moet u vir hom sê hy het dit mis.

Volgens ons belydenis (Heidelbergse Kategismus, Sondag 10) is die voorsienigheid *die almagtige en oral teenwoordige krag* van God. 'n Krag van God dus, nooit God self nie. God self is veel groter. Hy gaan nie in die voorsienigheid op nie. Wie Hom dus so noem, degradeer God. Daarom sal die gelowige mens nooit van God praat as *die Voorsienigheid* nie.

Soos die ou Ateners 'n altaar gehad het vir die onbekende god, so het die moderne mens ook sy onbekende god wat mense, om hom tog maar 'n naam te gee, *die Voorsienigheid* noem. Die Voorsienigheid moet dan die belange van mense dien. As die Voorsienigheid dit nie doen nie, is dit ook met hulle diens aan God verby. As gelowige moet u egter altyd onthou dat God die Vader baie meer as net *die Voorsienigheid* is.

Psalm 33: 11

HPF Kern

20 April Deur sy almag Handeling 17: 16-34 **onderhou God alles (1)**

In ons vorige dagstukkie het ons gewys op die karikatuur wat mense van die voorsienigheid maak. Nou moet ons ook die valse voorstel-

ling van God se voorsienigheid, naamlik dat 'n mens nooit kan weet of God wel gaan voorsien nie, afwys.

In Handeling 17 lees ons hoe Paulus in Atene gevind het dat die mense 'n menigte gode gehad het, waaronder daar ook 'n altaar vir die onbekende god was. Uit vrees dat daar een of ander magtige god sou wees wat nog nie deur hulle vereer is nie, het die Ateners ter wille van gemoedsrus hierdie altaar ter ere van so 'n moontlike god opgerig. Die Ateners het geglo die gode het allerhande grille en luime. Die een dag het die gode só opgetree en die volgende dag anders. 'n Mens kon nooit op die godsregering peil trek nie. Hulle indruk van die gode was dat hulle in volstrekte willekeur gehandel het.

Maar die Bybel leer ons dat alles deur die almag van God onderhou, bestuur en regeer word. Deur sy Goddelike hand hou Hy alles in stand. Dit sluit alle willekeur en grille uit. God werk in alle dinge na 'n vaste lyn toe. En al kan ons die lyn nie altyd ontdek nie, en nog minder altyd verklaar, moet ons dit glo. Dan sal ons saam met Paulus kan bely: *...want deur Hom lewe ons, beweeg ons en bestaan ons* (Hand 17: 28).

Gesang 245: 1

HPF Kern

21 April Deur sy almag onderhou Jeremia 5: 18-25
God alles (2)

Die voorsienigheid van God is 'n krag van God, 'n krag wat sowel almagtig as alomteenwoordig is, waardeur Hy die hemel en aarde en al die skepsele onderhou en regeer. Deur dit so te sê, word die voorsienigheid van God dus as 't ware oopgevou in 'n tweetal dade van God: die onderhouding en die regering van alle dinge.

Nadat alles deur die skepping *tot* stand gekom het, moes die skepping ook *in* stand gehou word. Dit loop nie vanself soos 'n masjien wat aan die gang gesit is en op eie krag verder loop nie. Nee, die skepping is heeltemal afhanklik van God. Dat daar 'n *almagtige* krag voor nodig is, behoort elkeen wat hom kan indink in die geweldige huishouding wat onderhou moet word (die hemel en die aarde en al die skepsele), te besef. Vir hierdie onderhouding is nie minder almag nodig as wat nodig was om die skepping tot stand te bring nie.

Wie anders as die Almagtige kan daarvoor sorg dat die hemelliggame in hulle baan bly, dat die see nie by die sand verbygaan nie, dat die jaargetye afwissel en dat die aarde sy vrug voortbring? Sonder die Almagtige Krag sou alles ineerstort, sou die skepping 'n chaos word. Wil u nie die Here ook nou dank vir sy almagtigheid nie?

Gesang 47: 3

HPF Kern

22 April

**Sien u God se hand
in alles? (1)**

Psalm 89: 6-18

Die digter van Psalm 89 se naam was Etan. In sy gedig gebruik hy die beeld van 'n hand. Hy sê van God: *...sterk is u hand, kragtig u regterhand*. Dit is natuurlik beeldspraak, want God wat Gees is, het in werklikheid nie 'n hand nie. En tog kom in die beeld *God se hand* God se voorsienigheid baie mooi uit.

Eerstens sien ons daarin ons diepe afhanklikheid. As Hy alles en almal soos *met sy hand onderhou*, dan is alle skepsele, klein en groot, soos kinders wat aan 'n moeder se hand loop en nie op eie bene kan staan nie. En as *alle dinge uit sy Vaderhand aan ons geskenk word*, dink ons weer aan kinders wat nie 'n onafhanklike posisie het nie, maar uit die Vader se hand moet lewe.

So is God dus moeder en vader tegelyk. En ons bly kinders, klein, swak, nietig en afhanklik. Sodra ons van ons eie kapitaal wil lewe, loop dit hopeloos verkeerd. Soos in die geval van die verlore seun - kyk maar hoe gou was sy kapitaal opgebruik. En dan moet ons weer terug huis toe, met skade en skande, om weer uit die Vader se hand te lewe en deur sy hand gelei te word.

So raak niemand ooit los van God nie. Ten spyte van die waan van onafhanklikheid is die magtige mens die afhanklikheid self. Is u nog bereid om uit die hand van God te leef?

Gesang 16: 1-4

HPF Kern

23 April

**Sien u God se hand
in alles? (2)**

Eksodus 8: 1-19

Die *hand* sê in die tweede plek iets van die innige verhouding tussen God en sy skepsele. Dit is nie 'n vae, onbestemde, duistere mag wat ons lewe bepaal nie, maar 'n hand, 'n Vaderhand.

Dit beteken nie net dat God orals sy hand in het nie. Dit is natuurlik óók so. Daar is niks waarin Hy nie sy hand het nie. Hy is die groot spelleier, maar dikwels ook die groot spelbreker op die wêreldfees.

In Eksodus 8 lees ons hoe die towenaars tydens die derde plaag tot die ontdekking gekom het: *Dit is die vinger van God!* Eintlik het hulle die ontdekking te laat gemaak. Hulle moes dit al by die eerste plaag ingesien het. Maar tog was dit 'n veelseggende ontdekking: Hulle het erken dat God met één vinger meer kan doen as almal met al hulle towerformules saam.

Wanneer dit om die beskerming van sy kinders gaan, kan ons altyd op God se hand reken.

Psalm 36: 2

HPF Kern

24 April

**Sien u God se hand
in alles? (3)**

Matteus 6: 25-34

'n Mens het geloofsoefening nodig om God se hand in alles te sien, maar ook sy handdruk te voel. Die ongelowiges sien God se hand nooit êrens nie. Die gelowiges daarenteen sien die hand van God ook nog veels te min. Daar is soms skokkende gebeurtenisse in ons persoonlike lewe of in dié van volke waarin ons God se hand duidelik sien, maar die Bybel wil dat ons sy hand ook sal sien in die gewone en alledaagse dinge: in die blare en gras, die voëls en die lelies, die reën en die droogte, die voedsel en die drank, gesondheid of siekte, jou vrou en jou kinders, rykdom en armoede.

Dit is dinge waaroor ons voortdurend praat. Maar hoe praat ons daaroor? So vlak en so armoedig moontlik. Want om gelowig daaroor te praat en alles tot God te herlei en te bely dat alles uit sy Vaderhand kom, klink darem vir ons so dweperig.

Maar omdat ons vergeet dat God in álles van die lewe teenwoordig is, dat Hy selfs weet hoeveel hare op my kop is, daarom bekommer ons onself ook so maklik oor die geringste dingetjie.

Gelowige, sien jy nog God se hand in alles raak? Hou dan dadelik op om jou te bekommer!

Psalm 104: 17, 18 en 20

HPF Kern

25 April

**En dit is die name van
die seuns van Israel**

Eksodus 1: 1-14

Israel is die naam wat God aan Jakob gegee het met die verduideliking: *...jy het teen God en teen mense 'n stryd gevoer en jy het dit end-uit volgehou* (Gen 32: 28). Tog beteken die woord *Israel* net: God worstel.

Maar inderdaad is dit sedert die sondeval die mens wat in 'n worstelstryd sweet om die natuur te beheers en om met mense te kan saamleef. Dit is 'n worstelstryd met God, die sonde en die dood, en kan bestempel word as die worsteling van 'n verloorder.

By hierdie verloorstryd van die mens maak God Homself betrokke. Hy sluit 'n verbond met Abraham en sy nageslag. Ek sal vir julle 'n God wees. Julle moet my volk wees.

As God in die stryd inkom, is die stryd nie verby nie; dit word erger. Abraham leef soos 'n vreemdeling in die beloofde land (Heb 11: 9). Isak erf die belofte, maar sterf byna op die altaar. Jakob moet die beloofde land in broodsgebrek verlaat en sterf in die vreemde. Josef word verkoop as slaaf.

Tog eindig die eerste boek van die Bybel met die sekerheid: God is by die

worstelstryd betrokke. Hy onderhou sy volk ook in en deur die stryd heen.

Die boek Eksodus kan begin met die woorde: *En dit is die name van die seuns van Israel...* (Dit is ook die naam wat die boek dra in die Hebreeuse Bybel: *En dit is die name.*)

Die strydende volk is nog nie uitgeroei nie, maar bestaan nog. Die name van die seuns van Israel is nog daar. Hulle was vrugbaar en het vermeerder en buitengewoon magtig geword, sodat hulle oor die hele land versprei was.

Eksodus 1: 1 is 'n triomf van die genade van die worstelende God vir sy worstelende volk.

Psalm 105: 1 en 5

FH van der Merwe

26 April

Die vroedvroue

Eksodus 1: 15-22

Eksodus (uittog) is 'n nuwe hoofstuk in die worstelstryd van God en sy verbondsvolk. Dit gaan nie meer net om die gesin van Abraham, Isak, Jakob of Josef nie. Israel is nou 'n volk.

Maar hoe verder die belofte van God in vervulling gaan, hoe hewiger word die worstelstryd. Die magtigste in die volkerewêreld word ingespan teen Israel. Farao, die koning van Egipte, beveel Sifra en Pua om die seunskinders van Israel dood te maak.

Sifra en Pua was vroedvroue. *Vroed* beteken *wys* of *ervare*. In Hebreeus word hulle genoem: *die wat help om geboorte te gee*. Hulle moes help om die belofte van God te vervul.

Die farao beveel hulle om moordenaars van hulle volk te word. Sifra en Pua was bang vir die farao, maar hulle was ook bang vir God. In hulle vrees laat hulle hulle egter deur hulle geloof lei. Die geloof in God dryf die vrees uit. Hulle word nie moordenaars nie. Die geloof in God gee lewe en laat ons help om lewe te gee.

Die beloning is die weldadigheid van God. Die vroue help nie net om lewe te gee nie, maar ontvang ook lewe (Eks 1: 21). In die stryd is die vrees van die Here die beginsel van die *vroed* – *die wysheid*.

Psalm 1: 1 en 4

FH van der Merwe

27 April

Om die onsienlike te sien

Eksodus 2

Tydens die nood van die worstelende Israel is Moses gebore. Dit was 'n slegte tyd om gebore te word, aangesien daar bevel gegee is dat al die pasgebore seuns van sy volk doodgemaak moes word.

Om Moses aan die lewe te hou, het God mense gebruik wie se geloof in God groter was as hulle vrees vir wêreldvorste: Sifra en Pua, die vroedvroue, maar ook Moses se ouers, Amram en Jogebed (Heb 11: 23), Moses se ooms Mirjam tussen die riete (Eks 2: 2), en later ook

Moses se ouboet Aäron (Eks 4: 14).

In so 'n gesin het Moses sy kinderdag deurgebring. Hy het moedersmelk gedrink, maar ook katkisasie ontvang. Dit word nie in soveel woorde gesê nie. Tog, hoe sou hy anders geweet het dat hy by die volk van God hoort (Eks 2: 11)? En hoe sou Hebreërs 11: 23-27 oor Moses kon sê: *Omdat hy geglo het, het hy Egipte verlaat sonder dat hy vir die woede van die koning bang was. Hy het volhard soos iemand wat die onsiglike God sien?*

Niks, nie beskerming, kos of opvoeding in 'n paleis is so belangrik in die vorming van 'n kind se lewe soos katkisasie nie.

Hoe bitter nodig het ook ons volk mense wat nie in ongeloof sidder voor die vorste van die wêreld en die magte wat die volk van God wil verwoes nie!

Vrees is dikwels die gevolg van ongeloof. Ongeloof is 'n gebrek aan kennis van God en sy beloftes.

Kennis van en vertroue in God stel ons in staat om die smaad van Christus groter rykdom te ag as die skatte van Egipte en vol te hou soos een wat die onsiglike God sien.

Gesang 214: 1 en 4

FH van der Merwe

28 April Die grond waarop jy staan Eksodus 3: 1-5

In die paleis van die farao het Moses met die mees beskaafde en kundige mense van sy tyd kennis gemaak. Dit was waardevolle ervaring om later te gebruik in die werk waartoe God hom sou roep. Moses het ook 40 jaar ondervinding opgedoen van die woestyn toestande waardeur hy sy volk sou moes lei.

Maar die kennis wat hy die meeste sou benodig, was die kennis van God. Daarvoor het hy nie na 'n paleis of 'n woestyn gegaan nie. Nee, God het na hom toe gekom. God het met hom gepraat. Daar was 'n teken ook: 'n brandende bos.

As God egter nie tot Moses gespreek het nie, het die teken Moses net nuuskierig gemaak, maar niks vir sy geloof in God beteken nie. Die plek waar hy elke dag sy normale pligte gedoen het, was die plek waarvan God gesê het: Jy het nie nodig om nader te kom nie. Die plek waarop jy staan, is gewyde grond. Dit is die plek waar jy My kan hoor. Ek roep jou. Hier ontvang jy jou opdrag. Hiervandaan stuur Ek jou.

Die wêreld waarin ons leef, lyk dikwels na 'n oninteressante godverlate woestyn. Tog is dit die wêreld waarna die vleesgeworde Woord gekom het. Dit is die wêreld waarin die Woord gepredik, gehoor en geglo kan word. Hier word die tekens van doop en Nagmaal bedien en ontvang. Ons leefplek is heilig. Hier ontvang ons ons roeping en sending.

Psalm 19: 1 en 4

FH van der Merwe

God stel Homself aan Moses voor, en deur hom aan die volk as die God van die vaders, dit wil sê God van die verbond; die Een wat die ellende en smart van sy volk ken; die Een wat in daardie smart en ellende neerdaal; die Een wat sy volk verlos; die Een wat sy volk op die trekpad na 'n heilsame woonplek wil lei; die God wat mense in sy diens wil gebruik deur hulle te roep, toe te rus en uit te stuur met die belofte: Ek is met jou.

Die bewys dat dit God is wat verlos, is die diens van die verlore verbondsvolk in die Godgewe land.

Nog meer het God Hom in sy Seun, Jesus Christus, geopenbaar. Jesus is die Nuwe Verbond wat neerdaal in ons ellende, dit ken, ons daaruit verlos en ons na 'n beter vaderland lei. Hiervoor gebruik God ons met dieselfde belofte: Ek is met julle.

Ook ons geloof is 'n bewys, nie van wat ons gedoen het nie, maar van God se verlossende en versoenende handeling aan ons.

Gesang 12

FH van der Merwe

30 April

En die volk het geglo

Eksodus 4

Moses was 'n onverwoesbare volksman. Ter beskerming van 'n volksgenoot het hy 'n man doodgeslaan. Hy kon hom beywer vir vrede onder sy volk. Hy het sy eie volk se armoede verkies bo die rykdom van Egipte. Daarom kan aanvaar word dat Moses baie bly en gretig moes gewees het toe God hom geroep het en met 'n bevrydingsboodskap na sy volk gestuur het.

Tog het Moses allerlei verskonings voorgehou. Hy het sy eie gebreke genoem. Hy het ander voorgestoot wat hy beter as homself geag het. Hy het getwyfel of God regtig vir hom wou stuur. Hy het nie kans gesien om die gestuurde van God na sy eie volk te wees nie. Hy wou nie die draer van die goeie boodskap wees nie.

Moses was nie traag, ongelowig, volksvervreem of bang nie. Sy bekommernis was: Sal die volk glo (Eks 3: 13; 4: 1)? Ken die volk nog vir God, sodat hulle in sy woord en teken sal glo? Moses was nie bang vir die vyande, die Egiptenare of die farao nie, maar vir die ongeloof van sy eie volk.

Tog het Moses met Woord en sakrament na die volk gegaan. Eksodus 4: 31 vermeld dat die volk geglo het en in aanbidding neergebuig het.

Johannes 1:10 en 11 vertel dat Jesus Christus na sy eiendom gekom het en sy eie mense het Hom nie aangeneem nie. Maar almal wat Hom aangeneem het, aan hulle het Hy mag gegee om kinders van God te wees – dit wil sê hulle wat in Hom glo.

Tot vandag toe vrees 'n evangeliedienaar nie die heidendom nie, maar die ongeloof van die lidmate. Geen groter vreugde is daar nie as die van Eksodus 4: 31: *En die volk het geglo.*

Dra u by tot die vrees of die vreugde?

Gesang 167: 1 en 2

FH van der Merwe

1 Mei

***Hoe God ons
geloof skenk***

Romeine 10: 1-17

Die Heidelbergse Kategismus (Sondag 25) leer dat God, die Heilige Gees, die geloof in ons werk as ons die Woord van God hoor.

Geloof word nie verwerf nie; dit is 'n gawe, 'n geskenk. Die Heilige Gees skenk die geloof. Maar die Heilige Gees werk die geloof as gawe ook nie op enige onvoorspelbare manier nie. Sonder om die vryheid van die Gees se werking te wil beperk, leer ons tog die wyse waarop die Heilige Gees werk vanuit die Bybel ken, en dit is dat die geloof as gawe na ons toe kom net wanneer ons die verkondiging van die evangelie hoor. Hieruit is dit alreeds duidelik dat ons die geloof ontvang deur die diens van die kerk.

Verlang u na die geloof as geskenk van God? Dan moet u 'n kerkmens wil wees, want die Gees van God werk deur die diens van die kerk. Dit plaas die verantwoordelikheid op die kerk om die evangelie onvervals te verkondig. Wat doen die prediking? Om te vertel wie die Here is ... 'n refrein wat telkens in die Ou Testament terugkeer: *Julle sal weet dat Ek die Here is.*

In die Bybel het ons nie 'n reeks neutrale mededeling oor wat God in die verlede gedoen het nie, maar die prediking wil ons deur hierdie gebeurtenisse laat weet: Sô is ons God. Uit sy daad kan ons Hom ken as 'n geloofwaardige God. Daarom is geloof eerstens kennis van God en vervolgens vertroue (vanuit hierdie kennis) in God.

Gesang 307: 1-3

PJ van der Merwe

2 Mei

***Die doop is teken
en seël***

Johannes 14: 1-11

Die doop is 'n teken en seël van die verbond wat God met die dopelings maak. Nou weet ons dat 'n teken die aandag op iets belangriks vestig. So vestig 'n bepaalde padteken die aandag op 'n smal brug wat voor in die pad is. 'n Ander teken vestig weer die aandag op 'n kort draai. Hierdie tekens sê dat ons versigtig moet ry.

Die doop as teken vestig ons aandag op iets belangriks. Dit vestig ons aandag op die bloed van Jesus Christus wat die sonde wegneem. Die doop wil dus sê dat die bloed van Christus die sondes wat die

sielelewe aankleef, net so wegneem soos die water die vuil wat aan die liggaam kleef, wegneem.

Die doop is ook 'n seël. Die seël of stempel is bedoel om elke sweem van twyfel en onsekerheid weg te neem. Die seël of stempel op 'n brief wil sê dat alles wat in die brief staan, die waarheid is. So is die doop 'n seël en stempel van God op sy brief aan die mense. Die brief van God aan die mense is die Bybel. Die doop wil dus sê dat alles wat in die Bybel staan die waarheid is en die inhoud van die Bybel kan ons in hierdie woorde van Jesus saamvat: *Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie.*

Gesang 318: 3

AJ van Staden

3 Mei

Die eiendom van God dra die teken en seël

Matteus 3: 1-12

Die doop is 'n teken en seël wat die eiendom van God dra. Die vraag is nou: Wie is die eiendom van God? Ons antwoord: Dié mense wat in God glo. Ons kan ook sê: Die nageslag van Abraham is die eiendom van God. Hierby weet ons dat die uitdrukking *nageslag van Abraham* nie op Abraham se vleeslike nageslag sien nie, maar op sy geestelike nageslag. Die nageslag van Abraham is nie die mense wat met bande van bloed aan hom verbind is nie, maar dié mense wat soos Abraham in God glo. Die nageslag van Abraham is dus daardie mense wat dieselfde kenmerkende eienskap besit wat Abraham besit het, naamlik die vaste geloof in God.

Dit leer Jesus in Matteus 3: 1-12; Johannes 8: 37-40; Lukas 19: 1-10 en Paulus leer dit in Galasiërs 3: 7; Romeine 11 en Efesiërs 2. Volgens Matteus 3: 1-12 het Johannes die Jode tot bekering geroep. Vir hulle moes dit 'n verontrustende woord gewees het, want hulle het hulleself as die nageslag van Abraham gesien en toe sê Johannes aan hulle dat dit nie om die vleeslike afstammelingskap van Abraham gaan nie, maar om die innerlike lewe van Abraham, dit is die lewe van geloof en geregtigheid.

Daarom is dit so dat God mense wat vleeslike afstammeling van Abraham is, verwerp, en ander wat geen vleeslike afstammeling van Abraham is nie, tot sy eiendom maak. Dáárdie mense wat deur 'n opregte geloof in Jesus Christus ingelyf is, wat in die bloed van Jesus Christus gewas is en deur die Heilige Gees innerlik verander is, is die eiendom van God en hulle moet gedoop word.

Gesang 254: 3

AJ van Staden

4 Mei

God versorg sy eiendom

Genesis 19: 1-7

By geleentheid van die verbondsluiting met Abraham (Gen 17) het

God uit vrye genade met Abraham in 'n verbondsverhouding getree. Sedertdien was hy en God bondgenote. Dit beteken dat God en Abraham met 'n besondere band aan mekaar gebind is. Dit beteken egter nie dat die besondere verhouding tussen God en Abraham eers van daardie oomblik af bestaan het nie. Nee, tussen God en Abraham was daar lank voor die verbondsluiting reeds 'n besondere verhouding. Met die verbondsluiting is die besondere verhouding net bevestig.

Dit geld ook by die doop. By die doop ontstaan daar nie vir die eerste keer 'n besondere verhouding tussen God en die dopeling nie. Nee, die besondere verhouding bestaan reeds voor die doop. In die geval van 'n heiden wat tot bekering kom en Christus as Verlosser en Saligmaker aanneem, bestaan die besondere verhouding van die oomblik dat hy tot die geloof in Christus gekom het. In die geval van die klein kindjie van gelowige ouers bestaan daardie besondere verhouding tussen hom en God van sy eerste asemhaling af. Hy is kragtens sy geboorte uit gelowige ouers lid van die volk van die Here. By die doop ontvang hy net die teken wat dit bevestig en wat sê dat hy die eiendom van God is.

Dit is nie al nie. Hy ontvang nie net die versekering dat hy eiendom van God is nie, maar ook die versekering dat hy 'n erfgenaam van God is en dat God hom met alle goeie dinge wil versorg en alle kwaad van hom wil afweer of dit vir hom ten beste wil keer. Wat 'n heerlike troos is dit nie!

Gesang 320: 1

AJ van Staden

5 Mei

Geen vreemde vuur voor die Here nie

Levitikus 10: 1-7

In hierdie Skrifgedeelte word vertel watter rampspoedige gevolge daar vir die volk van God is as daar nie nougeset aan die voorskrifte van God gehou word nie.

Aäron en sy seuns is in die hoëpriesterlike amp aangestel. Voortaan sou hulle namens die volk die heiligdom moes ingaan om die Here te vereer, te heilig en met offers te verheerlik. Toe hulle die eerste offer gebring het, het die Here vuur uit die hemel laat neerdaal en die offer aan die brand gestee.

Kort daarna wou Nadab en Abihu, Aäron se twee seuns, 'n reukoffer aan die Here bring. Miskien was dit op 'n verkeerde tyd. Wat wel waar is, is dat hulle nie van die vuur wat op die altaar gebrand het, geneem het om die offer aan die brand te steek nie, maar van 'n ander vuur, 'n vreemde vuur. In die oë van die Here was dit 'n groot oortreding.

Hulle oortreding was dus dat hulle *vreemde vuur* voor die aangesig van die Here gebring het, wat die Here hulle nie beveel het nie. Die uitdrukking *vreemde vuur* wil sê dat Nadab en Abihu hulle nie nouge-

set aan die voorskrifte van die Here gehou het nie. Dit beteken dat hulle die voorskrifte van die Here geïgnoreer en eiewillig opgetree het. Dit beteken verder dat hulle die Here verontagsaam en sy gebooie geringgeskat het. En dit is niks anders as 'n aantasting van God se hoogheid, majesteit en heiligheid nie.

Vreemde vuur voor die aangesig van die Here, dit wil sê eiewillige optrede in die erediens, pas nie by die volk van God nie. Dit is nie aan ons oorgelaat om te besluit hoe ons die Here wil dien nie. Die Here het self bepaal hoe Hy gedien wil wees. Dit is nie vir ons om te bepaal hoe die Sondag gevier moet word en of die gebruik van dié sakramente vir ons noodsaaklik is nie. God het dit bepaal en ons moet nougeset aan sy voorskrifte hou. Daar moet geen *vreemde vuur* in ons erediens wees nie.

Psalm 119: 15 en 17

AJ van Staden

6 Mei

Sonde word gestraf

Levitikus 10: 1-7

Sonde bly nie ongestraf nie. God se waarheid en geregtigheid eis dat die sonde gestraf moet word. Dit blyk nie net duidelik uit die geval van Adam en Eva in die paradys nie, maar ook uit die geval van Nadab en Abihu. Hulle het net soos Adam en Eva swaar gesondig teen die Here en die straf het nie uitgebly nie.

Hoe is Nadab en Abihu gestraf? Ons lees daarvan in vers 2: '*n Vuur wat van die Here af gekom het, het hulle verteer....* Dit was dus asof daar 'n weerligstraal van die hemel gekom het wat albei dadelik getref het. Vir hulle was daar nie tyd om hulle sonde te bely of te bid: *Here, wees ons genadig* nie. Die aarde het ook nie, soos in die geval van Datan en Abiram, oopgeskeur en hulle saam met hulle huisgesinne en hulle besittings verslind nie (Deut 11: 6). Nee, 'n *vreemde vuur* het van die hemel gekom en hulle gedood. Hulle het die *vreemde vuur* voor die aangesig van die Here gebring en 'n *vreemde vuur* het hulle gedood. Hulle het die voorskrifte van die Here geïgnoreer en is toe plotseling opgeroep om voor die Here rekenskap te gee.

Die vraag wat na vore kom, is: Is hierdie straf nie te swaar nie? Was hulle sonde dan werklik so afskuwelik? Laat ons luister wat Moses van die straf sê: *Die Here het gesê: Wie 'n offer vir My bring, moet besef dat Ek heilig is; sy ontsag vir My moet vir die hele volk duidelik wees.*

Hoe het Aäron op die straf gereageer? Ons lees dat hy geswyg het. Aäron het hom, alhoewel daar smart in sy hart was, geduldig onderwerp aan die wil van God. Wie God liefhet, swyg altyd wanneer God sy oordele oor die wêreld voltrek. Wie God liefhet, kom nie in opstand wanneer God strawwend ingryp nie. Wie God liefhet, sê saam met die psalmdigter: *Ek Ida nie, ek maak my mond nie oop nie, want U het dit oor my gebring* (Ps 39: 10).

Gesang 9: 2 en 4

AJ van Staden

Wraakgierigheid is 'n afskuwelike sonde. Dit verbaas ons ook nie dat die Bybel ons op so baie plekke ernstig daarteen waarsku nie. In ons teksvers staan: *Jy mag nie wraak neem of 'n grief koester teenoor jou volksgenote nie....* In Deuteronomium 38: 35 word gesê dat ons nooit mag wraak neem nie, want dit kom God alleen toe. Paulus sê in Romeine 12: 19: *Moenie self wraak neem nie, geliefdes, maar laat dit oor aan die oordeel van God.* En in 1 Petrus 3: 9 lees ons: *Moenie kwaad met kwaad vergeld of belediging met belediging nie.* Wraaksug pas nie by die kinders van die Here nie.

Wraakgierigheid openbaar 'n verkeerde gesindheid. Dit is 'n aanduiding dat die liefde nie in die hart woon nie, maar dat die hart vol bitterheid, toornigheid, woede, wrokgevoelens en opstand is. Die mens wie se hart vol wraaksug is, wil kwaad met kwaad vergeld, uitstel met uitstel, belediging met belediging. Hy gryp elke geleentheid aan om die mens wat teen hom oortree het te verneder, skade aan te doen en selfs leed te berokken. Hy spreek soms beledigende woorde en doen soms dinge waarvoor hy later verskoning moet vra. Kortom, sy hart het 'n lelike inhoud.

Wraaksug en liefde woon nie tegelyk in dieselfde hart nie. Die toorn van God rus ook op hierdie sonde. Wie in hierdie sonde volhard, is uitgesluit uit die koninkryk van God. Die Nagmaalsformulier sê ook dat die mens wat in haat en nyd teen sy naaste lewe, geen deel in die ryk van Christus het nie.

Hoe kan ons van hierdie sonde bevry word? Daar is net een manier: Ons moet tot God bid om sy Gees in ons harte in te stuur. Alleen die Heilige Gees kan die haat en wraakgedagtes uit die hart verdryf en die hart met liefde vir God en die naaste vul. As ons hart vol liefde is, sal ons ons belediger sien as 'n medesondaar, 'n medeskepsel van God wat nie behoefte het aan ons beledigings en haat nie, maar aan ons liefde en vergewing. As ons hart vol liefde is, sal ons net soos Stefanus kan bid: *Here, moet hulle tog nie hierdie sonde toereken nie* (Hand 7: 60)!

Gesang 213: 1

AJ van Staden

Nadat die eerste deel van vers 17 ons oproep het om nie wraakgierig teenoor ons medemens te wees nie, roep dit ons in die tweede deel op om ons medemens lief te hê soos ons onself liefhet.

Hierdie oproep kom verskillende kere in die Bybel voor. In Matteus 22: 39 lees ons: *Jy moet jou naaste liefhê soos jouself.* En dan sê

Jesus dat hierdie gebod gelykstaan aan die eerste wat sê: *Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand.* Die gebod tot naasteliefde vind ons ook in Romeine 13: 10 en Galasiërs 5: 14.

As die Bybel vir ons vra om ons naaste lief te hê soos ons onself liefhet, vra hy nie van ons 'n onbeperkte liefde vir die naaste nie. Ons moet net vir God met 'n onbeperkte liefde liefhê. Jesus kwalifiseer ons naasteliefde as Hy sê: *Alles wat julle wil hê dat die mense aan julle moet doen, moet julle ook aan hulle doen.* Dit beteken dat ons nie aan ons medemens moet doen wat ons nie wil hê hy aan ons moet doen nie. Wat ons haat, moet ons nie aan ons medemens doen nie. Ons moet teenoor ons medemens optree soos ons wil hê dat hy teenoor ons moet optree.

Wie is die naaste wat ons sô moet liefhê? Natuurlik is dit ons ouers, kinders, familie en vriende, maar dit is nie al nie. Ons moet die mens, sonder enige beperking, liefhê. Ons moet selfs die mense wat ons beledig en haat liefhê en aan hulle goed doen. Jesus sê in Matteus 5: 44: *Julle moet julle vyande liefhê, en julle moet bid vir dié wat vir julle vervolg....* Ons moet goed doen aan die wat ons haat en ons moet die wat ons vervloek seën. Soos God sy reën oor goeies en slegtes laat kom, en sy son oor regverdiges en onregverdiges laat skyn, so moet ons ook aan alle mense goed doen.

Die mens wie se hart vol ware naasteliefde is, sal homself verloën ter wille van sy naaste. Hy sal altyd diensbaar wees aan alle mense. Soos Christus moet ons ook bereid wees om selfs ons lewe vir ons broers af te lê (1 Joh 3: 16).

Gesang 262: 1 en 2

AJ van Staden

9 Mei

**Hemelvaart - 'n illusie
of 'n werklikheid?**

Handelinge 1: 9-11

Wat is hemelvaart? Party mense sê dit is 'n blote vergissing, want so iets is nie moontlik nie. Jesus het op 'n stadium van die toneel af verdwyn en sy dissipels het, om hulle verleentheid te verberg, besluit om hierdie storie aan die wêreld te verkondig.

Party mense verwys spottenderwys daarna as 'n ruimtereis van 2 000 jaar gelede. Ander sê weer dit kon gebeur het, maar dit het vir ons vandag geen betekenis nie. Dit is bloot die manier waarop Christus sy aardse lewe afgesluit het.

En tog kan 'n mens nie in Jesus Christus glo, sy koms na die aarde en sy dood en opstanding, sonder om te glo dat Hy weer terug is na waar Hy vandaan gekom het nie.

In Handelinge 1: 9 lees ons : *Nadat Hy dit gesê het....* Jesus was dus

besig om met sy dissipels te praat. Hy was naby hulle. Hulle kon Hom sien, hoor en aan Hom voel. Nie een van hulle kon nog twyfel dat Jesus wel uit die dood opgestaan het nie. Hulle sou dit aan die wêreld kon verkondig.

Jesus het al sy dissipels by Hom gehad. Al het hulle miskien nog nie volkome verstaan waarom dit gegaan het nie, het Hy hulle almal saamgeneem om sy hemelvaart te aanskou. Miskien het Hy ook besef dat as Hy net een met Hom sou saamneem, niemand dit sou wou glo nie.

So is Hy ook opgeneem terwyl hulle almal toegekyk het. Dit is interessant dat ons hier 'n passiewe konstruksie het, naamlik *opgeneem*, bedoelende God het Hom opgeneem. God het Hom klaar gewreek op sy Seun, oor die sonde van die mens, waarna Hy Hom na sy Vaderhuis teruggeneem het.

Elf manne het gestaan en kyk hoe Jesus na die hemel opgevaar het. Hulle kon gaan getuig dat hierdie wonderdoener nie sommer net verdwyn het nie. Hy was die Seun van God en God het hom in die hemel opgeneem.

Gesang 158: 1

PJ van Zyl

10 Mei

Die betekenis van hemelvaart vandag

Handelinge 1: 1-11

Wat is die betekenis van Christus se hemelvaart, wat feitlik 2 000 jaar gelede plaasgevind het, vir die kerk vandag?

In die eerste plek kan ons met sekerheid sê dat hemelvaart die begin van die Christelike kerk aandui. Net voordat Jesus opgevaar het, het Hy sy laaste opdragte uitgedeel en een daarvan was om al die dinge wat hulle gesien het aan die hele wêreld te gaan verkondig.

Die dissipels het die opdrag en die belofte gekry dat hulle krag sou ontvang wanneer die Heilige Gees oor hulle kom, om hierdie dinge tot in die uithoeke van die wêreld te gaan verkondig. Dit is dié opdrag wat die Christelike kerk tot gevolg gehad het.

Tweedens beteken hemelvaart ook wederkoms. Net soos Christus in die hemel opgeneem is, so sal Hy weer terugkom, het die engele gesê. Hulle het dit vir sy dissipels gesê, vir gelowiges. Dit is belangrik, want wanneer Christus weer kom, kom Hy juis ter wille van die gelowiges. Jesus het ons duur gekoop met sy bloed, en aan die einde van die tyd sal Hy sy kinders kom haal om ons saam met Hom na die hemel te neem.

Maar die belangrikste betekenis van hemelvaart is seker dat Christus leef en regeer. Hy sit, soos die Apostoliese Geloofsbelijdenis sê, aan die regterhand van God vanwaar Hy sy kerk regeer. Hemelvaart is dus die troonbestyging van die Hoof en Heer van die kerk. Jesus leef en regeer!

Psalms 24: 3 en 4

PJ van Zyl

Om afskeid te neem, veral van iemand wat vir jou lief en dierbaar is, was nog nooit maklik nie. Almal van ons het al een of ander situasie belewe waarin jy van geliefdes of vriende moes afskeid neem.

Gelukkig gaan dit in die meeste gevalle van afskeid nie oor tot siens vir altyd nie, maar net tot ons weer sien. In baie gevalle hou die afskeid tog 'n bepaalde voordeel vir beide partye in. Al is dit moeilik, besef die betrokkenes altyd dat dit tot hulle beswil is.

So was Jesus se dissipels ook baie hartseer omdat Hy moes weggaan. Hulle het Hom so goed geken; hulle het Hom so bewonder; hulle het sulke goeie vriende geword dat hulle nie kans gesien het om van Hom afskeid te neem nie.

Daarom bemoedig Jesus hulle met die woorde: *Julle moet nie ontsteld wees nie. Glo in God; glo ook in My. In die huis van my Vader is daar baie woonplek. As dit nie so was nie, sou Ek nie vir julle gesê het Ek gaan om vir julle plek gereed te maak nie. En as Ek gegaan het ... kom Ek terug en sal julle na My toe neem...*

Hierdie afskeid was dus ook: tot ons weer sien. En hierdie tot ons weer sien hou groot voordele vir alle gelowiges in, want op sy tyd sal Jesus sy kinders kom haal. Hy het dus gegaan om die hemel oop te sluit vir verlore sondears. Maar dit is nie al nie. In hierdie tyd wat Ek weg is, sê Jesus, sal Ek ook 'n ander Voorspraak stuur om vir ewig by julle te wees, naamlik die Gees van waarheid. In 1 Korintiërs 12: 3 sê Paulus: ...en niemand kan sê: 'Jesus is die Here' nie, behalwe deur die Heilige Gees. Jesus het dus nie met sy afskeid alle bande verbreek nie. Inteendeel, Hy het die pad na Hom toe soveel breër gemaak. Hy het die Heilige Gees gestuur om dit selfs vir ons wat 2 000 jaar later lewe moontlik te maak om hierdie dinge te glo.

Jesus se hemelvaart hou dus baie voordele vir ons in.

Gesang 163:1 en 4

PJ van Zyl

Ons leef in 'n baie onseker wêreld. Koerante en tydskrifte praat van 'n depressiewe eeu. Selfmoorde is iets alledaags. Psigiatriese inrigtings is tot oorloopen toe vol. Tog is baie van hierdie dinge nie nodig nie – in elk geval glad nie vir 'n Christengelowige nie. In Jesus Christus kry 'n mens se lewe betekenis. Met sy koms na die aarde het hy sekere dinge gedoen wat elke mens wat in Hom glo se lewe anders maak as die lewe van die wat nie glo nie.

Christus het sekere dinge vir ons gedoen en in die Kolossensebrief word ons herinner aan al hierdie dinge wat ons reeds weet. Daar word herhaaldelik gepraat van *vroeër* teenoor *nou*. As 'n mens in Jesus Christus glo, beteken dit dat jy moet breek met die ou mens in jou en as 'n nuwe mens lewe. Vir hierdie nuwe mens geld daar nuwe beloftes. Hierdie beloftes kan 'n mens nou wel nie sien nie (vergelyk die ewige lewe), maar net so seker as wat Jesus Christus op die aarde was en duisende Hom gesien het, so seker is al sy beloftes, want dit is gegrond in God. Daarom hou 'n Christen sy oog altyd gerig op die hemel, daar waar Jesus aan die regterhand van God sit. Omdat 'n Christen altyd sy oë op die hemel gerig hou, hoef hy nie hier op aarde te soek na sy lewe nie, omdat dit vir hom verborge is saam met Christus in God. Hy hoef nie na homself te soek nie, maar hy moet hom besighou met die dinge daarbo, daar waar Christus is.

Tog moet ons versigtig wees dat ons dit nie misverstaan nie. Paulus bedoel geensins hier dat ons ons aardse lewe glad nie ernstig moet neem nie, met ander woorde dat ons onself aan hierdie wêreld moet onttrek en net met die hemelse dinge besig moet wees nie. Hy bedoel nie dat ons net oor die hemelse dinge moet dink en die aardse moet nalaat nie. Hy bedoel eerder dat ons die hemelse dinge moet oordink, sodat ons nuut en anders met die aardse dinge en ons aardse lewe sal besig wees.

'n Christen ken homself omdat hy Christus ken.

Gesang 199: 1

PJ van Zyl

13 Mei

***Christus - aan die
regterhand van God?***

Efesiërs 1: 15-23

As ons die wêreld in oënskou neem, lyk dit soms vir ons asof God Hom aan hierdie wêreld onttrek het. Baie mense glo dat Jesus wel na die aarde gekom het, maar dat Hy met sy hemelvaart Hom heeltemal afgesluit het van die wêreld.

Dan lyk uitsprake soos *Christus sit aan God se regterhand* onwaar, omdat dit op 'n magsposisie dui. In die Ou Testament word God se regterhand gebruik as beeld van sy krag en mag. Om te sê dat Christus aan God se regterhand sit, sou dus impliseer dat Hy oor hierdie krag en mag beskik, dat Hy oor die wêreld heers en regeer. Tog lyk dit nie so nie. As ons suiwer vanuit 'n menslike oogpunt na die wêreld kyk, sien ons baie min van hierdie heerskappy. Jesus se heerskappy kom nie eers altyd duidelik na vore in sy kerk nie. En dit bring ons dan by die vraag: Hoe heers Christus?

Die rede waarom dit baie keer vir ons onverstaanbaar is, is omdat ons Christus 'n wêreldheerser wil maak. Ons wil van Hom iemand

maak wat elke situasie moet laat gebeur soos ons dit wil hê. So is sy heerskappy juis nie. Daarom bid Paulus tot God om alle gelowiges beter insig te gee om, ten spyte van uiterlike omstandighede, beter te verstaan Wie eintlik regeer.

Christus is uit die dood opgewek en het opgevaar na die hemel van waar Hy oor alles regeer, selfs oor die dood. Die feit dat Hy anders heers en regeer as wat ons graag sal wil hê, beteken nie dat Hy nie volkome in beheer van alles is nie.

Hoe weet ons dit? Alleen deur die geloof. Vir die blote oog is dit nie altyd sigbaar nie. Soms lei ons geloof wel tot aanskoue. Die duidelikste voorbeeld wat die kerk nog ooit gekry het, is die opstanding. Ons sien dikwels in ons lewens hierdie opstandingskrag en heerskappy in dade van veilige bewaring, uitredding, hulp in moeilike tye, genesing, ensovoorts. Deur die geloof herken ons dit as sy reddende regterhand. Deur die geloof kan ons bly hoop om aan die einde van die tyd te sien hoe die Heer sy werklike krag en majesteit openbaar.

Gesang 173: 1 en 5

PJ van Zyl

14 Mei *Beteken hemelvaart dat* Johannes 16: 1-15
Hy hierdie wêreld verlaat?

Jesus se dissipels was telkemale baie bedroef as hulle gehoor het dat Hy sou moes sterf en teruggaan na waar Hy vandaan gekom het. Hulle was bedroef omdat hulle besef het watter vervolging hulle in die gesig gestaar het, en omdat hulle dit sonder die fisieke teenwoordigheid van Jesus sou moes deurmaak. Daarom was hulle bedroef toe hulle gehoor het dat Jesus na die Vader moet teruggaan. In vers 7 probeer Jesus hulle troos ten opsigte van hierdie situasie wat vir hulle maar redelik uitsigloos gelyk het. Die troos bestaan daarin dat Jesus met sy hemelvaart nie alle bande met die wêreld verbreek nie, maar dit eerder versterk deur die Trooster of Voorspraak wat gaan kom. Jesus sê selfs vir hulle dat dit tot hulle eie voordeel is dat dinge op hierdie manier moet gebeur.

Hierdie Trooster kom in der waarheid om Christus se stryd op aarde voort te sit. Op die oog af lyk dit asof die wêreld die stryd teen Christus met sy skuldigbevinding, veroordeling en dood aan die kruis gewen het. Teen hierdie agtergrond moet die koms van die Voorspraak gesien word. In die eerste plek is Hy daar om op te tree as helper, as voorspraak vir die kerk in al sy nood, maar in die tweede plek om Jesus se stryd teen die wêreld te kom voortsit.

Die Voorspraak sal die wêreld oortuig dat hulle verkeerd geoordeel het ten opsigte van Jesus.

Die probleem is egter dat die wêreld die Voorspraak, wat die Heilige

Gees is, nie kan of wil ontvang nie. Daarom skep die Gees die kerk as werktuig om hierdie boodskap aan die wêreld oor te dra. Die manier waarop die kerk die Gees, en dus vir Jesus, in hierdie verband kan dien, is deur die prediking en deur die lewe van die gemeente.

Kan die wêreld hierdie boodskap van die Gees, naamlik Jesus Christus, in ons lewens raaksien?

Gesang 335: 1

PJ van Zyl

15 Mei Hemelvaart gee opdrag om Matteus 28: 1-20
te werk totdat Hy kom

Voordat Jesus opgevaar het na die hemel, het Hy aan die dissipels belangrike opdragte gegee. In Matteus 28: 19 sê Hy: *Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels....* Hulle het 'n soortgelyke opdrag gekry net voordat Jesus opgevaar het. Ons lees daarvan in Handeling 1: 8: *Maar julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom, en julle sal my getuies wees in Jerusalem sowel as in die hele Judea en in Samaria en tot in die uithoeke van die wêreld.*

Die opdrag is duidelik. Werk totdat die Here terugkom. Met sy hemelvaart het Jesus vir ons hierdie duidelike opdrag gegee, naamlik om getuies te wees. Daarom noem Jesus die gelowiges die sout en die lig van die aarde. Ons moet getuig van God en sy genade. Ons moet aan die wêreld vertel dat God nie eers sy eie Seun gespaar het nie, maar dat Hy Hom gegee het sodat elkeen wat in Hom glo nie verlore sal gaan nie. Ons moet met ons mond getuig en vertel, maar ook met ons lewe. Daarom moet ons nie net ons geloof bely nie, maar dit ook uitlewe, sodat alle mense kan sien en hoor wat dit beteken om verlos te wees.

Dit is ons opdrag. Verkondig Christus totdat Hy kom. Ons moet so onberispelik lewe asof ons Hom môre verwag. Maar ons moet beplan en werk om sy kerk uit te brei asof ons Hom nie in 'n duisend jaar verwag nie.

Kom ons begin werk.

Gesang 258: 4

PJ van Zyl

16 Mei Verkondig die koninkryk Handeling 1: 1-8

Gedurende die veertig dae na Jesus se opstanding verskyn Hy dikwels aan sy dissipels. Dan praat Hy met hulle oor die dinge van die koninkryk van God.

So het Jesus hulle ook geleer voor sy kruisiging. Dikwels het Hy gesê: *Die koninkryk van die hemele is soos... – en dan het Hy aan hulle 'n gelykenis vertel om te leer wat en hoe die koninkryk van God is. En*

tog lyk dit of sy dissipels dit nie verstaan het nie. Want toe hulle gedurende dié veertig dae weer bymekaar was, het hulle vir Jesus gevra of dit nou die tyd is dat Hy die koninkryk van Israel weer gaan herstel. Hoe aardsgebonde bly hulle tog nie! Na soveel leringe en gebeure sien hulle nog nie die werklike doel van Jesus se koms raak nie en ook nie dat sy koninkryk nie van hierdie wêreld is nie. Jesus keer egter weer eens hulle oë na die koninkryk wanneer Hy sê: *Maar julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom, en julle sal my getuies wees....*

Wanneer hulle hierdie krag uit die hoogte van die Heilige Gees ontvang, sal hulle eers werklik verstaan en dan self ook getuies kan wees van die hemelse koninkryk wat Jesus met sy dood en opstanding kom oprig het.

Gesang 212: 1, 4

CJ Botha

17 Mei

Die Heilige Gees is God self

1 Korintiërs 2: 6-16

Wanneer die kerk in sy Niceense Geloofsbelydenis bely: *Ons glo in die Heilige Gees, die Heer en Lewendmaker*, en verder dat die Gees saam met die Vader en die Seun vereer en verheerlik word, staan die kerk op die vaste fondament van die Woord van God. Onder andere is dit duidelik dat die *volmaakthede* (of *eienskappe*) van God óók aan die Heilige Gees toegeken word, om maar net drie van hierdie *volmaakthede* te noem.

Eerstens: Die psalmdigter besing die Gees se *alomteenwoordigheid* wanneer hy sê: *Waarheen sou ek gaan om u Gees te ontvlug? Waarheen sou ek vlug om aan u teenwoordigheid te ontkom? Klim ek op na die hemel, is U daar, gaan lê ek in die doderyk, is U ook daar...* (Ps 138: 7-10).

Tweedens: Die *alwetendheid* van die Heilige Gees word onder die aandag van die Korintiërs gebring deur hierdie diep gedagte: *Wat die oog nie gesien en die oor nie gehoor het nie, en wat in die hart van 'n mens nie opgekom het nie, dit het God gereed gemaak vir dié wat Hom liefhet. Aan ons dan het God dit deur die Gees bekend gemaak, want die Gees deursoek alle dinge, ook die diepste geheimenisse van God* (1 Kor 2: 9-10).

Derdens: Die *kragdadigheid* van die Gees in sy werking staan altyd voorop. Wanneer Paulus byvoorbeeld praat van sy sendingopdrag wat God deur hom verrig met *kragtige tekens en wonders*, sê hy dat alles gebeur *in die krag van die Gees van God* (Rom 15: 19). Só werk God self!

Gesang 204

PJT Koekemoer

Ons het in die voorafgaande oordenking gesien dat die Heilige Gees God sêlf is kragtens die Gees se alomteenwoordigheid, alwetendheid en kragdadige werking. Vervolgens moet ons in verwondering en eerbied verneem dat die Heilige Gees ook God self is vanweë die werke wat Hy doen, sy Goddelike werking:

Eerstens: Die Gees was óók skeppend betrokke by die skeppingswerk van God. Hy het ook daaraan deel gehad. Die tweede vers in die Bybel vertel dat die Gees reeds in die begin by die skeppingswerk teenwoordig was. Die wysheidsliteratuur besing die Gees se skeppingswerk. *Die Gees van God het my gemaak, en die asem van die Almagtige het my die lewe gegee* (Job 33: 4).

Tweedens: Die Gees is God wat *herskeppend* besig is om te herstel, in en deur ons Here Jesus Christus, dit wat deur die sonde verwoes is. Die *nuwe skepping* of nuwe geboorte (weergeboorte) van die *nuwe mens* (Paulus), vind plaas deur die Gees. Nikodemus word hieroor onderrig deur Jesus self: *Dit verseker Ek jou: As iemand nie uit water en Gees gebore word nie, kan hy nie in die koninkryk van God kom nie* (Joh 3: 5).

Derdens: Die Gees van God het nie alleen deel gehad in die opwekking van Jesus Christus uit die dood nie, maar sal ook *julle sterflike liggame lewend maak deur sy Gees wat in julle woon* (Rom 8: 11). Ons eie salige opstanding uit die dood met die weerkoms van die Heer sal 'n werklikheid word deur die werking van die Heilige Gees.

Skepping, herskepping en herlewering is 'n driedubbele werking van God die Heilige Gees!

Gesang 206: 1, 2

PJT Koekemoer

Wat is die verhouding tussen Jesus Christus en die Heilige Gees? Kortliks kan ons dit soos volg stel: Die verband tussen Jesus en die Heilige Gees is reeds by sy ontvangenis ter sprake. Gabriël sê aan Maria: *Die Heilige Gees sal oor jou kom, en die krag van die Allerhoogste sal die lewe in jou wek.*

Ter geleentheid van Jesus se doop lees ons dat terwyl Jesus gestaan en bid het, *het die hemel oopgegaan en het die Heilige Gees in sigbare gestalte soos 'n duif op Hom neergedaal.* Ons kan ook sê dat Jesus by sy doop deur die Heilige Gees *gesalf* is vir sy ampswerk as die Christus, die Messias. Na sy doop het Jesus teruggekeer van die

Jordaan af om deur die Gees die woestyn in gelei te word (Luk 4: 1, 2).

Verder staan Jesus se hele openbare bediening in die teken van die *salwing* deur die Heilige Gees. Teen die einde van sy openbare optrede wys Jesus heen na die Heilige Gees wat sal kom om sy werk voort te sit nadat Hy na sy Vader gegaan het (Joh 14). Die teenwoordigheid van die Heilige Gees sal eintlik beteken dat Jesus self by sy gemeente teenwoordig sal wees. Die Gees is dus voluit die Gees van Christus.

Ons kan die verhouding tussen Christus en die Gees saamvat deur te sê dat die Bybel twee aanvullende gedagtegelees vir ons gee. Eerstens kom die hele verlossingswerk van Christus tot ontplooiing vanuit die werk van die Gees. Die werk van die Gees staan voorop. Die lyn loop vanaf die Heilige Gees na Christus toe.

Die tweede lyn plaas Christus vooraan, veral in die geskrifte van Paulus en die evangelis Johannes. Hier is dit Christus wat die Gees stuur (Joh 7: 39; 14: 26; 15: 26). Paulus praat van die Heilige Gees as die *Gees van Christus* (Rom 8: 9) en die *Gees van sy* (God se) *Seun* (Gal 4: 6).

Die kerk moet in die prediking hierdie twee Bybelse gedagtegelees nie ontkoppel en die een oorbeklemtoon ten koste van die ander nie. Die sterk konsentrasie van die Heilige Gees op Christus is bedoel om vanuit Christus te kan deurwerk in die wêreld deur die kerk.

Gesang 3; 3, 4

PJT Koekemoer

20 Mei *Jesus Christus, die Gees* *en die kerk*

Efesiërs 4: 1-16

Ons moet nou besin oor die voor-die-hand-liggende vraag oor die aard van die verhouding tussen Jesus Christus, die Gees en die kerk. *Weet julle nie dat julle die tempel van God is en dat die Gees van God in julle woon nie* (1 Kor 3: 16)? Dieselfde gemeente, die kerk in Korinte, word egter ook beskryf, let wel, as die *liggaam van Christus: Julle is die liggaam van Christus, en afsonderlik is elkeen 'n lid daarvan* (1 Kor 12: 27). Hier is die allernouste verbondenheid tussen Christus, die Heilige Gees en die kerk. Die Heilige Gees woon in die liggaam van Christus, naamlik die kerk.

Laat ons egter hier versigtig wees om Christus en die Gees nie te vereenselwig as een en dieselfde persoon nie: dán versteur ons die hele leer van die Drie-eenheid. Selfs wanneer Paulus sê: *'Die Here' beteken hier 'die Gees'*, stel hy die saak in dieselfde teks onmiddellik duideliker deur te sê: *en waar die Gees van die Here is, is daar vryheid* (2 Kor 3: 17).

Hierdie hegte band tussen Christus en die kerk sluit die band tussen die Heilige Gees en die kerk nie uit nie, maar juis in. Dit is

immers deur die Heilige Gees dat die verhoogde Heer aan God se regterhand genadegawes aan die kerk gee. In Efesiërs 4 is dit duidelik dat die genadegawes van die verhoogde Heer kom. Volgens 1 Korintiërs 12 kom die gawes spesifiek van die Heilige Gees. Hierin lê geen teësprak nie in die lig van wat ons reeds beklemtoon het, naamlik: Die Gees is die *Gees van Christus* (Rom 8: 9) en Christus is die *Christus van die Gees*.

Ons kan dit gewoonweg ook soos volg stel: Die verhoogde Heer gee sy gawes aan sy kerk deur die Heilige Gees. Die Gees ontvang die gawes van Christus en deel dit dan uit aan al die gelowiges, ook aan u en aan my.

Gesang 314: 2, 3

PJT Koekemoer

21 Mei

***Nog eens: Die Heilige
Gees en die kerk***

1 Korintiërs 12: 1-11

Ons bely elke Sondag dat ons glo aan die *gemeenskap van die heiliges*. Dit beteken nie die gemeenskap van sondelose mense nie. Hulle bestaan slegs in die hemel. Nee, dit beteken baie eerder: die gelowiges!

Dieselfde belydenis kom voor in art 27 van ons Nederlandse Geeloofsbelijdenis: *Ons glo en bely 'n enige, katolieke of algemene kerk, 'n heilige vergadering van almal wat waarlik in Christus glo, wat almal hulle volle saligheid in Jesus Christus verwag en in sy bloed gewas is, geheilig en verseël deur die Heilige Gees. Hierdie kerk was daar van die begin van die wêreld af en sal tot die einde daar wees, want Christus is 'n ewige Koning, wat nooit sonder onderdane kan wees nie. Die artikel eindig met die woorde: Tog is dit (hierdie kerk) met hart en wil in een en dieselfde Gees, deur die krag van die geloof saamgevoeg en verenig.*

Hierdie versameling van mense, so het ons gesien, is die liggaam van Christus (die kerk), en kan dit alleen wees omdat die Heilige Gees die lidmate met Christus verbind, en deur Hom ook aan mekaar verbind deur die geloof. *Daar is net één liggaam en net één Gees*, sê Paulus in Efesiërs 4: 4. En verder: *Omdat ons almal een liggaam geword het, is ons almal met die een Gees gedoopt...* (1 Kor 12: 13a). Paulus sê ook dat die gemeente 'n *brief van Christus* is, deur ons diens geskrywe, nie met ink nie maar met die Gees van die lewende God, nie op klip nie maar op die harte van mense (2 Kor 3: 3).

Ook in verband met die woorde *die gemeenskap van die Heilige Gees*, kán dit beteken die deelname aan die gemeenskap wat geskep is deur die Heilige Gees. Hierdie gemeenskap, die kerk, is nooit die resultaat van die samekoms van 'n klompie mense wat oor bepaalde

sake saamstem nie; nee, dit is die resultaat van die skepping deur die Woord en Gees.

Dit moet vir ons 'n baie belangrike saak wees dat die gelowiges in die liggaam van Christus, die kerk, elkeen hulle eie, deur die Gees of deur Christus toebedeelde, genadegawes ontvang (1 Kor 12: 4-7). Ons wil dit sterk beklemtoon dat hulle hierdie gawes nie vir hulle eie plesier ontvang nie, maar *tot voordeel van almal* (1 Kor 12: 7), en *tot opbou van die gemeente* (1 Kor 14: 12). As ons dit ook in ons eie kerk tog maar net wil onthou én beoefen, sal ons die Nuwe-Testamentiese genadegawes aan die lede van die liggaam van Christus, die kerk, nie ver en vreemd vind nie en dit ook nie toepas op 'n klompie ampsdraers nie. Die priesterskap van elke gelowige moet weer in ons midde in ere herstel word.

Gesang 212: 1-4

PJT Koekemoer

22 Mei

**Wie ontvang die
Heilige Gees?**

1 Korintiërs 12: 12-31

Ons antwoord kan kort, duidelik en heel eenvoudig wees deur na te sê wat Paulus gesê het: *...niemand kan sê: 'Jesus is die Here' nie, behalwe deur die Heilige Gees* (1 Kor 12: 3). Dit beteken gewoonweg: Elkeen wat gló dat Jesus die Here is, dus glo wat Hy sê, glo deur die werking van die Heilige Gees. Dit is immers die Heilige Gees wat 'n mens laat glo.

Ook hier moet ons heel versigtig te werk gaan om nie te beland in 'n Christenskap-op-eie-houtjie nie. Ons moet hier rêg lees. Op Pinksterdag was die dissipels *almal op een plek bymekaar* (Hand 2: 1). Die Heilige Gees is gegee aan die dissipels én die sowat 120 gelowiges wat daar bymekaar was (Hand 1: 15). Hulle wat daar vergader het, het die Heilige Gees ontvang.

Die gedagte aan die ontvangs van die Heilige Gees deur alle gelowiges word sterk beklemtoon deur die apostels. In die gemeente van Korinté was daar ongelukkig diegene wat gedink het dat hulle wat die gawe van die spreek in tale ontvang het, die eintlik *gevorderde* Christene was, en dat al die ander gelowiges wat nog nie so ver *gevoorder* het nie 'n agterstand gehad het om in te haal. Aan hierdie geestelik-hoogmoediges se adres word 1 Korintiërs 12, 13 en 14 gerig.

Teenoor hierdie Christenskap-op-eie-houtjie beklemtoon Paulus die gesigspunt dat die hêle gemeente 'n tempel van die Gees van God is en moet hulle hoor van die eenheid met die gemeente. *Omdat ons almal een liggaam geword het, is ons almal met die een Gees gedoop, of ons nou Jood of Griek is, slaaf of vry. Ons is almal van die een Gees deurdrenk* (1 Kor 12: 13). Ook die Efesiërs moet van hierdie eenheid

hoor: Daar is net één liggaam en net één Gees, soos daar net één hoop is waartoe God julle geroep het. Daar is net één Here, één geloof, één doop, één God en Vader van almal: Hy wat oor almal is, deur almal werk en in almal woon (Ef 4: 4-6). Hier word die liggaam (die kerk) en die Gees weer in dieselfde asem genoem.

So sou ons kon voortgaan om aan te toon dat Paulus, Petrus en Johannes van die standpunt uitgaan dat al die gelowiges die Heilige Gees ontvang het, of anders gesê, met die Heilige Gees gedóóp is, en nie slegs 'n paar *spesiale* enkelinge in die gemeente nie (Rom 5: 5; 8: 9-11; Gal 3: 2; 1 Tess 4: 8; 1 Pet 4: 14; 1 Joh 3: 24; 4: 13)! Hierdie skrywers rig hulle tot die hêle gemeente, die kerk as kerk! Waar is nou die paar geestelik hoogmoedige mense?

Gesang 314: 2, 4

PJT Koekemoer

23 Mei

**Die Heilige Gees, die
kerk en die voleinding**

Romeine 8: 18-30

Die Heilige Gees stel die kerk in staat om telkens met verwagting te bely: *Ek glo in Jesus Christus ... wat sal kom om die lewendes en die ontslapenes te oordeel.* Die Heilige Gees se uitstorting op Pinkster is getuigenis dat *die laaste dae* reeds aangebreek het. Petrus sê in sy toespraak op Pinksterdag: *Nee, hier gebeur wat God deur die profeet Joël gesê het: Só sal dit in die laaste dae wees, sê God: Ek sal my Gees uitstort op alle mense...* (Hand 2: 17a).

Natuurlik het Petrus die woorde, *in die laaste dae*, hier by Joël se woorde bygevoeg. In Romeine 8: 23 praat Paulus van homself en die gelowiges as *ons wat die Gees ontvang het as die eerste gawe van God....* Hy sê: *Ons sien daarna uit dat God bekend sal maak dat Hy ons as sy kinders aangeneem het. Hy sal ons van die verganklikheid bevry ... Die Gees staan ons ook in ons swakheid by...* (Rom 8: 23-30). Die Heilige Gees is as 't ware die *voorsmaak* van die komende koninkryk van God.

Die Heilige Gees word verder genoem die *waarborg van wat ons nog sal ontvang* (2 Kor 1: 22). Paulus sê: *As waarborg hiervan het Hy ons sy Gees gegee* (2 Kor 5: 5). Dit is asof Paulus in Romeine 8 biddend wil sing van hierdie verwagte lewe deur die Gees. *Ons is immers gered, en ons het nou hierdie hoop* (Rom 8: 24a).

Die laaste hoofstuk van die laaste boek van die Bybel getuig van hierdie verlange en afwagting. Hier verwag die bruid die bruidegom met intense verlange. Die bruid is die kerk. Die bruidegom is Jesus Christus, die Heer van die kerk. En dit is die Heilige Gees van wie ons hier verneem: *Die Gees en die bruid sê: 'Kom!' En elkeen wat dit hoor, moet sê: 'Kom!' En elkeen wat dors het, moet kom; elkeen wat die*

water van die lewe wil hê, moet dit kom kry, verniet! Dit is hierdie woorde wat soos 'n eggo al verder rol in ons nuwe Gesang 177, om weerklank te vind in die harte van 'n gemeente wat biddend in volle afwagting sing:

Ek sien 'n nuwe hemel kom,

'n aarde nuut en vry.

Die see en al wat skei, verdwyn

God self kom by ons bly

(Gesang 177: 1)

Gesang 176: 2

PJT Koekemoer

24 Mei

Ons vryheid

Galasiërs 5: 2-6

Paulus praat hier oor die Christelike vryheid en wat dit alles inhou. Hy stel dit baie duidelik dat die vryheid waarin die gelowige mag leef meer as net teorie is. Dit is in der waarheid 'n realiteit, 'n lewenswerklikheid wat nie alleen bely word nie, maar belewe word in die alledaagse lewenswerklikheid. Die vergiffenis van sonde is nie maar net iets wat ons vra omdat ons skuldig voel nie. Dit is 'n toestand waarin ons verkeer. Vergiffenis van sonde beteken dat ons sonder ang en kommer kan leef en werk tot eer van die Here wat dit vir ons 'n werklikheid laat word het.

U sien, God vergewe ons as ons Hom vra. Maar Hy vergewe ons nie omdat ons so mooi en opreg vra nie. Nee, die grond van ons vergiffenis is die feit dat Jesus Christus ons skuld betaal het en ons saak dus met God reggestel het, vrede met God tot stand gebring het. Dit is 'n feit dat Jesus vir my, in my plek gaan staan het en my rekening van sondeskuld op Hom geneem het. Hy het Homself vir my aanspreeklik gehou. Daarom sterf Hy in my plek. Die feit dat ek dit weet en aanvaar, maak van my 'n vrygespreekte, nie op grond daarvan dat ek dit glo nie, maar op grond van die feit dat Jesus die rekening betaal het. Dit is wat Paulus bedoel as hy sê dat ons deur die geloof die geregtigheid verkry het.

Ons geloof moet egter nie by die teorie en lippetaal vassteek deurdat ons net oor Jesus praat nie. Ons geloof moet tot die daad oorgaan deurdat ons nou 'n lewe van dankbaarheid lewe waarin ons niks toevoeg aan wat Hy gedoen het nie en niks wegneem van wat Hy gedoen het nie. Daarom praat ons nooit van Jesus *en* die besnydenis, of Jesus *en* die grootdoop, of Jesus *en* die gawes nie. Nee, ons praat *net* van Jesus, leef *net* vir Jesus, dien *net* vir Jesus, sterf *net* vir Jesus, omdat ons *net* aan Jesus behoort. Daarom is ons vry van allerhande voorwaardes en ekstras. In der waarheid bekommer dit ons nie eers nie.

Gesang 267

CJA Simpson

Van die gemeentelede in Galasië het afvallig geword van die suiwer opvattinge oor die verlossing wat Paulus aan hulle verkondig het. Daar was van hulle wat op sleeptou geneem is deur mense wat die oortuiging gehuldig het dat 'n mens ook 'n bydrae tot jou saligheid moet maak. Die bydrae wat 'n mens moet maak, lê op die kultiese vlak. Daarmee word bedoel dat die mens homself volgens 'n bepaalde ritueel in die godsdiensteoefening aan God moet skenk as 'n teken van persoonlike erns met die geloof.

Die kultiese handeling wat hier ter sprake is, is die besnydenis waarvan ons in die Ou Testament lees. Die mense wat so aan die besnydenis vasgehou het, het nog nie die volle betekenis van Jesus se geboorte en plaasvervangende sterwe begryp nie. Hulle kon nie verstaan dat die besnydenis waarvan in die Ou Testament soveel gemaak is, 'n teken was van wat sou kom nie. Die besnydenis was 'n heenwysing na die trou van God wat in Jesus Christus sy volle ont-plooiing gehad het. God het sy liefde en trou teenoor ons juis daardeur bewys dat Christus vir ons gesterf het toe ons nog sondears was.... Hoeveel te meer sal ons nou gered word, nou dat ons met God versoen is?

Jesus het gesterwe sodat ons kan lewe. Sy dood aan die kruis was die wyse waarop God ons laat verstaan het wat nodig is om ons weer in die hemel toe te laat. Eers moet die mensdom die prys betaal ... en omdat die mensdom nie kon betaal nie, het God se Woord ons mensheid aangeneem en dit vir ons volbring. Dit is die waarheid wat ons nie alleen moet hoor nie, nie alleen moet verkondig nie, nie alleen moet glo nie, maar ook moet gehoorsaam. Daaraan mag ons niks toevoeg nie en daarvan ook niks wegneem nie. Dit is op grond van wat Jesus gedoen het dat u en ek kan sê: *Ons Vader wat in die hemel is...*, en kan weet dat dit nie net 'n versugting is nie.

Gesang 264: 1-5

CJA Simpson

Nou dat Jesus die volle prys vir ons vrymaking betaal het, hoef ons ons nie meer soos slawe van die sonde te gedra nie. Intendeel, ons word juis daartoe opgeroep om hierdie nuwe vryheid wat ons verkry het in verantwoordelikheid op te pas en te benut. Ons moet by die deur van die sondegevangenis uitbeweeg en aan die werk spring. Op hierdie wyse sê ons op die mees praktiese manier dankie vir wat ons uit genade ontvang het. Ons sê nie maar net dankie nie; ons sê aan Jesus Christus dankie dat ons weer kan asemhaal en kan lewe.

Omdat ons vrygemaak is van angs en kommer, onbekwaamheid en skuldgevoelens, is daar 'n lied in ons harte, omdat sy lig in ons lewens skyn.

In daardie lig sien ek iets raak: Ek sien myself as iemand vir wie God soveel omgee het dat Hy bereid was om sy enigste en kosbaarste, sy eie Seun te gee as losprys vir my lewe. Dit maak my kosbaar. Ek is belangrik vir God. Ek is syne. My waarde en my vryheid lê daarin opgesluit dat ek aan Hom behoort en dus deel het aan sy vryheid. Ek is weer soos Adam voor die sondeval. Ek kan nou vanweë Jesus Christus se verlossing vir God kies. Ek kan kies omdat Hy vir my gekies het.

Wat 'n voorreg is dit nie! Wat 'n verantwoordelikheid is dit nie! Wat 'n geleentheid is dit nie! Wat 'n waagstuk is dit nie! En God laat my dit toe ... met 'n duidelike opdrag: Jy moet liefhê soos Ek jou liefhet. Bly in hierdie liefde van My en my liefde sal in jou bly.

Hierdie liefde word deur Johannes saamgevat as hy sê: Die liefde vir God bestaan daarin dat ons sy gebooie bewaar. *En dit is sy gebod: Ons moet in sy Seun, Jesus Christus, glo en ons moet mekaar liefhê...* (1 Joh 3: 23).

Ons vryheid wat ons ontvang het, is nie 'n bandelose vryheid wat ons 'n vrypas gee om te doen waarvoor ons lus het, of wat in ons gedagtes mag opkom nie. Die vryheid waarvoor Hy so duur betaal het, is die vryheid om op God se liefde te kan antwoord en in liefde met ons medemens te lewe. Dit is 'n liefde wat nie eiebelang soek of boekhou van die kwaad nie, maar 'n liefde wat die hoop behou en die geloof uitbou omdat dit uit God en tot God is – 'n liefde wat God se liefde vir ons nie tevergeefs maak nie.

Psalm 119: 1, 7

CJA Simpson

27 Mei

***Die Heilige Gees is
waarborg vir die vryheid***

Galasiërs 5: 16-18

Die vryheid wat God ons deur sy Seun se plaasvervangende sterwe skenk, word sonder voorwaarde, maar nie sonder voorskrif nie, geskenk. Die voorskrif lê egter nie in allerlei wette en gebooie opgesluit nie, maar in die leiding van die Heilige Gees. Daarom, sê Paulus, moet ons lewe beheers word deur die Gees van God, want alleen deur die alwyse leiding van die Heilige Gees sal ons ons vryheid reg gebruik in verantwoordelikheid teenoor God en ons medemens.

As ons sonder die voorskrif wil vry wees, sal ons vryheid weldra juis ons ondergang wees, omdat ons nog steeds in die wêreld is en deur die begeertes wat in die wêreld hoogty vier, dag vir dag gekonfronteer word. Elke dag sal ons 'n keuse moet doen, ja, meer as een keuse sal

dag vir dag op ons wag. As ons in onself, soos Adam en Eva van ouds, die kennis van goed en kwaad vir onself wil toeëien, sal ons net soos hulle vind dat die vryheid plek gemaak het vir die slawerny. Ons sal weer terugval in die slawerny en begeertes van ons eie hart, omdat wat die mens wil doen altyd om sy eie persoon, voorkeure en voorliefdes draai. En die dinge wat ons selfsugtige, sondige natuur begeer, is nie net in stryd met wat die Gees wil nie, maar dit loop uit op die dood. In die brief aan die Romeine sê Paulus: *Die dinge waarmee die sondige natuur van die mens hom besig hou, is immers vyandskap teen God* (Rom 8: 7).

Hier eindig dit egter nie. Die Gees van God is sterker as ons gees, die liefde van God groter as ons haat en die vryheid van God groter as die slawerny waaruit ons bevry is. Daarom seëvier die wil van die Gees en kom die genade van God tereg in ons lewe. As ons ons dus deur die Gees laat lei, staan ons nie meer onder die wet nie, maar onder die genade van God. Dié genade lewer ons nie aan onself uit nie, maar plaas ons onder die leiding van die Heilige Gees wat in ons besig is om te wil sowel as om te werk, sodat God se reddende genade in ons volbring mag word. Dit beteken dat ons deur die werk van God se Gees aan Jesus se verlossing en heil deelagtig mag word ... dat ons erfgename word, ja, kinders is van die Vader wat ter wille van sy Seun ook ons Vader geword het.

Gesang 209: 1, 2

CJA Simpson

28 Mei

Die vrug van die Gees

Galasiërs 5: 22-25

Teenoor die praktyk van die sondige natuur stel die apostel Paulus die vrug van die werk van die Heilige Gees. So baie mense raak in vervoering oor die gawes van gesondmaking en die gawe om in tale te kan spreek. Hier praat Paulus van die vrugte wat deur die Heilige Gees gewerk en bepaal word.

Hy praat van sewe vrugte wat in die lewens van gelowige mense gesien kan word. Hierdie vrugte kan in geen mens se lewe op aarde gesien word as die Gees dit nie na vore bring nie. Dit is so omdat liefde en geduld nou eenmaal net nie deel uitmaak van die wêreld soos ons hom ken nie. Bowendien ken die wêreldlinge nie iets soos vreugde, vrede, goedhartigheid of selfbeheersing nie. Oor dié dinge is al baie gepraat en geskryf, gedig en gefilosofeer. Maar nooit kon die mens een van die gawes opgaan en te koop aanbied, uitvind of verwansel nie. Nog altyd het die vrede en vreugde die mens ontwyk en het hy dikwels slagoffer geword van sy gebrek aan selfbeheersing of getrouheid. Die hele geskiedenis getuig teen hom en brandmerk die mens as 'n soeker na geluk en vrede.

Paulus sê vir ons presies hoekom dit so is. Hierdie sewe gawes wat as die kosbaarste van alle gawes beskryf kan word, kom net voor in die lewens van mense wat deur die Gees van God regeer en beheers word. God self skenk deur die werking van sy Gees hierdie volmaakte vrugte. Dit is so omdat hierdie sewe dinge die vrug op sy arbeid in ons lewe is. Maar die wonderlikste van alles is dat ons dit nie alleen weet nie, maar self daarin deel wanneer God dit in ons lewe tot stand bring. Hy vul ons lewe met liefde. Hy gee ons die vrede. Hy skenk ons die vreugde om syne te wees. Hy maak ons vriendelik en geduldig. Sy trou maak ons getrou en nederig. Omdat Hy sy hart in ons lewe uitstort deur sy Woord, maak Hy ons goedhartig, want elkeen aan wie barmhartigheid bewys is, bewys in dankbaarheid en uit dankbaarheid barmhartigheid aan ander.

Dit is die wonder van Christen wees ... God self laat die wonder gebeur. Op sy arbeid volg daar die vrug van die geloof en niemand kan dit keer of ontken nie. Dit breek eenvoudig deur om die eens koue en nuttelose lewens van mense te herskep en vernuwe tot 'n vrugbare akker waarin God sy werk kan voortsit en voltooi.

Gesang 213: 1

CJA Simpson

29 Mei

Ons lewe deur die Gees

Galasiërs 5: 26

Paulus sluit hierdie hoofstuk af met die woorde: *Ons lewe deur die Gees*. ...Daarmee word bedoel dat ons in 'n nuwe bedeling staan. Ons het deur die werk van Jesus Christus deel gekry aan die nuwe verbond. Ons staan dus nou nie meer alleen in die wêreld nie. Ons het nie meer die wet as tugmeester na Christus toe nie. Ons het die Gees ontvang as onderpand, as bewys dat alles nou voltooi en afgehandel is. Die Gees oortuig ons van sonde en van geregtigheid. Die Gees werk in ons die geloof, maak ons bekwaam en versterk ons hoop en vertroue. Die Gees leer ons om te bid en te vertrou. Die Gees van God dra ons deur die lewe, bring ons aan die boesem van die Vader, laat ons deel kry aan die heil wat Jesus tot stand gebring het. Die Gees lyf ons in die gemeenskap met Jesus se dood en opstanding in, bring ons tot berou as ons teen God rebels was, en gee aan ons die vrymoedigheid om sy troon van genade op te soek en om genade te vra.

Al hierdie dinge wat genoem is, is en bly suiwer genade. Ons het geen reg of aanspraak daarop nie, en ons mag nooit eers dink dat dit so behoort te wees nie. Maar dit is wel so. En die feit dat dit so is, is enkel en alleen omdat God dit vanuit sy almag so gewil het. Hy het verkies om die mens eerder tot saligheid te bring as om hom te verdag deur hom aan die sonde en die dood uit te lewer en oor te lewer.

Nêrens dwing God hom egter aan ons op nie. Nêrens lees ons dat

hy ons teen ons wil en begeerte dwing nie. God is liefde en die liefde dwing nooit nie. Hy lê ons wel die dwang op, soos Paulus sê, maar dan in dié sin dat 'n mens net nie anders kan as om God se liefde aan te gryp nie. In die lig van sy liefde sien ons die betekenis van ons heil en redding en ons kan nie anders nie as om uit te roep: *Here, wees my arme sondaar genadig!* Aan elkeen wat vra, skenk Hy, en aan elkeen wat soek, gee Hy. Hy is nie 'n aannemer van die persoon nie. Hy skenk aan almal, Jood en Griek, vryman en slaaf, sy verlossende genade. Om dié rede mag niemand verwaand word of roem nie. Want julle is uit genade gered, sê Paulus, deur die geloof en dit kom nie vanuit julleself nie. Dit is 'n gawe van God (Ef 2).

Daarom staan u en ek as sy kinders nie aan die stuur van ons lewe nie ... ons gedrag word deur die Gees bepaal, of liewer, ons moet ons gedrag deur die Gees laat bepaal, want ons is maar erdekruike wat die kosbaarste skat van alle skatte moet dra, naamlik dié waarheid dat Jesus Christus die Heer en Verlosser van die wêreld is.

Gesang 216: 1-4

CJA Simpson

30 Mei

Geloof in God Drie-enig

1 Johannes 5: 1-12

Die feit dat ons in die Drie-enige God kan glo, is vir ons 'n voorreg. Daarom is dit ook ons verantwoordelikheid om te lewe soos mense wat in die Drie-enige God glo.

Ons ken God as Vader deur Jesus Christus. Soos 'n vader sorg vir sy kinders, so sorg ons hemelse Vader vir ons.

Ons ken God as Verlosser. In Jesus Christus het God na ons toe gekom om ons te verlos.

Ons ken God as Heiligmaker. Die Heilige Gees het in ons kom woon. Hy neem wat Christus gedoen het en maak dit tot ons eiendom. Deur sy werk kan ek waarlik sê: Ek is verlos. Hy lei my ook in alle waarheid. Nou kan ek my lewe as 'n dankbare offer aan God toewy.

Daarom leer die Twaalf Artikels ons ook om ons geloof in hierdie God te bely. Hy is die enigste ware God wat aanbid en verheerlik moet word en aan wie ons met alles wat ons is en het, behoort.

Gesang 4: 4

CH du Plessis

31 Mei

***Die kerk op mars deur
die wêreld***

Handelinge 1: 1-26

In die lig van die wonder van Jesus se opstanding uit die dood, was die dissipels se vraag oor die herstel van die koninkryk vir Israel te verwagte. Jesus wys hulle egter daarop dat die tyd van God se optrede ook God se voorreg is om te weet. Verder, omdat dit God se geheim is,

moet die gelowiges, eerder as om oor God se tye te spekuleer, dié taak volvoer waartoe God hulle in Jesus geroep en voorberei het. Die taak is om van Jesus te getuig. Hierdie taak loop wêreldwyd: tot aan die uithoeke van die wêreld. Dit is wat vir die gelowige van belang is: om sy kerk oor die hele aarde te vestig. Maar dan moet ons as kerk nie bloot net tussen vier mure bestaan nie. Vroeër het Jesus dissipelskap juis beskrywe as *sout van die aarde en lig vir die wêreld*. Wanneer ons spekuleer oor God se tye, oor die hoe en wanneer van God, en ons hou die *sout* en die *lig* binne die kerk, speel ons kerk-kerk. Ware kerk, in die lig van vers 8, is kerk op mars deur die wêreld as getuies van God se verlossingsdade in Jesus Christus. Om hierdie rede was die voltalligheid van dié groep wat getuie was van sy opstanding so belangrik. Judas se plek word gevul, omdat dié taak van getuie-wees van sy opstandingskrag móet voortgaan – ook vandag nog.

Gesang 229: 1, 2

JH Barkhuizen

1 Junie Die kerk se toerusting Handeling 2: 1-13

Die gedagte dat die kerk moet getuig van Jesus as opgestane Here midde in die wêreld, word weer eens hier bevestig: Die dissipels was op een plek bymekaar. Maar as die Heilige Gees dan met bonatuurlike tekens oor hulle kom en hulle vervul, en hulle in allerlei tale laat praat en God prys, beweeg hulle uit na buite. Dáár het die skares reeds begin saamdrom.

Die uitstorting van die Heilige Gees, hier aan die begin, volg betekenisvol as vervulling van die belofte in hoofstuk 1: 4 en volgende verse: die kerk word so toegerus vir sy taak om van Jesus te getuig. Kerk sonder die werking van die Heilige Gees kan dus nie voldoen aan sy taak om sendende kerk te wees nie. Op die altaar van die kerk moet daar nie ander vure as dié van die Heilige Gees brand nie. Kenmerkend vind ons ook reeds hier aan die begin die dubbele reaksie van die kant van die wêreld op die kerk se getuienis. Aan die een kant is daar verwondering wat later uitloep op die vraag na redding, maar aan die ander kant is daar ook die teenkanting, die spot en lastering, die verwerping van die kerk se getuienis dat Jesus die Here is.

Gesang 215: 1-3

JH Barkhuizen

2 Junie Die eerste preek Handeling 2: 14-36

Die dissipels word as getuies van Jesus uitgestuur oor die hele wêreld. Die Heilige Gees word aan hulle geskenk as noodsaaklike toerusting. Dan volg die eerste verkondiging van die evangelie – die eerste lewering van die getuienis van Jesus se dood en opstanding. In

hierdie eerste preek word twee sake aangeraak: eerstens word die uitstorting van die Heilige Gees as 'n vervulling van profetiese beloftes verklaar, en tweedens – hieroor gaan dit veral – verklaar Petrus die diepere betekenis van hierdie gebeurte.

Die gawe van die Heilige Gees voer hy terug na Jesus. Hierdie man van God is deur die Jode verwerp en gedood, maar deur God opgewek soos hulle kan getuig. En Jesus se opstanding staan buitendien in die lig van die profetiese woord van Dawid. Aangesien God Jesus uit die dood opgewek het, blyk dit dat Hy wel die Messias was, en daarom is die Gees uitgestort. Beide die opstanding van Jesus en die uitstorting van die Gees getuig van die feit dat Jesus die Here en Messias is. En soos die hele Israel dit moes weet, moet die kerk nog steeds aan die wêreld verkondig. Die kerk moet met dié gesag wat die Heilige Gees gee, verkondig dat God hierdie Jesus Here en Christus gemaak het tot verlossing van die mens.

Gesang 234: 2-4

JH Barkhuizen

3 Junie Die eerste bekeerdes Handeling 2: 37-42

Teenoor die verkondiging van die Woord van God is die reaksie óf verworping óf geloof. Baie het gespot, maar baie was diep getref en het gevra wat hulle moes doen om gered te word. Petrus se antwoord sluit twee kante van een saak in: hulle moet hulle bekeer en laat doop in die Naam van Jesus.

Bekering verwys hier na die wegkeer van 'n sondige en godlose lewe. Natuurlik is dit alleen moontlik deur die geloof, wat weer deur God geskenk word. So loop geloof en bekering hand aan hand. Vir Johannes die Doper was die doop uitdrukking van berou. Dié gedagte word hier opgeneem en verder geneem. Doop word nou ook uitdrukking van geloof in Jesus Christus. Dat daar in die Naam van Jesus gedoop word, beteken eenwording met Hom. Dit pas ook in by die gebruik by die vroeë doop om Jesus as die Here te bely. En net soos in die geval by Johannes se doop, word die Christelike doop gesien as teken van sondevergifnis. Maar die Christelike doop het meer ingehou, naamlik die gawe van die Heilige Gees. Hierna het Johannes reeds gewys toe hy gesê het dat Jesus met die Heilige Gees sal doop. Die Heilige Gees skenk dus aan die gelowige die innerlike afwassing van die sondes waarvan die doop die uiterlike teken is.

Gesang 310: 1, 2

JH Barkhuizen

4 Junie Die eerste gemeente Handeling 2: 43-47

In vers 42 van hierdie gedeelte word vir ons reeds vier belangrike

kenmerke van die eerste bekeerlinge beskrywe: hulle is onderrig deur die apostels; hulle het geloofsgemeenskap onderling beoefen; hulle het die Nagmaal gevier en hulle het gedurig gebid. Vanaf vers 43 word hierop verder ingegaan. Die skrywer gee vir ons 'n kort opsomming van die lewe in die eerste gemeente. Veral kenmerkend was die feit dat hulle steeds byeengekom het – dié saak wat ons ook in die Twaalf Artikels bely: die gemeenskap van die heiliges. Christenskap beteken saam wees, saam dien, saam aanbid en bid. Christenskap los van die kerk, op jou eie, is vreemd aan die Bybelse getuienis van die kerk. Hierdie samekoms van gelowiges was so belangrik dat dit nie net in die tempel geskied het nie, maar ook by hulle huise.

En wat hierdie samekomste ook steeds gekenmerk het, was die lof van God. Die wonder van verlossing, van God se wonderdade in Jesus, kan alleen maar uitloop op lofprysing van God. Want uit Hom en deur Hom en tot Hom is alle dinge – aan Hom behoort die heerlikheid tot in ewigheid.

Gesang 333: 1, 2

JH Barkhuizen

5 Junie

Wonderwerk en teenkanting

Handelinge 3: 1-26

Die opdrag aan die kerk om van die opgestane Here te getuig, het gou uitgeloop op 'n reeks botsings met die Joodse leiers, wat tevergeefs gepoog het om die kerk te stuit. Die genesing van die verlamde man was die eerste gebeure om aanleiding daartoe te gee.

Hierdie genesing deur Petrus en Johannes in die Naam van Jesus is soortgelyk aan die genesings wat Jesus self bewerk het. Deur dié verlamde te genees in die Naam van Jesus, word die voortgang tussen Jesus se aardse bediening en die kerk se getuienis benadruk. Die hoofgedagte van hierdie genesing is dan ook die voortgaande magswerk van die Naam van Jesus as teken van die koms van God se koninkryk. In sy verklaring van die wonderwerk wat gebeur het, verduidelik Petrus dan ook hoe die mag van Jesus, wat opgewek is uit die dood, dié man genees het. Dit is dieselfde Jesus vir wie die Jode uit onkunde gekruisig het. In werklikheid is Hy die Messias van God en is dit moontlik vir die Jode om hulle te bekeer en deel te mag hê aan die seëninge van God in sy Seun. Jesus is die profeet waarvan Moses gepraat het. Hy is God se Knecht. Hy is die Heilige en Regverdige, die Gewer van die lewe. Ongehoorsaamheid aan Hom beteken veroordeling van God se kant af. Dié wat egter aan Hom gehoorsaam is, word erfgename van God se verbond en seëninge.

Gesang 218: 1, 2

JH Barkhuizen

Die Heidelbergse Kategismus deel die hoofsaake van die geloof in drie onderdele in: sonde, verlossing en dankbaarheid. Aan die einde van die tweede deel, wat handel oor die verlossing, vestig die Kategismus ons blik op die hemelryk.

Die volle verlossing is dus nou vir ons ontvou. Die verlossing bring 'n mens uit by die hemelryk. Wat is hierdie hemelryk? Dit is die koninkryk van God. Dié hemelryk is nie beperk tot 'n gebied nie. Die burgers van die hemelryk is almal wat glo in Jesus Christus. Daar is ook nog steeds die vyande van God en van die gelowiges wat graag die hemelryk wil ingaan om te verniel en te saboteer. Daarom moet daar wagte wees en poorte en deure.

Die wagters het die sleutels en ook die opdrag om niemand wat onbevoeg is toe te laat nie.

Niemand begin binne nie. Almal begin buite, en niemand kom in die hemelryk tensy hy weer gebore word nie. Alleen dan word die poorte met die sleutel oopgesluit en die gelowige mag ingaan in die koninkryk van God.

Gesang 177: 1

FJ Boshoff

Niemand word in die koninkryk toegelaat wat nie voldoen aan die voorwaardes wat die Koning, Jesus Christus, self gestel het nie.

Die wagters wat die sleutels beheer en wat volmag ontvang het om oop of toe te sluit, is die kerk. Die kerk se besluite word geneem deur die kerkraadslede. Hierdie mense, kerkraadslede, het saam die beheer oor die sleutels van die hemelryk.

Die kerk of kerkraad of gemeente het nie dwingende mag nie. Hulle kan nie iemand in die tronk gooi nie. Die kerk het wel dringende mag. Hulle dring aan dat elkeen die Woord van God moet hoor.

Die eerste sleutel, die mees gebruikte een, is die prediking. Prediking beteken om 'n verklaring te maak in die Naam van Jesus Christus: Jou sonde word vergewe wanneer jy glo, of jou sonde word nie vergewe nie, as jy nie glo nie. Die prediking deur die kerk sluit dus die deure van die hemelryk oop.

Die tweede sleutel, naamlik tug, word gebruik as die eerste sleutel nie 'n uitwerking het nie. Dit bly egter steeds 'n vermaning, nooit 'n straf nie. Sonder berou word tug op sy uiterste uitsluiting uit die gemeente. Dit is weer 'n verklaring: So iemand het geen deel aan Jesus Christus nie.

Sleutels sluit oop vir die huismense en sleutels sluit toe vir die skelms en vyande.

Gesang 286: 3

FJ Boshoff

Petrus doen sy geloofsbelydenis vlak voor sy Heer: *U is die Christus, die Seun van die lewende God*. Jesus reageer op hierdie belydenis deur onder andere te sê: *Ek sal aan jou die sleutels van die koninkryk van die hemel gee....* Op hierdie belydenis, sê Jesus, gaan Hy sy kerk bou.

Wat het Jesus bedoel toe Hy hier gepraat het van die *sleutels* van die koninkryk van die hemel? Hy stel dié koninkryk voor as 'n om-muurde stad met sy stadspoorte wat oop- en toegesluit word. Nie enigeen kan daar ingaan nie. Die sleuteldraer van die stad moet die poort oopsluit én toesluit. Hy doen dit namens die koning. Ongewens-te persone word uitgesluit. Só stel Jesus die koninkryk van die hemel voor. Johannes het opgemerk: *Buitekant is die dwaalleraars, die be-drieërs en die onsedelikes, die moordenaars en die afgodsdienaars en almal wat valsheid liefhet en doen* (Op 22: 15).

Die kerk met die boodskap van redding vir hulle wat glo, drá die sleutels om hulle namens die Koning in te laat. Christus is die Kon-ing. Die kerk dra ook die sleutel om diegene wat volhard in sonde, en hulle nie bekeer nie, uit te sluit. Die sleutel is nie die kerk nie, maar die evangelie wat deur die kerk verkondig word.

Soos dieselfde sleutel wat oopsluit, omgedraai word om ongewens-tes uit te sluit, só het die sleutel, naamlik die evangelie, 'n dubbele funksie: vryspraak (oopsluit) én vir die verharde sondaar skudigbe-vinding en daarom tug (uitsluit). Hulle wat glo en leef volgens die ware geloof hoef nie te vrees nie.

Gesang 162: 3, 5

PJT Koekemoer

Dit is asof Jesus drie keer, telkens op 'n ander manier, ons wil aan-spoor om ook van óns kant af te antwoord op die evangelie wat die hemel oopsluit vir hulle wat glo én toesluit vir hulle wat nie wil luis-ter nie. Hy sê vir ons: *Vra ... soek ... klop!* Ons kan brood vra. Ons sal nie 'n klip ontvang nie. Wie éérs die koninkryk van God soek, sal boonop nog die ander dinge waaroor ons so bekommerd is, ontvang.

Wat word bedoel met *vra* en *soek* en *klop*? Twee dinge: Ons vra en soek en klop deur die gebed. Biddend buig ons voor Hóm. 'n Ondank-bare mens bid egter nie meer nie. Hy dink dat alles wat hy ontvang iets vanselfsprekend is ... tot op 'n dag dat hy neergevel word. Ons sal egter tevergeefs vra en soek en klop as ons nie bereid is om met hart en siel ag te gee op wat Paulus van die Efesiërs vra nie: 'n *bereidheid*

tot die evangelie van vrede. Dit beteken 'n bereidheid om die evangelieboodskap nie net te hoor én in ons lewe uit te dra nie, maar ook biddend daagliks te lêwe in die geloof.

Die evangelie is dus die sleutel. Die kerk dra en draai hierdie sleutel sodat oopgesluit, maar ook uitgesluit word. Daarom is dit roekeloos om die verkondiging van die evangelie mis te loop. Wie uitgesluit word, sal sêlf die skuld moet dra. Wie die rug op die verkondiging van Woord en sakrament draai, sluit homself uit. Wie luister én glo én doen, sal mag ingaan.

Gesang 163: 2, 3

PJT Koekemoer

10 Junie

**... ingaan deur die
poorte in die stad**

Openbaring 22: 6-21

Die stad wat hier ter sprake kom, is die hemelstad wat in Openbaring 21: 9-27 beskryf word. Van die stad word gesê: *Niks onreins en niemand wat iets losbandings en vals doen, sal ooit daarin kom nie...* (vers 27). Wanneer die kerk die sleutels vir die stadspoort, naamlik die verkondiging van die evangelie, hanteer, is dit vir ons duidelik dat die reddende, blye boodskap die ingang deur die poorte van hierdie stad moontlik maak. Laat die kerk egter nie misverstaan word nie: Agter die prediking as sodanig staan in die eerste en laaste instansie nie die kerk nie, selfs ook nie die prediking en die sakramente om die hemelpoorte oop of toe te sluit nie. Evangelie, sakramente, kerk en prediker staan in diens van die Koning wat in hierdie stad troon aan die regterhand van God. Sy Naam staan hoog bo alle name: Jesus die Christus.

In die prediking en in die sakramente wat ons help om die Woord des te beter te verstaan, kom Christus ons tegemoet. Woord en sakramente is slegs die genademiddele waardeur Christus na ons toe kom. Dit is enkel en alleen Christus wat die hemelpoort oop- en toemaak. In Hom word die twee sleutels van die verkondiging van die Woord én die tug van dieselfde verkondiging 'n eenheid. Wie daarom die verkondiging van die evangelie en die gebruik van die sakramente gering ag, verkleineer daarmee ons Saligmaker.

Gesang 169: 2-4

PJT Koekemoer

11 Junie

**Prediking en
hemelryk**

1 Korintiërs 2: 1-16

Selfs in die woordjie *prediking* lê daar 'n hele agtergrond van stryd oopgesluit. Prediking is naamlik die teendeel van mirakels en snaaksighede. In die prediking gebeur niks wat so vanselfsprekend is dat

enigeeen dit sal glo nie. Ons twyfel word nie met een geweldige hou te pletter geslaan nie. Die prediking het geen bewys dat dit die Woord van God is nie. Uiterlik klink dit soos 'n gewone mensewoord. Dit deel selfs in die swakhede van die prediker.

Wanneer ons so dikwels teleurgestel is in 'n preek wat ons hoor, vergeet ons dat die funksie van 'n preek juis is om ons teleur te stel. Ons word teleurgestel met die oog op ons soektog na wonderwerke. God wil ons nie met allerhande kunsies betower nie.

Wat is die inhoud van die prediking? Paulus kom en sê dit is die gekruisigde Christus. Die gekruisigde Christus beteken die aflê van alle menslike planne en ideale om uit eie krag voor God regverdig te wees. Met die kruisiging beoordeel God hierdie strewe van ons as sonde. God veroordeel enige eimagtige selfhandhawing van ons kant af. Deur ons saam met Christus te laat kruisig, is ons aan God gehoorsaam. Maar dit is nie al nie. God steek terselfdertyd ook sy hand na ons toe uit. Waar ons nie meer op onself staatmaak nie, kan ons onself aan Hom toevertrou.

So sluit die prediking die hemelryk oop en toe.

Gesang 204: 1, 3

PB Boshoff

12 Junie

***Die kloppende
Christus...***

Openbaring 3: 14-22

'n Hemelse boodskap word gerig tot die gemeente van Laodisea. Dit is 'n boodskap van die opgestane Heer wat in majesteit en heerlikheid aan God se regterhand steeds begaan is oor sy kerk op aarde. Dié gemeente se liefde vir die Heer het afgekoel. Hulle is nie koud nie en ook nie warm nie. Hulle staan neutraal in die dinge van die geloof. Hulle is dus van daardie mense wat op twee stoele wil sit.

Die evangelie is die klop van Christus Jesus. Hy kom na ons toe deur sy Woord en Gees. Die ewangeliewoord word immers gedra deur die Heilige Gees. Omdat Hy na ons toe kom, is die moontlikheid seker dat ons saam met Hom 'n feesmaal kan geniet. Waar Hy immers teenwoordig is, word die lewe 'n vreugdevolle fees.

Van hierdie fees kan ons onself egter ook uitsluit. Wanneer? Wanneer ons sy Woord en Gees teenstaan, wanneer ons dit minag en hardhorend geword het, immuun geraak het teen die ewangeliebodskap. Dit is en bly óns verantwoordelikheid om die kloppende Christus in te laat – vir Hom oop te sluit. Wie egter die deur vir die Christusboodskap op slot hou, sal ook die feesmaal van die Lam van God in die ewigheid misloop. Hy het homself dáár uitgesluit. Dit is dan sy eie skuld...

Gesang 251: 1-2

PJT Koekemoer

13 Junie

**'n Geslote deur:
'Ek ken julle nie...'**

Matteus 25: 1-13

Wat was die eintlike, die diepste oorsaak dat vyf meisies te laat voor die geslote deur van die bruilofsaal opgedaag het, terwyl die ander vyf betyds was en daarom kon ingaan om die bruilofsvreugde te geniet? Is dit hulle onverstandigheid en verstandigheid? Ja, seker! Maar waarin het hierdie verstandigheid en onverstandigheid bestaan?

Die gelese Skrifgedeelte gee 'n baie duidelike antwoord op hierdie vraag. Die verstandiges het ekstra olie saamgeneem, terwyl die onverstandiges dit nie gedoen het nie. Daarom beland laasgenoemdes in die pikdonkerte van die nag en daag hulle voor 'n geslote deur op om te hoor: *Ek ken julle nie.*

Wat wou Jesus eintlik deur hierdie gelykenis sê? Wat wil Hy ook vir ons leer? Seker dit: Daar moet genoeg olie vir die pad, die lewenspad, in ons lampe wees. Die lamp moet télkens wêér volgemaak word. En die olie – wat is die olie vir ons lewenslamp? Ons kan sê dit is die geloof, die geloof in ons Here Jesus Christus. Maar dán moet ons goed verstaan: Olie kom uit 'n bron, 'n aar, soos water uit 'n fontein. Geloof borrel nie op uit die bron van ons eie harte nie; o nee! Dit is 'n gawe, 'n geskenk van God. Dit moet telkens wêér aangevul of versterk word. Hoe? Deur die verkondigde Woord en gebruikmaking van die heilige sakramente. Dit is hierdie selfde Woord wat die sleutel is wat die hemel oopsluit ... en toesluit!

Gesang 250: 1, 2

PJT Koekemoer

14 Junie

**Verwyder die slegte
mens onder julle uit!**

1 Korintiërs 5: 1-13

Dit is Paulus wat só praat, nie 'n *kwaai* dominee of 'n *ongevoelige* kerkraad nie! Verwyder hom! Vat so 'n mens weg uit die gemeente! Wie sal vir Paulus van liefdeloosheid kan beskuldig? So 'n persoon het nog nooit die *Hooglied* van die Nuwe Testament, 1 Korintiërs 13, gelees nie. Waarom moet die kerk soms die beskuldiging hoor dat hy met die tug mense wil *wegjaag*? Wil 'n reggeaarde ouer sy kind *wegjaag* as die kind getug word óf wil so 'n vader en moeder hulle kind reg lei, rig en opvoed, omdat hulle die kind liefhet?

Lees weer bogenoemde 13 vese in 1 Korintiërs 5. Midde-in die gemeente is daar 'n man en sy stiefma wat *as man en vrou saamleef*. Dis 'n saamboerdery van die ergste soort. Paulus sê só 'n man wat in so 'n sónde volhard, moet verwyder word. Hoe? Nie fisies-liggaamlik nie. *Verwyder* beteken hier uitsluiting uit die gemeente deur die kerklike tug in die sterkste graad. Na die vermanings wou hy nie luister

nie. Daarom volg die afsnyding. Paulus sê: *Weet julle nie dat 'n bietjie suurdeeg die hele deeg deurtrek nie* (vers 6b)? Hy herhaal: *Verwyder die slegte mens onder julle uit* (vers 13).

Hierdie man verteenwoordig die geharde, die verharde sondaar wat nie meer die ampsdraers wil sien nie. Hulle word soms selfs weggejaag uit sy huis. En tog sê die kerk dat die mees geharde sondaar en sondares wat waaragtige berou oor hulle sonde het en hulle sondige lewenswyse gestaak het, weer in die skoot van die kerk in blydskap terug ontvang moet word. Die kerk moet soos 'n ouer wees. Daar moet getug word in liefde.

Psalm 68: 1, 2

PJT Koekemoer

15 Junie

***Ware berou verg
altyd vergifnis***

Matteus 18: 21-35

Wanneer Petrus van die Here wil weet hoeveel keer (die getal kere) 'n mens jou broer wat jou leed aandoen, moet vergewe, kry hy volgens Matteus die verrassende antwoord: Nie sewe keer nie (soos Petrus gedink het), maar selfs sewentig maal sewe keer. Dit is nie 490 keer nie, nee, dit beteken telkens en telkens tot die dag van jou dood. Wanneer Lukas net van sewe keer praat, is dit nie 'n weerspreking nie, want die getal sewe het in die Bybel simboliese waarde. Dit is die getal van die volkommenheid en volmaaktheid en beteken dus óók dat jy altyd moet vergewe.

Wanneer ons in ons menslike swakheid swaar kry om aan hierdie opdrag van Jesus te voldoen, moet ons tog daaraan dink dat van ons ook verwag word om dááglik te bid, en dan bid ons immers tot ons Vader: *...en vergeef ons ons oortredinge soos ons ook dié vergewe wat teen ons oortree....* As ons dus verwag dat ons Vader ons daáglik vergewe, hoe kan ons dieselfde dag aan ons broer sê: Nee, ek het jou al genoeg vergewe, nou nie meer nie!

O ja, Lukas (17: 3) voeg iets belangriks by: *As jou broer verkeerd optree ... na jou toe terugkom ... moet jy hom vergewe.* Ons moet egter oppas! Ons kan dalk alte maklik sê: *Nou ja, ek wag al lankal dat my broer sy ekskuus moet kom aanbied.* Wie só sê, moet tog óók vir hom-/haarself vra: Het ék self telkens teruggegaan om verskoning te vra toe ék 'n fout begaan het? Hier is een saak baie duidelik: Almal wat berou het, is altyd weer welkom in die kerk en moet daar met oop arms ontvang word.

Gesang 244: 1, 2

PJT Koekemoer

16 Junie

**Afgesonder vir
dienswerk**

Handelinge 13: 1-3

Die Here gebruik mense om vir Hom te werk, so sê die Bybel. Heel in die begin was daar al 'n Adam en Eva in 'n tuin om te heers oor die diere van die veld, die voëls van die hemel en die visse van die see.

Maar nog iets wat ook vasstaan, is dat niemand vir die Here sal werk as hy of sy nie daartoe geroepe is nie.

Vir die eerste sendingreis waarvan ons lees, is dit ook so gestel dat Saulus en Barnabas afgesonder moet word om die werk te doen waarvoor hulle geroep is. En nou is die opmerklike juis dit, dat hierdie afsondering 'n daad van die Heilige Gees is. Dit beteken dat die afsondering vir dienswerk ook inhou die toerusting deur die Heilige Gees, sodat die werk waartoe geroep is, goed en volgens die wil van God gedoen sal word.

Om afgesonder te wees beteken om geheilig te wees, om iemand te wees wat op grond van die lyde en sterwe van Jesus Christus, deur sy bloed gekoop is om eiendom van die Here te wees. Wat 'n genade om vir die dienswerk van die Here afgesonder te wees!

Gesang 194: 5

NCJ Brayshaw

17 Junie

God werk in die hede

Handelinge 13: 14-43

Godsdien is vir baie mense iets wat vir ons alleen van die verlede vertel. Daarom noem ons die inhoud van die Bybel dikwels Bybelgeskiedenis.

Wanneer Paulus tydens sy eerste sendingreis in Antiogië by 'n stad in Pisidië aankom, tref hy die inwoners daar aan as mense wat ook vashou aan die tradisie van die godsdien wat van die ou tyd af aan hulle oorgelewer is. Dit is hierdie gesindheid wat onder die mense heers wat Paulus as 'n geleentheid sien om aan hulle te verkondig dat dit wat in die verlede gebeur het, betekenis gee aan die lewe van die mens, nou en ook môre en oormôre. Dat Christus gesterf het en begrawe is en opgestaan het uit die dood – dit weet hulle. Maar dat hierdie feite vir hulle ook inhou dat hulle van die mag van die sonde en die dood bevry is, dit het hulle nie geweet nie. Hulle het dit ook nie geglo nie.

Dit wil Paulus vir hulle laat glo. Dit wat die profete in die verlede oor Jesus gesê het, het betekenis vir hulle lewe van vandag. Wie dit van die verlede nie glo vir die hede en vir die toekoms nie, het klaar vir sy eie ondergang gekies.

Gesang 306: 1, 3

NCJ Brayshaw

In die dienswerk van die gestuurde Paulus het hy te Listra in aanraking gekom met 'n man wat nooit kon loop nie. Hy was verlam. Onder die prediking van Paulus gebeur die wonderwerk – hy word genees.

Vir die Likaoniërs het dit gelyk asof Paulus en Barnabas gode was wat mense geword het. Hulle het voor hulle neergeval. Hulle het gesê Barnabas is die god *Zeus* en Paulus is die god *Hermes*. Offers moet aan hierdie mensgeworde gode gebring word. In die tempel moet hulle aanbid word. Watter groot ontsteltenis het dit nie vir hierdie twee apostels gebring nie! Dit moet onmiddellik beëindig word. Die eer wat aan God toekom, moet aan Hom gebring word. Die diensknegte bly net mense. Hulle gaan voort om te verkondig dat daar net een, enige, ewige, almagtige God is, die God soos Hy Hom aan hulle geopenbaar het. En sodra hierdie waarheid verkondig word, sal daar altyd verkondig word dat hierdie een, enige, ewige en almagtige God eenmaal tog mens geword het in die gestalte van sy Seun Jesus Christus. Voor Hom kan daar gebuig word, want Hy is werklik God. Voor Hom kan gebuig word sonder dat daar gevra sal word: *Mense, wat vang julle nou aan?*

Gesang 11: 1, 5 en 7

NCJ Brayshaw

Dat die kerk van Jesus Christus deur die eeue heen dikwels soekend was na die waarheid van die Woord van God, is waar. Hierdie hoofstuk vertel ons daarvan. Die vraagstuk waaromtrent dit gegaan het, was of mense hulle moes laat besny om, volgens die gebruik van Moses, gered te word. 'n Vergadering word gehou deur Paulus en Barnabas, 'n paar ander gemeentelede en die apostels en ouderlinge in Jerusalem. In hierdie vergadering is daar deur verskeie mense gepraat, verskeie opmerkings gemaak en verskillende inhoude is verkondig. Die slotsom waartoe gekom is, is dat daar alleen redding is vir mense deur die genade van Jesus Christus.

Hoe gouer 'n mens dit begryp dat jy as mens geen verdienste het by God op grond waarvan die saligheid joune kan word nie, hoe gouer kom jy by die kruis van Jesus Christus uit, vanwaar die boodskap kom: Alles, alles is genade! Onverdiende guns alleen!

As hierdie besluit dan geneem kan word ooreenkomstig die uitspraak dat *die Heilige Gees en ons besluit het*, dan was hierdie vergadering werklik vergadering van die kerk van Jesus Christus gewees.

Gesang 226: 1

NCJ Brayshaw

Soos ons gister gesien het, is die belangrikste ontdekking wat deur die apostelvergadering te Jerusalem gemaak is, die ontdekking dat 'n mens enkel en alleen deur die genade van God in Jesus Christus gered kan word. Dit is die hart van die evangelie. Evangelie beteken die blye boodskap – die boodskap van God se liefde vir 'n verlore-gaande sondaarsmenschdom.

Vandag leef ons in 'n tyd waarin die drakrag van hierdie evangelie telkens verhandel en verdring word deur ander sake wat die mens meer ontstel as vertroos. Die mens word met baie sake soos die weerdoop, die spreek in tale, die God-is-dood-teologie, gekonfronteer. Dit word die mens aangebied as die gawe wat tot saligheid en redding sal lei. Maar binne hierdie chaotiese toestand het dit die Heer van die kerk behaag om te volstaan daarmee om die werklike evangelie deur prediking en sakramentsbediening oor te dra aan hulle wat ore het om te hoor en oë het om te sien.

Al sou ek die weerdoop, die spreek in tale, die gawe van gesondmaking, ensovoorts gehad het, maar ek het nie die liefde nie, sou ek niks wees nie.

Gesang 227: 1, 2

NCJ Brayshaw

21 Junie

Welgevallig voor die Here God?

Jesaja 1: 10-20

Israel het destyds met noukeurigheid die godsdienstige gebruike gehandhaaf. Die offergawes is volgens voorskrifte gebring; die feestye is nie verwaarloos nie. Maar die heilbewerkende God wat Jesaja as sy profeet geroep en gestuur het, verwag iets wat baie dieper lê. Jesaja is met die nodige skerpsinnigheid begenadig om wat God verwag baie duidelik te gewaar. Hy sien die Sodom- en Gomorra-gesteldheid agter al die uiterlike vroomheid. Dan roep hy met die krag van die geloof deur die Heilige Gees die volk tot waaragtige bekering. Al die uiterlike vroomhede sonder 'n totale lewensvernuwing is vir die Here 'n gruwel. Ook hulle gebede sal God nie aanhoor en verhoor as hulle nie hulle bose werke laat staan nie. Hande vol bloed word in die gebed na die hemel opgesteek sonder enige berou voor God. Die profeet veroordeem en veroordeel nie net nie. Hy is 'n evangelis van die Ou Testament. Hy bring die goeie tyding: *Kom tog, laat ons die saak met mekaar uitmaak, sê die Here: Al was julle skarlakenrooi van sonde, julle sal wit word soos sneeu. Al was julle purperrooi, julle sal wit word soos wol* (vers 18). God is bereid om te vergewe en oorvloedig te seën,

as die volk net hulle hoogmoed laat vaar en hulle sonde in diep berou erken.

Psalm 32: 2, 4

LM le Roux

22 Junie

***Eenheid sonder God teenoor
die eenheid wat God gee***

Jesaja 2: 1-5

Vers 1 is 'n tweede opskrif naas 1: 1. Dit is die inleiding tot hoofstukke 2-4. Jesaja ontvang hier weer van God 'n woord vir Juda en Jerusalem. Die Here God openbaar aan sy profeet die groot feit dat Hy 'n heilstyd sal laat aanbreek. Hy is 'n lewende God. Hy werk voort na wat Hy eintlik wil hê. Wat Hy wil, is dat al die nasies die heil wat Jesaja van God verkondig, sal ontvang. Die begeerte moet eindelijk by alle volkere wees om in die weë van die Here te wandel. Die woorde van die Bybel en die gehoorsaamheid aan die wet moet in die harte van alle mense kom.

Dan kom daar 'n wonderlike verandering by die volkere. Daar kom dan onderling 'n bestendige vrede. In die plek van wapens kom daar landbougereedskap. Swaarde om mekaar dood te maak, word omgesmee in pikke om die grond te bewerk. Spiese word omgesmee in snoeimasse sodat lieflike vrugte gekweek kan word. Dit alles is die dankbare vrugte van harte wat omgesmee is. Eers het die nasies in spraakverwarring teenoor mekaar gestaan en mekaar beveg en vernietig. Nadat die heil wat God alleen bewerk, aanvaar is, kom daar die waaragtige eenheid.

As gelowiges van die Nuwe Testament weet ons dat die omsmeding van die menseharte net deur één tot stand kan kom, naamlik Jesus Christus, die beloofde Messias-Koning.

Gesang 37: 1, 2

LM le Roux

23 Junie

***God alleen moet al
die eer ontvang***

Jesaja 2: 6-22

Jesaja kondig in dié gedeelte aan hoe die Here God in die toekoms Homself gaan betoon as die Verhewene wat alle mag het en sy oordele oor die selfverheffende mense gaan vel. Die historiese agtergrond is waarskynlik die regeringstyd van koning Jotam (737-734 v C). Die Here het die huis van Jakob verwerp, omdat hy nie meer die onderwysing van God se lewensgids waardeer en onderhou het nie. Hulle wat die volk van die Here was, het presies soos die heidene geword. Die invloed van hulle Oosterse buurvolke het hulle gees deurtrek en word duidelik in hulle lewensgedrag geopenbaar. Die politieke magsuitbreiding gedurende die regeringstye van Ussia en Jotam (vergelyk 2

Kon 14: 22-en 2 Kron 26: 7v) het as resultaat gehad dat Juda sy roeping as volk van God vergeet het en verwêrelds het.

In plaas daarvan dat hulle op God as die gewer van al die dinge vertrou, het hulle nie meer hulle vertroue op Hom nie, maar op wat hulle van Hom gekry het, gestel. Silwer en goud, perde en strydwaens was hulle sekerhede. Daarom het afgodediens ook nie uitgebly nie. Met afgode word letterlik *nietighede* bedoel. Dit kom eintlik neer op 'n ontsinking aan die hoë posisie wat God aan sy volk gegee het en 'n vernedering van die mens. Dit kan die almagtige en genadige God nie duld nie. Daarom het Hy *die dag van die Here* bepaal om alles weer te herstel. Daarom roep Jesaja: *Moenie op mense staatmaak nie: hulle blaas so maklik die laaste asem uit. Hulle is min werd.* Net op God alleen moet hulle vertrou!

Psalm 33: 8, 9

LM le Roux

24 Junie

'n Kosbare wingerd en sy verwoesting

Jesaja 5: 1-7

Die volk van die Here is soos 'n kosbare wingerd. Dit is deur God self op 'n geskikte plek teen 'n berghang gevestig. Eers het Hy die grond goed voorberei. Klippe is verwyder en die grond is bemes om vrugbaar te wees. Daar is ook 'n toring vir 'n opsigter gebou. Die wingerdstokke was van die beste gehalte. Die woord *edel* (vergelyk vers 2) beteken in die oorspronklike: 'n helderrooi, uitgesoekte druiwesoor.

Van so 'n kosbare wingerd kon God dus net lieflike druiwe verwag. Maar wat het van die wingerd, sy verbondsvolk geword? In die plek van helderrooi en smaaklike druiwetrosse het daar na al die moeite wat die Here God gedoen het *wilde druiwe gekom*. Dit beteken letterlik verrotte druiwekorrels wat 'n onaangename geur versprei.

Wat kan die Here nou met so 'n mislukte wingerd doen? Laat Jerusalem en Juda as twee getuies nou maar self 'n oordeel formuleer.

Hulle sal niks anders durf sê as dat dit verwoes moet word nie. Die liefdeslied wat in vers 1 begin is, loop uit op 'n strafprediking. Die Here het van sy volk wat hy geroep en geseën het, verwag om sy wil te doen. Hulle het egter die pad van die Bose gaan volg. In die plek van goeie bestuur was daar bloedbestuur. Waar geregtigheid gehandhaaf moes word, was daar 'n geskreu van verdrukte weduwees, wese en armes. In die plek van regsbetragting het regsverkragting onder Israel hom gevestig. Hierteen het die Here deur sy profeet sy afkeuring laat hoor.

Psalm 99: 1, 5

LM le Roux

Die ontaarde wingerd van hoofstuk 5: 1-7, word nou sonder 'n beeld getoon. Die verwildering word gesien in die sesvoudige ewels waarom Jesaja die oordeel van God moet uitspreek.

Daar het eerstens 'n onversadigbare grondhonger by die volk van God gekom. Huis aan huis, akker aan akker gaan in die besit van die rykes kom, terwyl die armes maar gebrek moet ly. Oor sulke inpalming van grond en eiendomme, ten koste van ander mense, sal die oordeel van die Here nie uitbly nie.

Dan volg sy oordeel oor die verregaande genotsug. Dit maak die genotsoeker blind vir die woord, die werk en die gerig van God wat gaan kom (verse 11-17). Die uitspattighede begin reeds vroeg in die môre en duur tot laat in die aand.

Die derde oordeel kom oor hulle wat die ongeregtigheid nadertrek met koorde van goddeloosheid. Dit is hulle wat die sonde ook soos met toue aantrek. Hulle trek egter saam met die ongeregtigheid en sonde ook die oordele van God oor hulleself aan.

Dan is daar nog drie oordeelsuitsprake. Dit is naamlik oor hulle vir wie sleg goed, duisternis lig en bitter soet geword het. Hulle kan nie meer onderskei tussen wat tot hulle heil of hulle onheil gaan strek nie; dit is hulle wat in eie oë wys en verstandig is – hulle wat helde is om wyn te drink en omkoopgeskenke aanneem, wat uitdruklik deur die wet verbied word (vergelyk Eks 23: 8 en Deut 16: 19). Almal wat die wet van die Here só verontagsaam se lot kan vergelyk word met stoppels wat deur vuur verbrand word. Heil wag op diegene wat die Here vrees, maar oordeel op diegene wat sy woord verag!

Psalm 1: 1, 3

LM le Roux

Hoe die profeet wat sulke geweldige oordele oor die volk van die Here moes spreek daartoe geregtig was, sien ons in sy roepingsvisioen. Dit het naamlik in die sterfjaar van Ussia (740 v C) gebeur. In die Nuwe Testament (Joh 12: 41) word gesê dat Jesaja hier Jesus Christus gesien het. Ja, die heerlikheid van God het hom in Christus openbaar.

Jesaja sien met geestelike oë hemelse werklikhede. Hemelse werklikhede sien hy in aardse vorme. Die profeet sien die Here, maar slegs die soom van sy kleed. Goddelike openbaring is tegelyk sy verberging. Geen skepsel kan God sien en lewe nie (Deut 18: 16). Die serafs, die hemelse troongeeste in die onmiddellike nabyheid van God, word gesien in die diepste eerbied vir God. Hulle taak is om die heiligheid

en heerlikheid van die almagtige God te bely. Hulle spreek hulle eie taal. Dit is die taal van die aanbidding. Die serafs roep mekaar toe: *Heilig, heilig, heilig is die Here die Almagtige!* Met die herhaling word gesê dat Hy heilig is in die hoogste mate. Sy heerlikheid is ook nie net bedoel vir die land van Israel nie. Die hele aarde, waar daar ook al volkere mag wees of selfs geen volkere mag wees nie, is *vol van sy heerlikheid*. Wanneer 'n sondige mens, soos ook Jesaja, die heilige God ontmoet, kom daar die oorweldigende besef van die eie nietigheid, sondigheid en oortuiging dat hy sonder die genade van God nie kan lewe nie. Die gedagte het Jesaja nooit weer losgelaat nie. Wanneer iemand sô voor God word, word sy sonde deur dieselfde genade vergewe en sal hy gewillig wees om die waarheid van die almag, heiligheid en barmhartigheid in hierdie wêreld te gaan verkondig met woord en daad.

Psalm 48: 1

LM le Roux

27 Junie

Slegs een Verlosser

Romeine 16: 17-23

Wat is hierdie *leer wat julle ontvang het*, waarvan Paulus praat? Tog sekerlik dat alle mense diep sondig is, dat daar verlossing is, maar in Christus alleen en in niemand anders nie. So is hierdie gemeente geleer en so glo hulle. Paulus loof hulle daarvoor dat hulle ook hulle geloof uitleef in hulle dankbaarheid. Ongelukkig is dit sô dat daar mense in die gemeente is wat hierdie leer teenstaan, nie openlik nie, maar op so 'n wyse dat mense na hulle luister en hulle selfs aanhang. Dit veroorsaak tweedrag in 'n andersins saamgesnoerde gemeente.

Dit gebeur so maklik in ons gemeentes ook: iemand word kwaad vir die predikant of die kerkraad, hy verdraai die feite om homself in 'n goeie lig te stel, en kry ook 'n aanhang. Sektes kom ook na jou om tekste uit verband te ruk. Vermoed hierdie mense, want hulle trek jou weg van Christus as enigste Verlosser. Hierdie mense soek hulle eie belang en sal nie so optree as dit suiwer om Christus gaan en die uitlewering van die geloof in Hom nie.

Gesang 259: 1, 2

DJ Dreyer

28 Junie

Ons is begenadig

Romeine 16: 25-27

Die apostels het die wêreld ingegaan om die evangelie van Christus te verkondig. Die evangelie is die blye boodskap wat vertel van die liefde en genade van God en die verlossing wat daar in Christus is. Vir eeue lank was die evangelie 'n geheim. Die profete van die Ou Testament het voorspel van Christus, maar selfs hulle kon die geheim nie deurgrond nie. Waarom dit so was en waarom Christus op daardie bepaalde oomblik

gekom het, weet ons nie. God weet dit. Hy ken sy doel, want Hy is die Alwyse. Selfs die dissipels van Jesus het hierdie geheim nie geken nie en toe hulle dit sien en beleef, kon hulle dit nog nie besef en glo nie.

God het egter aan ons die genade gegee om in die Nuwe Testament die volle openbaring van God te hê, die vervulling van die Ou Testament. Ons kan die volle vreugde van die blye boodskap begryp en aanvaar, naamlik dat daar verlossing in Christus is, nieteenstaande al ons sonde en ellende. Saam met Paulus kan ons dit uitjubel: *Aan Hom, die enigste en alwyse God, behoort die heerlikheid deur Jesus Christus tot in ewigheid!*

Psalm 145: 1-3

DJ Dreyer

29 Junie

Rykdom

1 Korintiërs 1: 4-9

Paulus dank God vir die rykdom wat Hy aan die gemeente van Korinte gegee het. Hier is geen sprake van geld of besit nie, maar wel van geestelike rykdom: ryk in geloof en die uitlewing van die geloof, naamlik goeie werke, vrygewigheid en liefde teenoor ander. Hierdie rykdom sluit ook kennis in wat nie skoolopleiding beteken nie, maar wel die kennis van die Woord van God, wat die openbaring van God aan ons as mense is. Hierdie dinge is die kenmerke van die Christengelowige.

Geen mens het hierdie dinge uit homself en deur eie krag en toedoen nie. Dit alles is die werk van die Heilige Gees in die mens. Daarom dank Paulus God daarvoor en ook dat die gemeente van Korinte ontvanklik is daarvoor.

Bostaande is egter nie net geldig vir die Korintiërs nie, maar ook vir elkeen van ons. Die toets van die Christen is dan: Glo ek in Christus? Leef ek my geloof uit in my goeie dae, vrygewigheid, hulpvaardigheid, en liefde teenoor ander wat nie eiebelang soek nie? Sien ek uit na die wederkoms van Christus? As dit so is, is ook ek onberekenbaar ryk.

Gesang 121: 1-3

DJ Dreyer

30 Junie

Ons kennis van God

1 Korintiërs 1: 18-30

Dit is opmerklik hoe baie kenners van die Bybel daar is, mense wat alles verstandelik wil uitpluis en dan vir lidmate wil beduie dat die kerk verkeerd is. Dit is ook opmerklik hoe baie mense na hierdie verklaarders, wat geen opleiding het nie, luister, maar dit wat die opgeleide predikant sê, nie wil aanvaar nie. Tog gaan so 'n man met sy motor na 'n motorwerktuigkundige en met sy siekte na 'n geneesheer.

Die kennis van God lê nie in die verstand en wysheid van die mens nie, maar in die openbaring van God in die Skrif. Hierdie openbaring is Jesus Christus as gekruisigde. Die kruisprediking vertel van die

sonde van die mens en van Jesus Christus wat Homself verneder het om deel te word met ons en ons sonde op Hom te neem. Om dit te doen, het Hy ons in alles gelyk geword, uitgesonder die sonde. As mens is Hy in ons plek gestraf en deur sy godheid neem Hy ons sonde weg. Hierdie is 'n dwaasheid vir die slim mense, maar die redding vir daardie mens wat dit kinderlik glo.

Psalm 103: 1, 2

DJ Dreyer

1 Julie

God voorsien

Eksodus 1: 1-22

Die Egiptiese koning is van plan om die volk van God uit te roei. Hy rig sy aanslag teen die wieg van die volk. Al die pasgebore seuntjies moet sterwe. Dit is 'n geslepe plan, want as die wiegies van 'n volk leeg is, het 'n volk geen toekoms nie. Gelukkig slaag 'n wrede koning se plan nie, omdat God dit anders beskik. Die vroedvroue wat deur Farao aangestel is om sy moorddadige planne te voltrek, word deur God gebruik om sy verbondsvolk se voortbestaan te verseker.

Ja, Sifra en Pua is inderdaad werktuie in die hand van God, waardeur Hy in die geskiedenis van sy volk ingryp, sodat sy volk se geskiedenis nie sou doodloop nie.

As hierdie hoofstuk ons een ding wil leer dan is dit: God hou sy verbond in stand.

So sien ons ook dat Jesus Christus, die Verlosser van die wêreld, gebore word in 'n tyd wat feitlik ooreenstem met dié van Eksodus 1, 'n tydperk in die geskiedenis toe die wrede koning Herodes probeer verhoed het dat die kind van Bethlehem sou leef.

Tog, ten spyte van sy pogings, gryp God weer in die geskiedenis in en bewerk dit so dat met die Christus-kind na Egipte gevlug kon word tot ons ewige heil.

Merkwaardig is die feit dat Egipte wat in die ou tyd 'n onveilige plek vir God se volk was, die toevlugsoord van Christus tot voordeel van die nuwe Godsvolk word.

Gesang 34: 1, 2, 4, 5

HJ Botes

2 Julie

Voorbereiding in die woestyn

Eksodus 2: 1-25

As gevolg van die feit dat Moses 'n Egiptenaar doodslaan, word hy verplig om na 'n vreemde land, Midian, te vlug.

Agter die uitvlug van Moses kan God se hand bemerk word. Moses moes na Midian gaan om daar in die vreemde toegerus te word vir die groot taak wat God op sy skouers sou lê, naamlik om die Godsvolk uit die slawehuis van Egipte te lei.

Dit is besonder opmerklik dat God telkens bepaalde Bybelse figure onderwerp aan 'n voorbereidende tydperk in 'n woestyn, waar hulle toegerus kon word vir 'n buitengewone taak wat God aan hulle opgedra het.

So sien ons byvoorbeeld Johannes die Doper in die woestyn ... vir Paulus wat na sy bekering in Arabië in afsondering voorberei moes word vir sy taak as apostel onder die heidene.

Ook Jesus Christus moes nà sy doop uitwyk na die woestyn om daar in versoeking gebring en beproef te word, alvorens Hy met sy prediking kon begin: dié prediking van heil en verlossing uit die slawehuis van sonde.

Hoeveel van ons moet soms 'n intensiewe voorbereiding deurgaans voordat ons ons roeping kan vervul. Dan kla ons!

Gesang 335: 1, 2

HJ Botes

3 Julie

Die Naam van God

Eksodus 3: 1-22

In Eksodus 3: 13 en 14 vra Moses aan God wat sy Naam is. Dan antwoord die Here hom en sê: *Ek is wat ek is*. Wanneer die Here dit van Homself sê, wil Hy nie daardeur te kenne gee dat Hy 'n koue en afsydige God is nie. Nee, die God wat met Moses praat, is die lewende God wat van Homself kan sê: *Ek is*.

Die Hebreeuse woord wat hier met *Ek is* vertaal word, kom in vers 15 in die derde persoonsvorm voor as *JHVH*. In die Afrikaanse Bybel word dit hoofsaaklik as *Here* vertaal. Die woord *JHVH* is die Godsnaam wat oral in die Ou Testament voorkom. Hoe dit uitgespreek word, weet geen mens nie.

Die Jode het die woord tot vandag toe nog nooit uitgespreek nie, omdat hulle die uitspraak daarvan as die ydellike gebruik van die Godsnaam volgens die derde gebod beskou. Wanneer die Jode dan Bybel lees en hulle kom by die woord *JHVH*, vervang hulle dit deur *Adonai*, wat Here beteken. Aanvanklik is Hebreeus net met medeklinkers geskryf, maar later is klinkers bygevoeg om die uitspraak te vergemaklik. Toe gebeur dit dat *Adonai* se klinkertekens by die medeklinkers *JHVH* gevoeg is.

As 'n mens nou die woord *JHVH* saam met die klinkers van *Adonai* wil uitspreek, is die uitspraak *Jehovah*. Dit is egter nooit gedoen nie. Die Samaritane het dit as *Jawe* uitgespreek.

Die Jehova-getuie sekte dring egter daarop aan dat die Here se naam Jehova is. Dit is belaglik en 'n veronderstelling wat op 'n leesfout berus.

Hulle doen dit doelbewus omdat hulle hierdeur wil leer dat die Godheid slegs één persoon is. Christus se Naam is nie Jehova nie, dus in lyn met hulle leer nie God nie.

Ons is egter dankbaar om te mag weet dat die God wat sê: *Ek is ook ons Here Jesus Christus* is, wat vir ons die sonde en die dood oorwin het.

Gesang 6: 1, 2, 3

HJ Botes

4 Julie

Vol besware

Eksodus 4

Moses is vol besware teen sy goddelike roeping. Hy sien nie kans om dit te verrig wat God van hom verwag nie. Hy vra eers na 'n teken alvorens hy sal optree. Dan voer hy weer aan dat sy spraakgebrek hom in die uitvoering van sy taak sal verhinder.

Dit is 'n tipiese trek van ons sondaarmense om te weier om te doen wat God van ons verwag om te doen.

Hoe dikwels het ons nie ook allerhande besware om te werk en met die kerk tot eer van die Here mee te lewe nie?

Hoeveel van ons soek ook nie na 'n teken nie?

Hoeveel van ons voer nie alte dikwels aan dat ons te onbekwaam is vir die diens van die Here nie?

Maar soos wat God aan Moses die bekwaammakende genade geskenk het, skenk Hy ook aan ons die krag om Hom te dien soos wat Hy gedien wil word.

Hy het sy Seun aan ons gegee wat sonder protes, sonder besware soos 'n lam ter slagting gelei, die heerlike werk van God se genade volbring het.

Gesang 222: 1, 4

HJ Botes

5 Julie

Verharding

Eksodus 4: 18-31

God deel Moses mee dat die tyd nou ryp is om met Farao te onderhandel. Maar dan sê God die merkwaardige ding: – *Ek sal sy hart (Farao s'n) verhard.*

Uit die geskiedenisverhaal is dit duidelik, van menslike kant gesien, dat Farao self, op eie verantwoordelikheid, hardnekkig geweier het om na die stem van die Here te luister. Ook tydens die plaë wat hom tref (Eks 7: 14-19), volhard hy steeds.

Hieruit blyk dat as iemand weier om aan God gehoor te gee, so 'n mens later nie meer gehoorsaam kan wees nie. Omdat God eiewillige verharding van die hart met verharding as straf tref. Hier gaan dit om die misterie van die algehele vrymag van God aan die een kant en die verantwoordelikheid van die mens aan die ander kant. In hierdie lig moet ons dan ook die waarskuwing van Hebreërs 3: 13 ter harte neem wat sê: *...sodat niemand van julle deur die verleiding van die sonde verhard word nie.*

Gesang 238: 1, 2

HJ Botes

Op bevel van God versoek Moses en Aäron Farao om die volk die woestyn te laat intrek, om 'n fees te ere van God te vier. Waarskynlik sou dit 'n lentefees wees, wat later die paasfees sou word.

Farao stel egter nie belang nie, derhalwe weier hy om gehoor aan die oproep te gee. Hy ken nie die God van Israel nie. Al gode wat hy ken is Baäl, Resjef en andere. Daarom steur hy hom nie aan die God van 'n slawevolke nie.

Vir Farao was die gevolge van sy weiering om te luister vernietigend. Hy moes later ervaar dat dit verskriklik is om te val in die hande van die lewende God.

Maar veel erger sal die lot wees van diegene wat die kennis van die waarheid ontvang het en weier om na die stem van die Here te luister. Om dit in die woorde van die Skrif te stel: *Hoeveel swaarder straf, dink julle, sal hy verdien wat die Seun van God vertrap het en die bloed van die testament waardeur hy geheilig is, onrein geag en die Gees van genade gesmaad het* (Hebr 10: 29)?

Gesang 275: 1, 5

HJ Botes

7 Julie

God neem ons aan

Eksodus 6: 1-26

Israel leef onder moeilike omstandighede. Hulle is slawe in 'n vreemde land. Maar God laat sy volk nie aan hulle eie lot oor nie. Hy beloof verlossing, deurdat Hy hulle as sy volk sal aanneem.

God sal sy volk aanneem. In die woord "aanneem" verneem ons iets van God se uitverkiesende liefde.

Dikwels verneem ons vanuit sekere kringe dat ons God moet aanneem. Maar hoe kan ons as nietige sondears die hoogheilige God aanneem? Geen mens is daartoe in staat nie.

Maar God sy dank, Hy neem ons aan! Hy kom ons tot hulp en redding, soos wat Hy sy volk in die dae van slawerny tot hulp gekom het. Hierdie verkiesende liefde van God, sy aanname van ons, kom die beste tot uitdrukking in Jesus Christus, wat na hierdie aarde neergedaal het om langs ons in ons nood en verdrukking te kom staan, om ons as kinders van God aan te neem, sodat ons nie langer knegte van sonde hoef te wees nie.

Gesang 230: 1, 2, 3

HJ Botes

8 Julie

Weet dat ek die Here is

Eksodus 7: 5

Die voorafgaande oordenkings het ons by die voorspel tot die stryd tussen die God van Israel en die heidense Egiptiese Farao gebring.

Moses, die een wat te swak is om te praat, word as 'n god voor Farao gestel met Aäron as die profeet – die woordvoerder. Moses gaan met 'n goddelike opdrag en Aäron met 'n goddelike woord in sy mond.

Hulle gaan dus goed gewapen met 'n onweerstaanbare opdrag, maar tog met die wete dat Farao hom sal verhard en nie maklik sal toegee nie.

Die hele bedoeling van die stryd wat in die tien plae ontplooi word, is om die onmag van die mens te openbaar. Uiteindelik moet dit op hierdie menslike erkenning uitloop: God is magtig en ek as mens is nietig – ja, niks voor God nie.

Verder moet die plae ook vir Israel daartoe bring dat hulle God as die enige Here vir vandag, maar ook vir hulle betekenisvolle toekoms, sal erken.

Daardie stryd met die mens is nie tot vernietiging aangeknoop nie. God het nie lus in die dood van 'n sondaar nie, maar daarin dat hy hom sal bekeer en lewe. Daarvoor gebruik Hy vandag nog mense. Hy het eerstens sy eniggebore Seun gestuur en deur Hom is die oorwinning reeds behaal. Daarin is die uiteindelijke oorwinning oor alle menslike verharding en teenstand verseker. Op sy bevel gaan gesante vandag nog na 'n verharde wêreld.

Die boodskapdraers van God weet van teenstand wat wag, maar hulle is net so seker van die uiteindelijke oorwinning van God oor elke Farao wat die geroepenes van die Here van hulle bestemming wil weghou.

Of is u nie daarvan seker nie?

Gesang 306: 1, 4

PM Smith

9 Julie

Vasgeloop - bid

**Eksodus 7: 14-17
en 8: 1-7**

As ons die tien plae noukeurig lees, bemerk ons daar 'n ontwikkelingslyn in 'n toenemende dringendheid of intensiteit. Dit begin by plae waar die geleerdes van Egipte – towenaars – ook nog 'n woordjie kon inkry, maar dit eindig waar die stilte van die dood ook hulle voor die magtige God van Israel tot swye gedwing het. Al geluid is weelklagte.

Deur die eerste plaag, toe water in bloed verander is, word 'n belangrike voedselbron – die visbedryf – afgesny en die watergebrek dwing die Egiptenare om naartoe na ander bronne te soek.

Met 'n mate van humor beskryf die skrywer die uitwerking van die tweede plaag toe paddas in duisendtalle oral inkruipt, teen mense opspring – ja selfs die eetgerei nie spaar nie.

Waar die Egiptiese geleerdes by die eerste plaag die pas kon volhou,

steek hulle by die tweede vas, want al kon hul paddas te voorskyn bring, het hulle geen raad of 'n metode geweet om hulle weer te laat verdwyn nie.

Nou sien ons Farao baie verleë en hy vra dat die gesante van God die Here om verlossing van die plaag moet bid.

As die ongelowige wêreld eers daar kom waar hy hom met sy eie wysheid vasgeloop het en begin om na hulp oorkant sy grense te vra, is daar hoop op redding. Het u geloof en geduld om daarop te wag?

Gesang 155: 2

PM Smith

10 Julie

Tog onderskeid

Eksodus 8: 16-23

Ons kan die vierde plaag, waar steekvlieë die land verwoes, as 'n variasie beskou van die derde plaag, toe muskiete in venyn hulle aanvalle geloods het.

By hierdie plaag word die verskillende betrokkenes op 'n eie wyse geraak en ook met verskillende reaksies. Die geleerdes van Egipte begin om hulle aan Farao te onttrek. Ja, hulle maak 'n betekenisvolle erkenning dat hulle in die gebeure die vinger van God sien. Hulle was nie meer in staat om mee te doen nie. Farao daarenteen bly verhard en weier volstrek om onvoorwaardelik toe te gee. Hy stel nog voorwaardes.

Die derde groep betrokkenes is Israel wat die gebeure uit die land Goosen, waar hulle woon, gadeslaan. Tot dusver het hulle gespaar gebly, maar nou word die verskil nog duideliker geaksentueer as ons hier lees dat daar duidelik 'n verskil gemaak word. Farao moet dit raaksien, maar Israel word daardeur geleer dat wat op die aarde gebeur vir die geroepenes van God 'n ander betekenis het. Hier is hulle van rampe gespaar, maar al sal dit ook kom, weet hulle dat dit vir hulle ten goede meewerk, vir hulle wat na die voorneme van die Here geroep is.

Vir geroepenes en die wêreld waarvoor hulle geroep is, dra dit 'n onmiskenbare boodskap van God se genade en geduld.

Is sulke gebeurtenisse vir u anders as vir die wat nie glo nie?

Gesang 41: 1-4

PM Smith

11 Julie

Magteloos voor God

Eksodus 9: 1-9

In hierdie twee plaes word mens en dier liggaamlik getref. Dit is nie bekend watter siekte die diere getref het nie, maar vir die Egiptenare was dit 'n swaar slag, want diere is deur hulle hoog geag. Die landbou, die vervoer en verdediging word getref.

'n Nuwe element wat nou bykom, dui op die intensivering van die

situasie in die stryd. Moses begin om 'n ultimatum te stel dat die plaag sal kom tensy Farao luister.

Soms word die sesde plaag van swere aan mense as 'n variasie op die vyfde, die pes onder die vee, gestel. Egipte was bekend met vel-siektes, daarom was pokke, as die swere, nie uitgesluit nie, maar daar word ook aan sogenaamde Nylswere gedink.

Treffend word dit steeds gestel dat Israel en hulle vee onaangeraak bly. God is steeds besig om op sy wyse sy plan deur te voer. Van die wyses of towenaars word nou gesê dat hulle vanweë die swere nie meer voor Moses kon staan nie – eers kon die wysheid van die wêreld meesprek, toe is hulle verleë, toe sien hulle die vinger van God daarin, daarna swyg hulle en nou wyk hulle. Nog net Farao bly hardnekkig staan, want die Here het sy hart verhard sodat Hy sy raadsplan tot die einde kan deurvoer. So sal die wysheid van hierdie wêreld, wat stry met God en sy wysheid in Jesus Christus geopenbaar, ook eenmaal verleë staan, erken, swyg en wegwyk voor die wysheid van God wat alle verstand oortref.

Ken u daardie wysheid?

Gesang 210

PM Smith

12 Julie

Krag in tekens getoon

**Eksodus 9: 13-18
en 10: 1-6**

By die sewende (hael) en die agste plaag (sprinkane) tref God die plantegroei wat as voedselbron vir mens en dier dien. Dit is asof ons die vloek by die sondeval van die eerste mensepaar hoor: *vervloek is die aarde om jou ontwil*. In Romeine 9: 17 word na die gebeure in Egipte verwys en die doel van dié optrede van die Here word sô gestel: *dat Ek in jou my krag kan toon en dat my Naam op die hele aarde verkondig kan word*.

Die tekens wat God gebruik, is hael wat die eerste verwoestingswerk met vreesaanjaende gedonder as gesel verrig en dan volg sprinkane om die strafgerig te voltooi. Goosen is weer van hierdie verwoesting gespaar.

Hael is vir die oosterse volke 'n teken van vervloeking. Farao word deur 'n goddelike vloek getref. Sprinkane is een van die mees gevreesde strafgerigte van die midde-Ooste. Veral die westelike gedeelte van die Nyldelta het die plaag dikwels ervaar.

Die vordering van God in sy planne kan hier ook bemerk word. Vir die hael word Egipte gewaarsku om voorsorg vir die veiligheid van mens en dier te tref. Het party al begin glo en toe voorsorg getref? Hulle is in dieselfde mate geslaan as die deel van die volk wat hulle by die Farao geskaar het.

God doen die teken in die natuur nie verniet nie. Sy krag word openbaar sodat sy Naam oor die hele aarde verkondig kan word.

Die wat Hom leer ken deur sy Woord, Jesus Christus die vleesgeworde Woord, herken sy tekens ook in rampe en seën van die natuur.

Ken u Hom deur Jesus Christus om Hom dan ook in sy magsdade te herken?

Gesang 305: 1, 4

PM Smith

13 Julie

Die Here en ons goed

Eksodus 10: 21-29

Die einddrama in die stryd kom nader. Geen ontmoeting met Farao vind voor dié plaag plaas nie. Hy word negeer. Daar is klaar met hom gepraat.

Die duisternis wat toesak, bring alles tot stilstand en veroorsaak totale ontwrigting, maar duisternis word ook beskou as 'n vloek wat oor die aarde kom. Treffend weer: *maar al die kinders van Israel het lig in hulle woonplekke gehad.*

Nou begin Farao in die duisternis onderhandel. Hy gee toe dat almal, vroue en kinders, kan gaan om vir die Here te gaan offer, maar dan moet hulle diere agterbly. Moses vee egter met 'n ferm hand die duisternis voor Farao se oë weg en stel onbevrees dat hulle goed ook aan die Here behoort. Daarom: *daar mag geen klou agterbly nie, want daarvan moet ons neem om die Here ons God te dien.*

Dit bring ook die finale breuk. Moses word weggejaag met die opmerking dat Farao hom nie weer wil sien nie. Moses aanvaar dit: *ek sal u aangesig nie weer sien nie.* Die finale slag kom.

Wat het ons wat ons nie van die Here ontvang het nie? Daarom behoort alles onverminderd aan Hom. Dikwels is ons geneig om eers onself met ons goed te dien en uit wat oor is bring ons 'n sogenaamde offer. Dit is in der waarheid 'n subskripsie om aan 'n vereniging te behoort en nie 'n dankoffer vir die diens van die Here nie. Die kerk van Christus is nie 'n vereniging waarby ons deur 'n lidmaatsfooi kan aansluit nie.

Beskou u u lidmaatskap as 'n dankbare voorreg en is u dankoffer ook daarvolgens?

Psalm 138: 1

PM Smith

14 Julie

God trek self deur Egipte

Eksodus 11

Die Here het aan Moses bekendgemaak dat Hy sy teënstanders in Egipte 'n genadeslag gaan toedien. God sal self met sy eie hand 'n saak van stapel stuur, omdat Hy daartoe in staat is, wat sal dien tot bevryding van sy mense, tot verlossing van die saad van die vrou. Van

die vervulling van hierdie Woord is God seker.

En die opmerklike is nou dat God se diensknegte terugtree terwyl die Here self toetree tot die stryd. Met sy hand bewerk God self die dood van eersgeborenes onder die Egiptenaars – van mens en dier.

Die voorafaankondiging deur Moses is nog 'n oproep tot bekering. Dan kom die krag van God se hand en die vreeslike ingrypende daad vind plaas. Met hierdie daad word diep ingegryp in die lewe van die hele Egipte. 'n Gebeurtenis wat elke mens tot nadenke en swye bring. Die vraag kan ontstaan waarom God hulle kinders so straf, terwyl hulle vaders eintlik skuldig is aan die verharding voor God. Calvyn sê egter tot ons gerusstelling: *Dit is sonde voor God, wie se onbegryplike wysheid alle menslike verstand te bowe gaan, om Hom voor te skryf watter maat Hy in sy oordele moet gebruik.*

Dit het God behaag om hierdie pad te loop met Farao, om roubedryf sonder selfbeheersing onder hulle te veroorsaak. Hierdie spanning en paniek bring Farao by die instemming om God se volk te laat trek. En nieteenstande sy valsheid van beloftes het hierdie volk getrek.

Met 'n lang geduld het God Farao verdra en die geleentheid gegun tot inkeer. Maar op sy tyd het Hy sy volk laat trek. Op sy tyd is uit hierdie volk die Christus gebore. So het op God se tyd die mensdom gekom by die enigste moontlikheid om uit die sonde en dood uit te trek in die geloof, die lewe en land van Belofte tegemoet.

Gesang 94: 1-4

HN Botha

15 Julie

Pasga - Paasfees

Eksodus 12: 1-42

Die naam van hierdie fees, in die oorspronklike betekenis, beteken om *lam te wees* of soos 'n *lamme te hink*.

In die nag van die dood van die eersgeborenes moes Israel bloed aan hulle deurposte stryk.

Wanneer die doodsengel verby beweeg, bekyk hy elke deurpos, ver-toef as 't ware 'n oomblik, en as hy sien die bevel van die Here is gehoorsaam, dan gaan hy weer verder. Hierdie stap en kyk is soos 'n lamme wat hinkende stap, so 'n hinkende verbygaan by die gehoorsames wat dan gespaar bly. Vandaar dan die betekenis van 'n *sparende verbygaan* soos Eksodus 12: 13 dit stel: *As Ek die bloed sien, sal Ek by julle verbygaan.* Hierdie woord vir verbygaan is juis van die stam waarvan *Pasga* is.

Die Pasga is 'n gedenkdag, 'n fees ter eer van die Here, 'n fees van die sparende verbygaan.

Op grond van die bloed van Jesus Christus, wat juis op die Pasga gestort is, is daar 'n sparende verbygaan, 'n verlossing van die Here vir diegene wat in Jesus Christus is. Hierdie verlossing moet vir ons

'n gedenkdag, 'n gedurige vreugde wees tot eer van die Here wat die nuwe Israel op Golgota uit die slawehuis van die sonde gelei het en so ons lewens gespaar het.

Gesang 325: 1, 2

JPB Blignaut

16 Julie

**God se fees slegs
vir gelowiges**

Eksodus 12: 43-51

Uit hierdie gedeelte is dit duidelik dat een wat nie deel het aan die kinders van God nie, ook nie deel het aan die heerlijkheid van God nie. Wanneer daarom tot eer van die Here 'n fees gevier word, kan hulle wat deur ongeloof nie die Here die verheerliking gee wat Hom toekom nie, aan die fees van verheerliking ook nie deel hê nie.

Daar moet eers 'n aanvaarding wees, 'n erkenning wie die God van verlossing, van die sparende redding is, 'n vertroue in Hom as die Almagtige Beskikker. 'n Lewe in die verbond is nodig. Daarom word, wat Israel al van die agste dag af besit, vereis, naamlik die besnydenis vir deelname aan die Pasga.

Hierdie deur om tot God te kom, is egter nie vir uitlanders, vreemdelinge, ongelowiges gesluit nie. Dit is nie uitgesluit dat die ongelowige sy redding in God kan soek nie. Dit bly altyd 'n ope deur en 'n uitnodiging – maar allereers moet daar besef word dat die eer van die Here eerste is. Dit gaan nie net om die fees nie, maar om die fees tot eer van die Here.

Daarom, as 'n *vreemdeling tot eer van die Here pasga wil vier*, dan kan hy nie net sommer deel hê nie, maar moet eers kind van die verbond word, hy en diegene saam met hom, almal wat manlik is, *en dan mag hy naderkom om dit te vier, en hy sal soos 'n kind van die land wees*.

Gesang 332

JPB Blignaut

17 Julie

Bewys dankbaarheid

Eksodus 13: 1-22

In die lig van vers 4 het hierdie openbaring heelwaarskynlik tot Moses gekom toe die uittoeg aan die gang was, moontlik by Sukkot. (Vergelyk 12: 37.)

Die woordjie *heilig* beteken hier om van die wêreld afgesonder te wees tot die diens van God.

Die eersgeborenes moes geheilig word omdat hulle lewens, afgesien van die hele volk wat verlos is, in besonder aan die Here behoort het. So is dit omdat met die uittoeg, tydens die laaste plaag, al die eersgeborenes van Israel gespaar is teenoor dié van die Egiptenare wat gesterf het.

Deur al die eersgeborenes aan die Here te wy, toon Israel nie alleen erkentlikheid aan God nie, maar toon en gee hulle ook dankbaarheid dat hulle eersgeborenes gespaar gebly het, en dat die volk van die juk van Egipte verlos is.

Van al die diere is die manlike (vers 12) eersgeborenes dan aan die Here geoffer. 'n Onrein huisdier is losgekoop (Eks 13: 1; Num 18: 15; Lev 27: 27.)

Onder die mense het egter die Leviëte later die besondere diens van die eersgeborenes oorgeneem (Num 13: 11, 13) en kon die res van die volk hulle eersgeborenes loskoop.

Soos die viering van die Pasga die herinnering in die geheel lewendig gehou het, so het die heiliging van die eersgeborenes elke keer weer elke huis daaraan herinner. Die gebeure moes dan ook aan die kinders vertel en verduidelik word dat hulle dankbaarheid kon bewys. Ook in die land waarheen die Here hulle lei om in besit te neem, moet die besef daar wees dat die volk, land en vee aan die Here behoort. Uit dankbaarheid en erkentlikheid moet die eersgeborenes dan aan die Here gewy word.

, Gesang 190: 1, 5

JPB Blignaut

18 Julie

Wees nie bevrees nie

Eksodus 14: 1-31

Vrees is gewoonlik die saak wat die mens die maklikste op sy knieë dwing en na hulp laat roep. Baie dikwels is hierdie hulpgeroep dan ook nie uit geloof nie, maar bly dit uit vrees. Vrees dwing 'n mens ook baie maklik tot pessimisme en dan sien die mens net die donker in sy lewe raak – selfs vorige reddende daade verdwyn voor die geestesoog.

So vergeet Israel, as die Egiptenare weer aankom, die *sparende verbygaan* van die Here by die eersgeborenes van Israel. So vergeet Israel die wonderbare verlossing uit die hand van die Egiptenaars en dink hulle terug aan die droefheid voor die verlossing. Ja so droef het dit met hulle gegaan dat daar glad geen grafte meer was nie en daarom sou Moses hulle dan woestyn toe gelei het om daar begrawe te word.

Maar Moses herinner hulle aan die *sterke hand* wat hulle uit Egipte uitgelei het en sê aan die volk: *Wees nie bevrees nie, staan vas en aanskou die verlossing van die Here wat hy vandag vir julle sal bewerk...*

Hierdie woorde van Moses spreek deur die eeue, ook vandag tot u en u huis, in die vreesaanjaende wêreld van vandag: *Wees nie bevrees nie, staan vas en aanskou die verlossing van die Here...* en u sal sy wonderbare krag ondervind. Ook het Israel die magtige daad gesien wat die Here aan die Egiptenaars verrig het. Toe het die volk die Here gevrees en geglo in die Here en aan Moses sy kneg.

Gesang 200: 1-3

JPB Blignaut

19 Julie

Loof die Here

Eksodus 15: 1-21

- Hy regeer

Hierdie oorwinningslied van die Israeliete val in twee dele uiteen: Vanaf vers 2-12 sing hulle met 'n dankbare terugkyk op die wonderdade van God en prys hulle sy krag en grootheid.

Vanaf vers 13-18 spreek die lied profeties oor die toekoms, sodat daaruit blyk dat Israel op daardie oomblik vertroue gehad het in die sterke hand van die Here vir die toekoms.

God het Israel op die weg gebring en tot op die bestemde tyd dat Hy 'n einde daaraan sal maak, sal Hy hulle lei. Die wyse waarop God nou alreeds op hierdie weg opgetree het, is genoegsaam dat slegs die berig daarvan die vyand wat nog voorlê neer sal slaan. So sing Israel. Ook is die beskerming wat God alreeds aan Israel gegee het baie en behoort dit hulle vertroue so te sterk dat hulle die Here sal bly loof tot in die beloofde land Kanaän.

So moet 'n mens jou lewe beskou. Jy moet al die swaarkry van die verlede sien en daarby sien hoe die Here jou uit die swaarkry verlos het en dan weet dat hy dit ook in die toekoms sal doen as die Ewige wat vir ewig en altyd beskik.

Dit was Israel se troos; dit moet ons troos wees dat: *Die Here sal regeer vir ewig en altyd.*

Psalm 105: 1, 3, 5

JPB Blignaut

20 Julie

**Die getroue
ontvang seën**

Eksodus 15: 22-27

Maar wil jy weet, o nietige mens, dat die geloof sonder die werke dood is (Jak 2: 20)?

Dit is asof hierdie woorde van Jakobus telkens aan Israel op hulle weg uit Egipte na Kanaän gestel moes gewees het. Want die woord *murmureer* kan selfs tot vandag toe as 'n sinoniem vir Israel gebruik word.

So pas het Israel 'n loflied gesing, die Here geloof oor die sterkte van sy hand wat hulle so telkens verlos het. So pas het hulle in dieselfde lied vertroue in die leiding van die Here uitgespreek op die pad vorentoe en die lied het seker nog in die ore van die volk geklink toe hulle by Mara kom.

In plaas van te vertrou, kla en murmureer hulle. Die Here openbaar egter weer sy krag en maak die water soet. Die Here het hulle belydenis van lof met die mond beproef en hulle was swak, maar die Here help hulle en wys hulle daarop dat die vertroue dae moet word, dan sal hulle beskerm word en seën wegdra:

Vers 26: *As jy getrou na die stem van die Here jou God luister en*

doen wat reg is in sy oë, en luister na sy gebooe en al sy insettinge hou, dan sal Ek geeneen van die siektes op jou lê wat ek op Egipteland gelê het nie; want Ek is die Here wat jou gesond maak.

Dit spreek ook tot ons van vandag om nie net maar te murmureer nie, maar te vertrou en uit die geloof te lewe.

Psalm 89: 1, 6

JPB Blignaut

21 Julie

Gee daaglikse brood

Eksodus 16: 1-36

Gee ons vandag ons daaglikse brood. As hierdie bede met die opregtheid van Agur (Spreek 30: 8) *Gee my nie armoede of rykdom nie, laat my geniet die brood wat vir my bestem is die wêreld maar sou oorheers, dan sou die wêreld iets van die genade verstaan en waardeer het. Dan sou die wêreld 'n beter plek gewees het, want die gierigheid verdring die liefde en uit dit wat die wêreld dan as liefde ken, erkenning en dankbewys aan God.*

So het Moses ook oor die laasgenoemde dinge in Israel kwaad geword. God gee aan hulle brood waarvoor hulle nie gewerk het nie, wat hulle nie verstaan het nie – Hy versorg hulle van dag tot dag met genade-brood wat 'n bewys van God se voorsienigheid is. Daar kom egter 'n reël by wat bestem is om aan Israel gehoorsaamheid en vertroue te leer (sien vers 4), vertroue dat die Here ook vir die dag van môre sal sorg. Maar party het hulle self te kort gedoen by die etery, want (2 Kor 8: 15): *Hy wat baie gehad het, het nie te veel gehad nie; en hy wat weinig gehad het, het nie te min gehad nie* en tog het sommige nog van die kos oor laat bly vir die volgende dag; *toe kom daar wurms in en dit bederwe.*

So is vroeg in die geskiedenis van Israel en aan ons geleer om God gehoorsaam te wees. Israel het die gehoorsaamheidstoets gefaal en die gawe (die manna) word bederf. Om egter na Israel vinger te wys is maklik, maar om die vinger om te draai en te kyk of ons nie ook soortgelyk handel, selfs met die rusdag, blyk 'n skaars geleentheid te wees. Die wete moet ons bybly dat ook ons daaglikse brood van God kom en dat ons uit dankbaarheid ook gehoorsaamheid (met die oog op nog ander en groter seëninge) aan God verskuldig is. Gehoorsaamheid is immers beter as *offerande*.

Psalm 107: 1, 3, 10

JPB Blignaut

22 Julie

Genade op die pad

Eksodus 17

God lei sy volk na die land van belofte. Tog gaan die pad deur die dorre woestyn, deur gevare van vyandigheid, honger en dors, deur die ondeurganklike Skelfsee, verby die bitter water van Mara. Hierdie ontberings laat dikwels die volk vergeet van God se belofte wat voor-

lê en hulle verlang terug na die slawehuis in plaas van voort te trek onder God se hand.

Wat is die bedoeling van die ontberings op die pad na die Belofte? God wil dat die volk sal leer om te leef, afhanklik van niks anders as van Hom nie, om te leef uit sy Hand. Dit is genade, om alles onverdiend te ontvang.

As 'n mens slegs op jou eie stryd in die ontberings let, dan vra jy dikwels in ongeloof: Is die Here in ons midde of nie?

Maar as 'n mens gelowig sy genade aanneem, dan merk jy dat die Skelfsee wat jy op jou eie nie kon deurtrek nie, nou 'n droë pad word; dat uit die harde rots waar jy versmag van dors, nou water vloei; dat bitter water soet word, uit die skynbare niet God se hand vleis en brood gee, oor Amalek die oorwinning.

Dan juig 'n begenadigde op die pad.

Die Here is my banier (Eks 17: 15).

Psalm 42: 1, 6

FH van der Merwe

23 Julie

Kerkregering

Eksodus 18

Oor sy volk wat op pad is, regeer God self. Hy maak Hom merkbaar ook deur middels soos die wolkkolom en vuurkolom bo die tabernakel.

Tog weet God dat die mens, selfs ten spyte van die tekens van sy teenwoordigheid, nog so verhard van hart kan wees dat daar gedurig teen onordelikheid gewaak moet word.

Daarom roep hy mense om sy volk te regeer. So word Moses geroep. Maar omdat die werk vir hom alleen te veel is, word ook ander betroubare manne wat onregverdige wins haat, gekies om in die regering te help.

So is dit dus van oudsher.

Ook in die kerkregering van vandag het God betroubare mense nodig om in die kerkregering te dien en goed toesig te hou oor die gemeente. Tog is daar ook in die tyd van Moses onderskei tussen hulle wat gearbei het in die Woord en die leer en die ander wat oor die volk opsig gehou het en regeer het. Laasgenoemde was toe al vir die wat die Evangelie preek (Moses) tot hulp en bystand. So lees ons: *Wat jou betref, wees jy die verteenwoordiger van die volk by God en bring jy die sake voor God en onderrig hulle in die insettinge en die wette en maak hulle die weg bekend waarop hulle moet gaan en die werk wat julle moet doen. Maar kies jy uit die volk betroubare manne ... en laat hulle gedurig oor die volk regspraak uitoefen.*

Sou dit nie met die kerk van ons dag baie beter daaraan toe gewees het nie as ons die ouderlinge wat daaroor gestel is, beskou het as die wat oor die gemeente gestel is om goed toesig te hou en ons hulle vir

die amp waardig sou ag? God het hulle daarvoor waardig geag deur hulle deur die gemeente te laat roep tot hierdie diens. Hoeveel beter kon die predikante dan nie die gemeente versorg het deur die Evangelie reg te verkondig nie. Dat daar genoegsame tyd sou wees vir die voorbereiding. Hoe dikwels eis ons met allerlei sake die tyd op, nie van die predikante nie, maar van die Evangelie, met die gevolg dat die gemeente gebrek ly. Dan beroep ons ons op demokratiese regte in plaas van ons te stel onder die Christokrasie. Dan word ons regeer deur 'n mensewoord in die plek van die Woord en Gees van Christus.

Gesang 335: 1, 2

FH van der Merwe

24 Julie

Heilig

Eksodus 19

In Eksodus 19 lees ons van die heiligheid van God. Heilig wil sê: dit wat afgemerkt is, eenkant gesit is, onttrek is aan die gewone gebruik.

Die begrip *heilig* is egter ook by al die heidense godsdienste 'n belangrike element.

Die verskil is egter dat by die heidene heiligheid 'n bonatuurlike mag is, onttrek aan die gewone lewe, onpersoonlik en verbind met net sekere voorwerpe. Om 'n mens daarteen te verdedig, of daarvan gebruik te maak vir jou eie doel of om dit te vermy, vereis die gebruik van spesifieke metodes wat presies uitgevoer moet word.

Daarteenoor is die God van die Bybel self die Heilige. Dit is nie 'n natuurkrag nie. Dit is die persoon van God self wat heilig is. Hierin is Hy die een in Wie se teenwoordigheid 'n mens jou nie kan indring nie. Hy besit 'n ondeurdringbare majesteit.

Hierdie heiligheid van God kan 'n mens dus nie gebruik nie óf ontwyk nie óf jou teen verdedig nie, selfs nie met die stipste onderhouding van godsdienstige gebruike nie. Die ark as teken van God se teenwoordigheid word geplaas in die tent van samekoms waar die volk nie kan kom nie en later in die tempel agter die voorhangsel. So ook by Sinai vorm God se heiligheid, of liewer die volk se onheiligheid, 'n skeiding tussen God en die volk wat nie deurdring kan word nie, ook nie met offers nie. Daarom dat as Jesus Christus sy geseënde liggaam aan die kruis laat spyker, om die skuldbrief van ons sondes daaraan vas te nael, dan neem Hy ons God-verlatenheid, dit wil sê ons onheiligheid, op Hom; sodanig dat Hy moet uitroep; My God, My God waarom het u my verlaat? Dan breek Hy deur en gee Hy ons toegang. Dan skeur die voorhangsel. Dan word ons tot God geneem en nooit deur Hom verlaat nie.

Dan heilig Hy ons ook, dit wil sê sonder ons af vir sy diens, merk ons as sy eiendom, sit ons eenkant as sy uitverkorenes in Jesus Christus.

Gesang 332

FH van der Merwe

Die Wet van die tien gebooe begin nie met die eerste gebod nie.

Die Wet begin nie met: *Jy mag nie*. Die Wet begin met die versekering van God: *Ek is die Here jou God wat jou uit Egipteland uit die slawehuis uitgelei het*. Die Wet begin dus met die Goeie Tyding, met die berig dat God sy volk gered het. Op grond van die feit dat God hierdie God is, wat dit gedoen het, op grond van die verkondiging, die Evangelie van redding uit die slawekamp, stel God sy wet. Elkeen van die tien gebooe staan in die teken van die opskrif bokant die Wet, kan sonder die opskrif nie verstaan word nie. Die gebooe is nie bevele van 'n offisier wat gehoorsaam moet word omdat die dissipline dit eis, ook al word die sin van die bevel nie verstaan nie. Nee, juis omdat die Heilige God ons van die onheilige slawehuis verlos het, kan ons lewe geheilig staan in sy diens; wil ons, op grond van die Evangelie, graag deur ons lewe bewys dat ons met ons Redder ten nouste verbonde is en aan Hom wil behoort. Ons gehoorsaamheid aan die gebooe van God is die vreugdevolle erkenning dat ons deur ons Gebieder gered is. So gee die Wet vorm aan ons lewe as die lewe wat deur God gered is. So hoort Wet en Evangelie bymekaar.

Psalm 40: 4

FH van der Merwe

26 Julie

Oog vir oog

Eksodus 21 en Matteus 5: 17

In Eksodus 21 en volgende hoofstukke staan die Mosaïse Strafwet. Aan die owerheid word die reg en plig tot vergelding opgedra. Vir die individuele Israeliet geld die reël: *Jy mag nie wraakgierig of haatdraend teen die kinders van jou volk wees nie, maar jy moet jou naaste liefhê soos jouself*. Ek is die Here. Die Fariseërs het egter hierdie owerheidsreg 'n reël vir die enkeling se lewe gemaak. So kom die gebod van die liefde nie tot vervulling nie deurdat hulle die Wet verdraai het. Jesus laat die Wet nie verval nie, maar herstel dit. Hy sê dat jy die bose nie moet weerstaan nie, met ander woorde nie jou eie reg moet soek in vergeldingsmaatreëls nie. Doen liever aan jou naaste soos jy wil hê dat hy aan jou sal doen. Dit is die omgekeerde van vergelding. Dit is die reël vir die verhouding in die gemeente. In die gemeente kan ons nie staan op ons reg nie. Want ons het geen eie reg nie. Ons leef in die gemeente as onverdienstelike diensknegte. Ons reg bestaan in die geregtigheid van Jesus Christus wat ons onreg op Hom geneem het en vir ons. Dit verkry ons nie deur op ons reg te staan nie, maar deur die geloof. Dan, al verneder die wêreld ons ook met 'n klap in die gesig, dan draai ons die ander wang en voel nogtans nie ontbloot van alle regte of weerloos nie, maar juis bekleed met

die geregtigheid en heiligheid van Christus, wat God ons ten spyte van ons gedane kwaad uit louter genade skenk.
(HK Sond 23).

Gesang 186: 2, 3

FH van der Merwe

27 Julie

***Die eerste en die
groot gebod***

**Eksodus 22 en
Matteus 18: 23-35**

Die Wet is verdeel in twee tafels. God verdeel die Wet so (Eks 34: 1). Die hoofsaak van die eerste tafel sê: Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele siel en met jou hele verstand en met alle kragte; dit is die eerste en die groot gebod. Daar is dus onderskeid tussen die eerste en tweede tafel, nie net wat betref hul vorm nie, maar ook wat die volgorde van die inhoud betref.

Vooraan gaan die liefde tot God en dit vorm die grond en moontlikheid van liefde tot ons naaste. Naastediens sonder geloof in God is dooie heidendom. Dan is dit maar net 'n vorm van selfverheerliking. Dan wil 'n mens toon hoe goed jy vir ander is. Matteus 18: 23-35 verduidelik aan ons dat dit wat ons aan ons naaste doen, vanselfsprekend behoort voort te vloei uit wat God aan ons gedoen het. Voor ons ons hand uitsteek om goed of kwaad te doen, dan moet ons eers hoor, *Ek is die Here jou God wat jou uit Egipteland uit die Slawehuis uitgelei het.*

Gesang 241

FH van der Merwe

28 Julie

***Die beste van die
eersteling***

Eksodus 23: 10-19

Vir Israel was dit 'n blye dag: die dag van die uittog uit Egipte, die dag waarop die eersgeborenes van die Egiptiese volk gesterf het.

Ter herinnering aan hierdie verlossingsdag moes hulle een maal per jaar die fees van die eersteling vier. Hierin het hulle hulle dankbaarheid aan God betoon vir die dag van verlossing uit Egipte. Hierdie fees het daarin bestaan dat die beste van die eersteling van die oes jaarliks aan God geoffer is: die eerste lammertjies wat gebore is, die eerste sakke graan wat geoes is.

Hierdeur het hulle aan God bely dat alles aan God behoort, dat alles waarvan die mens lewe van God kom en aan Hom behoort, net soos ons aan Hom behoort. Eers moes dus die eersteling van die oes aan God geoffer word voordat die res gebruik kon word. Maar nooit is 'n mens aan God geoffer nie – tot Jesus Christus die eerste een geword het wat geoffer is. Soos die offerandes geoffer is om versoening tussen God en die sondige mense te bewerk, so is die enigste mense-

offer geoffer om vir ewig versoening tussen God en die mens te bewerkstellig.

En van hulle wat gesterf het, was Jesus Christus die eerste wat uit die dood opgestaan het met 'n verheerlikte liggaam: Hy het die eerste-ling geword wat opgestaan het; die beste eersteling, want deurdat Hy opgestaan het, kan ons wat glo in Hom, ook uitsien na so 'n opstanding, omdat Hy daardeur die mag van die dood vir ewig oorwin het.

Gesang 309: 1, 2, 3

AJ Willemse

29 Julie

***Die plek wat Ek
gereed gemaak het***

Eksodus 23: 20-25

Die belofte wat God lank gelede aan die aartsvaders van Israel, Abraham, Isak en Jakob, gemaak het, was dat God aan hulle die land Kanaän as erfdeel sou gee. Om daardie belofte na te kom, het God die nageslag van hierdie aartsvaders uit die slawehuis van Egipte gelei om hulle in hierdie geloofde land in te bring. Nou bevind die volk Israel hulle op pad na die beloofde land. Hier in die woestyn waarsku God hulle om nooit van Hom af te dwaal nie, want dan sal Hy hulle ook nie in ag neem en hulle bystaan wanneer hulle in stryd is met die volke van Kanaän nie. In hierdie land aanbid die verskillende volke verskillende afgode en dis teen hierdie afgode en die volke se bese te werke wat God hulle waarsku. God verwag dat hulle dankbaarheid sal betoon aan die God wat hulle uit Egipteland uitgelei en verlos het en Hom daarom gehoorsaam sal wees.

Toe God hierdie belofte van die beloofde land gemaak het, het Hy behalwe die aardse Kanaän ook nog 'n ander Kanaän belowe. Soos God 'n engel voor hulle uit gestuur het om hulle te lei teen die inwonende volke van Kanaän, so het Hy ook 'n *Engel* na die verlore wêreld gestuur om ons te verlos van die vyand wat ons wil vernietig, naamlik die sonde. Want deur die sonde kon ons nie die ewige land bereik nie. Daarom het ons die hand van Jesus Christus, ja die lewe van Jesus Christus, nodig gehad om ons te bring in die plek wat God gereed gemaak het – die ewige lewe.

Gesang 174: 1, 2

AJ Willemse

30 Julie

Antwoord op die woord

**Eksodus 24: 1-8
en HK Sondag 32**

Toe Moses al die verordeninge en wette vir die kinders van Israel van God ontvang het, het Moses daarmee na die volk gegaan. Hy het gekom met die woord van die Here, die Wet van die Here, die Goeie Tyding van God se besig wees met sy volk, van sy verlossende daad.

Toe antwoord die hele volk met een stem en sê: Al die woorde wat die Here gespreek het, sal ons doen. Die Woord van die Here laat die volk nooit daadloos agter nie. Die Woord vra 'n antwoord. Ook swye en stilsit is 'n antwoord, 'n negatiewe antwoord. In Handeling 2 lees ons van die uitstorting van die Heilige Gees. En dadelik daarna werk die Heilige Gees deurdat Petrus en die elf met hom begin om vanuit die Profete die vervulling van die Evangelie in Jesus Christus uit te lê aan die wat daar bymekaar was.

Die wat die gepredikte woord gehoor het, het gevra: Wat moet ons doen broeders? Hulle wou antwoord. Hoe? Dan antwoord Petrus: *Bekeer julle*. Antwoord met julle lewe wat God toegekeer is. Daarom, al is dit so dat ons sonder enige verdienste van ons kant, alleen uit genade, deur Christus uit ons ellende verlos is, moet ons nog goeie werke doen sodat ons met ons hele lewe aan God dankbaarheid vir sy weldade sal bewys.

Gesang 312: 1, 2 ,3

FH van der Merwe

31 Julie

***Die besondere van God
se teenwoordigheid***

Eksodus 26: 1-14

In ons gelese gedeelte word daar op 'n besondere en duidelike wyse voorskrif aan Moses gegee hoe die tabernakel daar moet uitsien. Daar moet op noukeurige wyse uitvoering gegee word aan die beskrywing waarvolgens die tabernakel gemaak moet word. Want hierdie tabernakel is nie maar net uitdrukking van wat die mens, die volk van Israel, dink en glo nie. Hierdie tabernakel gee uitdrukking aan die besondere manier waarop God sy teenwoordigheid in hulle midde wil laat geld. Hy is die lewende God. Die God van Abraham, van Isak en Jakob. Die God wat hulle uitverkies het om sy eiedom te wees as 'n getuie voor die nasies. Hulle God wat met hulle is, elke dag van hulle lewe, waar ook al in die wêreld. In die woestyn. In die wildernis. Op pad na die beloofde land. In teëspoed en in voorspoed. Altyd met hulle en by hulle. Maar nooit hulle besit of hulle eiendom nie. Hulle God, met dié duidelike verstandhouding: omdat Hy hulle syne gemaak het.

En daarom die besondere opdrag. *En die tabernakel moet jy van tien tentdoeke maak, van fyn dubbeldraad linne en pers en purperrooi en bloedrooi stowwe, met gerubs; as kunstige werk moet jy dit maak.*

Die ware godsdiens, dit wil sê die dankdiens tot God, gaan nooit uit op grond van wat ons kan bied om God te beïndruk nie. Inteendeel, wat vir ons indrukwekkend lyk, is vir God nooit belangrik nie. Daarom bou Israel nie 'n tabernakel met die oog daarop om God se guns te wen nie. Hulle bou dit om uitdrukking te gee aan die besonderheid van God en die wyse waarop Hy in hulle midde woon.

Ja, die beste vir Hom wat hulle as sy eiendom uitverkies het, is inderdaad nie genoegsaam en kan dit ook nooit wees nie. Maar dit is al wat hulle het. En dit word deur God genoegsaam gemaak deurdat hierdie tabernakel met die regte gesindheid gemaak word, dit wil sê omdat die diens aan God met die regte gesindheid verrig word.

Gesang 311: 1, 2, 3

CJA Simpson

1 Augustus Die teken van sy dag Eksodus 31: 12-18

Menslik gesproke sal dit niks baat as God in sy goedheid mense toerus vir sy diens én 'n ruimte as plek vir sy diens afsonder, indien daar geen tyd vir sy diens is nie. In sy wysheid het Hy geweet dat ons maar altyd geneig is om ons lewenstyd as ons eie te beskou, en daarom sonder Hy self één dag per week af as **sy** dag, as **sy** tyd waarin ons Hom moet dien. Van hierdie dag en tyd sê Hy dat dit *aan die Here gewy is* (Eks 31: 15); dit beteken dat hierdie dag en tyd aan Hom behoort en nie aan ons nie. Hierdie *dag van die Here* (Op 1: 10), word hier in Eksodus 31 'n *teken tussen My en julle*, 'n ewige verbond genoem (vers 13, 16 en 17).

Van God se kant gesien, beteken hierdie teken en verbond dat dit elke week sal blyk dat Hy wat hemel en aarde geskape het Hom met sy volk verbind en elke week ingryp in die lewe van sy kinders om vir die wêreld te toon *dat Ek, die Here, julle vir My geheilig het* (vers 13). Van die kant van die gelowige gesien, is hierdie teken 'n herinnering daaraan dat Hy wat alles gemaak het en aan almal en alles hulle tyd uitdeel, eintlik reg het op al ons tyd en daarom kan eis dat ons 'n sekere deel van ons tyd aan sy diens moet wy. Tweedens was hierdie teken 'n teken wat op Christus heengewys het in die sin dat dit vir Israel duidelik gemaak het dat hulle nie leef uit dié werk wat hulle tot stand bring nie, maar uit dié werk wat God in hulle lewe doen. In Christus is hierdie teken dat ons alleen maar uit God se werk in ons lewe leef, vervul en met sy opstanding uit die dood beseël. Daarom vier ons dan ook op voetspoor van die eerste gemeente Jesus Christus se opstandingsdag as rusdag (Joh 20: 9 en 26; Hand 20: 7 en Op 1: 10), as *dag van die Here* tot sy diens en eer.

Gesang 313: 1, 2

BJ Engelbrecht

2 Augustus Die goue kalf Eksodus 32: 1-14

Die bedoeling van die maker van 'n afgodsbeeld is dat hy nie sy lewe wil stel in die hand van die soewereine Skepper van hemel en aarde wat alles gemaak het en alles in vryheid beheers nie, maar dat Hy God wil omvorm na die mens se beeld en gelykenis; sodoende wil hy

self oor God beskik en aan God voorsê wat God moet doen. Maar nou leer die Bybel dat die alleen-ware God Hom nie deur mense in 'n beeld laat vasvang nie en Hom nie laat voorsê nie. Die maker van 'n afgodsbeeld **dink** dat Hy die alleen-ware God in sy afgodsbeeld kan vasvang, maar in werklikheid verloor hy die alleen-ware God en het dan net 'n nuttelose, nietige **afgod** oor.

Só was dit ook met die maak van die goue kalf. Aäron sê dat *daar 'n fees van die Here* sal wees (Eks 32: 5); hulle bedoeling is dus nie om 'n ander god te maak nie, maar om die alleen-ware God wat hulle uit Egipteland uitgelei het, af te beeld, Hom in 'n beeld vas te vang en oor Hom te beskik soos hulle wil. Maar al wat hulle oorhou, is 'n afgodsbeeld (Eks 32: 8).

Wanneer die Heidelbergse Kategismus in Vrae en Antwoorde 96-98 oor hierdie saak praat, dan stel dit dat ons God *op geen ander manier mag vereer as wat Hy in sy Woord beveel het nie*. Ons *mag Hom op geen manier probeer afbeeld nie* en ons mag ook van geen skepsel 'n beeltenis maak of hê om dit te vereer óf om God daardeur te dien nie. Ons moet nie wyser as God wees nie, wat sy Christene nie deur stomme beelde nie, maar deur die lewende verkondiging van sy **Woord** wil laat onderrig. Ons moet dus die alleen-ware God dien, nie soos ons Hom eiewillig vir ons voorstel nie, maar soos Hy Hom telkens opnuut in sy Woord aan ons openbaar. Nie ons gedagtes en voorstellinge aangaande Hom nie, maar sy Woord moet altyd die rigsgaande van ons diens en denke oor Hom bly en word.

Gesang 306: 1, 2

BJ Engelbrecht

3 Augustus Die goeie en regte pad Eksodus 33: 12-23

In hierdie gedeelte waar God en Moses met mekaar oor die toekomstige pad van Israel praat, is daar drie punte wat dadelik opval: Die eerste is dat Moses aan die Here vra: *Maak my tog U weë bekend dat ek U kan ken; sodat ek genade in U oë kan vind*. Hiermee erken Moses dat hy uit homself nooit die regte pad kan ken nie; hy en ons almal kan alleen die regte weg ken as God dit in sy genade aan ons openbaar. Alleen wanneer ons God deur sy openbaring ken, dan kan ons onself ook reg ken, ook ons eie swakheid, blindheid en verdwaaldheid.

Tweedens sê Moses: *As U nie self meegaan nie, laat ons dan nie hervandaan optrek nie*. Daarmee bely Moses dat ons lewensreis sonder God as Reisgenoot sinneloos is. Sonder Hom is ons reisigers na nêrens: met God as Reisgenoot het ons reis 'n vaste rigting en eindpunt, naamlik die beloofde land van ons hemelse bestemming.

Derdens wil Moses God se heerlikheid van aangesig tot aangesig

sien, maar dit word hom nie toegelaat nie. Met die koms van Christus het dit egter anders geword. Johannes 1: 14 sê dat toe die Woord vlees geword het, het ons sy *heerlikheid aanskou*, 'n *heerlikheid soos van die Eniggeborene wat van die Vader kom, vol van genade en waarheid*. Moses vra dat die **Here** aan hom sy weë bekend sal maak. In Johannes 14: 6 sê Jesus: *Ek is die weg en die waarheid en die lewe; niemand kom na die Vader behalwe deur My nie*. Deur sy Gees is Hy die gelowige se permanente Begeleier op die lewenspad (Joh 14: 16) deur wie ons ons lewensreis na ons ewige bestemming en vaderhuis met vreugde kan aanpak en voleindig.

Psalm 25: 2, 6

BJ Engelbrecht

4 Augustus Grondslag en noodsaaklikheid van die erediens Eksodus 34: 1-11

U wat nou hierdie woorde lees, is as Hervormde huisgesin iewers in die republiek of daarbuite met 'n besondere handeling besig: Voordat u hierdie kort uitleg begin lees het, het u eers uit die Bybel gelees. As u hierdie stukkie klaar gelees het, sal u saam bid – miskien die Onse Vader, miskien 'n kort tafelgebed, miskien een van die gebede agter in die gesangboek, miskien u eie gebed. Daarna sal u miskien nog 'n psalm of gesang sing. Toe ons oumense hierdie selfde handeling verrig het, het hulle gesê hulle vat boeke. Vandag praat ons in die kerk daarvan as huisgodsdien. Hierdie handeling is 'n baie ou gebruik in die kerke van die Hervorming. Dis goed dat ons sal weet wat dit beteken as ons boekevat. Eerstens is dit belangrik om te weet dat ons hierdie handeling as deel van die groter gemeente van die Here verrig. Elke Christelike huisgesin is in werklikheid 'n klein huisgemeentetjie. Die vorm van ons huisgodsdien toon ook ooreenkoms met die handeling van die groter gemeente wanneer hy bymekaarkom. Die godsdiensoefening van die groot gemeente word erediens genoem. Volgende Sondag sal die gemeente weer in die erediens saamkom. Elke Sondag kom hy só bymekaar. Dis noodsaaklik vir die gemeente om gereeld só saam te kom. Die erediens is sy hartklop, sy asemhaling, sy lewe. Dis die hoogste, mooiste en noodsaaklikste uiting van die diens en eer wat 'n gelowige aan sy Heer kan en moet toebring. So moet ons ook die huisgodsdien verstaan. Dis die klein-erediens van die huisgemeente in die tyd tussen verlede Sondag en volgende Sondag.

Die erediens is gegrond in die genadeverbond van God. By Sinaï het God sy verbond met Israel opgerig. Hy het dit herbevestig na die tragiese verval tot afgodediens, toe hulle voor die goue kalf gekniel het. God bepaal self hoe sy verbondsvolk Hom moet dien. Moses moes die erediens van Israel inrig volgens die voorbeeld wat God hom op die

berg getoon het. Israel moes die bevel onderhou wat God aan Moses gegee het.

Psalm 100: 1-4

FJ van Zyl

5 Augustus

Die altaar

Eksodus 38: 1-9

Die offer was by verre die belangrikste godsdienstige handeling in die Israelitiese erediens, en daarom beklee die altaar dan ook 'n baie sentrale plek in die heiligdom waar die erediens plaasvind. Die offers van die Ou Testament was egter van verbygaande aard. Hulle betekenis was daarin geleë dat hulle heengewys het na die een offer op Golgota waar die Lam van God geslag is vir die sonde van die wêreld. Hier vind die ondeurgrondelike plaas: die priester word self die offerlam. Deur hierdie een, eenmalige offer van Christus, verdwyn al die ander offers, asook die priesters. Christus is ons enigste Hoëpriester. Daarom is daar in die Protestantse kerke ook geen plek meer vir 'n altaar, en vind daar geen offers plaas nie. In hierdie opsig is daar 'n grondige verskil tussen die Protestante en die Roomse kerke. In laasgenoemde kerk neem die altaar die sentrale plek in, en in die Roomse Nagmaal word die offer van Christus deur die priester herhaal, al is dit dan ook 'n bloedlose offer. Maar dis 'n dwaling en Calvyn het dit 'n vervloekte afgodery genoem. Christus is een keer, vir goed en vir almal geoffer: eenmalig en daarom beslissend, onherhaalbaar. Die Nagmaal wil nie iets anders sê as wat ons reeds in die prediking gehoor het nie, dit wil ook nie iets byvoeg by die evangelie van die kruis nie. In die Nagmaal verneem ons dieselfde verkondiging as in die prediking, dit word ons net op 'n ander manier verkondig as in die prediking. Die Nagmaal is nie 'n herhaling van die gebeurtenis op Golgota nie, maar 'n heenwysing en versekering dat wat op Golgota plaasgevind het, ook vir my wat eet en drink geld.

Van al die offers het daar nog net een oorgebly, die offer van dankbaarheid. Alles wat 'n gelowige doen, sy hele kerklike lewe, al sy doen en late, is alleen van betekenis as dit 'n uiting van dankbaarheid is. Die apostel vermaan dat ons ons liggame, dit wil sê ons konkrete lewe, tot 'n lewende, heilige en aan God welgevallige offer moet stel. Dit is die ware erediens, die erediens wat in ooreenstemming met die Woord is.

Gesang 336: 1, 2

FJ van Zyl

6 Augustus

Offerandes

Levitikus 1: 1-9

Nie net die Israelitiese godsdiens het offers geken nie; byna in alle godsdienste speel die offer 'n groot rol. Deur die offers kom gemeen-

skap tot stand. In Israel was daar 'n besondere verhouding tussen God en sy volk. God het 'n verbond met hulle gesluit. Hy het eerste tot hulle gespreek. Hy wou hê dat hulle op sy woord sou antwoord. Omdat God Hom aan sy volk openbaar het, het die offer vir Israel 'n ander betekenis gehad as vir die volke. Israel het nie aan 'n vergodelikte hemel, aarde, rivier of klip sy offerande gebring met die gedagte: Ek gee, sodat jy kan gee, sodat die hemel sy reën gee, en die water en die aarde sy vrugbaarheid nie. Nee, as die Israeliet geoffer het, het hy al tevore ontvang. God het eerste gegee, al lankal gegee. Die offer is net 'n deeltjie wat uit dankbaarheid teruggegee word, 'n erkenning dat alles van God af kom en aan Hom behoort.

Die brandoffer word verbrand, onttrek aan menslike gebruik, geheel aan God gewy en oorgegee. Priester of offeraar eet niks daarvan nie. Hier in die offerhandeling kon hulle God met hulle dank bereik, kon hulle gemeenskap met Hom hê, en bowe-al kon God hulle sondes versoen en vergewe. Ook in ons lewe as kerkklimate moet ons bly wees vir die voorreg om deur ons offergawe God met ons dank te bereik. Vergoed kan ons Hom vir sy weldade nooit. Ons kan alleen 'n deeltjie teruggee aan Hom wat sy Seun volkome vir ons geoffer het. Laat ons offergawe nie net geld wees nie, maar ons hele hart en siel en al ons kragte.

Psalm 116: 7, 9, 10

WC van Wyk

7 Augustus

Die brandoffer

Levitikus 1: 3-17

Hierdie brandoffer is in sy geheel aan die Here geoffer. Die priesters het nie daarvan enige deel gekry vir eie gebruik nie.

Hierdie offerande is gereeld by die tempel vir die hele volk geoffer en by besondere geleenthede ook vir enkele persone.

Brandoffers is by geleenthede van blydschap en vreugde geoffer, ook wel om versoening te verkry. Dit het uitdrukking gegee aan dankbaarheid wanneer daar sukses of oorwinning was na benoudheid. By geleenthede van worsteling onder sware stryd is dit in die gees van smeking om uitkoms en redding gebring.

In ons teksvers kom iets tot uitdrukking van die plaasvervangende plek wat hierdie offerande ingeneem het. Die offerande word so geïdentifiseer met die een in wie se plek dit aan die Here geoffer word.

In hierdie brandoffer is 'n skaduwee van Jesus Christus wat plaasvervangend vir ons gesterf het. **Hy het Homself geheel en al oorgegee aan God om ons uit al ons node te verlos.** Hy het Homself aan God geoffer, sodat ook deur sy offer ons blydschap volkome kan word.

Gesang 191: 1, 2, 6

AT Mc Donald

Hierdie offerdiens het nie heeltemal apart van die ander offerdiens-te gestaan nie. Dit het veral saam met die brandoffer plaasgevind. Die motief wat die sterkste na vore kom, is om daarmee 'n bepaalde daad of gebeurtenis in dankbare herinnering te hou. Dit is 'n gedenkoffer. Herinnering is nabetracting. Nabetracting dra in sig iets van afronding en volkomenheid. Hierin is iets van 'n eggo, 'n naklank – die **antwoord**.

Daar was vir die mense onder die Ou Testament baie om oor nabetracting te hou en as hulle in dankbare herinnering aan God die eer so toegebring het – dan is daar vir ons nog baie meer om oor nabetracting te hou.

In die Ou Testament lê die belofteryke van God se voorneme in baie fasette afgeteken. In Jesus Christus het dit volkomenheid bereik. God is Goed.

En waar ons herinnering nie die volkome antwoord kan bereik van volkome *weergawe* van onself nie – daar staan Hy ook in ons plek. Hy is ons volkome **antwoord** sodat ons daarom nie meer vir onself lewe nie, maar wel in Hom vir God.

Gesang 194: 2, 3, 5

AT Mc Donald

Hierdie offerdiens was basies dieselfde as die brandofferdiens, behalwe dat hier slegs die vet van die offerande aan die Here geoffer is, nie die vleis nie. Die vleis is geëet deur die mense wat vir hierdie geleentheid bymekaar gekom het. Hierdie offer het in Israel 'n belangrike plek gehad. Dit was die geleentheid waarheen vriende en familie uitgenooi was om te eet en te drink voor die aangesig van die Here. Hierdie offer val dus meer in die kategorie van 'n gemeenskapsmaal. Die deelnemers het dit in die bewussyn gedoen van die onsigbare teenwoordigheid van die Here en dat daar dus deur die maaltyd met Hom gemeenskap beoefen word.

Daar is egter vir ons wat onder die Nuwe Testament lewe net een bron van waaragtige vreugde en ewige dankbaarheid waardeur ons gemeenskap met mekaar het en waardeur ons werklik met God gemeenskap kan hê. Hierdie bron van ons vreugde en van ons verbondenheid is Jesus Christus wat Homself aan God geoffer het **en Hom ook vir ons** gegee het. Hy het gesê: My vlees is waarlik spys en my bloed is waarlik drank – wie My vlees eet en my bloed drink, bly in My en Ek in hom.

In die geloof staan ons deur die Nagmaal by daardie Offerande wat

eenmaal en algenoegsaam gebring is waar ons in die geloof van Hom eet en drink. Ons deelgenootskap aan Hom deur die geloof is die hoogtepunt van alle vreugde.

Wie sou Hom dan nie dank bewys; die God van saligheid nie prys...?

Psalm 68: 9

AT Mc Donald

10 Augustus

Die sondoffer

Levitikus 4: 1-35

Die sondofferdiens was seker die mees algemene offerdiens onder die Ou-Testamentiese bedeling. In die proses van samevloeiing van die verskillende offerdienste het hierdie element van sondoffer nie ontbreek nie.

Hierdie offerande het 'n klein bietjie verskil van die brandoffer in die sin dat daar van die bloed van hierdie offerande gesprinkel is by die voorhangsel en dat daarvan ook aan die horings van die altaar gesmeer is.

Hier word by die beskrywing van die handeling van hierdie offerdiens 'n baie duidelike motief aangedui. Dit is die offer wat gebring is om reiniging te verkry van sonde en wat ook by wydingsgeleenthede geoffer is.

Maar nou sê die skrywer van die Hebreërbrief vir ons:

So het die eerste verbond sowel verordeninge vir die erediens asook vir sy aardse heiligdom gehad. Maar dit was maar net 'n beeld met die oog op die Nuwe-Testamentiese tyd. Hy sê: *Maar Christus, wat opgetree het as Hoëpriester van die toekomstige weldade, het deur die groter en volmaakter tabernakel wat nie met hande gemaak is nie, dit wil sê, wat nie aan hierdie skepping behoort nie, ook nie met die bloed van bokke en kalwers nie, maar met sy eie bloed, eenmaal ingegaan in die heiligdom en 'n ewige verlossing teweeggebring.*

As die bloed van hulle bokke – wat die verontreinigdes besprinkel, heilig maak tot reiniging van die vlees, **hoeveel te meer sal die bloed van Jesus Christus**, wat Homself deur die ewige Gees aan God sonder smet geoffer het, **julle gewete reinig van dooie werke om die lewende God te dien?**

Gesang 130: 1, 4

AT Mc Donald

11 Augustus

Waarom die klem op die bepalinge?

Levitikus 5: 1-13

Die bedoeling van hierdie voorskrifte by die offerdienste was om die seremoniële tradisie te bewaar. Die gevaar was reeds groot dat die handeling by en begrip van die verskillende offerdienste deurmekaar kon vloei. Daarom het die skrywer hier so duidelik klem gelê op die korrekte en ordelike handeling by die verskillende offerdienste.

Die offerdienste was niks anders as die materiële gestalte van 'n inwendige saak nie. Hierdeur is uitdrukking gegee aan Israel se geloof in en afhanklikheid van God.

Die offerdienste was die momente in die lewe van die volk waarin die omgang en gemeenskap met God belewe en behou is.

In die offerdiens kon die gemeenskap met God in materiële sin gestalte kry – in die offerdiens het hulle hul dankbaarheid uitgesprei en daarin is ook hulle sondevergnis belewe.

En tog, hoe onpeilbaar diep die betekenis van die offerdienste ookal kon gaan vir die een wat geoffer het, tog kom ons hier nog iets agter van 'n beperking, van 'n begrensing.

Maar van die oorkant van hierdie grens praat die Nuwe-Testamentiese offer. Ons kom daarvan hier in die Ou Testament iets agter. Dit wat God werk deur die offer, is hier swygend onderliggend. In die swye hier lê die **wag** opgesluit van die volkomene wat eers in Jesus Christus gesê sou word.

Gesang 3: 1, 3

AT Mc Donald

12 Augustus

Die skuldoffer

Levitikus 5: 14-19

Die motief vir hierdie offerande is nie duidelik te onderskei van die sondoffer nie. Hierin kom egter 'n element voor wat uiters verrassend is. Daar word gehandel asof iemand materieel benadeel is. Die party wat die skade aangerig het, is nou in die skuld en moet derhalwe boete betaal om die skade te herstel.

Die Bybel sien ontrouheid en die oortreding van die gebod van God hier as *in die skuld kom* by die Here. Hier is 'n bepaalde voorskrif om deur 'n offerande hierdie boete en skuld te betaal.

Die Nuwe Testament ken hierdie offerande ook, maar in 'n heeltemal ander sin en wel soos die apostel Petrus daaroor geskrywe het: *omdat julle weet dat julle nie deur verganklike dinge, silwer of goud, losgekoop is uit julle ydele lewenswandel nie ... maar deur die kosbare bloed van Christus, soos van 'n lam sonder gebrek en vlekkeloos.*

Daarom ken die Nuwe-Testamentiese mens nie die begrip *vergoed vir wat verbrou* is nie, maar net dankbaarheid, en die lus om te doen wat God behaag, omdat die skuldoffer vir ons volmaak en volledig gebring is aan die kruis van Golgota.

Gesang 4: 1, 2

AT Mc Donald

13 Augustus

Die Here is 'n verterende vuur

Levitikus 10: 1-7

In ons verhouding met ons medemens is daar min dinge wat so hin-

derlik en stremmend is as eiewilligheid en hardkoppigheid. Hoeveel te meer moet dit nie van God geduld verg as sy skepsel eiewillig en aan sy bevele ongehoorsaam is nie? Iets waar 'n mens nie altyd só oor dink nie, is dat God groot eise stel aan dié wat die naaste aan Hom staan. Wie veel ontvang het, moet oor veel verantwoording doen. Wie besluit om met God te wandel, wandel op die bergtoppe en asem die lug van God se vryheid in, maar hy wandel terselfdertyd op 'n afgrond.

Nadab en Abihu, die seuns van Aäron, het nie vuur van die brand-offeraltaar volgens voorskrif geneem nie. God het juis die voorskrifte gegee omdat Hy gedien wil word soos Hy gedien wil word. God word alleen geëer as dit op die wyse geskied waarop Hy geëer wil word. Aan eiewillige diens het Hy geen welgevalle nie. En: wie die naaste aan God staan, sal die sterkste sy heerlikheid ervaar. Hoe nader aan God, hoe heerliker en gevaarliker. Niemand het ons so na aan God gebring as Jesus Christus nie. In Hom het die koninkryk van God naby aan ons gekom. Niks is heerliker as om deur Hom tot God te mag gaan nie. Maar daar is ook geen groter verantwoordelikheid nie. Omdat ons 'n onwankelbare koninkryk ontvang, laat ons dankbaar wees, en so God welbehaaglik dien met eerbied en vrees. Want ons God is 'n verterende vuur (Heb 12: 28-29).

Gesang 267: 1

WC van Wyk

14 Augustus

Heilig en onheilig

Levitikus 10: 8-15

Is al die voorskrifte vir die erediens waarvan ons in die boek Levitikus lees op ons van toepassing? Moet ons nog die offerandes bring soos dit vir Israel vanouds voorgeskryf was? Sekerlik nie. Maar is 'n boek soos Levitikus dan nie oorbodig nie? Die Nuwe Testament bring die vervulling van die Ou Testament, dit wil sê dit sluit aan by die ou dinge en bring dit op 'n hoër vlak. Ou en Nuwe Testament hoort bymekaar soos die twee dele van een sin. Neem 'n mens die eerste of die laaste dele van die sin weg, verstaan niemand die sin meer nie.

Ons moet luister na die grondgedagte wat agter hierdie ou wette sit. Die brief aan die Hebreërs is dié boek in die Nuwe Testament wat by die boek Levitikus aansluit en al hierdie dinge waarvan ons in Levitikus lees, afbeeldsels en skaduwees van die hemelse dinge noem (Heb 8: 5). Dit wys alles in die rigting van die versoeningswerk van Jesus Christus. God openbaar Homself as 'n heilige God, een wat van die sonde afgesonder is en wat ook verwag dat sy volk van die sonde afgesonder sal wees. Sonder heiliging kan niemand God sien en lewe nie. In sy heiliging van ons lewens eis God ons juis op, dat ons vir Hom sal lewe en Hom sal dien.

Gesang 9: 1, 2, 4

WC van Wyk

Iemand is die sondebok, sê ons in Afrikaans. Dit is een van die baie uitdrukings wat ons taal aan die Bybel ontleen het. Op die Groot Versoendag word twee bokke na die hoëpriester gebring. Op die een wat vir Asasel, dit wil sê vir die duiwel bedoel is, word die sonde van die volk gelê. Die sondebok dra dan die sonde weg. Die onreinheid, die sonde en skuld van die volk word op die bok oorgeplaas. Hy word dan na die woestyn weggestuur, daar waar niemand woon behalwe die woestyngeste nie; so het hulle geglo word die sonde volledig onder die volk uit verwyder.

In latere tye het daar baie rites bygekom: die volk het die bok se wol uitgetrek, hom geprik, op hom gespoeg, hom aangejaag om gouer by sy bestemming te kom. Hulle het gemeen om maklik hulle sonde op die sondebok oor te plaas. Maar so oppervlakkig kan niemand sy eie sonde opneem nie. Dit kos meer as 'n bok vir Asasel. Die sonde is te diep gewortel in ons wese dat 'n mens dit eenvoudig op 'n dier kan oorlaai. Die diepte van ons nood het alleen aan die lig gekom toe God sy Eniggeborene nie gespaar het nie, maar ter wille van ons en ons sonde na die wêreld gestuur het. Hy het ons sonde op Hom gelaai. Die straf wat vir ons die vrede aanbring, was op Hom. Maar soos 'n lam wat na die slagplek gelei word en soos 'n skaap wat stom is voor sy skeerders, het Hy sy mond nie oopgemaak nie.

Gesang 119: 1

WC van Wyk

Die Ou Testament vertel ons van die Israelitiese hoëpriester wat een maal in die jaar op die Groot Versoendag die Allerheiligste binnegegaan het met die bloed van 'n offerdier om vir die sondes van die volk versoening te doen. In die Nuwe Testament leer ons Jesus Christus ken as ons enigste Hoëpriester. Hy het ook 'n offer gebring, maar dit was nie die bloed van 'n dier nie, maar sy eie. In Israel was die hoëpriester en sy offer twee verskillende dinge, maar Christus was offeraar en offerande tegelyk. Hy het die eienskappe besit wat elke offerdier moes besit: Hy was rein en sonder gebrek. As hoëpriester en offer was Hy volmaak.

Christus het nie nodig gehad om vir sy eie sondes versoening te doen nie, maar Hy, die volmaakte, het ons sondes versoen. En Hy het uiteindelik nie 'n aardse heiligdom binnegegaan nie, maar die hemelse. Daar verskyn Hy vir ons voor die aangesig van God. Daar pleit Hy ons vry deur die Vader te wys op sy volmaakte offer wat Hy vir eens en vir altyd volbring het. Sy offer gaan ook verder: sy kruis open ons

oë vir ons eie sonde; in die kruis sien ons die Goddelike geregtigheid wat die sonde nie ongestraf laat nie. En as ons reddeloos met ons sonde bly staan, wink die kruis as teken van God se ontferming oor ons. En bevry deur die sondedood van Christus gaan ons dankbaar verder, om ons lewens as 'n God welgevallige offer aan sy diens te wy.

Gesang 131: 1-5

WC van Wyk

17 Augustus

Bloed bewerk versoening

Levitikus 17: 10-16

Bloed is lewe. Dit is draer van lewenskrag. As ons sê dat iemand sy bloed vir sy vaderland gegee het, bedoel ons dat hy sy lewe daarvoor opgeoffer het. In die Ou Testament was daar veral twee terreine waarop hierdie betekenis van bloed duidelik uitgekóm het: die terrein van die regspraak en in die offerdiens. As iemand bloed vergiet het, dit wil sê moord gepleeg het, moes ook sy bloed vergiet word. Oog vir oog, tand vir tand, bloed vir bloed, lewe vir lewe. In die offerdiens het die bloed veral versoenende krag gehad.

In die Nuwe Testament neem die bloed 'n sentrale plek in in die Hebreërbrief. Ons kan dit 'n hooglied op die bloed van Jesus Christus noem. Die bloed van Christus is die bloed wat God op die altaar geplaas het om ons lewens te versoen. As die bloed van die offerdier in die ou tyd versoenende krag gehad het, hoeveel te meer die bloed van Christus. Sy bloed het eens en vir altyd vir al ons skuld betaal. Deur sy offerbloed het Hy vir ons die weg na die Vader teruggebaan.

Die kruis van Christus is 'n bevestiging van die ou reël van versoening wat in die dae van Israel gegeld het en waarvan ons in Levitikus lees: Sonder bloedvergieting vind daar geen vergifnis plaas nie.

Gesang 57: 1, 3, 4

WC van Wyk

18 Augustus

Jou naaste liefhê soos jouself

Levitikus 19: 5-18 en Matteus 5: 43-48

In Levitikus 19: 18 beteken *naaste* diéselwde as *die kinders van jou volk*. Die naaste is hier dus die volksgenoot. Op ander plekke het Israel die opdrag om ook die vreemdeling lief te hê, omdat hulle self vreemdelinge in Egipte was. Die gebod van die naasteliefde is deur die skrifgeleerdes in Jesus se dae uitgehol en vereng. Hulle het gesê dit geld net die naaste, dit wil sê die broer en vriend of partygenoot, en alles wat dan nie die naaste is nie, moet van die liefdesgebod uitgesonder word. Eers honderd jaar na Christus was daar 'n Joodse rabbi wat hierdie gebod op alle mense toegepas het.

Maar dit was Jesus wat eerste die skeiding tussen vriend en vyand

afgebreek het. Met die gelykenis van die barmhartige Samaritaan het Hy hierdie skeiding tot op die grond afgebreek. As Hy dit maar net met 'n gelykenis en met woorde gedoen het, sou ons ons makliker daarvan kon losmaak. Maar op Golgota het Hy juis getoon dat Hy die ware vervuller van die wet is, dat Hy nie net die woord nie, maar ook die gees van die wet vervul het. Christus het vir ons gesterf toe ons nog sondaars was, nog vyande en vervreem van God. Dit is van die gekruisigde Christus dat ons die gebod van die naasteliefde ontvang het. Soos Hy nie net gespreek het nie, maar volledig liefgehad het, moet ons ook die naaste wat God op ons weg plaas, liefhê en help.

Gesang 266: 1, 2

WC van Wyk

19 Augustus *Die gemeenskap met God* Numeri 7: 1-11

Die tabernakel was klaar. Dit was gesalf en geheilig. Daar sou nou 'n plek wees waar die volk van God met offers en seremonies voor Hom kon kom. Moses, die tussenganger tussen God en volk, sou Hom hoor spreek van die versoendeksel van die ark af, en daar sou hy namens die volk met God spreek. Die tabernakel sou die plek wees waar God en mens mekaar ontmoet. Die gemeenskap tussen God en sy volk sou daar sigbaar word.

Die eerste offers moes kom van die twaalf stamowerstes. Hulle het die hele volk verteenwoordig, in die volheid van sy twaalf stamme. Hier moes dus 'n volledige gemeenskap tussen God en volk sigbaar word. Die offers het bestaan uit waens en beeste vir die vervoer van die tabernakel, silwer skottels en -komme, goue rookpanne, bulle, jaaroud lammers en bokramme as inwydingsgawes vir die altaar en as dankoffers. Die skottels, komme en panne moes by die altaar gebruik word en die vee geoffer word. Die fyn meel in die skottels en komme moes dien vir die spysoffer en die reukwerk in die panne vir die reukoffer. So het God sy volk toegelaat om vir Hom 'n heiligdom in te rig. Dit was die begin van baie offers deur die eeue heen. Op die tabernakel sou tempels volg.

Offers, altare, tente, tempels het verbygegaan. Die gemeenskap tussen God en mens wat daarin tot stand gekom het, was voorlopig. God het dieselfde gebly in sy trou aan die mens, maar die mens het die gemeenskap steeds verbreek. Die offers en seremonies het gevaarlik geword, omdat mense daarin die hele godsdienst wou saamvat.

Daarom het God self die offer eens en vir altyd voorsien, en 'n gemeenskap opgerig wat nie aan 'n plek of gebou verbonde is nie. In Jesus Christus het God gedoen wat die heiligdom nie kon doen nie: ons met Hom versoen en aan ons verlossing geskenk.

Gesang 186: 1, 2, 3

JP Oberholzer

Die Leviete was 'n offer van die volk aan die Here. Die Here het hulle op sy beurt aan Aäron en die priesters gegee om sekere pligte in en om die tabernakel te vervul. Die seremonies wat hulle moes ondergaan, is bedoel om hulle volledig te laat afskeid neem van hulle vorige bestaan en hulle gereed te maak vir die nuwe lewe wat op hulle gewag het. Hulle is onttrek aan die gewone lewe om die volk te verteenwoordig in die diens van God. So het hulle die plek geneem van die eersgeborenes van die hele volk. In Eksodus 19: 6 sê die Here vir Israel: *Julle sal vir My 'n koninkryk van priesters en 'n heilige nasie wees.* Saam met die priesters moes die Leviete juis daardie eienskap van die Godsvolk vertoon.

Die Leviete moes dus dien as 'n simbool van wat die hele volk moes wees. Hulle afgesonderdheid, reiniging en voortdurende diens by die tabernakel moes aan die volk toon wat dit werklik beteken om volk van God te wees. Tegelyk was hulle die plaasvervangers van die volk in die sigbare uitdrukking van die verbondsverhouding tot God.

Die dienswerk van die Leviete was dié van bystand aan die priesters. Hulle het dus behoort tot die laere tabernakelpersoneel. Die diens van God het nou eenmaal ook eenvoudige en nederige aspekte: skoonmaak, deure oopsluit, ensovoorts. Die verhewe taak van die priesters val egter, tesame met die nederige taak van die Leviete, onder dié dinge wat verbygegaan het, omdat dit nie kon doen wat dit moes doen nie. Die gemeenskap met God kon nie deur hierdie ampsdraers in stand gehou word nie. Hulle kon die ware middelaars nie wees nie.

God het self die ware Middelaar voorsien. Hy het die offer gebring en was self die offer wat ons met God sou versoen. In Hom sien ons die ware volk van God in sy geheiligdheid, en deur geloof in Hom kan ons volk van God wees.

Gesang 333: 1, 2

JP Oberholzer

Op sy tog deur die woestyn moes Israel nie net met sy offers by die tabernakel nie, maar ook met sy feeste getuig dat hy volk van God is. In baie opsigte kan die Paasfees beskou word as die fees wat Israel moes herinner aan sy wording as volk. Dit het hom herinner aan die nag toe hy sy lang tog uit die slawerny na die vryheid begin het. Die bloed van die paaslam het hom daardie nag gevrywaar van die dood, en nou in die woestyn moes die Paasfees dit alles weer lewendig in herinnering bring en jonk en oud daaraan herinner dat hulle op pad is na die beloofde land, enkel en alleen omdat God hulle uit Egipte verlos het.

Dit was 'n voorreg om Paasfees te vier. Om dit te kon doen, moes die nodige reinheidsvoorskrifte in ag geneem word en moes almal teenwoordig wees op die dag van viering, naamlik op die veertiende dag van die eerste maand. Sekere mense kon deur omstandighede buite hulle beheer nie aan die reinheidsvoorskrifte voldoen nie, naamlik mense wat deur die dood van 'n familielid gedwing is om 'n lyk te hanteer. Vir hulle en ook vir mense wat tydens die Paasfees 'n lang reis moes maak, is 'n tweede Paasfees gereël, 'n maand later, op die veertiende van die tweede maand.

Die wetgewing is dus aangepas om voorsiening te maak vir besondere omstandighede. Die Paasfees het die belangrikste Israelitiese fees gebly tot in die tyd van die Nuwe Testament toe dit 'n nuwe inhoud ontvang het. Die Paasfees van die Nuwe Verbond herdenk die vervulling van die Ou Verbond en herinner die gemeente aan sy wording as gemeente van Christus. Die opstanding van Christus het 'n nuwe daeraad laat daag. Die slawerny onder die mag van sonde en dood is verby en ons is op pad na die ewige rus van vryheid as kinders van God. Wat die wet nie kon doen nie, het die nuwe Paaslam gedoen. Christus het ons die ware vryheid geskenk.

Gesang 119: 1

JP Oberholzer

22 Augustus

Tabera

Numeri 11: 1-3

Op die trekpadd tussen Egipte en die beloofde land het daar name agtergebly wat nog eeue later aan gebeurtenisse langs die pad sou herinner. Elke naam vertel sy eie verhaal. Gewoonlik is dit 'n verhaal wat getuig van die geduld van God en die ongeduld van die volk. Die volk se trek deur die woestyn is gekenmerk deur murmuring en opstandigheid.. Hulle het die mentaliteit van slawe lank behou. 'n Gemor oor water en kos was hulle antwoord op die verlossing uit slawerny. Hulle houding was die skrilte kontras met die wonderbare sorg van God. By Mara het bitter water drinkbaar geword, in die woestyn Sin het daar brood uit die hemel begin val en het hulle vars vleis gekry om te eet, by Rafidim het 'n rots water voorsien.

Die naam Tabera sou by die Israeliete van later tye 'n rilling te voorskyn bring. Dit was die plek waar die vuur gebrand het. Die naam sou hulle daaraan herinner dat God nie net in genade naby hulle was nie, maar ook in toorn. Hulle gekla oor swaarkry is beantwoord met die vuur van God se toorn. So moes hulle ontdek: ons God is 'n verterende vuur. Dit was weer Moses wat tussen hulle en God moes bemiddel. Op sy gebed het die vuur doodgegaan. God se toorn eindig altyd weer in genade. Hy het self vir Moses geroep en aangestel om tussen Hom en die volk middelaar te wees. Hy wou by voorbaat genadig wees.

Maar sy toorn is onafwendbaar aan sy genade verbind.

Die toorn van God oor die sonde sou op sy duidelikste geopenbaar word aan die kruis. Daar het sy woede teen die sonde groot afmetings aangeneem. Hy het gestraf met die verlatenheid van die hel self. Hy het dit gedoen om genadig te wees. Nou geld vir ons die woord uit Hebreërs 10: *As ons opsetlik sondig nadat ons die kennis van die waarheid ontvang het, bly daar geen offer vir die sondes meer oor nie, maar 'n verskriklike verwagting van oordeel en 'n vuurgloed wat die teenstanders sal verteer.*

Gesang 238: 1, 2, 3

JP Oberholzer

23 Augustus Kibrot-Hattàäwa Numeri 11: 4-23, 31-35

Kibrot-Hattàäwa, grafte van begeerte. So heet een van die plekke langs die trekpad tussen Egipte en Kanaän. Die naam vertel 'n geskiedenis en dit is nie 'n mooi geskiedenis nie. Die Israeliet wat dit gehoor het, het geweet dat dit net die Here se oneindige genade was wat verseker het dat Israel sy volk kon bly.

Die nie-Israeliete wat met Israel saamgetrek het uit Egipte, het blykbaar die ding begin, en Israel het gevolg. Dit was hierdie keer nie 'n gemor oor broodsgebrek nie, want die manna het nog gereeld gekom en daar was genoeg vir almal. Maar hulle wou vleis by hê. Hulle sou die vryheid wat hulle pas ontvang het, met graagte verruil vir die slawerny in Egipte waar daar vis en groente was. Soos regte slawe het hulle met die maag gedink.

Dit is 'n radelose Moses wat 'n bitter klag teen die Here rig oor die volk wat hy moet lei en versorg. Die volk se houding was vir hom eens te veel. Hy verkies die dood bo hierdie las wat hy moet dra. So bring die mens die heilsgeskiedenis telkens weer by 'n mislukte einde. Die volk wil terug slawerny toe en sy leier wil sy verantwoordelikheid nie meer dra nie. Wat bly oor? Net die lankmoedigheid van die Here. Maar die lankmoedigheid het vir eers net die aanskyn van 'n verskriklike straf. Die Here gee vleis soos hulle gevra het, maar Hy straf hulle met oorvloed. Twee dae en 'n nag maak hulle gulsig bymekaar, sodat die een wat die minste gehad het, nog tien donkievragte kwartels gehad het. Skaars het hulle begin eet of die Here tref hulle met 'n groot slagting. Soos die ryk dwaas sterf hulle met baie sonder dat hulle iets het.

Baie later sou hierdie geskiedenis se boodskap op 'n ander wyse bevestig word: Soek eers die koninkryk van God en al hierdie dinge sal vir julle bygevoeg word. Sonder die koninkryk is daar net grafte van begeerte.

Gesang 294: 1

JP Oberholzer

Die kerk herdenk vandag die geloof van die martelare in sy geskiedenis. As ons dit doen, doen ons dit nie om mense te vereer nie. Ons dank God dat Hy sy kerk onderhou het, ook in tye van vervolging, en dat dit Hom behaag om mense as sy getuies in die wêreld te gebruik. 'n Martelaar is iemand wat getuienis aflê van sy geloof ten koste van homself.

Dit is die Gees wat dit vir mense moontlik maak om getuies te wees. In ons Skrifgedeelte word vertel hoedat sewentig oudstes van Israel die Gees ontvang en begin profeteer het. Hulle was toe ook in staat om saam met Moses die las van die leiding van die volk te dra. So het hulle mede-verantwoordelik geword vir die volk van God. Moses het die wens uitgespreek dat die hele volk van die Here maar profete kon wees. Eers die pinkstergebeure sou vervulling van hierdie wens van Moses bring. In die nuwe volk van God wat uit die slawerny van die sonde verlos en op pad is na die ewige saligheid, is almal profete en getuies, almal wat die Gees van God ontvang het.

Die verantwoordelikheid vir die instandhouding van die kerk, die getuienis teenoor die hele wêreld van die groot daade van God, die beseëling van die getuienis selfs met eie bloed, is daarom nie beperk tot ampsdraers nie. Elke lidmaat van die kerk is op eie wyse en in eie situasie verantwoordelik. Dit maak van die kerk 'n profetiese kerk met die opdrag om apostel te wees teenoor alle mense. Die martelaarskap is getuienis, nie net met die woord nie, maar ook met die daad.

Ons dink dus vandag in dankbaarheid aan talle manne, vroue en kinders wie se bloed saam geskryf het aan die geskiedenis van die kerk, en ons vra onself af of ons self ook sulke getuies kan wees. Ons bid God dat sy Gees by ons sal wees en bly wanneer martelaarskap van ons gevra word.

Gesang 178: 1, 3, 5

JP Oberholzer

Moses doen voorbidding vir die volk, hy tree op as middelaar. In sy voorbidding gebruik hy verskillende argumente. Eers het hy as argument gebruik die feit dat God in die midde van die wêreld met die volk Israel handel; dan doen hy vervolgens 'n beroep op die lankmoedigheid en goedertierenheid van God, en laastens sinspeel hy op die verbond van God.

Die opvallende, en dit is terselfdertyd die wesenlike in die pleidooi van Moses, is die feit dat hy pleit vir sy volk, nie op grond van die voortreflikhede of goeie eienskappe van die volk nie, maar dit gaan om

God, sy genade, sy eer. So is dit altyd. Wanneer dit gaan om die vergewing wat God skenk, gaan dit om die feit dat die skuld van die mens nie ongedaan gemaak kan word nie. Dit is nie skuld wat ons kan afbetaal nie. Dit is ook nie skuld wat ons kan vergoed nie. Die vlek van die sonde bly. So staan die daad waaraan Israel hulle skuldig gemaak het, vas. Maar dit is so dat God alleen kan vergewe. Hy vergewe, skeld kwyd, volgens die woord van Moses.

Is dit nie troosryk nie? Die feit dat God anders besluit op grond van die gebed, beteken vir ons as mense so ontsettend veel. Ons weet ons kan tot God bid en God hoor, maar meer nog: Hy verhoor! Dit het Jesus ook belowe; wat ons in sy Naam vra, sal ons ontvang. Hy, ons Middelaar, tree dan vir ons in by God. God vergewe, ook vir ons!

Gesang 305: 2, 3

DJ Booysen

26 Augustus

God straf

Numeri 14: 20-35

Miskien klink ons opskrif vreemd na ons opmerking van gister: God vergewe. Die vergifnis van God sluit die straf nie uit nie. Dit mag onlogies klink om te praat van vergifnis en dan van straf. Ons mag hieroor geen wanopvatting hê nie. Die feit dat God wel straf, beteken nie dat die vergifnis wat Hy skenk nie eg, werklik is nie. Die een maak die ander nie tot niet nie. Israel word vergewe en gestraf.

So is dit ook met die bestaan van die mens. Die sonde waaraan ons almal deel het, word ons vergewe. Die sonde van die eerste Adam word vergewe in die tweede Mens, Jesus Christus, maar in die sweet van ons aangesig sal ons ons brood verdien. Die finale vergifnis kom eers by die eindoordeel. Intussen lewe ons steeds deur die genade van God. So is dit met Israel gesteld. Die volk word begenadig en gestraf; dwarsdeur die geskiedenis in die Ou Testament sien ons dit. Die genade van God is egter so groot dat Israel bly bestaan, al is daar net sprake van 'n res wat oor is.

Die straf van God word veral ook duidelik aan die kruis van Golgota. Daar dra Christus Jesus die straf vir die sonde van die mensdom, sodat daar versoening tussen God en mens kan plaasvind. Jesus Christus dra die straf, sodat die skuldbrief van ons sonde aan die kruis genael kan word. En ons? Ons sal lewe al het ons ook gesterwe.

Gesang 132: 1, 2, 3

DJ Booysen

27 Augustus

Die dag van die Here

Numeri 15: 32-36

God het sy wette gegee en dit dien as tugmeester na Jesus Christus toe, aldus ons leerboek. Die opvallende is dat ons 'n eie waardebepaling

paling gemaak het oor die verskillende wette. So word dit as iets verskrikliks beskou in die samelewing as jy doodslaan, maar dit is nie so erg as jy begeer nie! So het elkeen sy eie opvatting oor die dag van die Here.

Die majesteit van God word misken deur die man wat op die sabbat hout bymekaarmaak. Daarom die, vir ons, verskriklike oordeel: Die man moet doodgemaak word. Die dag van die Here moet in ere gehou word. Die Kategismus leer ons dat dit die dag is waarop ons ywerig moet opkom om die Woord van God te hoor, die sakramente te gebruik, God die Here openlik aan te roep en die Christelike offergawes vir die armes te bring. Voorts moet ons ons beseerde werke laat staan, en die Here deur sy Gees in ons laat werk en so die ewige sabbat in hierdie lewe laat begin. Ons kan dit so saamvat: Dit gaan om die uitkristallisering van ons geloof. Elke Sondag is 'n feesdag, omdat dit die dag is van die opstanding van Jesus Christus uit die dood! Dit is vir ons die teken dat God die offer van sy Seun aanvaar het, die offer vir ons!

Gesang 309: 1

DJ Booysen

28 Augustus

Eiewilligheid

Numeri 16: 23-35

Die optrede van die hooffigure Korag, Datan en Abiram kan in een woord saamgevat word: eiewilligheid of eiesinnigheid. Korag en tweehonderd en vyftig aanhangers kom in opstand teen die priesterskap van Aäron, terwyl Datan en Abiram in opstand kom teen die leierskap van Moses. Hulle verhef hulleself wanneer hulle in opstand kom, en wil nie in nederigheid diegene volg wat God daargestel het nie.

Dit blyk uit die verdere gedeelte (vers 30) dat die manne nie in die eerste plek in opstand is teen Moses en Aäron nie, maar deur hierdie manne te minag, het hulle die Here verag. God tree daarom self op. Hy laat die grond skeur, sodat die volgelinge van Korag verslind word.

Is dit nie die probleem van die mens van ons tyd dat hy God ook wel wil dien, soos die drie waarvan hier sprake is, maar dan op sy eie wyse, en nie soos God voorgeskryf het nie. God het duidelike voorskrifte in sy Woord gegee en wie God dus buite sy kerk om wil dien, maak hulle skuldig aan dieselfde sonde as Korag, Datan en Abiram. Voor die wil van God moet die mens hom buig. Dit leer ons van Jesus wanneer Hy in die tuin van Getsemané worstelend bid: Nogtans nie my wil nie, maar u wil geskied. In Hom het God trouens aan ons openbaar dat Hy vir ons alleen die beste wil.

Gesang 67: 1, 2

DJ Booysen

Balak se gesante het die versoek aan Bileam oorgebring om oor te kom en Israel te vervloek, en hy sou dit so graag wou doen, want daar was baie geld aan verbonde. Maklik kon hy nou 'n ryk en gesiene man word. Maar hy was slim en versigtig. Hy kan dalk met Israel se God te make kry. Daarom sal hy God eers raadpleeg. Maar dan weier God. Bileam mag nie saam gaan nie en hy mag Israel nie vervloek nie, want Israel is 'n geseënde volk.

Hoewel teleurgesteld, besluit Bileam tog om nie te gaan nie, uit vrees vir God. Maar Balak stuur 'n tweede gesantskap. En dit is Bileam se antwoord aan die dienaars van Balak: *Al gee Balak my 'sy huis vol silwer en goud, ek kan die bevel van die Here my God nie oortree nie.* Dit klink pragtig, nie waar nie? Dit lyk waarlik na gehoorsaamheid. Dit lyk of niks Bileam sal kan beweeg om van God se weg af te wyk nie. Selfs nie 'n huis vol silwer en goud nie. Ja, dit is 'n man se taal. Geloofstaal. Dit is woorde soos dié van 'n Petrus eeue later: *Al sal almal U verlaat, ek sal U nooit verlaat nie.*

Hoe dikwels en maklik kom daar nie ook groot woorde oor ons lippe nie. Woorde wat getuig van geloof en beginsels. Die mense kom so maklik onder die indruk van sulke woorde. Maar wees wakker. Nadat Bileam daardie woorde uitgespreek het, het hy tog gegaan. Die sug na geld en eer was te groot. En voordat die haan gekraai het, het Petrus tog sy Meester verloën.

Is ons lewens altyd in ooreenstemming met die taal van geloof wat ons spreek? Laat ons God bid om ons die bekwaammakende genade te gee om as Christene ons geloofstaal uit te leef. God eis dit van ons.

Gesang 225: 1, 2, 3

JM Labuschagne

Gelei deur God se Gees het Bileam Israel geseën in plaas van vervloek soos Balak wou hê. Vir 'n tweede keer sal nou gepoog word. Saam met Balak is Bileam nou op die top van Pisga. Maar weer gebeur dieselfde. Israel is 'n geseënde volk, en Bileam kan dit nie keer nie. Hy maak sy mond oop, maar in plaas van 'n vervloeking vloei daar woorde van seën oor sy lippe: *'n Mens aanskou geen onheil in Jakob en sien geen ellende in Israel nie. Die Here sy God is met hom.*

Ja, dit was die geheim. Israel se God was met hom. Israel het Hom tydens die woestynreis reeds leer ken as die God wat in die wolk- en vuurkolom met hulle getrek het. Op die weg het Hy hulle nie alleen vergesê nie, maar in die volle sin van die woord het Hy hulle gelei, beskerm teen vyande, en selfs gespysig en gelaaf. En waar Israel se

kamp nou opgeslaan was, daar onder op die velde van Moab, het nog niks verander nie. *Die Here sy God is met hom.*

Watter troos is dit nie ook vir die Nuwe-Testamentiese gemeente nie! Die Here het onder Israel gewoon in die sigbare teken van 'n wolk. Maar die gemeente van die Nuwe Testament ken die vleeswording van die Woord. Sy Naam is Immanuel, dit beteken: *God met ons*. Ons mag vertrou dat Hy met ons is in alle node en gevare van die lewe. Met ons op die jubelhoogtes van die lewe, maar ook met ons in die donker valleie van smart en dood. Met ons, oral en altyd, sodat ook ons roemend mag vra: *Wie sal ons skei van die liefde van Christus* (Rom 8: 35)?

Gesang 182: 1, 2, 5

JM Labuschagne

31 Augustus

Die ster uit Jakob

Numeri 24: 14-19

Terwyl Bileam op die hoogte staan, vasgevang deur die Gees van God, sien hy in die verte iemand. Hy sien hom, maar nie nou nie, want hy het nog nie verskyn nie. Hy aankou hom, maar nie naby nie, want dit sou nog eeue duur voordat hy verskyn. Hy sien oor die tyd van Josua, en oor die tyd van die rigters. 'n Ster kom te voorskyn uit Jakob en 'n septer kom uit Israel op. 'n Ster was in die Ou Ooste dikwels die beeld van 'n heerser, en 'n septer die teken van koninklike waardigheid. Bileam sien dus die koningskap van Israel voor hom opdoem, veral soos dit in koning Dawid beliggaam was, maar agter hom, in die verre toekoms, die Messias. Immers, hierdie treffende profesie het sy eerste voorlopige vervulling gevind in die koningshuis van Israel, maar sy sentrale vervulling in Christus Jesus. Ook in die laaste Bybelboek het Jesus Homself *Die blink Môrester* genoem. En is dit nie opmerklik dat die wyse manne uit die Ooste, wat die ster van die gebore Koning van die Jode gesien het, juis uit dieselfde omgewing as Bileam gekom het nie?

Hy is inderdaad die Ster uit Jakob. As ster gee hy lig – lig in 'n deur sonde verduisterde wêreld. Reeds bokant ons wieg het hierdie ster gefflonker. Toe reeds het sy genadelig van verlossing oor ons hoofde geskyn. Hierdie ster skyn helder, selfs op die moeilikste paaie van ons lewens, en seëvierend glinster Hy ook bokant die donker graf.

Maar Hy is ook die septer wat uit Israel opgekom het. 'n Septer is 'n simbool van koninklike heerskappy. En hy is werklik Koning oor die wêreld. Vir sy vyande is sy septer 'n verpletterende heersersstaf. *Hy verbrysel die slape van die hoof van Moab.* Maar vir die wat Hom as Koning volg en dien is sy septer geen harde, verpletterende heersersstaf nie, maar 'n lieflike herderstaf, om hulle te lei na waters waar rus is, en ten slotte selfs veilig deur die baie donker doodsvallei.

Gesang 113: 1, 2, 3

JM Labuschagne

Die boek Deuteronomium verplaas ons na die grens tussen twee wêreldes. Dit spreek van die verlede en die toekoms. In die eerste hoofstukke is daar 'n preek van Moses opgeteken. Wanneer Moses hierdie rede uitspreek, staan hy aan die einde van sy taak. Hy moes die volk Israel uit Egipteland, op die lang woestyn tog, na die land Kanaän, die beloofde land lei. Moses en die volk staan nou vlak voor die bereiking van daardie doel. En nou het Moses hier natuurlik baie dinge om te sê. Hy begin deur na die verlede te kyk. Op die lang, moeisame woestyn tog het daar baie met die volk gebeur. Daar was baie krisistye en talle ontberinge. Maar die belangrikste, die uitstaande kenmerk in die verlede was die sorg en liefde van God. Dit was die Here wat voor hulle uit getrek het. Hy het vir hulle gestry. Hy het versorg. Hy het in al hulle behoeftes voorsien. Gedurende die lang woestynreis, met al sy probleme en gevare, het die Here sy volk gedra soos 'n man sy seun dra. Hy het hulle dus met die teerste sorg en liefde omring. Aan die goeie het dit hulle nooit ontbreek nie.

Maar ten spyte van al die sorg en liefde van God, het die volk steeds geweier om die Here te vertrou en in Hom te glo. Dit is die tweede uitstaande kenmerk in die geskiedenis van die volk: die ontrou van Israel. Daar was by hulle 'n volgehoue onvermoë en onwilligheid om die goedheid en genade van die Here raak te sien. Hierdie houding van die Godsvolk sou nog lank voortduur. Uiteindelik sou die Here ook die allerlaaste doen. Hy sou sy eie Seun stuur om die ongehoorsaamheid en onwilligheid van die wederstewiges te dra. God sou self die laaste, die grootste offer van liefde in sy Seun Jesus Christus bring.

Gesang 74: 1-4

ECB Kotze

Nadat Moses al die groot dade van God in die verlede in herinnering geroep het, word hy oorval deur 'n groot verlange om ook die voltooiing van die werk van die Here te aanskou. Hy pleit hartroerend by God om hom ook te laat oortrek sodat hy die mooi land kan sien wat oorkant die Jordaan lê.

'n Mens kan hierdie begeerte van Moses goed verstaan. Die land van die belofte is só naby. Dit lê daar vlak voor hom. Om sy volk daarheen te lei, het hy self baie ontberinge verduur. Vir veertig jaar lank moes hy in die woestyn lewe om die God van Israel te leer ken. Daarna moes hy die volk vir nog veertig jaar deur die woestyn lei. Nou staan hy voor die land wat die einddoel van dit alles was. Sal die Here hom nie maar toelaat om ook die beloofde land in te trek nie? Maar

die Here weier die versoek van Moses. Sy besluit oor hierdie saak staan vas. Moses word selfs verbied om verder oor die saak te praat. Dit word egter aan Moses gegun om op die top van Pisga te klim. Van daar mag hy die beloofde land in sy wye uitgestrektheid aanskou. Ook vir Moses geld wat die brief aan die Hebreërs van die aartsvaders sê: *Terwyl hulle steeds geglo het, het al hierdie mense gesterwe sonder om te verkry wat belof is, maar hulle het dit uit die verte gesien en daarvoor gejuig, en hulle het erken dat hulle hier op aarde slegs vreemdelinge en bywoners is.* Mense wat so praat, gee daarmee duidelik te kenne dat hulle op soek is na 'n vaderland.

Soek u ook? Deur God se Woord en Gees het u die weg gevind!
Gesang 174: 1, 4 ECB Kotze

3 September

Gehoorsaamheid

Deuteronomium 4

Hierdie hoofstuk begin met 'n aanprysing van die wet. Die wetsonderwysing geskied hier nie op 'n abstrakte wyse nie, maar in reekse historiese herinneringe en vermaninge. Dit is eerder wetsprediking. Met 'n warm oortuiging vermaan Moses die volk om aan die wet van die Here gehoorsaam te wees. Israel moet onthou: Oor die hele lengte en breedte van hulle bestaan moet hulle lewe as volk van God te midde van die ander volke. Daarom word nie een onderdeel van die volkslewe buite rekening gelaat nie. Die verordeninge, die insettinge wat Moses die volk hier leer, is dan veral bestem vir die tyd wanneer Israel in Kanaän sal woon. As daar gevare en bedreiginge was tydens die omswerwinge in die woestyn, sal daar nog meer wees nadat die volk die beloofde land betree het. Moses waarsku die volk dringend teen die gevare waarmee hulle in Kanaän te make sal kry. Daar wag vir hulle 'n lang en vreugdevolle lewe. Maar as hulle werklik die ryke seëninge wil geniet waarmee die Here hulle sal oorlaai, moet hulle gehoorsaam wees aan die wet van die Here.

As Israel dus soos 'n verantwoordelike volk wil lewe, en sonder vrees en bekommernis die toekoms tegemoet wil gaan, moet hulle alle eiewilligheid en eiewysheid opsyskuif.

Die enigste goeie lewensmoontlikheid is daarin geleë dat hulle sal luister na die wet van God en dat hulle in sy weë sal wandel.

Gehoorsaamheid aan God en sy Woord is die weg na lewe, want die vleesgeworde Woord, Jesus Christus, is die weg, die waarheid en die lewe. Ken u Hom?

Psalm 40: 4

ECB Kotze

Die belangrikste verskil in die teks van die wet van die Here in Eksodus 20 en Deuteronomium 5 is die uitbreiding en besondere beklemtoning van die sabbatsgebod in laasgenoemde. Die sewende dag is die einde van die week en die oorgang na die nuwe week. Hierdie dag is die teken daarvan dat alle dae aan die Here gewy moet word. Met die viering van die rusdag word eintlik erken dat die mens op aarde nie leef op grond van die arbeid van sy eie hande nie. Ons lewe deur wat God vir ons is en vir ons doen. Hierdie gebod het die volk Israel steeds onder die besef gehou dat dit God is wat rus, bevryding, oorwinning, heil en lewe skenk. Die volk kan dus steeds sorgeloos en onbekommerd in die sekerheid rus dat God alles sal voorsien wat vir hulle bestaan noodsaaklik is. Daarom kan die volk rustig die arbeid op die akker laat staan in die wete dat dit God is wat die wasdom gee.

Maar nou moes Israel by die onderhouding van hierdie gebod ook daaraan dink dat hulle self eenmaal slawe in Egipteland was. Hulle moes onthou dat dit die Here is wat hulle daarvandaan met 'n sterke arm uitgelei het. Hier word dit onderstreep dat dit God is wat mense bevry uit die greep van die knellende magte. God is dus die een wat regeer, en die mens moet onthou dat sy heil en verlossing nie geleë is in die dinge wat hy self kan vermag of in dit wat hy vir God kan doen nie, maar in dit wat God vir ons doen.

Só was dit ook gesteld met die groot verlossingsdaad van God in Jesus Christus. Hy het gewerk. Hy het gely. Hy het alles volbring. En ons mag jubel en bly wees. Ons mag rus, want Hy regeer.

Gesang 309: 1

ECB Kotze

Die aanbod in hierdie tekswoord moet eintlik met albei hande aangegryp word. Dat ons die Here mag liefhê – dit is geen geringe saak nie. God bied hier aan 'n nietige skepsel die mooiste en die innigste verbondenheid aan. Ons mag die Here liefhê. Dit beteken dat die Here Hom diep moet neerbuig na ons mense toe. Maar nou is dit opvallend dat God juis hierdie wonderlike guns, hierdie hemelse gawe in 'n gebod en opdrag inkleef. Waarom staan hier nie: Julle mag die Here julle God liefhê nie? Waarom dan: Julle moet die Here julle God liefhê?

Dit staan hier só omdat die Here weet dat daar by ons 'n neiging tot ontrou is. In plaas van aan God, skenk ons ons liefde, ons trou en loyaliteit aan afgode. Dit laat God Hom nie geval nie. Hy wil ons hele liefde hê. Hy wil ons hart nie met ander deel nie. Selfs die skynbaar onskuldige indringing van heidense praktyke word hier hartstogtelik

afgewys. God se eie liefde kan dit nie verdra om half of verkeerd beantwoord te word nie. Sy liefde omvat die hele mens en Hy kan dus alleen tevrede wees wanneer Hy die hele mens onverdeeld terugkry. Omdat God in sy Seun alles gegee het, alles opgeoffer het ter wille van ons volkome verlossing, daarom eis Hy ook ons hele onverdeelde liefde.

Gesang 266: 1, 2, 3

ECB Kotze

6 September

Die Godsvolk

Deuteronomium 7

In hierdie tekswoord word dit uitdruklik aan Israel gesê dat God hulle verkies het uit al die ander volke om die eiendomsvolk van God te wees. Hierdie onderskeiding het hulle nie te beurt geval omdat hulle meer en groter as die ander volke was nie. Hulle was trouens die geringste van almal. Hulle uitverkiesing het hulle te danke aan die liefde, trou en goedertierenheid van God. En nou kom hier 'n gedagte ter sprake wat te make het met die absolute lojaliteit van God teenoor die volk wat Hy uitverkies het. Israel sal nooit nodig hê om te twyfel aan die trou van God nie. Soos Hy Hom in die verlede aan hulle geopenbaar het as die God wat in alle omstandighede sy woord hou, só sal dit ook in die toekoms wees. Hy sal steeds al sy krag en vermoë ten dienste van die heil van sy volk aanwend. Hulle het nie nodig om te spekuleer en te fantaseer oor wat die Here van hulle dink nie. Hy kon hulle wel verag en verwerp het. Hy het in genade juis sy hand na hulle uitgesteek, omdat hulle Hom nodig gehad het. Maar omdat Hy Homself so volkome aan hulle verbind het, verwag die Here ook van sy volk volkome lojaliteit. Met die inwoners van Kanaän mag hulle hulleself nie vermeng nie. Die afgodediens van die Kanaäniete moet met wortel en tak uitgeroei word.

Die godsvolk van die Nuwe Testament, die kerk van Jesus Christus, beklee ook hierdie unieke geseënde posisie. Dit is 'n groot voorreg om volk van die Here te wees. Maar dit bring ook sware verpligtinge en verantwoordelikhede mee.

Gesang 336: 1, 2

ECB Kotze

7 September

Die Here gee krag

Deuteronomium 8

Dit is die Here wat aan 'n mens en aan 'n volk krag gee. Hierdie woord is tot die volk Israel kort voor die intog in die beloofde land gespreek. Nou was dit 'n tydige woord. Nadat die lang woestyn tog met al sy gevare agter die rug was, kon die Israeliete baie maklik dink dat hulle dit alles self bereik het. Hulle kon dink: Dit was hulle eie krag en deursettingsvermoë wat hulle in staat gestel het om die ontberinge

van die woestyn te oorleef. Daarom word dit nou hier by hulle ingeskerp: Dit alles was te danke aan die Here. Hy het hulle gelei deur die groot en vreeslike woestyn. Hy het hulle bewaar teen giftige slange en skerpioene en hulle dors geles in die dorsland sonder water. Hy is ook die een wat aan hulle in die goeie, geseënde land van oorvloed die krag sal gee om as volk staande te bly.

Krag is die bekwaamheid of toerusting wat 'n mens in staat stel om iets te doen. Die volk Israel moes baie dinge doen wat hulle nie kon doen nie. In die verlede het hulle krag nodig gehad om te midde van al die ongeluk en teleurstellings nie moedeloos en verbitterd te word nie. In die toekoms sal hulle krag nodig hê om wanneer dit goed gaan, nie oormoedig, ydel en dwaas te word nie. Hulle sal krag nodig hê om in die beloofde land nog verantwoordelike volk van die Here te bly! Dit moes die volk dan onthou. Die krag kom nie van sterk en goed georganiseerde leërmagte nie. Die krag is ook nie geleë in ekonomiese rykdom nie. Dit is die Here wat vir ons krag gee. Die Here gee juis sy krag aan hulle wat hulle swakheid en onvermoë voor Hom bely. Aan hulle wat swak en nederig hulle leë hande na Hom uitstrek, gee Hy krag. Die apostel Paulus het die saak goed verstaan toe hy gesê het: *Daarom sal ek baie liever oor my swakhede roem, sodat die krag van Christus my beskutting kan wees. ...want as ek swak is, is ek sterk* (2 Kor 12: 9-10).

Gesang 146: 1, 2, 3

ECB Kotze

8 September

**'n Gebed vir
God se volk**

**Deuteronomium 9: 13-19
en 23-26**

Met die deurlees van die Skrifgedeelte kom daar 'n beeld van God se volk voor ons oë op wat nie mooi is nie. In vers 13 lees ons hoe die Here self sê dat Israel 'n hardnekkige volk is en dat Hy hulle maar liever wil verdelg. In vers 16 vertel Moses hoe hy aanskou het dat die volk afgode dien. En in vers 23 word verhaal hoe die volk wederstrewig was en die Here nie geglo en na sy stem nie geluister het nie.

En tog lees ons aan die einde van al hierdie aanklagte hoe Moses voor die aangesig van die Here neergeval en vir die volk gebed het. En wat hy tot die Here gebed het, is baie belangrik. Want toe hy vir die volk ingetree het, was dit bloot net 'n uitroep om God se genade. Hy het niks gehad om vir die Here aan te bied nie. Geen prestasie, geen heldedaad of verdienste nie. Menslik gesproke, het hy dus geen reg of rede gehad om hoegenaamd vir Israel by die Here te bid nie.

En tog doen hy dit! En wat meer is: As ons na sy gebed kyk, sien ons dat hy hom selfs op iets beroep ook! Hy beroep hom op God se genade. Want die volk vir wie hy bid, sê hy, is die volk wat God só

liefgehad het dat Hy hom uit Egipte verlos het. Hy vra dus genade op grond van God se genade alleen.

En so is dit ook met ons. Soos Israel van ouds verdien ons geen verlossing nie. Tog is daar Een wat vir ons intree. En die grond waarop Hy vir ons om verlossing smeek, is God se eie genade aan die kruis van Golgota.

Gesang 353: 1, 5

AA da Silva

9 September

**God het
uitverkies**

Deuteronomium 10: 10-15

In ons gelese gedeelte praat Moses van die onverstaanbare wonder van God se uitverkiesing. Hy sê twee dinge: In die eerste plek, dat alles aan die Here behoort – die hemel en die aarde en alles wat daarin is. Maar verder, in die tweede plek, dat God, ten spyte daarvan dat alles aan Hom behoort, een volk uitverkies het en dat Hy aan daardie volk sy liefde betoon het.

Maar nou is die vraag: Is hierdie uitverkiesing van God werklik so onverstaanbaar, of, soos sommige mense sê, onregverdig?

Die antwoord is ja en nee. Aan die een kant *ja*, as 'n mens die wonder daarvan met die verstand wil probeer deurgrond, of as 'n mens by dié wat uitverkies is die rede of grond vir hulle uitverkiesing wil gaan soek. Want dan stuit 'n mens teen vraë waarop daar geen antwoord is nie.

Maar aan die ander kant is die antwoord op hierdie vraag ook *nee*. Want God se uitverkiesing is nie so onverstaanbaar of selfs onregverdig nie, solank ons dit sien binne die raamwerk van God se liefde vir al sy skepsels – daardie liefde wat ten volle geopenbaar is aan die kruis van Golgota.

Want as ons sy uitverkiesing in die lig van die kruis sien, dan verstaan ons dat God Israel uitverkies het omdat die Verlosser uit hom gebore sou word: Hy in wie elke gelowige bestem is tot Goddelike uitverkiesing.

Gesang 253: 1, 3, 4

AA da Silva

10 September

**Die beloofde
land**

Deuteronomium 11: 8-12

Nadat Moses in vers 8 en 9 vir die soveelste keer dit by die volk ingeskerp het hoe belangrik dit is om God se gebooe te onderhou, gaan hy in hierdie verse voort om te praat oor die heerlikheid van die beloofde land wat deur die gehoorsames in besit geneem sal word.

Hy praat eers van die land self: Dit is 'n mooi land. Daar is baie ber-

ge en rante. Maar dis ook 'n bruikbare land. Want tussen die berge en rante is daar volop laagtes; volop bewerkbare en vrugbare grond en dit *word nat gemaak met reënwater*. Maar uitnemender as al hierdie eienskappe is die feit dat hierdie land vir God na aan die hart lê. Dis 'n land waarvoor Hy self sorg, en wat Hy gedurigdeur onder oë het. 'n Land waar 'n mens dus veilig en vrolik kan woon.

En as 'n mens nou daaroor dink dat hierdie beloofde land, wat Israel toe wel in besit geneem het, maar net 'n skadubeeld was van die eintlike beloofde land, die nuwe Jerusalem wat wag vir die nuwe Israel, dan besef ons opnuut hoe wonderlik die toekoms is vir elkeen wat in Christus glo. Dit is 'n toekoms waar ons sal geniet van die heerlijkheid van ons Vaderhuis tot in ewigheid.

Gesang 176: 1, 3

AA da Silva

11 September

***Kosbaarder
as goud***

**Deuteronomium 11:
18-21**

In die vorige verse het Moses met die volk gepraat oor die wonder van die land wat God aan sy gehoorsames beloof het. In eenvoudige, maar tog treffende woorde, het hy die uitnemendheid daarvan beskryf.

Maar soos so dikwels tevore, kom hy weer in hierdie stuk met 'n vermaning oor die belangrikheid van God se gebooie na vore. As hy met die grootmense en die ouers praat, pleit hy dat hulle sy vermaninge nooit moet vergeet nie. Hulle moet dit vashou met hart en siel, en gedurigdeur daarvan bewus wees soos iets wat jy in jou hand dra, of soos iets wat altyd voor jou oë is.

En as hy aan die kinders dink, pleit hy weer; hy pleit dat ook hulle geleer moet word dat God se gebooie, en die vashou daaraan, kosbaarder as goud is. En hulle moet dit nie maar net nou en dan doen nie. Hulle moet dit inskerp, tydig en ontydig: tuis en op pad, saans en soggens, in die eie kring en ook daar buite. Want, so sê hy, vir hulle wat dit doen, sal die dae in God se beloofde land baie en heerlik wees.

En as hierdie woorde gegeld het vir die Jode van ouds, dan geld dit vandag ook nog vir ons. Laat ons dan ook nie vergeet nie dat die vashou aan God se gebooie vir ons kosbaarder as goud is.

Psalm 119: 1, 7

AA da Silva

12 September

***Godgewilde en
eiewillige godsdiens***

Deuteronomium 12

God openbaar nie net wie Hy is nie, maar ook hoe Hy gedien moet word, en dit sluit ook in wàar Hy gedien moet word. Omdat God se

diens 'n heilige voorreg is, kon Israel nie maar soos die Kanaäniete op 'n wêreldse wyse God onder elke groen boom dien nie. Die enigste heiligdom is die plek wat God gekies het om sy Naam te laat woon. Die Kanaäniete het 'n veelgodedom voorgestaan wat hulle gerieflik met die natuur verbind het. Teenoor hierdie baie aanbiddingsplekke het God vir sy diens net een plek aangewys. God is 'n enige God wat alle eiewilligheid uitskakel deur self vir sy Naam 'n aanbiddingsplek aan te wys. Hy is Skepper van die natuur en nie deel daarvan nie.

Op die plek wat God bestem het, moes elke Israeliet die keur van sy offerandes bring. Dit moes die beste wees wat met vreugde en hartelus gebring word, soos God dit self bepaal het. So skakel God elke vorm van menslike willekeur uit.

In ons eie lewe is daar nog soveel eiewillige godsdien. Ons dien God waar ons wil en soos ons wil. Ons dink dat die kerk nie vir ons nodig is nie. Ons sê ons lees mos die Bybel en bid by die huis. Daarby word ons swakste en gebrekkigste offer vir God afgestaan en dan nog met 'n swaar gemoed. Die dankbare Christengelowige sal sy keur gelofte-offers bring, met vreugde, soos God dit wil, daar waar Hy vir sy dienswerk 'n plek en tyd bestem het.

Gesang 313: 1, 2, 3

JHH Jacobs

13 September

Wat bring luister mee?

Deuteronomium 13

Hierdie hoofstuk gee 'n voorskrif met betrekking tot valse profete en voorstanders van afgodery. Om na sulke vreemde stemme te luister, bring vreemde navolging en vreemde diens mee.

Wie of wat is ons besig om na te volg, te vrees en te dien? Ware navolging kan alleen agter Christus aan wees. Weet ons nog wat die vrese van die Here beteken en ken ons sy gebooie? Die Godsvrese is nie bangheid of angstigtheid nie. In sy teenwoordigheid is daar huiwering, maar dit skep nie net distansie nie, dit smee ook 'n innige band. Wie God vrees, sal sy gebooie onderhou. Die Godvresende is 'n gehoorsame. Wie Gód vrees, het geen ander vrees nie.

Na God se stem alleen mag geluister word en Hy alleen mag gedien word. Ons luister so graag na vreemde stemme. Baie wend hulle tot waarsêers of fortuinvertellers. Ons luister graag na die afgod wat ons *Noodlot* noem. Ander luister na die stem van hulle gevoel, byvoorbeeld: *As ek so voel, sal ek kerk toe gaan*. Selfs die teerste gevoelens mag jou nie agter die vreemde laat aanloop nie.

Die Here sal selfs beproewinge oor ons bring waarin Hy ons toets of ons onder alle omstandighede aan Hom vashou en sy stem gehoorzaam. Op ons lewenspad kan ons baie stemme van verleiding te wag-

te wees. Onder toelating van God sal daar valse profete wees wat selfs wonders doen. Gaan ons geloof dáárby wankel? Alle tekens bewys nie die egtheid van 'n profetiese woord nie. Alles wat aanspoor tot 'n vreemde diens, buite God se Woord om, moet afgewys word. Johannes sê: *Geliefdes, moenie enigeen glo wat sê dat hy die Gees van God het nie, want daar is nou reeds baie vals profete in die wêreld, maar ondersoek elkeen, ondersoek of sy gees van God afkomstig is.* Om te weet dat dit Skrifwoord is, sal die Skrif geken moet word. Alles wat mooi klink, is nie noodwendig reg nie.

Gesang 207: 1, 4

JHH Jacobs

14 September *Kindskap is om* **Deuteronomium 14: 1-21**
 heilig te wees **en Romeine 8: 14-17**

As lede van die verbondsvolk staan Israel in 'n besondere betrekking tot die Here. Feitlik in een asem word hulle genoem kinders van die Here en 'n volk heilig aan die Here hulle God. Hulle is deur God uitverkies om sy eiendomsvolk te wees.

Kindskap en heiligheid word hier in verband met mekaar gesien. Hoe kan ons kind van God wees en wat impliseer die heiligheid?

Kindskap van God is geen menslike verdienste of prestasie nie. Ons is nie kinders vanweë ons voortreflikheid nie. Ons is dit vanweë God se uitverkiesende genade. God is die oorsaak van alle kindskap. Hy is van ewigheid af Vader. Die Vader-kindverhouding in die Bybel is van omvangryke betekenis. Van die diepte daarvan was die kerk van alle eeue bewus. Die gebed wat Christus ons gegee het, begin met *Onse Vader* en so ook die belydenis van die kerk: *Ek glo in God die Vader*.

Ons kan ook nie maar kind wees na eie goeddunke nie. God reël sy huishouding self. Eerstens kan ons alleen deur Jesus Christus, die Seun van God, tot kind aangeneem word. En sulke kinders is heilig aan die Here. Heilig beteken afgesonder. God se kind mag hom nie vereenselwig met afgodspraktyke nie. Kindskap is onverenigbaar met heidense gewoontes, soos byvoorbeeld om die liggaam te ontsier of gruweldade te doen. Die kind van die Here is afgesonder tot God se diens alleen. As Vader wil Hy beskut en beveilig en sy beskermende liefde aan sy kinders verleen. In sy Seun Christus het Hy Hom neergebuij na ons. Wie Christus nie ken nie, kan God ook nie as Vader hê nie. Hy het juis sy Seun gestuur om die Vader-kindverhouding, wat deur die sonde geskend en ontheilig is, weer te herstel en te heilig.

Gesang 245: 1, 11

JHH Jacobs

15 September

**'n Geopende
hand**

**Deuteronomium 15: 7-18
en 2 Korintiërs 9: 1-15**

In hierdie gedeelte kom die sorgende karakter van die Deuteronomiumboek na vore. Hier het ons 'n voorskrif vir die behoefte. In sowel die Ou as die Nuwe Testament word die gelowige dit op die hart gedruk om sorg te dra vir die medemens in nood. *Gee vryelik aan jou broer wat arm is.... Daar sal altyd armes in jou land wees, en daarom het ek jou beveel om vrygewig te wees teenoor jou mede-Israeliet wat in nood is en arm is.*

Diesulkes sal daar altyd wees, ook in die rykste en florerendste land. Nood is egter nie net materieel van aard nie. Nood kan ook geestelik wees. Veral in ons tyd is geestelike nood seker dié grootste nood.

Tiperend van Deuteronomium is dat elke Israeliet gesien word as 'n broer van diegene wat naas hom geplaas is. Rykes en armes is broers. Jou land is ook sy land. Albei deel in die weldade van God. Vir jou broer in nood moet jy vryelik gee, want ook jy leef nie anders as uit God se hand nie. God verbind sy seën aan vrygewigheid. Wat sal gebeur as God sy hand toemaak? Die prediking waarsku teen innerlike verset. Verset sluit die hand. Dit is 'n hartsaak. Die hand word bestuur deur die hart. Van die hand kan niks verwag word as die hart verhard is nie.

Die priesterskap van die gelowige is hier ter sprake. Ons moet mekaar sien as die naaste vir wie Christus gesterf het. Hy het Hom sonder voorbehoud vir almal gegee. Wie hom laat regeer deur hierdie barmhartigheid van God, sal self barmhartig wees. 'n Dankbare, bewoë hart bewerk 'n milde hand.

Gesang 260: 1, 4

JHH Jacobs

16 September

**Goddelike
herinnering**

**Deuteronomium 16: 1-7
en Hebreërs 4: 1-13**

Jy moet altyd onthou dat jy 'n slaaf was in Egipte. Hierdie woorde kom herhaaldelik voor in die Deuteronomiumboek. Die Deuteronomiumboek is 'n herinnering aan wat God gedoen het en wat Hy gebied. Dit mag die mens nie vergeet nie, en ook mag hy nie vergeet om hieruit te lewe nie. Die hele boek is dan ook ingestel op die praktyk van die lewe met God. Die belofte en die wet word telkens herhaal.

Die volk moet daaraan dink dat hulle slawe in Egipte was. So begin die tien gebooie ook. Hierdeur herinner God die volk aan verskillende dinge. Hulle moet daaraan dink dat hulle vreemdelinge was, dat hulle armoede geken het, dat hulle verdruk was, dat hulle soos slawe geleef het en behandel is, maar nou het hulle 'n uitverkore werktuig van

God geword. Hierdie woorde spreek God wanneer Hy nadere voorskrifte gee vir die rusdagviering. Die sabbat is nie 'n passiewe toestand van niksdoen nie, maar 'n dag van aktiewe diens tot eer van God. Op dié dag moet daar uit die herinnering geleef word dat daar rus en bevryding gekom het van die slawehuis in Egipte. Dit bring gehoorsame en dankbare aanbidding aan die alleen-ware God.

Die Ou-Testamentiese gelowige het gerus op die laaste dag van die week, omdat hy uitgesien het na die volmaakte rus wat Christus sou bring wanneer Hy die mens verlos uit die slawehuis van die sonde. Die Nuwe-Testamentiese gelowige rus in die volbragte werk van Christus wat gekom het. Daar word nie langer uitgesien na die rus aan die einde van die week en die Ou-Testamentiese herinnering nie. Maar uit die rus wat gekom het, begin die Christen sy sabbat op die opstandingsdag van die week - as 'n herinnering dat jy al die dae vorentoe sal rus van jou bose werke.

Gesang 57: 3, 4

JHH Jacobs

17 September Gebrekkige en Deuteronomium 16: 21-17: 13
volmaakte offer en Hebreërs 9: 1-15

Die goddelike voorskrif wat die kwaliteit van die offer beskryf, kom telkens in die Bybel voor. Daar word duidelik onderskeid gemaak tussen dit wat vir gewone gebruik goed was en dit wat 'n heilige doel moes dien.

Die offer aan God moes sonder gebrek wees. Die offerdier sonder liggaamsgebrek het egter nie beteken dat dit 'n volkome offer was nie, maar die voorskrif wat die gebrek wou bekamp, het juis die onvolmaaktheid, vlekkeloosheid en foutloosheid van die offergawe sowel as van die gewer beklemtoon. Die dier wat geoffer is, kan nooit volwaardig en volkome wees vir wat die mens aan God verskuldig is nie. Die mens sou nooit kon roem op sy offergawe nie. Die offergawe moes egter ten minste die beste voorhande wees, want 'n verkeerde of minderwaardige offer het gespruit uit die verkeerde gesindheid van die hart.

Die vlekkelose offer en enigste offer sonder gebrek was die selfoffer van Jesus Christus. Hy was tegelyk Hoëpriester en Offerlam. So volkome was daardie offer dat dit net een maal nodig was en nooit weer herhaal hoef te word nie. Daarmee het die seremoniële tempeloffers dan ook verval. Die Lam van God is geoffer tot 'n volkome versoening. Wie dit glo, bring sy dankoffers sonder voorbehoud. Hoe skuldig staan ons nie hier nie! Hoe gebrekkig is ons dankbaarheid nie! Ons bring nie maklik aan mekaar gebrekkige en minderwaardige geskenke nie. Moet God dan altyd met die minste tevrede wees? Al wil ons

ook hoe redeneer, is die gebrekkige maar net 'n bewys van die kwaliteit van die geloof en daarmee ook van ons dankbaarheid. Behoort alles nie buitendien aan God nie?

Gesang 190

JHH Jacobs

18 September Die bloed van Deuteronomium 21: 1-9
Christus reinig
ons van alle sonde

In die Heilige Skrif is *bloed* en *lewe* sinoniem, gelyk aan mekaar – dieselfde. Bloed is lewe. Ons praat dikwels van lewensbloed. Iemand wat bloed vergiet, neem 'n lewe.

In die Ou Testament is *bloed* 'n belangrike faktor. Ons lees in Levitikus 17: 11: *Omdat die lewe van 'n dier in sy bloed is, het Ek die bloed vir julle gegee om op die altaar versoening te doen vir julle lewens. Omdat bloed versoening bring deur die lewe wat daarin is....* Alles draai dus om bloed by die offers.

Hierdie profetiese gedagtegang in die Ou Testament kom in die Nuwe Testament tot volle ontplooiing, tot volle verwerkliking in die bloedstorting van Jesus Christus, ons Here.

Die gebed van die oudstes van die stad in Deuteronomium 21: 8 word volle werklikheid in die waansinnige, onbesonne kreet van die volk van God by die verhoor van Christus voor Pilatus: *...moenie dat die skuld van bloed wat onskuldig vergiet is, op u volk Israel bly nie.* In sy almag en majesteit maak God hierdie woorde wat vol nyd is tot woorde van heil. Hierdie selfde nydige woorde wat deur die volk gespreek is, maak God tot woorde van troos en gemoedsrus vir sy volk, sy gemeente. Vandag spreek sy volk, sy gelowiges, hierdie selfde woorde uit as 'n geloofsbelydenis.

Wanneer ons ons kinders na die doopvont bring, is dit met hierdie Bede in die hart: *...moenie dat die skuld van bloed wat onskuldig vergiet is, op u volk Israel bly nie.* Wanneer ons by die tafel van ons Here Jesus Christus aansit, is dit ook met dieselfde bede. En ons sê dit, ons bely dit omdat ons weet dat die bloed van Jesus Christus vir ons 'n nuwe lewe skep – 'n lewe tot in ewigheid.

O diepte van die rykdom en wysheid en kennis van God! Hoe ondeurgrondelik is sy oordele en onnaspeurlik sy weë! Want wie het die gedagte van die Here geken, of wie was sy raadsman gewees?

Of wie het eers iets aan Hom gegee, dat dit hom vergeld moet word? Want uit Hom en deur Hom en tot Hom is alle dinge. Syne is die heerlikheid tot in ewigheid. Amen.

Gesang 199: 1, 2

T Snyman

19 September 'n Vloek in 'n Deuteronomium 23: 1-8
seën verander

In die Bybel speel die seën 'n belangrike rol. Almal, selfs Esau, het die krag daarvan erken en dit eerbiedig. Dieselfde geld ook vir 'n vloekspraak.

In Numeri 23 en 24 tree hierdie feit sterk op die voorgrond. 'n Vloek of 'n seën is ook as so bindend beskou dat dit nie verander kon word nie. Alleen God kon dit verander volgens sy wil (Num 24).

In Deuteronomium 23: 5 verander God inderdaad ook 'n vloek in 'n seën. In hierdie verhaal kom die onmag van die mens en die almag van God sterk na vore. In plaas van vloekwoorde kom seënwoorde uit die mond van Bileam. God verander die vloek in 'n seën. Die woord *verander* beklemtoon die ongelooflike wat hier plaasvind. As Israel ten regte beoordeel moes word, het hy die vloek ten volle verdien. Tog gebeur dit nie. Die verkiesende liefde van God was die bepalende faktor. Israel verdien die vloekspraak, maar in plaas daarvan ontvang hy 'n seën van God.

Ook by die nuwe Israel, die gemeente, die gelowige, die volk van God, is die situasie nie anders nie. Die hele gemeente staan onder die vloekspraak van Galasiërs 3: 10: *Daar rus 'n vloek op elkeen wat nie stiptelik alles doen wat in die boek van die wet geskrywe staan nie.*

Tog gaan hierdie vloek ook nie in vervulling nie. Ook hierdie vloek word verander in 'n seën deur die verkiesende liefde van God in Jesus Christus soos Galasiërs 3: 13-14 dit beskrywe. *Christus het ons losgekoop van die vloek wat die wet meebring, deur in ons plek 'n vervloekte te word. Daar staan naamlik geskrywe: 'Vervloek is elkeen wat aan 'n hout opgehang is.' Daardeur kan ook hulle wat nie Jode is nie, deur Christus Jesus deel kry aan die seën wat God aan Abraham toegesê het. So het ons deur die geloof die Gees ontvang wat God beloof het.*

In Christus het ons, in plaas van die verdiende vloek, die onverdiende seën ontvang. Wie glò in Hom wat hierdie seën gebring het, sal Hy ook laat déél in die seën. Dit is hulle wat weer Sondag saam met die gemeente die seënwoord mag hoor: *Die Here seën u en behoed u...*

Gesang 203: 1, 2, 3

T Snyman

20 September Verbondstrou Deuteronomium 24: 1-4
en Jeremia 3: 1-12

Met die voorbeeld van die geskeide vrou sinspeel die profeet Jeremia op 'n voorskrif in die Mosaïese wet. Jeremia gaan van die veronderstelling uit dat hierdie wet by sy toehoorders bekend is. In die Ou Testament word die verhouding tussen God en sy volk meermale uit-

gebeeld as 'n huwelik en word Israel gesien as bruid van God, as verbondsgenoot van God. Maar Israel het telkens ontrou geword. Sy het weggeloop van haar Eggenoot en agter afgode aan gehoereer. Die verbond wat God met haar opgerig het, het sy herhaaldelik vergeet. Wanneer God haar getugtig het, het sy wel weer teruggekeer – maar nie met haar hele hart nie.

Vir God is die huwelik onontbindbaar. Vir Hom is skeiding altyd egbreuk; dit kan nie weer herstel word nie. God wil nie dat daar in die huwelik willekeur heers nie. Verbond veronderstel gebondenheid; liefde vra trou.

Wanneer daar een maal troubreuk was, is daar eintlik volgens goddelike reg nie meer 'n moontlikheid van volkome herstel nie. Tog het God sy volk so liefgehad dat Hy, wat vir die wet onmoontlik was, moontlik gemaak het deur Christus aan die kruis. God het sy eie Seun aan die kruis verlaat, sodat sy volk nooit meer verlaat sou word nie. Deur die kruis wil God sy verbond met sy volk volkome herstel. Opnuut bied Hy sy trou aan. Deur Christus maak Hy 'n terugkeer moontlik. Al wat Hy vra, is opregte berou, 'n opregte terugkeer – opregte geloof.

Ons as gelowiges is die volk van God – die bruid van Christus. In en deur Christus het God die Vader 'n ewige verbond met ons opgerig. Van ons word gehoorsaamheid aan hierdie verbond gevra. Ten alle tye moet ons hierdie gehoorsaamheid betoon. As ons 'n ernstige voorname het om getroue verbondsgenote te wees, sal God ons daartoe help, om Christus ontwil alleen.

Gesang 225: 3, 4

T Snyman

21 September *Die gawe van* Deuteronomium 26: 1-19 ***die eerstelinge***

In hierdie hoofstuk het ons te make met een van die seremoniële gebruike uit die Ou Testament. Hier word 'n beskrywing gegee van die bepalinge by die gawe van *eerstelinge*. Met elke nuwe oes moes hierdie gawe na die plek gebring word wat deur God gekies is om sy Naam daar te laat woon.

Die bedoeling van hierdie gawes van *eerstelinge* was om die volk dankbaarheid te leer ken en betuig. Dit was nie 'n gawe wat sonder nadenke gegee is nie. Dit was nie net nog 'n plig om af te handel en agter die rug te kry nie.

Daar was 'n paar dinge waarmee rekening gehou moes word by die aanbidding van hierdie gawe en dit moes ook elke keer openlik bely word. Met die bring van die gawe moes bely word dat hulle nou, teenoor die verlede van 'n geringe en eenvoudige swerwersbestaan van 'n

enkele voorsaak, 'n groot volk met 'n vaste woonplek is – dit is 'n gawe van God.

Daar moes bely word dat teenoor die bange verlede van slawerny die verlossing deur die hand van die Here staan.

Vanuit hierdie verlossing gesien, kon die vrug van die land eers reg waardeer en geniet word.

Daarom is die ander belangrike element by die bring van hierdie eerstelinggawe die gesindheid waarmee dit gegee en gebring moes word. Dit moes met totale oorgawe gedoen word. *Jy moet dit doen met hart en siel.* Dit moes kom uit 'n hart wat bly is, *in die gees van opgewektheid en nie swaarmoedig en sugtend nie.*

Kom ons kyk na ons gawes wat ons gee en na die hart van die gever. Waarom gee ons? Wat gee ons? Hoe gee ons dit?

In Jesus Christus het ons meer ontvang as net 'n mooi land en vryheid en gesondheid en werk en 'n inkomste. Al hierdie dinge kan eers reg waardeer word as ons dit sien in die lig van die verlossing deur Jesus Christus.

Gesang 64: 1, 2

AT Mc Donald

22 September

***Stil staan
en luister***

Deuteronomium 27: 1-26

In hierdie hoofstuk word beskrywe wat die volk alles moes doen wanneer hulle in die beloofde land Kanaän kom.

Daar moes gedenktekens van klip opgerig word waarop die Woord van God geskryf is. Dus nie maar net blote, dooie, harde en uiterlike simbole nie, maar klippe waarop die Woord van God staan. Die landstreek wat geproklameer is tot woonplek van God se volk, val onder die gesag van God se Woord. Onder hierdie Woord moes daar geleef word. Daar moes 'n altaar gebou word waarop geoffer moes word. Die erediens moes dus ook daar onderhou en voortgesit word.

Hierdie dinge was belangrik. Daar is egter nog iets wat die volk sou moes doen. Hulle moes **stil word om te luister**.

By al hulle doenigheid aan die oorkant binne die grense van die land wat aan hulle beloof is, sou hulle dus ook moes opmerk dat iets besig is om in vervulling te gaan, wat lankal tevore begin is en beloof is en waaraan hulle self geen hand het nie. Terwyl die volk opgeroep word tot aktiwiteit onder die Woord van God, begin daar op die weg van die volk 'n proses ten einde loop waaraan hulle self geen hand gehad het nie. Hulle het vandag geword wat hulle nooit deur eie toedoen sou kon bereik het nie – wat 'n mens alleen ten dele kan kom deur Goddelike guns.

Om dit te kan opmerk, moet die menslike aktiwiteite vir 'n wyle

gelaat word en moet jy eers stil bly en luister. Dit is aan die kruis met die bloed van Christus volkome duidelik gesê dat hierdie proses van toeëiening afgerond is. Ons kan dit ook nie opmerk as ons nie stil geword het en geluister het nie.

Ons kan dit onder meer ook op die Sondag belewe.

Gesang 259: 1, 2

AT Mc Donald

23 September

**Julle is
duur gekoop**

Deuteronomium 28: 64-68

Moses sien die volk Israel reeds in die beloofde land, maar hy sien ook hulle afvalligheid en ongehoorsaamheid en die oordeel wat hulle gaan tref. In ons teksvers kry ons die dieptepunt van hierdie oordeel as die volk Israel deur slawehandelaars op skepe na Egipte gebring sal word. Dit is die grootste denkbare onheil wat oor hulle kan kom, want Egipte bly vir Israel die simbool van verdrukking en slawerny.

Maar die ergste sal met hulle gebeur as hulle hulle op die slawemark bevind. Daar sal geen koper wees nie. Met ander woorde, niemand sal in hulle belangstel om hulle te koop nie. Die slawekopers sal hulle neuse optrek en by hulle verbystap, en dit sal hulle smaad en ellende nog groter maak.

Hier het ons baie beslis nie met evangelie te make nie, maar met oordeel. Maar laat ons die evangelie teenoor die oordeel stel – die feit dat daar iemand was wat ons wou koop en inderdaad gekoop het, naamlik Jesus die Christus. En die prys wat Hy betaal het, was groot, soos die apostel Paulus dit ook stel: *Want julle is duur gekoop*. Hy het ons gekoop met sy kosbare bloed en nou is ons nog wel slawe – maar gelukkig nie slawe wat geen koper het nie, maar slawe wat losgekoop is uit die sonde en ellende, ja, slawe van Jesus Christus.

Gesang 233: 1, 2

GN Bloem

24 September

**Die verbond
vernuwe**

Deuteronomium 29

Ons het in hierdie hoofstuk onder meer te make met die verbondsluiting. Dit is die verhouding-reëling tussen God en sy volk. Hierdie verhouding staan nie op 'n losse voet nie; dit is nie 'n willekeurige verhouding nie. Hierdie verhouding word gekenmerk deur orde en reëls; dit is vas en seker; daarop kan altyd weer teruggegaan word; daarop moet gereken kan word.

Wat kenmerkend van hierdie verbondsluiting is, soos ons dit in die Bybel in hierdie verband aantref, is dat God wat almagtig en ewig is, elke keer self die inisiatief neem om sy verbond met die hulpelose

behoefte mense te herbevestig – ook weer hier waar hulle op die drumpel van Kanaän huiwer. Met die verbondsluiting gee God Homself *as God vir* die mense met al die implikasies daarvan. Al die beloftes van God is aan die verbondsluiting verbind, dit wil sê die heil en die verlossing vir die mense, en dit beteken vir elke mens lewe en geluk (vergelyk hoofstuk 30: 15).

Met hierdie verbond trek die Here egter ook weer die mense onder 'n ander orde in as waaraan hulle gewoon was onder die sonde. Hierdie nuwe orde het 'n ander gerigtheid. Daarom geld daar ook vir die mense hierin nuwe loyaliteite. Hulle is op God aangewys en is nou volk van en vir God. Hier geld liefde en gehoorsaamheid en trou. Wie buite die vaste reël hiervan gaan, kanselleer self alles en tree buite hierdie verbondenheid met God en ontmoet weer ongeluk en dood. Dit het soveel keer gebeur, daarom moes hierdie verbond telkens weer herbevestig word.

Hierdie verskriklike alternatief is eers in Jesus Christus afgesluit en kon eers toe werklik afgesluit word – waar Hy in die plek van ons mense gaan staan het en volkome gehoorsaam en getrou was. Daarom is daar in die Nuwe Testament ook geen herhaling of herbevestiging van die verbond op te merk nie, want dit was nie meer nodig nie. Hy het ook die vloek as alternatief van die seën volkome opgelos.

Onder hierdie nuwe verbond kan ons God met blydskap dien, omdat wat vir ons ook onmoontlik sou wees in Jesus Christus voltooi is.

Gesang 232: 1, 2, 3

AT Mc Donald

25 September Die groot gebod Deuteronomium 30: 1-20 en 1 Johannes 5: 1-4

In Deuteronomium 30: 16 word die volk beveel om die Here hulle God lief te hê, in al sy weë te wandel en sy gebooie en insettinge en verordeninge te onderhou, sodat hulle kan lewe. Daarby ontvang hulle die versekering dat hierdie bevel vir hulle nie te swaar sal wees nie, omdat die woord naby hulle is: in hulle mond en in hulle hart. Kom hulle hierdie gebod na, wag daar vir hulle lewe en geluk. Kom hulle dit nie na nie, sal dood en ongeluk hulle deel word. Hulle word gestel voor die besliste keuse en dit word ook aan hulle gesê wat om te kies: *Kies die lewe, sodat jy en jou nageslag kan lewe. Om die Here jou God lief te hê ... sal vir jou lewe gee...*

Liefde tot God – dit is die groot gebod, en dit beteken vir die mens lewe. As ons hierdie gebod nakom, sal ons lewe. Maar hoe kan ons, wat van nature geneig is om God en ons naaste te haat, liefde teenoor God betoon? Ons kan God alleen liefhê deur sy gebooie en insettinge te bewaar. Die apostel Johannes sê die volgende: *Die liefde vir God*

bestaan dan daarin dat ons sy gebooie gehoorsaam. sy gebooie is ook nie moeilik om te gehoorsaam nie....

Ons moet dus, netsoos die godsvolk van die ou verbond, die gebooie van die Here bewaar, sodat ons kan leef. Ons moet Hom liefhê met alles wat ons besit. Geen arbeid of moeite, geen opoffering is te groot, geen taak te moeilik as dit ter wille van 'n geliefde persoon gedoen word nie. As ons God waarlik liefhet, sal ons ontdek dat sy gebooie nie te moeilik is om te gehoorsaam nie.

Psalm 116: 1

PP Jooste

26 September Seën by 'n graf Deuteronomium 31: 1-8

In die lewe van Israel op pad na Kanaän was daar altyd hierdie een figuur om wie alles gedraai het, Moses. In alles, vanaf die swaar dae in Egipte, dwarsdeur die moeitevolle jare in die woestyn, waartydens daar baie donker nagte van gemoedsverwarring was, was hierdie figuur die onontbeerlike.

Hier moet hy nou agterbly in sy graf. Hy kan nie saam nie. Dit is te begrype dat daar onder die volk trane van smart en wanhoop sou wees. Dit is verstaanbaar dat hulle nou afgemat en magteloos en sonder moed sou wees; dat hulle bang sou wees om hierdie finale fase van die trek aan te pak.

Die dissipels kon ook eenmaal die graf in die lewe van die Belofte-ryke nie verstaan nie.

Die graf van Moses met sy lyk daarin is moeilik te versoen met God se bedoeling soos 'n mens dit wil verstaan.

Tussen die tyd en die ewigheid, tussen die hier en die daar, tussen die swerwersbestaan en die permanente tuiste is die hinderlike graf – die noodwendige, as gevolg van die sonde.

Maar hierdie graf van Moses is vir die volk die begin van 'n voller en ryker werklikheid. *...want die Here julle God gaan saam met julle. Hy sal julle nie in die steek laat nie, julle nie alleen laat nie. Daarom: Hou moed en wees dapper! Moenie bang wees nie, moenie vir hulle skrik nie....*

Is die graf van Jesus Christus nie ook vir ons die begin van 'n voller en ryker werklikheid nie – 'n ewigheid by God?

Gesang 31: 1, 2, 3

AT Mc Donald

27 September Gewaarsku Deuteronomium 32

Moses waarsku die volk hier voordat hy sterwe, hier waar hulle op die drumpel van die land van belofte staan. Hy waarsku hulle dat hulle ontrou gaan word. Hulle gaan in 'n goeie land woon en gewoon

raak aan die gerief van 'n vaste woonplek en volop kos. Dit is die tyd van gevaar.

Dit is met elke mens ook maar soos met die verlore seun – so sou dit ook met Israel wees. Oorvloedige lewe is dikwels 'n ongebonde lewe. Hongersnood en swaarkry bring mense dikwels terug aarde toe – tot die herinnering aan wat hulle geken het en moes onthou het.

Moses laat die volk 'n lied leer waarin hierdie elemente van waarskuwing ook voorkom. Hierdie lied moes hulle sing. So het Moses verseker dat dit waarteen hy waarsku nie uit onwetendheid sal gebeur nie. As hier sprake van voorsorg is, dan is daar nog meer sprake van in die Nuwe Testament.

Op die grens van die voller en vryer tyd van genade op genade wat deur Christus aangebreek het, is aan ons baie meer geleer. In Jesus Christus is daar vir ons voller begrip moontlik. Maar, sê die Hebreërbriefskrywer, as hierdie genade opsetlik misbruik word en Jesus Christus geminag word, bly daar geen ander offer vir ons sonde meer oor nie.

As daar vir Moses net een moontlikheid was waarmee hy kon verseker dat die volk deur die gevaarlike tyd kon gaan – naamlik hierdie lied – dan beklemtoon dit sekerlik die betekenis van die Woord en die vleesgeworde Woord in ons lewe van versoeking en nood. Hy is ons anker.

Gesang 252: 1, 2, 4

AT Mc Donald

28 September Seën van Deuteronomium 33: 1-29 **die toekoms**

Eenmaal het Jakob ook die seën uitgespreek oor sy seuns. Dit was 'n seën met die oog op die toekoms. Dit was 'n geloofsdaad. Hy het die belofte van God geglo wat nog in die toekoms gelê het en wat aan sy nageslag verbind was. So was hy self ook eenmaal geseën deur sy vader Isak.

Hierdie seën het elke keer plaasgevind op die drumpel van die tyd en die ewigheid. Voor Isak en voor Jakob se dood het hulle hulle kinders geseën. Hulle het dus selfs by aanskoue van die dood verder bly kyk.

Hier staan Moses ook nou op die drumpel van tyd en ewigheid, net voor sy dood, en hy seën die twaalf stamme van Israel. Hy doen dit ook vanuit die geloof met die oog op die toekoms. Hy kon dit doen omdat daar 'n Sinai agter hulle gelê het en omdat hy dié God wat die toekoms in sy hande het, ook daar leer ken het. Hy kon dit doen omdat hy van dié God geleer het dat Hy êrens heen op pad is met sy volk – dat daar nog beloftes is wat vorentoe op vervulling wag. Alleen so kon hy dit waag om van dinge te praat wat nog in die toekoms gelê het.

Op die drumpel tussen tyd en ewigheid – in die volheid van God se tyd met Christus se dood, is daar ook vir ons 'n seën weggele deur Hom wat aan die kruis gely en gesterf het. In hierdie toekoms lê die hemel wat deur Hom moontlik gemaak is, van die toekomstige eeu anderkant die tyd. Daarom lê daar ook sin in ons besig wees aan die duskant, want dit is ook 'n deel van die toekoms wat Hy geskep en moontlik gemaak het – ons drumpel voor 'n gewisse ewigheid van heil met God.

Gesang 74: 1, 4

AT Mc Donald

29 September Toekomsgeloof Deuteronomium 34: 1-12

Die Here het sy volk uit Egipte gelei in die rigting waar die vervulling van die beloftes eenmaal sou lê. Op hierdie pad van die geloof word hierdie vervulde beloftes uit die verte gesien, geglo en begroet. So het ook Abraham eenmaal as vreemdeling en swerwer op hierdie pad van die geloof geloop, sonder om moeg te word of terug te draai, toe God hom uit sy vaderland geroep het na die land wat God vir hom sou aanwys. Die land waarheen die Here Abraham gebring het, was die land van belofte wat deur God opgerig en gebou sou word. Dit is die woonplek waarvan die hoeksteen deur Jesus Christus gelê is, woonplek van die toekomstige vaderland.

Moses staan hier op die drumpel van Kanaän voor sy dood om saam met Abraham uit die verte te sien, te glo en te begroet en in die geloof te sterwe sonder om die beloftes te verkry.

Ons staan soms by 'n graf en alles lyk so onherroeplik verby. Alles is beëindig. Van 'n toekoms sien of ervaar ons niks nie. Die kerkhof word soms die akker of saailand van die dooies genoem. 'n Saailand – as die boer die saad in die grond strooi lyk dit ook asof dit as verlore weggegooi word. Al sien hy niks nie, wag hy met geduld dat uit die skynbare dood groen halms bokant die grond sal uitsteek – die begin van 'n nuwe oes.

Die geopende graf van Jesus Christus is ons waarborg van vervulde beloftes oorkant die grense van ons aardse lewe.

Gesang 180: 1, 4

AT Mc Donald

30 September Nagedagtenis Deuteronomium 34: 9-12 en Hebreërs 11: 23-29

Moses is dood. Weldra word hy opgevolg deur Josua. In die ry van profete in Israel is Moses nie die laaste nie, maar tog vind ons nie sy gelyke onder die mense nie. Josua, die nuwe aanvoerder, mag wel vervul wees met die Gees van wysheid, maar aan Moses sou hy nooit

gelyk word nie. Josua was slegs 'n leidsman gewees. Maar wat van die profete wat later sou kom? Baie van hulle mag wel heerlike openbaringe aan Israel gebring het, maar daar kan nie van een van hulle gesê word dat hulle so kragtig in woorde en in daade as Moses was nie; hy het sy gelyke nie gehad nie. Ons ken sy optrede vanaf die slawehuis in Egipte tot hier op die Neboberg. Dit is eintlik wonderbaar. En dit alles spruit uit sy geloof.

Moses troon bokant die ry van gelowiges uit soos wat ons hulle in Hebreërs 11 aantref. Deur die geloof het Moses die uitnemende keuse gemaak. *Die smaad ter wille van Christus het hy 'n groter rykdom geag as die skatte van Egipte, omdat hy na die beloning uitgesien het. Omdat hy geglo het, het hy Egipte verlaat sonder dat hy vir die woorde van die koning bang was. Hy het volhard soos iemand wat die onsiglike God sien.* Deur daardie selfde geloof het Moses so gehandel asof hy deur die sluier van die skadudiens en die skadubeeld van die profesie heen gekyk het op Hom wat die einde van die wet is, naamlik Christus. En deur so 'n geloof het Moses sy behoud gevind in Hom na wie al Moses se offers heenwys, naamlik die Lam van God wat die sondes van die wêreld wegneem.

So moes Moses dan ook dien om ons na Christus heen te wys. Dán eers eer ons sy nagedagtenis na behore en is sy geskiedenis vir ons winsgewend, wanneer ons aan die voet van die kruis rus vind in die dood van ons Heiland – 'n rus wat geen Moses kan gee nie. In die krag van Christus se opstanding ontvang ons die krag tot 'n nuwe lewe – 'n lewe wat Moses ons nie kan bied nie. Die wet het wel deur middel van Moses gekom, maar die genade en die waarheid het deur Christus gekom. Die naam van Moses behoort nie tot die onvrugbare herinneringe van 'n lank gestorwe verlede nie. Sy naam bly in ewige gedagtenis. Maar tog, hy wys weg van homself, en sy nagedagtenis is ons waarlik tot 'n seën wanneer ons van Moses af wegkyk en opkyk na die God van Moses, wat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus is.

Gesang 186: 1, 3

PP Jooste

1 Oktober

Ek alleen?

Efesiërs 1: 1-15

Ons bely ons geloof met die twaalf artikels. Die eerste hiervan is: *Ek glo....* 'n Mens moet oor jouself iets kan sê. Kry u kans om oor uself na te dink? U vervul in u eie lewe die belangrikste rol. Hoe u oor uself voel, bepaal u eie waarde en u optrede teenoor ander. Voor God het u vir geen mens groter verantwoordelikheid nie as vir uself. God het aan u gegee. Hierdie liggaam en siel moet u versorg.

Die meeste mense vlug van hulleself weg. Van sigself word dikwels 'n afskeepwese gemaak. Luister maar na al die ontwykende kwinkslae

wat mense as antwoord gee op die vraag: *Hoe gaan dit?*

Inderdaad is ek 'n beklaenswaardige figuur as ek net op myself aangewese is; as ek alleen en onverbonde is. Maar ek is nie, nie as God-gelowige nie. Efesiërs,¹ stel die rykdom van verbande waarin 'n gelowige deur God gestel is. Die geloofsbelydenis stel *ek* in 'n verhouding met die Almagtige Skepper van hemel en aarde, met die Verlosser van die skepping, met die Heiligmaker van mens en wêreld. Deur die geloof is ek verbind met die Vader, Seun en Heilige Gees.

Gesang 245: 1

FH van der Merwe

2 Oktober *My verantwoordelikheid?* Matteus 9: 35-38

Die twaalf artikels wil as geloofsbelydenis al die geloofswaarhede saamvat wat vir 'n mens nodig is om te glo, sodat jy getroos kan lewe en kan sterwe.

Die lewensbelangrike nasê van die evangelie begin met die woord: *Ek...* Die meeste skrywers oor die Twaalf Artikels wil die *ek* laat verdwyn in die gemeensaamheid van *ons*, dit wil sê al die gelowiges wat saam met en soos die kerk bely. Baie mense reken dat daar nie in die kerk plek is vir individualiteit nie. Tog is daar geen deel van ons lewe waar ons so self verantwoordelikheid moet aanvaar as juis vir ons saligheid nie. Dink aan die gelykenis van die saaiër se uitleg (Mark 4: 13-20), van die lamp (Mark 4: 21-25) en van die goue muntstukke (Luk 19: 11-27).

Die *ek* waarmee die geloofsbelydenis begin, wil die gelowige elke keer herinner dat ek en ek alleen verantwoordelik is voor God vir my bestaan.

Hoeveel sterker sou die kerk in die wêreld kon staan, hoeveel vinniger sou die opdrag van die Here uitgevoer kon word as elke gelowige self verantwoordelikheid sou neem om die uitnodiging tot die koninkryk van God en al sy heerlikheid aan te neem en die evangelie bekend te maak.

Ook in ons beproefde vaderland staan die oes op die land wit. Die Kerk kan met duisende lidmate per jaar uitbrei as elkeen net een enkele ander mens in hierdie jaar tot die evangelie wil begelei. In die midde van 'n volk wat moeg, hulpeloos en herderloos is, moet 'n skare mense wat sê: *Ek glo...*, 'n verskil kan maak.

Psalms 1: 1, 2

FH van der Merwe

3 Oktober *'n Verbond* Johannes 15: 1-8

Die oorsprong van alle sonde is die verwaande hoogmoed. Dat ek so lewe asof ek self alles kan ken (Gen 3: 5) en dus my eie god kan wees. Maar al wat 'n mens dan te wete kom, is dat jy kaal in die wêreld is

[Gen 3: 7]. Die hele Ou Testament is die verhaal van hoe swaar mense kry as hulle hulle eie god moet wees. Broer vermoor broer, 'n vrou noem haar seun Ikabod (1 Sam 4: 21), die huwelik het 'n slagveld geword (Gen 21: 10; 1 Sam 1: 7), in die volkslewe doen elkeen wat reg is in sy eie oë (Rig 21: 25). Oor die eie ek sê die mens: *My straf is te swaar om te dra. U verdryf my nou van my grond af, en tot U het ek nie meer toegang nie. Ek sal 'n doellose swerwer op aarde wees, en wie my raakloop, sal my vermoor* (Gen 4: 13-14). Die swerwer besit in al sy rykdom slegs maar 'n begraafplek (Gen 23: 20). Selfs God word vir die mens arm: *Here my God, wat kan U vir my gee* (Gen 15: 2)? God antwoord deur nie iets te gee nie, maar Homself te gee. My ek word verbind met die Ek van God: Ek sal jou God wees. Die verbond verlos my van 'n nuttelose, eensame, verarmde swerftog na die graf. As 'n gelowige sê: *Ek glo...*, dan weet hy wat dit is om in Christus te bly. In plaas van lote te wees wat vir die vuur bestem is, is die gelowige bestem om vrug te dra, maar ook om onder die snoeiskêr van God te leef. Die vrug van my lewe is die heerlikheid van die Vader.

Psalm 2: 6

FH van der Merwe

4 Oktober

Van voorhuid na voorhoof

Titus 3: 1-8

Dat ek voor God en onder die mense baie kosbaar is, is nie daarin geleë dat ek alles weet en kan maak soos ek wil en my eie god is nie. Dit is daarin geleë dat ek ten spyte van my armoed en swerwersbestaan deur die wêreld heen 'n verbondsteken aan my liggaam dra as 'n teken van 'n blywende verbond (Gen 17: 13). Aanvanklik op 'n plek waarvan net ek bewus is: besny aan die voorhuid. Ek kan nou weet: Ek is God s'n en elke ander ek wat uit my gebore sal word, is ook God s'n. Ek word 'n nageslag: 'n volk, 'n Godsvolk.

Deurdat ek kan sê: *Ek glo in God*, het ek die grootste troos in lewe en in sterwe: dat ek met liggaam en siel, in lewe en sterwe, nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus, behoort. Die teken van hierdie nuwe verbond dra ek nie meer op 'n plek waar niemand dit kan sien nie. Ek het die doop – water, die teken van die bloed van Jesus Christus aan my voorkop: Almal kan dit sien. Ek en my nageslag is 'n volk, 'n Godsvolk.

Te midde van mense wat ongehoorsaam is, op die verkeerde pad, verslaaf aan allerlei begeertes en sinsgenot, wat hulle lewe deurbring in kwaadwilligheid en jaloesie, haatlik is en mekaar haat, leef die gelowige op grond van God se ontferming, deur genade vrygespreek en erfgename van 'n ewige lewe. Daarom kan ek my toelê op werk wat goed en nuttig is vir die mense.

Psalm 4: 4

FH van der Merwe

'n *Eensame ek*, sou Legio homself kon noem. Soms in hand- en voetboeie, sonder klere, sonder huis, dwalend tussen die grafte. Selfs al kan hy die eerste geloofsbelydenis uitspreek: ...*Jesus, Seun van God die Allerhoogste*, vra hy nog: *Wat het U met my te doen?* Geen verhouding. Eensaam? Tog nie. In hom woon baie, 'n hele legioen. Ons eie ek lyk ook so. Wie en wat woon nie alles in my nie? Genoeg om 'n hele trop varke in die see te laat versuip. Moet ek daarom ook 'n vark wees en saam met die trop in die see van chaos verdwyn? Solank ek buite die verhouding met Jesus Christus staan, is dit my lot: 'n Bittere eensame boeiebreker, dwalend tussen grafte, gedryf deur onheilige dryfvere.

Jesus vra na die werklike ek: *Wat is jou naam?* Dit bring my naam en sy Naam in verbintenis, sy persoon en my persoon in 'n verbinding. Die legioen duiwels verlaat my. Ek is by my volle verstand, met die begeerte om by Jesus te kan bly (Luk 8: 38). In die verhouding ontdek ek dat ek deur Hom so vertrou word dat Hy van my 'n gevolmagtigde maak: *Gaan ... en vertel alles wat God vir jou gedoen het.*

Psalm 8: 3, 4

FH van der Merwe

6 Oktober

Geloof

Hebreërs 11: 1-3

Die *ek* waarmee die geloofsbelydenis begin, is dus die *ek* wat in 'n verhouding met Christus Jesus staan. Die Bybel noem die verhouding geloof. Alhoewel dit ek is wat glo, is dit nie net 'n persoonlike verhouding van ek-en-God nie. Hierdie geloofsverhouding raak die hele wêreld: die sigbare dinge en die dinge wat ons nie kan sien nie. Ek staan meteens in 'n verhouding met God en sy hele skepping. Ek kan dan baie bang word. Die sigbare wêreld is vol dinge wat my bedreig. Die onsigbare wêreld is nog erger. Dit maak my angstig. Dit is 'n duister wêreld vol waarom-vrae en onverwagte lotgevalle. God verlos ons hiervan. Die *Ek* van God is verlossing. *Ek is die Here jou God wat jou uit Egipte, uit die plek van slawerny, bevry het* (Eks 20). So is Abel verlos te midde van broedertwis, Henog kon doen wat God wou, Noag kon hom gereedmaak vir dinge wat nog onsigbaar was en self 'n redder word. Abraham kon as 'n vreemdeling met 'n tent in 'n vreemde land gaan woon en selfs kinders verwek.

Die geloof is die verhouding waarin God Hom nie skaam om my God genoem te word nie (Heb 11: 16).

Psalm 9: 1

FH van der Merwe

Alhoewel ek niks is sonder God nie, ontnem die verhouding met God my nie my verantwoordelikheid nie. Die Bybel is die verhaal van God en mense. Hierdie mense is gelowiges en ongelowiges. Die gelowiges is nie sondelose mense nie, maar mense in wie se lewe die geloof 'n beslissende rol gespeel het. Die verhaal van hulle lewe is vir die leser dikwels nie navolgenswaardig nie, maar 'n troos: die geloof kon 'n lewe red wat sonder daardie geloof 'n mislukking sou gebly het:

Abraham, 'n verraderlike eggenoot.

Jakob, 'n vader- en broederbedrieër.

Josef, 'n bedorwe kind en later 'n Egiptiese hoë amptenaar vervul met haat teenoor sy eie mense vanweë dit wat hulle hom aangedoen het.

Deurdadig die verhouding met God 'n groter rol in hulle lewe gespeel het as hulle eie tekortkominge, word Abraham die vader van die gelowiges, Jakob die worstelaar met God en Josef die redder van sy volk.

Dat ek in die erediens saam met die gemeente kan bely: *Ek glo...*, is inderdaad die toerusting wat ek nodig het om in die wêreld mee te kan leef.

Psalm 18: 1

FH van der Merwe

8 Oktober

Ek en die gelowiges

Hebreërs 12: 1-3

As die gelowige *ek* sê, moet hy weet hy is 'n eensame swerwer deur die wêreld en die tyd. Die gelowige is gedurig besig om dit wat ander mense ter wille van hulle sekuriteit versamel, agter te laat. Die gelowige neem gedurig afskeid. Die ou wêreld, die ou mens moet agterbly. Selfs die lewe word beleef as niks anders as 'n gedurige sterwe nie.

Tog is die gelowige juis nie 'n pessimistiese mens wat negatief ingestel is teenoor mens, wêreld en lewe nie. Al is die gelowige alleen, is hy nooit eensaam nie. Daar is altyd 'n groot skare geloofsgetuies rondom ons: Die hele kerk; 'n heilige vergadering van almal wat waarlik in Christus glo; almal wat hulle volle saligheid in Jesus Christus verwag en in sy bloed gewas is, geheilig en verseël deur die Heilige Gees. Die kerk was daar van die begin af en sal tot die einde toe daar wees. Christus is 'n ewige Koning wat nooit sonder onderdane kan wees nie. Die *ek* van die geloofsbelydenis word deel van die heilige, algemene, Christelike kerk. Ek is deel van die gemeente wat die Seun van God uit die hele menslike geslag vir Hom as gemeente tot die ewige lewe uitverkies het deur sy Gees en Woord, en vir die eenheid van die ware geloof van die begin van die wêreld af tot die einde toe vergader, beskerm en onderhou. Ek is daarvan 'n lewende lid en sal dit ewig bly.

Psalm 19: 7

FH van der Merwe

Is ek, 'n enkele mens te midde van 'n heelal, omring deur gevare, nie te weerloos om te lewe nie? Het die stand van die sterre 'n invloed op wat vandag met my gaan gebeur? Is my geaardheid, my voorkoms en gebrek aan vermoëns vas neergelê in my gene wat ek van my voor-
geslag geërf het?

As gelowige word my ook alle selfverdediging ontnem. Ek mag my nie wreek met 'n tand vir 'n tand en 'n oog vir 'n oog nie. Teen 'n kwaadwillige mens mag ek my nie eens verset nie. Ek mag nie terug-slaan in 'n geveg nie, maar moet myself nog meer weerloos laat. Selfs tot die hof kan ek my nie wend nie, en aan eisers en leners kan ek nie nee sê nie.

Geloof laat ons ons krag soek op 'n baie sterker terrein. Geloofskrag is gerig op God en sy groot mag. Dit is nodig, omdat die stryd heftiger is as wat ons aldag besef. Die wangklappers, eisers, leners en baklei-ers is maar vlees en bloed. Die werklike stryd is teen die bose magte wat heers oor hierdie sondige wêreld. Dit is 'n geweldige stryd wat meer beskerming vereis as wat goeie verdediging in die geveg met dade of woorde, of in die hof gebied kan word. Dit is 'n onheilsdag, 'n stryd wat tot die einde toe gevoer moet word. Hiervoor gee God 'n wa-penrusting: Waarheid, God se vryspraak, bereidheid om die evangelie van vrede te verkondig, geloof as 'n skild, verlossing as 'n helm, die Woord van God as die swaard van die Gees. Hierby kom gebed, sodat die evangelie dat Jesus Christus met hierdie wapenrusting die geveg vòór ons in is, en die uitslag klaar vir ons in sy opstanding as oor-winning verkry het, met vrymoedigheid verkondig kan word.

Psalm 23: 1

FH van der Merwe

10 Oktober

Wat kan ek glo?

1 Timoteus 1: 1-11

Paulus kry 'n vermoede dat die dinge te erg raak vir Timoteus as voorganger in die gemeente van Efese. Hy wil hom bemoedig en vra om in Efese te bly (1 Tim 1: 3). Timoteus het te make met 'n gemeente waarin dwaalleraars die rus en vrede versteur, waar mense verskil oor die vraag: Wat moet ons houding teenoor die owerheid wees? Die Christelike lewensstyl verval, die huweliksprobleme neem toe, daar is onderlinge verdeeldheid onder die gelowiges, mense jaag rykdom na, die gemeente rafel uit.

Timoteus voel self dat hy te jonk is. Hy kom nie baie sterk voor nie. Hy is baie insiklik, laat hom besny net om vir die Joodse gelowiges aanvaarbaar te wees. Wat kan ek in so 'n tyd nog glo? Kyk hoe lyk die wêreld (1 Tim 1: 9vv). Mense steur hulle nie aan wet en orde nie, hulle

is goddeloos, sondaars, sonder eerbied vir wat heilig en gewyd is, moordenaars, ontugtiges, mense wat homoseksualiteit beoefen, ontvoeders, leuenaars, mense wat in stryd met die gesonde leer lewe.

Wat is in so 'n tyd betroubaar? Wat kan ek sonder voorbehoud aanvaar?

Dit vat Paulus kortliks saam: *Christus Jesus het in die wêreld gekom om sondaars te verlos. Van hulle is ek die grootste.* Timoteus se gemeente en wêreld lyk skrikwekkend soos ons lewe en wêreld. Die geloof stel ons in staat om ons sintuie beter te gebruik. Ons beleef nie net dit wat nuus in die wêreld is nie. Ons beleef die groter werklikheid. Jesus Christus is in hierdie wêreld. Hy is verlossend teenwoordig. Hy doen dit hier waar ek besig is met sy Woord. Ek het die doopwater as teken van sy bloed aan my voorkop, ek neem die Nagmaal in: ek eet en drink die brood en wyn as teken van sy verlossende en plaasvervangende lyding en sterwe. Dit is 'n werklikheid soos die waswater in die badkamer en die kos op my tafel. Maar dit is 'n groter werklikheid: Deur te bad, maak ek my net buite skoon (Matt 15: 20) en die kos maak net die liggaam versadig. Jesus Christus is in hierdie wêreld verlossend met my besig: Hy reinig my, Hy versadig my met die Brood van die ewige lewe.

Psalm 25: 7

FH van der Merwe

11 Oktober *In die sorg van die kerk* Lukas 10: 25-37

Die lelike dinge wat in die wêreld gebeur, word dikwels gebruik as bewys dat God nie in die wêreld werksaam is nie, of nie bestaan nie.

Dit is deel van die lyding van Jesus Christus: Sy eie mense herken nie en erken nie sy teenwoordigheid nie (Joh 1: 10, 11). Die afgryslike gebeurtenisse in die wêreld moet ons eerder stem tot dankbare gelowiges. In die gelykenis van die man wat onder die rowers geval het, verneem om iets hiervan. God weet hoe ons wêreld lyk: gevaarlik, berowend, ontêrend en hulpbehoewend. Hy weet hoe alle godsdienste (die priester) verbygaan sonder om die nood te kan verlig. Hy sien hoe al die wette (Leviete) ons nie kan beskerm nie. Tog kom Hy in die wêreld in. Hy kom na my toe, ten spyte van die gevaar, ten spyte van hoe ek daar uitsien. Hy versorg my. Hy gee my in die sorg van die kerk (herberg). Hy belowe om weer te kom.

Dat ek kan leef met moed en hoop te midde van 'n wêreld wat so lyk, is te danke aan die verhouding met God: Die verhouding wat Hy tot stand gebring het – geloof.

Psalm 32: 1

FH van der Merwe

In die Hebreeus van die Ou Testament kom die woord *glo* en die woord *amen* van dieselfde woordstam af. Ek moet dit met my verstand as die waarheid aanvaar. Ek moet my ook met my hele persoon en lewenswyse aan daardie waarheid hou. Dit moet my beheers. Ek moet my met my hele bestaan daarop verlaat. 'n Voorbeeld hiervan vind ons in die gedrag van Jakob as sy seuns hom vertel dat Josef leef en 'n koning in Egipte is. Het sy hart beswyk? Sy hart het koud gebly (ons vertaling: hy was *stomgeslaan*). Hy het hulle nie geglo nie. Toe die seuns met onweerlegbare bewyse kom, en hy glo ..., het die gees van Jakob lewendig geword (het hy begin *belangstel*). Dan neem hy ook 'n besluit: *...ek wil hom net sien voor ek sterf*.

Sodra hy glo, verander sy gesindheid en kom hy in beweging. Hy tree op in ooreenstemming met wat hy glo. Wat aan hom vertel is, word vir hom die waarheid en met sy doen en late sê hy daar *amen* op.

Dit is ook wat met die skaapwagters gebeur as die engele die geboorte van die Verlosser aan hulle bekendmaak. Nadat die engele van hulle af weggegaan het na die hemel toe, sê die skaapwagters vir mekaar: *Kom ons gaan reguit Betlehem toe om te sien wat gebeur het, soos die Here dit aan ons bekend gemaak het*.

Dieselfde reaksie word deur die vroue getoon wat die tekens van Jesus se opstanding gesien en die verkondiging oor sy opstanding gehoor het: Hulle het van die graf af teruggegaan en al die dinge vir die ander gaan vertel (Luk 24: 8-10). Glo ek nog die evangelie? Vernuwe dit my gees, en word die uitdra van die evangelie my dryfkrag en lewensdoel?

Geloof is nooit 'n afgehandelde saak nie. Dit is ook nie net 'n hartsaak nie. Geloof is beweging: van God na my, van my na ander mense.

Psalm 33: 1

FH van der Merwe

13 Oktober

Ek is...

Johannes 15

In der waarheid kan geen mens sê: *Ek is wie ek is* nie. Die mens ken homself nie. Ons weet nie hoe ons sal reageer in skok, uiterste smart, angs, rykdom, armoede of vreugde nie. Is ek omkoopbaar? Is ek afdreigbaar? Sal ek iemand kan doodmaak? Sal ek owerspel pleeg, heul of verraad pleeg?

Net God kan van Homself sê: *Ek is Wie Ek is*, *Ek is wat Ek is* (Eks 3: 14). Jesus Christus is God en word mens. Hy word ek. In Jesus Christus sien ons wie God is. Ons sien ook wie die mens is. Ek is die ou mens, die veroordeelde mens, die lydende mens, die koning aan 'n kruis, die sterwende, die dooie, die Godverlatene.

Maar in Christus sien ons ook die mens in Christus. Hy is die Christus wat, as Hy Hom openbaar, telkemale sê: *Ek is die ware win-gerdstok, Ek is die lig, Ek is die weg, die waarheid en die lewe, Ek is die Goeie Herder, Ek is die brood wat lewe gee, Ek is die Seun van God.*

Net in Jesus Christus se *Ek is*, sy wese, sy bestaan, kan die mens ook sê: *Ek is*, dit is my wese, my bestaan.

Psalm 36: 2

FH van der Merwe

14 Oktober *Wie is vir my verantwoordelik?* Hebreërs 2

Ek moet verantwoordelikheid vir myself neem, ook vir my geloof. God gee alles wat nodig is, sodat ek in Hom kan glo. Tog kan 'n nietige mens die werk van die almagtige God teenstaan deur ongeloof.

Deur die middelaar, Jesus Christus, staan ek in direkte verbinding met God. Daar is geen ander tussenganger nie, nie offers wat aange- neem of geweier kan word nie, of heiliges wie se simpatie gewek moet word nie. Ek kan ook nie mense verwyf wat hulle werk aan my nie goed genoeg gedoen het nie, nie 'n ampsdraer van die kerk of die kerk nie. So is die direkte verbinding tussen my en God skrikwekkend!

Tog verhef die verhouding waarin Christus my tot God stel, my tot die heiligste (= bruikbaarste) status wat daar kan wees: Ek het direk- te toegang tot God. Maar ek word nie oorweldig nie. Ek word in die liefde van God so hoog geag dat ek 'n keuse mag maak, 'n ewige keuse, 'n keuse om te glo. Nog meer: As ek gekies het om te glo, en ek kyk terug op die geloofspad, dan is dit 'n Godskeuse en nie 'n mens- like wilsbesluit nie. Die wonder van die ek verglans wanneer ek glo.

Psalm 38: 17

FH van der Merwe

15 Oktober *Godsvrug* 1 Timoteus 4: 7

Godsvrug is die gevolg in die lewe van 'n mens van dit wat in Jesus Christus gebeur het. In hoofstuk 3: 16 het ons 'n samevatting hier- van: *As mens het Jesus in die wêreld gekom, deur die Gees is beves- tig dat die reg aan sy kant is, aan die engele het Hy verskyn; aan die heidennasies is Hy verkondig, in die hele wêreld is Hy geglo, en in heerlijkheid is Hy opgeneem.* Godsvrug is geloof in die wêreld en heer- likheid in die hemel. Godsvrug is 'n God welgevallige lewe. En die Godsvrug moet geoefen word. In vers 7 word gesê hōe: *Oefen ... om in toewyding aan God te lewe.* Die Griekse woord vir oefen is die woord waarvandaan ons woord *gymnasium* kom. Die Grieke het sonder klere geoefen. Alles wat hinder, moet uitgetrek word. Laat ons dan elke las aflê wat ons verhinder, sê Paulus. Jesus sê selfs dat as 'n lidemaat

jou laat struikel, jy van hom ontslae moet raak (Matt 18: 6-19). Maar oefening is ook nodig om bedrewe in 'n saak te wees. Die gelowige het bedrewenheid in Godsvrug nodig. Die gemeente, die kerkgebou, die erediens is die gimnasium van die geloof. Daar kan ons in die godsdiensoefening seën en sing, bid en bely, dank en eer, praat en luister, genade ontvang en genade gee. Dit is die oefenplek: die erediens, die kerkgebou, die gemeente om Godsvrug in die wêreld te beoefen.

Psalm 42: 1

FH van der Merwe

16 Oktober

Ywer

1 Timoteus 4: 10

Ons span ons kragte in. Dit wil sê dat ons letterlik swaar arbeid met ons hande doen. Hierin werp 'n mens jou met siel en liggaam. Té dikwels reken ons dat kerkwerk 'n eiewillige en vrywillige saak is. Daarteenoor bely ons: *Dat ek met liggaam en siel, in lewe en in sterwe, nie aan myself nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus, behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duivel verlos. Hy bewaar my op so 'n wyse dat, sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie. Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.*

Ons krag moet ons soek in die Here en in sy groot mag. Ons stryd is nie teen vlees en bloed nie, maar teen die bose magte van hierdie sondige wêreld.

Hierdie kraginspanning is nodig om die kruis op te neem en Hom te volg; om te stry om in die koninkryk in te gaan; om onder die las en juk van Jesus Christus te trek. Tog is dit 'n ligte las en 'n sagte juk. Dit is 'n Godskrag wat in menslike swakheid volbring word: As ons in die geloofstryd, in die oefening van die Godsvrug uitgeput en oorlaai voel, hoor ons Jesus Christus se uitnodiging: *Kom na My toe, almal wat uitgeput en oorlaai is, en Ek sal julle rus gee. Neem My juk op julle en leer van My, want Ek is sagmoedig en nederig van hart, en julle sal rus kry vir julle gemoed. My juk is sag en my las is lig.* (Matt 11: 28-30).

Psalm 45: 1

FH van der Merwe

17 Oktober

Biddag vir die gesaaides

Psalm 16

Lewe en dood – die groot tema uit die natuurwêreld. Hieroor het die belangrikste vrae deur die eeue heen tot vandag toe gehandel. Dit is ook hierdie vrae en hulle antwoorde wat ons lewe in 'n groot mate bepaal. Psalm 16 is geskryf deur iemand wat vir homself, in die aange-

sig van die dood, uitsluitel oor hierdie vrae verkry het. Sy oplossing geld ook die twintigste eeu. Ons sien elke dag rondom ons die teken van mense vir wie hierdie vrae nie tot duidelikheid kom nie. Ons dink aan die komplekse en vrees wat soveel mense van ons tyd kniehalter. Vrees vir die dood hang gewoonlik saam met vrees vir die lewe – vrees om mens te wees. So is dit vir hierdie mense onmoontlik om volledig reg aan hulleself te laat geskied. Hulle is die gesaaides op die akker van God wat nie tot volle wasdom kom nie.

As ons vandag bid vir die gesaaides, gaan dit ook om baie meer as ons boerderie. Dit gaan om die totaal van ons heil waarby ons liggaamlike en geestelike heil gelykelyk ingesluit is. Daar is min dinge wat groter bevrediging bied as 'n suksesvolle seisoen. Tog is dit nog meer bevredigend om in 'n volwaardige mens te ontwikkel, om jouself van allerlei onnodige struikelblokke te bevry en op die pad van die geloof te vorder. Die sleutel hiertoe is die antwoord van die psalmdigter: *Ek behoort aan U, daar is vir my niks goeds nie behalwe by U. ...U leer my hoe om te lewe....* Daarom dra ons vandag nie net die vrug van ons hande aan God op nie, maar ook ons hele lewe – onself. Dit gaan om dié God vir wie ons so belangrik is dat Hy sy enigste Seun laat sterf het ten einde ons van verderwing te red.

Gesang 15: 1

PJ van der Merwe

18 Oktober

Daadwerklike nabyheid

Psalm 17

Wie in hierdie psalm niks meer as die klag van die psalmis verneem nie, mis 'n groot deel van sy boodskap. Dit is waar dat sy noodkreet uit 'n ellendige situasie voorop staan. Die skrywer word bedreig deur mense wat die reg nie in die wil van God soek nie, maar in hulle eie sin en smaak. Sy onskuld ten spyt, is hy die voorwerp van hulle haat omdat hulle besluit het dat hy geen voordeel vir hulle belange inhou nie. Hulle is daarop uit om hom uit te skakel en hy voel in menslike terme uitgelewer en weerloos.

Tog is daar 'n belangrike positiewe noot. Hy weet om sy toevlug tot God te neem. In die nabyheid en teenwoordigheid van God vind hy troos in sy nood. God is alles wat die skrywer onder mense mis. Hy is die Redder uit nood, die Beskermer van die ellendige, maar boweal is Hy die waarheid self, sy wil die reg, en sy optrede geregtigheid. Na die nagmerrieslaap waarin al sy vrese op hom afgestorm het, ontwaak die skrywer in kalmte en rus. Die blote nabyheid van God is genoeg om vir hom vrede in sy gemoed te bring en hom 'n nuwe, positiewe uitsig op sake te gee. Om die gestalte van God te sien, is so goed as die aanbreek van die dag self.

Die kerkvader Augustinus het gesê dat geen mensehart tot ware

rus kan kom buite God nie. Om met God te wees, is om waarlik mens te wees. Ons dank God dat Hy in Jesus Christus naby aan ons gekom het en dat ons sy beeld kon aanskou. Ons dank Hom vir die genademiddele waarmee ons ons verhouding tot Hom kan verdiep. Ons dank Hom vir sy Gees wat ons trou bewaak en lei. Dit skep vir ons die moontlikheid om te wees wat ons bedoel was om te wees.

Psalm 84: 1

PJ van der Merwe

19 Oktober *Die geheim van geluk*

Job 29: 1-6

Die man wat hier praat, Job, het niks en niemand oor nie. Sy besittings, dierbares, vriende en aansien is van hom afgestroop. En God het hom aan die duiwel oorgegee....

Hy doen die één ding wat in sy barre eensaamheid moontlik is: hy praat ... met homself. En sy oë is hunkerend gevestig op die geluk wat agter hom lê.

Hoe kan die glorie van gister en eergister glinster voor hom wat dit vir altyd verloor het! *Die verste berge is die blouste*. Dit is altyd so. Hoeveel te meer vir hierdie man wat van sulke onvergelyklike hoogtes af neergestort het in hierdie bodemlose diepte. Met die beeldryke idioom eie aan die Oosterling, skilder hy die oordadige volheid van die beker wat vir hom geskink was (let op vers 6).

Let veral waarop sy blik in die verte in die eerste en oorheersende plek so verlangend rus: nie op die besittings wat hy so oorfloediglik gehad het nie; ook nie die gesondheid wat hom geskenk was nie; ook nie die eer wat hy ontvang het en die aansien wat hom geskenk was nie – dáárby kom hy én ons later. Die hele voorgrond van die oorstelende skouspel word geheel en al gevul deur ... God, sy bewaring (vers 2) en sy verborge teenwoordigheid (vers 4). Die speerpunt van die pyn van die gemis in sy huidige ellende lê waar die dieptepunt van sy geluk gelê het in die dae wat was, naamlik by die ongebroke, en nou verlore, gemeenskap met God.

Dit wil nie sê dat dit toe alles sonskyn was nie! Wie sonskyn ken, heg nie waarde aan 'n *lamp bo sy hoof* nie. Maar wie die lamp bo sy hoof het, wat die ongebroke gemeenskap met God is, vrees nie die duisternis nie. Dit kan maar kom. Hy *deurwandel* dit. Hy is nie van sonskyn afhanklik nie. Vir hom is selfs *die duisternis ... so goed soos lig* (Ps 139: 12).

Die geheim van Job se bruisende, onuitdoofbare geloof is in die volgende woorde opgesluit: *...beywer julle allereers vir die koninkryk van God en vir die wil van God...*

Psalm 98: 1

CL van den Berg

...dan sal Hy julle ook al hierdie dinge gee, sal die Here Jesus later in die Nuwe Testament belowe. Hoe hierdie belofte aan hom letterlik vervul is, onthou Job met tere weemoed. Die ongesteurde gemeenskap met God was sy kosbaarste besitting. Die onvermengde eerbewyse deur die mense was die bevestigende toegif wat hy ontvang het. Seuns en grysaards, vorste en edeles het verenig in die erkenning van wat in Job te aanskoue was, naamlik die beginsel van: *Wysheid begin met die dien van die Here; wie die Heilige ken, het werklik insig* (Spr 9: 10).

Ons moet noukeurig daarop let dat Job nie terugverlang na die *kalkdig* van aansien en verering wat hy nou kwyt is nie. Eiewaan en ydelheid is nie die aanleiding tot sy droefheid nie. Hy treur oor die verlore betekenis van sy lewe. En die betekenis van sy lewe is geleë in die getuieniskrag wat dit besit het. *Ek wat as die toonbeeld van geloofskrag 'n geloofslig kan wees, en moes wees, het 'n toonbeeld van wanhopige verlorenheid geword.* Daar is nie groter pyn as dit nie. Want die eer van God wat hy bely, is daarby ernstig in gedrang.

Job se lewe was 'n getuienis van die waarheid dat *die wat op die Here vertrou, is soos die berg Sion wat nie wankel nie.* As almal onseker is, het hulle koers. As almal radeloos is, weet hulle raad, met hulleself en met die wêreld. As almal vrees, sing hulle *lofliedere in die nag.* Die aansien wat hy geniet het, was bevestiging hiervan. Sulke aansien is kosbare besit. Dit dien daartoe dat *die mense ... julle Vader, wat in die hemel is, verheerlik.*

Psalm 91: 1

CL van den Berg

21 Oktober

Ver-dien-de aansien

Job 29: 12-17

Hoe het dit gebeur dat Job so 'n hoë aansien geniet het? Sy rykdom is nie die antwoord nie. Meestal geniet die rykes eerder (dikwels ook heeltemal geregverdig) die wrewel en onguns van die volk as hulle dankbare verering, soos die geval met Job was. Mag en posisie het hy ook nie gehad nie; nóg 'n titel, nóg 'n uniform het hy gedra. Om aansien te geniet, is nie dieselfde as om invloedryk te wees nie.

Die geheim van Job se aansien was die diensbaarheid van sy lewe. Hy het dit ver-**dien**, dit wil sê hy het daarvoor gedien. Let op, in vers 9 en 10 verneem ons dat vorste en edeles voor hom geswyg het. Hier is geen vermelding van gediensdigheid aan magtiges of invloedrykes nie. Inteendeel, ellendiges, wese, weduwees, blindes, lammes, behoeftiges en vreemdes het gebaat by sy bemoeienis. Nederige solidariteit met die geringes en vreeslose beginselvastheid teenoor die magtiges was die geheim van die universele agting vir hom. Hierdie man het

geweet: *as julle goed doen aan die wat aan julle goed doen, watter dank het julle?* En die belofte is aan hom vervul: *Jou Vader wat sien wat verborge is, sal jou beloon* (Matt 6: 6).

Ware leierskap is nederige, loonlose dienslewering.

Samevattend sê Job: *Die geregtigheid was my klee.* Geregtigheid volgens die Bybel is veel méér en iets heel anders as om net van botsings met die gereg weg te bly. Bybelse geregtigheid is tot oorlopens toe gevul met dienslewering, barmhartigheidsdiens. ...*sorg dat daar reg geskied, gaan die verdrukker teë. Laat reg geskied aan die weeskinders, behartig die regsake van die weduwees* (Jes 1: 17).

Daarom vermaan die Nagmaalsformulier ons ook om te gedenk dat Christus *alle geregtigheid vir ons volbring het.*

Psalm 98: 1

CL van den Berg

22 Oktober

Die groot misverstand

Job 29: 18-20

Die opregte gelowige is die maklikste slagoffer (om begryplike redes) van die noodlottige misverstand dat 'n mens op die een of ander wyse 'n aanspraak sou kon verkry op die volgehoue guns van God. Jy verloor uit die oog dat die getuienis wat daar uit jou lewe opklink, die sprankie geregtigheid wat jy meen om te kan monster, die erkennig wat jy daarvoor van die mense kry, nie 'n prestasie is wat jy bereik het nie, maar slegs genade is wat jy ontvang. God moet jou nie daarvoor dank nie, maar jy vir Hom. God is nie van jou afhanklik vir die lewering daarvan nie; jy is van Hom afhanklik. Dat Hy die getuienis van jou lewe wil gebruik, beteken nie dat Hy daarsonder raadop sou wees nie. Hy kan enige oomblik in sy wysheid verkies om daar 'n einde aan te maak. Jy word nooit vir Hom onmisbaar nie. Hy is onder geen verpligting of druk om jou te bly begenadig met hierdie vreugdeseën nie. Vir geen mens word dit ooit 'n vanselfsprekende, sekere, beskikbare besit nie.

Daarom moes die Israeliete in die woestyn elke môre buite die laer weer die dankbare ontdekking gaan maak: God gee vandag weer....

Daarom het ek gedink.... Job het aanvaar dat die gelukkige toestand lewenslank sou voortduur. Dit sê hy in ons drie verse met ses verskillende beelde. Dit was vir hom vanselfsprekend.

Maar die goeie God kan te eniger tyd besluit om sy eer te laat vermeerder deur ... jou tot die uiterste te beproef – soos Job. En is jy dan nóg beskikbaar – soos Job?

Die vraag van die boek Job lui: *Waarom klem die man aan God vas?* Is dit oor die seënige, die weldade, die geluk? Met ander woorde, is dit uit selfsug, of is dit ter wille van God self? Is dit uit liefde?

Dié vraag geld elke gelowige.

Psalm 100: 1

CL van den Berg

Nog eens kom Job terug na die agting wat hy van die mense geniet het. Hy raak 'n aspek aan wat nog nie ter sprake gekom het nie, naamlik die werking wat sy woorde in openbare beraadslagings op ander uitgeoefen het. In spanning en vol verwagting het vorste en edelmanne gewag op die oomblik dat Job die woord sou neem, en nadat hy gepraat het, was daar nóg aanvulling nóg meningsverskil. Sy woord was die finale woord, die verlossende woord in vraagstukke waaruit daar skynbaar geen uitweg was nie. Soos die uitgedorde aarde smag na die lewegewende reën, is daar in onoplosbare probleem-situasies gewag op sy opinie.

In sulke omstandighede was sy blote glimlag vir ander soos 'n ligstraal in hulle moedeloosheid. Sy aangesig is deur niks verdonker nie. Hy het geleef vanuit 'n onuitputlike bron van moed, besieling en optimisme. Hy kon lag in die aangesig van onoorkombare berge. En sy lag het almal beweeg om sulke berge aan te durf. Want sy lag was uitdrukking van daardie geloof wat berge kan versit. Daarom het hy op sy beurt vir ander 'n onuitputlike bron van bemoediging en besieling en optimisme geword.

In hierdie gedeelte is daar 'n kosbare herinnering aan daardie eerste Christelike gemeente in Jerusalem, toe die gemeente nog geleef het vanuit die onmiddellike werklikheid van die opstanding van Christus. Van hulle verneem ons: *hulle het hulle kos met blydskap en in alle eenvoud geëet en God geprys. Die hele volk was hulle goedgesind.* Dit is wat Paulus ook bedoel met die mededeling: *Ons is 'n aangename geur van Christus tot eer van God....*

Jy kan nie 'n draer van die Blye Boodskap wees met 'n swartgallige, suur gesig nie.

Psalm 103: 1

CL van den Berg

Wat 'n onbeskryflike kontras! Teenoor die vererende hoogagting van edeles en geringes gesamentlik, die vernederende bespottings deur uitvaagsels! Die mense wat hier beskryf word, is nie die verdruktes en ellendiges van hoofstuk 29 nie, maar uitgeworpe en verjaagde misdadigers wat geen plek in die samelewing het of verdien nie. Vir hulle het Job 'n voorwerp van bespottings geword. Hulle spuug hom in die gesig....

Inderdaad het God hom *vir die wolwe gegooi*.

Job dra geen kennis van die gesprek in die hemel (hoofstuk 1) waarvan sy bittere lot die resultaat is nie. Hoe ondeurgrondelik dit ook al is, dit het die hoë God behaag om sy eer teenoor Satan daarby

op die spel te plaas dat 'n brose mensekind, selfs op so 'n pad, die hand van God nie sal loslaat nie, en nie sal ophou om beskikbaar te wees vir die eer van God nie.'

So word Job, eeue voor die geboorte van Christus, in die lyn van ander groot lyers in die Ou Testament, soos Elia, Jeremia, die digters van Psalm 22 en 73, en ander, 'n eensame begenadigde met die oproep: *Laat ons dan nou uitgaan na Hom toe buitekant die laer en sy smaad dra...* (Heb 13: 13).

Wat is die afstand tussen Job en die skuim wat hóm hoon, in vergelyking met die afstand tussen Jesus Christus en die Romeinse soldate wat Hóm in die gesig gespuug het?

Hy het Homself aan die kruishout verneder en liggaamlik en geestelik die allerdiepste ellende en angs van die hel ondervind... sodat ons altyd by God kan wees en nooit deur Hom verlaat word nie (Nagmaalsformulier).

Psalm 105: 1

CL van den Berg

25 Oktober

Deur God verlaat

Job 30: 11-23

In hoofstuk 29 het Job begin om met homself te praat. Nou hier, van vers 20 af, praat hy met God. En aan Hóm snik hy die diepte van sy smart uit. Dit is nie die verlies van sy besittings, sy aansien of sy gesondheid, sy familie of sy eer nie, maar die verlies van God self wat nou soos 'n afgrond voor hom gaap. Hy roep dit tot God uit om Hom te behou. Hy roep na die God wat hom verlaat het, soos hy meen. Die enigste verwyt wat oor sy lippe kom, is dat God hom nie antwoord nie, hom net aanstaar in sy verlorenheid, niks anders teen hom laat blyk as onbarmhartigheid nie, hom as 'n vyand behandel.

Daarmee is die Satan se insinuasie (Job 1: 9) dat Job meer omgee vir die seëninge van God as vir God self, reeds beskaam. Job het oor baie dinge getreur, maar hy worstel net om ... God.

Hoe sal 'n klein, nietige mensie, verblind deur pyn en verdwaas in rou, wêët op watter wyse die goeie God voorsiening gemaak het om hom nog altyd vas te hou en te bewaar? Hoe kan Job weet dat dié God wat hom skynbaar so onbarmhartig aanstaar, 'n onverbiddelike perk gestel het: *Net sy lewe mag jy nie neem nie* (Job 2: 6). Hoe sal hy weet dat die God wat, sover hy kan sien, hom verlaat het, met sy hele Goddelike wese, in onbeskryflike ontferming, intens, persoonlik, onherroeplik, tot die dood toe gemoeid is in hierdie stryd met die vors van die duisternis, tot in die dood van sy Seun aan die kruis.

Slegs Hy alleen is ooit werklik deur God verlaat, aan die Satan oorgelaat, *dat ons – en Job – altyd by God kan wees en nooit deur Hom verlaat sal word nie* (Nagmaalsformulier).

Psam 119: 1

CL van den Berg

Aan die rustige arbeid van Jesus in Galilea het meteens 'n einde gekom. Herodes se skuldige gewete oor die dood van Johannes die Doper het hom bang gemaak vir Jesus wat soos 'n terugkerende Johannes vir hom gelyk het. Die politieke onrus in Galilea kon deur Jesus gebruik word. Daarom wou hy Jesus doodmaak. Die volk van Galilea het Jesus weer verlaat omdat Hy nie bereid was om aan hulle politieke verwagtinge te voldoen nie. Tussen hierdie twee teenoormekaarstaande magte moes Jesus beweeg. Alles wat Hy doen, het agterdog en haat na beide kante gewek. Daarom het Hy besluit om Galilea te verlaat en na Judea te gaan.

Maar voordat Hy Galilea kon verlaat, het 'n sending Fariseërs en skrifgeleerdes gekom om te kyk of hulle Hom op iets kon betrap. Gou merk hulle dat sy dissipels met etenstyd nie hulle hande gewas het nie. Dit was nie 'n oortreding van die wet nie, maar wel van die *halakah* – dit wil sê die oorgelewerde uitleg van die wet. En dit is deur die skrifgeleerdes op dieselfde gesagslyn as die wet self geplaas. Jesus spreek Hom nie hier uit oor tradisie soos ons dit ken, naamlik gewoontes nie, maar oor tradisie in die Roomse sin van bepaalde uitsprake wat dieselfde krag het as die Woord van God.

Jesus wys die Fariseërs dan op die gebrekkigheid van die *halakah* as Hy die voorbeeld oor die bepalinge oor belofte en wydinge noem. 'n Mens kon iets wat jy besit het as aan God gewy verklaar. Jy kan dit dan nog gebruik, maar dit is *korban*, dit wil sê dit is aan God gewy. So kan 'n kind dan vir sy vader sê: *Alles waarmee ek u kon dien, is korban*. Dan hoef hy sy ouers nie meer te help nie, en word die gebod van God kragteloos gemaak. Dan keer Jesus terug tot die handewas en verduidelik: *Niks wat van buite af in die mens ingaan, kan hom onrein maak nie; maar die dinge wat uit 'n mens uitkom, dit maak hom onrein*. So dikwels beskou ons die sonde as 'n mag wat van buite deur ons sintuie ons binnedring, en dan wil ons dit afweer deur onself te onttrek aan die sintuiglike waarneming van al die dinge. Maar dit help nie, want vanuit die mens self kom moord, egbreuk, ontug, diefstal, kwaadpraterij en godslatering.

'n Totale wesensverandering van die mens is dus nodig. Dit kan geen mens self regkry nie; ook nie deur wette en bywette nie. Dit is slegs moontlik deur die geloof in Jesus Christus.

Psalm 138: 1

FH van der Merwe

Die Rabbyne was van oordeel dat 'n rabbi altyd netjies geklee moes wees. Die kleding het bestaan uit vyf stukke: 'n kopdoek – so gevou dat dit agter afhang en die nek teen die son beskut, 'n lang nouseluittende lyfrok, 'n gordel, 'n bokleed met tassels aan die vier hoeke en dan sandale. Die vier soldate by Jesus se kruisiging het elkeen 'n kledingstuk geneem en oor die lyfrok het hulle die lot gewerp. Die oorkleed was 'n sierkleed, maar is dikwels ook as 'n soort laken gebruik om onder te slaap.

By die heidene is die klere van alle mense gelade, nog meer so as daar iets bonatuurliks aan 'n persoon verbonde was. Omdat Jesus as 'n wonderdoener gesien is, sou sy klere ook met mag beklee wees.

Die vrou waarvan Markus hier vertel, is in die verleentheid. Haar kwaal is nie iets waaroor sy in die openbaar kon kla nie. So 'n gesprek sou immers nie in die afgeslotenheid van 'n dokter se spreekkamer kon plaasvind nie, maar op straat, tussen die menigtes van Kaper-naüm. Daarby was Jesus haastig, of so kan 'n mens aanvaar, want sy hulp was pas ingeroep deur die vader van 'n sterwende dogtertjie. Verder mag die vrou niemand aanraak nie, want sy is onrein, en alles waaraan sy vat, is onrein (Lev 15: 25-27).

So ongemerk moontlik, en sonder om Jesus se tyd in beslag te neem, dring sy tussen die mense deur wat Jesus omring, om nader aan Hom te kom. Sy gryp na een van die tassels aan sy bokleed en laat dit dadelik weer los. Sy merk dat sy van haar kwaal genees is. Sy wil omdraai en stil verdwyn. Maar dan kom almal tot stilstand, want Jesus self het gaan staan. Hy het tyd, selfs te midde van 'n doodstyding.

Met sy vraag: *Wie het aan My klere geraak?*, bring Hy die vrou na vore. Maar meer nog: Hy bring Homself na vore. Nie sy klere en haar bygeloof nie, maar Hyself en haar geloof, het haar genees. Jesus is nie iemand van wie ons gawes kan neem los van sy persoon nie. Ons kan nie van Hom 'n mooi les, 'n moraal, herstel van siekte of wat ook al verkry as 'n ongemerkte brokstukkie nie. Sy daad van redding is nie los te maak van sy persoon as Seun van God nie.

Gesang 1: 1

FH van der Merwe

Die verhaal oor die genesing van die vrou wat aan bloedvloeiing gely het en dié van die dogtertjie van Jairus, vleg in die vertelling ineen. Maar sterker nog is die eenheid wat geleë is in die woorde *gesond word en geloof*. Die vader smeek dat sy kind gesond mag word (vers

22) en die vrou dink by haarself: as ek maar net aan sy klere kan raak, sal ek gesond word (vers 28).

Jesus sê aan die vader: *Moet jou nie ontstel nie. Bly maar net glo* (vers 36)! En aan die vrou sê Hy: *Dogter, jou geloof het jou gered.*

By die vrou beteken hierdie gesond word nie net 'n liggaamlike herstel nie, maar sy is ook van haar onreinheid genees. Vanuit haar balingskap word sy weer in die gesonde gemeenskap met God en mens gestel. Nog dieper is die ingryping met die dogtertjie van Jairus wat nie net buite die gemeenskap staan nie, maar van die lewe afgesny is deur die dood. Beide se herstel word beskryf as *gesond maak*, 'n woord wat ook vertaal kan word met *verlos*. Hierdie verlossingswerk uit die afgesnyde, onrein en dooie toestand tot die gesonde, herstellde gemeenskap en lewe, is die werk van Jesus Christus. *...en jy moet Hom Jesus noem, want dit is Hy wat sy volk van hulle sondes sal verlos* (Matt 1: 21).

Aan die vrou sê Jesus: *Jou geloof het jou gered* (verlos, gesond maak) en aan die vader van die gestorwe kind: *glo net*. Geloof lê die verhouding tussen die werk van Christus en ons toestand. Ons word nie gered deur ons geloof nie, maar ons geloof in die persoon en werk van Jesus Christus: *Hy verlos ons*.

Die eerste geloofsbelydenis het dan ook gelui: *Jesus Christus, Seun van God, ons Verlosser*.

Gesang 2: 1

FH van der Merwe

29 Oktober Bekendheid nie dieselfde Markus 6: 1-6
as geloof nie

In die voorafgaande gedeelte toon Markus die verband wat die geloof tussen die werke van Jesus Christus en ons toestand lê. Hoofstuk 6: 1-6 toon ook die teendeel.

Dit was sabbat. Jesus is in Nasaret – sy vaderstad, die stad van sy jeugjare. Saam met die gemeente gaan Hy na die sinagoge toe.

Die godsdiensoefening begin met die seënbede: *Geseënd is U, o Here, koning van die wêreld, wat die lig maak en die duisternis skep, wat vrede maak en alle dinge skape.*

Hierna volg die geloofsbelydenis wat bestaan uit voorlesings uit Deuteronomium 6: 4-9; 11: 3-21 en Numeri 15: 37-41. Dan volg die gebed, waarna die dienaar van die sinagoge na vore tree met die wetboek. Vooraanstaande lede van die gemeente word gevra om te lees.

Dan kom die profeterol aan die beurt. Jesus word gevra om dit te lees en uit te lê. Daar word volgens 'n vaste rooster gelees. Hy moet begin by wat ons ken as Jesaja 61. Terwyl Hy lees, staan Hy. As Hy met die preek begin, gaan Hy volgens die gebruik sit. Dit is 'n buiten-

gewone preek. Die beloofde Verlosser tree as 't ware uit die boekrol uit. Die Woord word vlees. Hulle hoor nie net met hulle ore nie, maar hulle sien met hulle oë. Die uitleg en die toepassing staan as 'n mens in hulle midde.

Tog, ten spyte van die hele liturgie, die gewyde atmosfeer binne die samekoms van die gemeente, met God in hulle midde, veroorsaak die ongelooft dat hierdie mense aanstoot neem. Die Seun van God verwonder Hom oor hulle ongelooft.

Hy verrig minder daar in die erediens onder ongelowiges (vers 5) as wat Hy op straat aan 'n onrein, maar gelowige mens verrig. 'n Gelowige se dooie kind het meer deel aan Hom en sy verlossende werk as lewende mense wat Hom van sy kindsdae af goed geken het, maar nie geglo het nie.

Gesang 3: 1

FH van der Merwe

30 Oktober

Sorg vir die prediking

Markus 6: 7-13

Jesus stuur die dissipels uit om te preek. Saam met die opdrag beskryf Hy ook die kentekens aan hulle werk: Waar die prediking geglo word, sal die verlossende werk van God ook gestalte kry in die uitdruwing van duiwels en die genesing van siekes. Waar die prediking verwerp word, daar breek die oordeel egter aan. Die prediking geskied nie slordig nie, maar tog sorgeloos: sonder padkos, reissak, brood, beurs, geld of klere.

Die dissipels moet leer dat die sorg van God kom. En Hy doen dit nie op bonatuurlike wyse nie, maar deur middel van mense wat die prediking glo en die predikers ontvang. *Waar julle in 'n plek kom en in 'n huis ontvang word, bly daar totdat julle van die plek af weggaan* (vers 10).

Ook die prediking van die kerk geskied vanweë die opdrag van Jesus Christus. Ook die kerk se prediking is nie sonder krag nie. Dit is nog steeds die middel waardeur God geloof wek en daarom mense uit die duiwel se verknegting verlos. Nog steeds staan die prediking nie net as 'n vryspraak oor almal nie, maar ook as aankondiging van die gerig van God wat ondraagliker is as 'n verterende vuur uit die hemel.

Die prediking kan ook vandag nog met volle aandag gedoen word, sonder dat die prediker die oog hoef te hou op die reissak, die brood, die geld en die klere. Ook vandag nog leef die predikant en sy afhanklikes uit die milddadige versorging van die gemeente, terwyl prediker en gemeente saam mag deel in die verlossende genade van God.

Maar 'n ander gevaar dreig. Is die oog nie soms te swaar op die eien-dom en beurs van die gemeente gerig nie? Bring dit nie nog te veel sorg oor brood – funksies, straattafels, straatkollekte – mee nie?

Daar moet versorging wees, maar dit mag nie gelyk aan of groter wees as die sorg oor die prediking nie, want daarvoor is die kerk in die wêreld gestuur. 'n Gemeente is nie arm as hy sonder eiendomme en beleggings is nie. 'n Gemeente is arm as hy in sy prediking arm is.

Gesang 4: 1

FH van der Merwe

**31 Oktober Kerkhervorming: Onder
God se oordeel**

Esegiël 9: 1-10

In die tyd van die Kerkhervorming was mense sterk onder die indruk van die eise wat God aan mense stel: absolute reinheid, die volkome prysgawe van 'n mens se eie wil. As iemand nie volkome gehoor aan hierdie eis gee nie, sal die onafwendbare oordeel van God hom tref.

Hierdie eis om volkome godsdienstige reinheid klink duidelik uit Esegiël se profesie. Niemand mag meedoen aan die modes van sy tyd en in die proses sy godsdiensteoefening met sonde besmet nie. Niemand mag toelaat dat die Here se Naam in die openbaar vergeet of belaster word nie. Elkeen wat hieraan 'n aandeel het, sal deur God uitgewis word.

Die Roomse Kerk van die Middeleeue het sy lidmate geleer dat 'n mens God se regverdige oordeel op verskillende wyses kan afwend: die sakrament van die biege, deur te vas, kastyding van die liggaam, die koop van kerklike aflate en ander goeie werke.

Luther en die ander Kerkhervormers het ingesien dat die Roomse Kerk mense hierdeur mislei. 'n Mens word slegs van sy sonde vrygespreek as hy hom in die geloof beroep op die verdienste van Christus se kruisdood. Nogtans was die Kerkhervormers net so sterk onder die indruk van God se straf oor mense wat Hom nie met hulle hele lewe eer nie.

Ons, as kinders van die Kerkhervorming, moet voortdurend die uitlewering van ons geloof eerlik ondersoek. Skynheiligheid of selfsug sal sekerlik die verskriklike oordeel van die Here oor ons bring. Is ons werklik besig om die Here te dien met alles wat ons doen, of is ons kerklike aktiwiteite op ons eie voorkeure afgestem? Is ons betrokke by die erediens in ons gemeente, of het dit vir ons bloot 'n ritueel geword? Is ons werklik opreg en gehoorsaam in ons aanbidding?

Gesang 259: 1, 2

WC van Wyk

1 November

Die Messias

Matteus 3: 1-12

Johannes die Doper is die aankondiger van die Messias, die voorloper wat volk en land wakker skud met sy boodskap: *Bekeer julle,*

want die koninkryk van die hemel het naby gekom. 'n Nuwe tyd het aangebreek. Tussen die afsluiting van die ou bedeling en aan die begin van 'n nuwe bedeling staan Johannes, die profeet, en roep die volk op.

In sy prediking waarsku Johannes dat die koms van die Messias 'n tyd van beoordeling sal inlui: *Hy het sy skop in sy hand en Hy sal sy dorsvloer deur en deur skoonmaak. Sy koring sal Hy na die skuur toe bring, maar die kaf sal Hy met 'n onblusbare vuur verbrand.* Johannes preek van bekering tot God en afkeer van die goddeloses en die Godvyandige. Hy bring 'n boodskap van 'n Messias wat kom om die wat aan Hom behoort, bymekaar te maak.

Baie later, wanneer Johannes as 'n gevangene in die tronk sit, as alles anders is as wat hy dit verwag het, stuur hy na Jesus en laat vra: *Is U die een wat sou kom, of moet ons 'n ander een verwag?* Dan antwoord Jesus met 'n ou Jesajawoord: *...blindes sien, lammes loop, melaatses word gereinig, dowes hoor, dooies word opgewek, aan armes word die evangelie verkondig.*

Die koninkryk van God waarvan Johannes preek en wat deur Jesus Christus verwerklik word, is die oorwinning oor die sonde en die dood. Daarom sien die blindes, loop die lammes, hoor die dowes en word die dooies opgewek. Dit is miskien anders as die koninkryk wat die mens verwag. Omdat dit egter van God is, is sy koninkryk die antwoord op al die mens se diepste node. Die sonde word oorwin en aan die mens die gemeenskap met God geskenk.

Gesang 6: 1

AD Pont

2 November

Die versoeking

Matteus 4: 1-11

Net nadat Hy in die Jordaan gedoop is, trek Jesus Hom in die woestyn terug. Net voordat Hy begin met sy openbare optrede, word Jesus deur die duivel versoek. Al drie versoekings hang saam met Jesus se taak as Messias. Al drie versoekings bied aan Jesus aardse mag, glorie en heerlikheid, sonder 'n lydingsweg en sonder 'n kruis.

Eers word Jesus gevra om brood te maak van die klippe. As dit sou gebeur, kon Jesus verseker wees van 'n algemene aanvaarding. Immers, diegene wat voedsel uit klippe kan maak, kan die mensdom beheer, want die mens moet eet om te kan lewe.

Dan word Jesus gevra om God te versoek en om Hom sodoende van God los te maak. As Hy hier toegee, sal Hy 'n ander pad gaan as wat God bepaal het en God verloën.

Ten laaste word al die koninkryke van die wêreld Jesus aangebied. Hy moet Hom net aan die duivel onderwerp. Dan sal Jesus die onbetwiste wêreldheerser word.

Jesus wys al drie hierdie versoekings af. Later antwoord Hy op hierdie versoekings as Hy ons leer om ons daaglikse brood van God te vra; om God te bid om ons nie in versoeking te lei nie, maar van die Bose te verlos; om te bid dat God se koninkryk mag kom.

Daar is siniese mense wat sê dat die Christendom voor elkeen van hierdie versoekings wat deur Jesus afgewys is, geswig het. Daar is dan ook baie Christene wat vergeet dat Jesus se afwysing van hierdie versoekings vir ons ook 'n bepaalde grens trek.

Ons moet leer om uit die geloof en die vertroue te leef. *'n Mens leef nie net van brood nie, maar van elke woord wat uit die mond van God kom.* Eers dan leef die mens.

Gesang 7: 1

AD Pont

3 November Volgeling van Jesus Matteus 4: 12-25

As Jesus begin preek, gebruik Hy dieselfde weskroep as Johannes die Doper. Hy roep die mens op om deel te hê en deel te kry aan God se koninkryk. Die koninkryk is anders as die koninkryke van die wêreld. Dit blyk baie duidelik uit Jesus se optrede (Matt 4: 23). Later sê die apostel Paulus: *Want die koninkryk van God is nie 'n saak van eet en drink nie, maar van gehoorsaamheid aan God, vrede en vreugde wat die Heilige Gees ons gee.* Dit is 'n koninkryk van sondevergifenis, vrede met God en ewige blydskap.

Aan die begin van sy optrede roep Jesus manne om Hom te volg, manne wat die evangelie van die koninkryk eendag verder sal moet dra. Die merkwaardige is dat hulle terstond, ter wille van Jesus Christus, alles agterlaat: hulle nering, hulle familie, hulle tuiste. Die geloof in die koninkryk stel groot eise, maar die werklikheid van God se koninkryk is vir hulle meer as al hulle aardse verbondenhede.

Ons probleem is dat ons Jesus wel navolg, maar dat ons al ons menslike insigte, opvattinge en ideale ook met ons saamdra. Ons wil die evangelie, die kerk, die geloof gebruik om ons ideale ter wille van onself te bevorder.

Voordat ons Jesus kan volg, kom die eis: *Bekeer julle...!* Die volgende eis is om alles agter te laat en ons volkome oor te gee aan die evangelie, aan Jesus Christus en om Hom alleen te glo, te vertrou en te volg.

Wat dit beteken, druk die apostel so uit: *...en ek leef nie meer nie, maar Christus leef in my.*

Gesang 8: 1

AD Pont

Hierdie verse is seker van die mees bekende uitsprake van die Here Jesus Christus. Dit word dan ook baie aangehaal en te pas en te onpas gebruik. Die vraag is natuurlik wie Jesus aandui as *die sout van die aarde*. Dit is duidelik dat dit 'n aanduiding is van die gelowiges, diegene wat Jesus Christus as ewige Seun van God en as Verlosser uit die sonde glo en aanvaar.

Dit is egter dan ook duidelik dat die ware gelowiges nie groot in getal is nie. Hulle is maar net sout van die aarde, nie die aarde self nie. Maar hoewel hulle getalle klein is, is die resultate van die geloof wat hulle ontvang het byna buite verhouding groot. Daarom word die gelowiges ook aangedui as *die lig van die wêreld*. 'n Klein bietjie sout kan baie voedsel smaaklik maak. 'n Klein liggie kan al 'n groot duisternis verlig.

Die donker kant van hierdie vergelyking is egter dat die sout laf kan word. Dit beteken dat dit nie meer 'n ware, suiwer geloof en evangelie is wat deur die gelowiges uitgedra word nie. As die kerk ophou om Jesus Christus as gekruisigde en opgestane Heer van die wêreld te bely, as die gelowiges nie meer die Bybelse geloof ervaar in die wêreld nie, nie meer lewende getuies van Jesus Christus, die Seun van God wil wees nie, dan het die sout laf geword.

Die evangelie wat ons van God ontvang, is nie 'n rustige besit nie. Die gelykenis van die talente leer ons dat ons geroep word om met die evangelie te woek. Of soos dit hier staan: om *goeie werke* te doen. Dit wil sê werke waarmee ons ons dankbaarheid uitdruk omdat die Here God ons uit die sonde verlos het, ons bevry het van die angste vir die dood en ons 'n ewige toekoms in sy komende koninkryk gegee het.

Gesang 9: 1

AD Pont

Daar is twee groot magte wat oor die mens staan: God, en teenoor God die Antichris, die duiwel, die nie-goddelike. Dit is die goeie boodskap van die evangelie: Jesus Christus, die Seun van God, het gekom om ons, wat ellendige slawe van die sonde en die dood is, te bevry van ons onderhorigheid aan die duiwel. Daarvoor is Jesus Christus gekruisig en het Hy uit die dood opgestaan as die groot oorwinnaar.

God skenk aan ons, wat dit nie verdien nie, die bevryding uit die slawerny. Soos die apostel Paulus dit stel: *julle is gekoop, en die prys is betaal*. Die losprys wat betaal moes word, was Jesus Christus self. Met die oog daarop sê Jesus dat dit onmoontlik is om twee here te dien. Fisies en geestelik is dit onmoontlik om sowel God as die nie-

goddelike te dien. Of ons is kinders van God in die vryheid of ons is slawe van Mammon – daar bestaan nie 'n tussen-moontlikheid nie.

Ons mense is natuurlik van mening dat dit wel moontlik is om op twee stoele te sit. Die slawerny van die sonde is vir ons die bekende wat ons nie graag wil aflê nie. Die vryheid van die kind van God is vir ons die vreemde en daarom begeer ons dit nie. Feitlik beteken dit dat ons nog nooit werklik probeer besef het wat dit beteken dat Jesus Christus ter wille van ons gekruisig is nie.

Die apostel Paulus sê: Julle is duur gekoop. Julle moet God dus verheerlik in julle liggaam en in julle gees wat aan God behoort. Losgekoop uit die mag van die sonde behoort ons met ons hele menswees aan God, in alles wat ons doen en dink. Daarom is die diens van God nie 'n nuwe wet of 'n straf nie, maar 'n vreugde, 'n totale lewenshouding, want ons behoort aan God en kan geen ander here dien nie.

Gesang 10: 1

AD Pont

6 November

Die belangrikste

Matteus 6: 25-34

As die Seun van God op aarde gebore word, gaan die hemele oop en die engele sing: *Eer aan God in die hoogste hemel, en vrede op aarde vir die mense in wie Hy 'n welbehag het!* Dit is die begin van 'n nuwe tyd. Daarom, as Jesus met sy prediking begin, roep Hy die mense toe: *Bekeer julle, want die koninkryk van die hemel het naby gekom.* God tree in ons mensewêreld in en sy koninkryk kom baie naby aan ons. Jesus se wonders en tekens is dan ook om aan die mense te wys hoe God se koninkryk is en sal wees; hoe dit is en sal wees as die sonde nie meer bestaan nie en die mens in geregtigheid voor God se aangesig leef.

Die koninkryk van God het naby gekom, maar nog nie ons aardse, sondige bestaan vervang nie. Ons leef nog in die sonde, ons is nog ellendige slawe van die dood, ons worstel nog met die reste van die mag van die duiwel oor ons. Deur die geloof weet ons egter dat die sonde en dood geen finale seggenskap meer oor ons het nie. Ons is immers losgekoop uit ons slawerny om kinders van God te wees. Nou wag ons vir die voltooiing, wanneer God se koninkryk ons aardse bedeling sal vervang en al God se beloftes aan ons waar gemaak sal word.

Hier leer Jesus Christus ons dat die koninkryk van God, die vrede met God, die lewe in geregtigheid voor God, die alles-oorheersende, die belangrikste in ons lewe moet wees. Die sonde en die dood is na Jesus se opstanding werklik oorwonne vyande. Ons moet ons nie te veel oor die reste van hulle mag oor ons verknies nie. Ons word opgeroep om allereers die koninkryk van God te soek, te lewe uit die

hoop en die verwagting van die toekoms. God skenk ons in Jesus Christus die groot verlossing – daarmee saam, daarna, sal Hy, die Almagtige, ons ook alles gee wat ons nodig het, sodat ons kan lewe en in die geloof staande kan bly.

Die belangrikste is God se daade en beloftes. Daarvolgens moet ons leef.

Gesang 11: 1, 2

AD Pont

7 November

**Die werk van die
Heilige Gees**

Romeine 5: 1-11

Wat glo jy van die Heilige Gees? Eerstens is Hy saam met die Vader en die Seun ware en ewige God. Tweedens is Hy ook aan my gegee sodat Hy my deur 'n ware geloof deel laat kry aan Christus en al sy weldade, my troos en ewig by my bly (HK Sondag 20).

Paulus sê deur hierdie Heilige Gees is die liefde van God in ons harte uitgestort. Dit wys op onbeperktheid, mateloosheid; dit vervul die hart. Deur die krag van die liefde van God is ons wat ons nie is nie – nuwe mense, kinders van God. Deur die Heilige Gees sê ons dinge wat eintlik nie gesê kan word nie: dat ons vrede met God het en sy kinders is. Ons eie gees kom nooit tot die gesteldheid van kinders van God nie. Daarvoor is wedergeboorte nodig. As die Heilige Gees dit in ons werk, is ons egte kinders, bevry van angs en vrees. Dan het ons hoop. En die hoop, sê Paulus, beskaam nie. Ons sal nie die skande hoef te dra dat ons 'n valse hoop nagevolg het nie.

Die toekoms is vir die moderne mens dig. Hy het geen hoop meer nie. Alle toekomsverwagting het ongeloofwaardig geword. Waar dit so is, kan elke mens nog maar net probeer om aan die lewe die sin te gee wat hy kan gee. En so 'n mens is sonder hoop. Paulus sê in die Christen se hoop is hierdie drie dinge: verwagting, vertroue en geduld. Dit is gefundeer in die liefde van God en vrede met God deur Jesus Christus en die Heilige Gees. Hoop is 'n antwoord, 'n antwoord op die wonder van God se liefde. Die Christen hoop wanneer daar geen hoop meer is nie. Omdat hierdie hoop nie 'n aksie van ons gees is nie, maar van die Heilige Gees. Al hierdie weldade word my eiendom deur die geloof in Christus wat die Heilige Gees in my hart werk.

Gesang 12: 1

DJC van Wyk

8 November

Nuwe mense

Romeine 6: 1-7

Die gevaar bestaan dat 'n mens wat jy verniet ontvang het, uit genade ontvang het, kan geringskat. Inderdaad is die genade van God vir 'n mens te groot. Daarom vra die Heidelbergse Kategismus of hierdie

leer, naamlik dat ons gered is uit genade, sonder die werke van die wet, dan nie sorgelose en goddelose mense maak nie. Dat 'n mens dus so redeneer: Ek bly en leef maar in die sonde, sodat die genade meer kan word. Dit, sê Paulus, is totaal onmoontlik. Ons kan nie in die sonde leef nie, want as Christen het ons vir die sonde gesterf. Sover dit sonde betref, is ons dood. Paulus gebruik die verlede tyd. Ons het die sonde afgesterf. 'n Mens wat 'n lewende lidmaat is van die lewende Christus, het vir die sonde gesterf. Ons sê so graag – 'n mens bly nou maar eenmaal mens. Dit is nie waar nie. Die Bybel sê hy wat in Christus is, is 'n nuwe skepsel. Die oue het verbygegaan. Alles het nuut geword.

'n Mens wat die sonde afgesterf het, groei nie meer daarin op nie, asem nie meer die lug van die sonde in nie, en leef nie meer onder die heerskappy van die sonde nie. Sonde en genade sluit mekaar wedydys uit. Die begenadigde mens sondig nie meer nie. Deur genade het ons die sonde afgesterf. Nou is dit sinneloos om weer te sê ons sondig sodat die genade meer kan word. Dit is onmoontlik, sê die Heidelbergse Kategismus, dat iemand wat deur 'n opregte geloof in Christus ingeplant is, nie vrugte van dankbaarheid sou voortbring nie. Die Bybel praat nie van verbetering nie, maar van vernuwing.

Gesang 13: 1

DJC van Wyk

9 November

Bekering

Romeine 6: 8-23

Uit hoeveel dele bestaan die ware bekering van die mens? Uit twee dele: die afsterwing van die ou mens, en die opstanding van die nuwe mens. Wat is die afsterwing van die ou mens? Dit is 'n hartlike berou daaroor dat ons God deur ons sondes vertoorn het, en daarom hoe langer hoe meer die sonde haat en daarvan weglug. Wat is die opstanding van die nuwe mens? Dit is 'n hartlike vreugde in God deur Christus en 'n lus en liefde om volgens die wil van God in alle goeie werke te lewe (HK Sondag 33).

Ons ou mens is met Christus gekruisig en is so vernietig. Sonde en dood voer nie meer verder heerskappy oor hierdie mens nie. So beskou God ons. So moet en mag ons dan onself ook beskou. Paulus kom tot die konklusie: as ons dan met Christus gesterf het, het die sonde oor ons geen mag meer nie. Daarvan is ons doop 'n teken en seël. Paulus gee hier aan die gelowiges geloofsonderwys. Hulle is te weinig bewus van wat hulle in Christus ontvang het. Die gelowige moet weet dat Christus leef en dat dit vir hom bevryding beteken. So volkome, dat in Christus die sonde vir hom nie meer bestaan nie. Twyfel hy daaraan, moet hy op sy doop let, wat 'n ontwyfelbare getuigenis van sy bevryding is.

Ons glo dat Christus in ons plek gesterf het en dat ons daarom saam met Hom gesterf het. Maar dan glo ons ook dat ons saam met Hom sal lewe. Geloof is 'n einde en 'n begin. Geloof skei die nuwe mens van die ou mens. Die gelowige sien die begin van God in die einde van die mens.

Gesang 16: 1

DJC van Wyk

10 November

Verdorwe natuur

Romeine 7: 14-19

Een van die groot besware van wederdopers teen die kinderdoop in die kerk is dat 'n kind nie sonde het nie, en daarom nie gedoop hoef te word nie. Dit blyk altyd een van die punte te wees waar die seë skei tussen ons kerk en wederdopers, naamlik die opvatting oor wat die sonde eintlik in die Bybel beteken. Hulle sien die saak so dat 'n kind geen sonde het nie, omdat die sonde maar net bestaan uit die doen van sekere verkeerde dinge en dat 'n mens eers wanneer jy min of meer groot word, daaraan skuldig is. Daarom hoef klein kindertjies dan nie gedoop te word nie, want die doop is 'n teken van die afwasing van die sonde.

Hierop het die kerk nog altyd geantwoord dat die mens volgens die Skrif nie net sonde doen nie, maar dat die mens sonde is. Dit is met ander woorde nie so dat die mens in sy wese eintlik goed is en maar net op 'n sekere tydstip in sy lewe begin om soms verkeerde dinge te doen nie. Sy hele wese, sy hele natuur is van meet af aan verdorwe. *Ek was al skuldig toe ek gebore is, met sonde belaaï toe my moeder swanger geword het* (Ps 51: 7). Selfs in 'n klein kindjie kom die rebelse, opstandige natuur van die mens tot uiting. Sonde is volgens die Bybel ongehoorsaamheid, 'n natuurlike geneigdheid tot die kwaad en 'n ingebore onbekwaamheid tot die doen van die goeie. Dit is waarom Paulus ook altyd weer moet erken dat die goeie wat hy hom voorge neem het, dit het hy nie gedoen nie, en die kwaad wat hy nie wou doen nie, dit het hy gedoen. Eers wanneer ons dit leer verstaan en erken het, leer ons ook wat dit werklik beteken om jou hele saligheid buite jouself, in Jesus Christus alleen, te soek.

Gesang 17: 1

DJC van Wyk

11 November

Geloofsroem

Romeine 7: 20-26

Die Bybel leer ons dat 'n mens sonde en ellende uit die wet van God ken. As gevolg van die sonde is die wet dus nou nie meer langer 'n troos, soos wat dit oorspronklik bedoel was nie, maar 'n aanklag, 'n beskuldiging. Hierdie sondaar, sê Paulus, het nou nie behoefte aan 'n nuwe wet nie, maar hy het dringend behoefte aan bevryding, ver-

lossing van skuld en ellende. En Paulus ken die antwoord. Daar is net een antwoord: Christus, Christus alleen. *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos? Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here!* Jesus Christus is die nuwe mens. Deur Jesus Christus is ek nie die ellendeling wat ek is nie. Met doodsbestaan bedoel Paulus sy hele vraag sonde. Hier het alle roem op die mens geëindig.

Hier word dit nou eers vir ons geheel en al duidelik hoe belangrik dit ook is om tot die regte kennis van jou sonde en ellende te kom. Solank 'n mens bly dink dat jy in jou wese voor God eintlik goed en sonder sonde is, sal en kan jy nooit tot die geloofsroem van Paulus kom nie. Die mens wat hier praat, is 'n mens wat sy totale verlorenheid, onbekwaamheid tot enige goed, en geneigdheid tot alle kwaad voor God leer ken het. Hy weet ook dat sy beste werke nog met sondes bevlek is. Eeue later sou hierdie selfde brief van Paulus vir Maarten Luther tot dieselfde geloofsvorm bring: dat die mens uit genade gered is, sonder die werke van die wet, deur Christus alleen.

Gesang 19: 1

DJC van Wyk

12 November

Onbekeerlikheid

Romeine 8: 1-17

Die Christen se lewe word beheers en bestuur deur 'n mag buite homself. Ons het lewe en vrede wanneer ons in Christus is en die Heilige Gees in ons is. Dit is deur die Heilige Gees dat ons deel het aan die sterwe en opstanding van Jesus Christus. Dit is die sekerste teken waardeur die kinders van God onderskei word van die kinders van die duisternis, naamlik dat hulle deur die Gees van God vernuwe word. Hulle in wie die Gees van God nie regeer nie, behoort nie aan Christus nie. Hulle wat Christus skei van sy Gees, maak van Hom 'n dooie beeld. Daarom sê die apostel Johannes, *Geliefdes, moenie enigeen glo wat sê dat hy die Gees van God het nie, want daar is nou reeds baie vals profete in die wêreld, maar ondersoek elkeen, ondersoek of sy Gees van God afkomstig is. Hiëraan ken julle die Gees van God: elkeen wat bely dat Jesus werklik die Christus is wat mens geword het, het die Gees wat van God afkomstig is. En elkeen wat dit nie van Jesus bely nie, het nie die Gees wat van God afkomstig is nie. Hy het die gees van die antichris, die gees van wie julle gehoor het dat hy kom en wat nou reeds in die wêreld is* (1 Joh 4: 1-3).

Dit is waarom die Here Jesus van die laster teen die Heilige Gees gepraat het as 'n onvergeeflike sonde. Die Heilige Gees werk die geloof in ons harte deur die verkondiging van die heilige evangelie en versterk dit deur die gebruik van die sakramente. Dit is die Heilige Gees wat ons Christus en al sy weldade deelagtig maak. En alleen deur

Christus is ons verlos van sonde en dood. Om nou die werk van Christus as duiwelswerk te bestempel soos die Fariseërs doen, beteken om nie te wil toelaat dat die Heilige Gees geloof in Christus in jou werk nie. Dit is verharding, laster teen die Heilige Gees. So sterf jy buite Christus, onbekeerd.

Gesang 20: 1

DJC van Wyk

13 November

God is vir ons!

Romeine 8: 31-39

Die apostel Paulus leer ons hier 'n baie belangrike les in ons geloofslewe. Hoe dikwels hou ons as Christene ons nie besig met die vraag oor ons gesindheid teenoor God nie? Hoe dikwels wil die trant van die prediking in die kerk nie ook die indruk skep nie of dit die belangrikste is, naamlik of ons aan God se kant staan. Die vraag vir Paulus is nie in die eerste plek of ons aan God se kant is nie. Daar is vir Paulus iets baie belangriker: dat God aan ons kant is. Dit is in Jesus Christus volkome en duidelik geopenbaar. God is vir ons! Paulus stel die vraag: *Wat is nou ons gevolgtrekking oor al hierdie dinge?* En dan antwoord hy: *Dit: God is vir ons, wie kan dan teen ons wees?* Al wat oorbly, is stille aanbidding. Want God het goeie rede gehad om teen ons te wees. Christus het egter in ons plek gesterf. Daarom is God vir ons. Hy het sy Seun nie gespaar nie, sodat Hy ons kan spaar. So is God vir ons. Ons het nie woorde om hierdie dinge te sê nie. As ons meen ons het die woorde, dan sê dit nie presies wat dit is nie. Dit is ons enigste troos, in lewe en in sterwe, dat God nie teen ons is nie, maar vir ons. En dit is ons grootste tragedie: ons agterdog teen God, teen sy diens, sy Woord, sy evangelie – dat ons dié evangelie, dat God vir ons is, nie glo nie. Dat ons liever die Satan glo wat ons wil wysmaak dat God teen ons is.

Gesang 23: 1

DJC van Wyk

14 November

Die onsienlike te sien

Jesaja 31: 1-9

Jesaja tree op in 'n tyd toe die Assiriese ryk besig was met 'n geweldige en gewelddadige magsuitbreiding. Koning Agas, die koning van Juda, het homself gewillig aan die Assiriërs onderwerp. Sy seun Hiskia weer, het in opstand gekom teen die Assiriërs. As die profeet Jesaja koning Agas moes waarsku om hom nie op Assirië te verlaat nie, dan moes hy nou weer dringend waarsku, in die tyd van Hiskia, teen 'n bondgenootskap met Egipte.

Egipte sal Juda nie uit die hand van Assirië kan red nie. *Ellende wag vir dié wat by Egipte hulp gaan vra....* Dit is tevergeefs om gesantskappe na die land van die farao te stuur. Om op perde en stryd-

waens en ruiters te vertrou, is nutteloos. Soos die ander volke wat voor beelde van hout en klip neerbuig, so wil Juda ook doen. Hulle wil opsien daarna, hulle vertrou daarop stel asof dit 'n god is. Met die uiterlike, dit wat hulle kan sien, wil hulle rekening hou: die baie strydwaens van Egipte en hulle talryke perderuiters. Daarom ontbreek die geloof. Want geloof is om die Onsienlike te sien. ...*maar op die Heilige van Israel vertrou hulle nie, na die wil van die Here vra hulle nie.*

God is die Heilige van Israel. Dit beteken dat Hy Israel se God is, dat Hy Hom gewy het aan sy volk om vir hulle te stry. Ek is die Here jou God. Daarom moet dit vir die volk gaan: om die Here te vertrou. In die omstandighede moet hulle hulle nood voor sy aangesig uitstort.

Ellende wag ook vir ons as volk, as gelowiges, wat ook so dikwels net wil rekening hou met dit wat voor oë is. Laat ons die Onsienlike sien.

*Hy kan en wil en sal in nood
selfs as ons sidder vir die dood,
volkome uitkoms gewe.*

Gesang 29: 1

LJ Steyn

15 November

Die heilige weg

Jesaja 35: 1-10

Tussen al die donker bedreiginge van oorlog en ballingskap, van oordeel en verwoesting, skyn daar telkens die helder lig van God se genadige uitredding in die profetiese boeke deur. Jesaja wil nie alleen dat die volk nou in hulle nood die oë na bo sal rig en hulle vertrou op die Here sal vestig nie, maar ook wil hy dat sy volk se oë geopen sal word vir die heilsbelofte van God vir die toekoms.

Dat Juda deur die storm van Assiriese magsuitbreiding heen staande gebly het, en die stad Jerusalem gespaar is, het die profeet as 'n Godswonder ervaar. Ook vir die verre toekoms is daar die belofte van heil vir die klein oorblyfsel.

Jesaja praat van 'n weg, 'n grootpad wat die heilige weg genoem sal word. 'n Weg dus deur God self berei met 'n bepaalde doel: dit sal lei na Sion en die Godsberg. Alleen diegene wat aan God behoort en sy eiendom is, sal daarop gaan na die huis van God. Die onreine wat nie aan God verbonde is nie, sal die weg nie betree nie. Hiermee teken Jesaja die uitredding wat God sal bewerk vir die deel van sy volk in ballingskap. Op die *weg* wat deur God gebaan is, sal hulle uit die verdrukking terugkeer uit Babel na hulle eie land toe.

Die weg is egter nie alleen vir die volk Israel en vir die nabye toekoms bedoel nie. Dit is 'n daad van God van uitredding vir sondaars uit alle volke in die verre toekoms. Met die koms van die Messias sal die *weg* tot God, wat deur die sonde gesluit was, weer vir sondaars oopgestel word. Jesus Christus is die weg, die waarheid en die lewe.

En op die weg sal niemand wandel wat verontreinig is en gruwelikeit en leuens doen nie, maar net dié wat geskrywe staan in die boek van die lewe, die boek van die Lam (Op 21: 27).

Gesang 30: 3

LJ Steyn

16 November

Godslastering

Jesaja 36: 14-21

Dit het uiteindelik ook sover gekom dat die Assiriese ryk teen die oorblywende Juda opgetrek het. Met 'n groot leërmag beleër hulle Jerusalem. Hiskia stuur van sy amptenare na die muur om te hoor wat die vyand te sê het. Dié probeer om die Jode met lis oor te haal om hulle oor te gee. Hulle maak die aanloklike voorstel dat indien hulle sou oorgee, hulle rustig kan voortgaan met hulle lewe. Hulle waarsku ook om hulle vertrouë op Egipte te stel. En dit is 'n waarheid, want Jesaja het al self sy volk daarteen gewaarsku.

Maar hulle gaan nog verder en dit is die verkeerdheid. Hulle moet nie hulle vertrouë op die Here stel dat Hy hulle sal red nie. Hulle tas die eer van God aan. Hulle beledig en beskimp die almag van God. Die God van Israel is vir hulle net soos al die ander gode. Hy staan op een vlak met al die ander afgode: Hamat, Arpad en Sefarwâjim. Daardeur verneder hulle God, verlaag hulle sy Naam deur dit in een asem met afgode te noem, vertrap hulle sy eer. Hulle vergryp hulle aan die onmeetlike grootheid van God. En nie alleen het hulle die godslasterlike hede uitgespreek nie, maar dit ook neergeskrywe.

Die wese van die sonde is dat die mens teen God in opstand kom en hom verhef teenoor die Almagtige. Dit kom in allerlei vorms en gewade na vore. Tog het dit in ons tyd ook sover gekom dat dit openlik gesê en gedoen word. In baie boeke staan dit swart op wit.

Die Here ons God is 'n enige Here. Aan Hom kom al die eer toe tot in ewigheid. Bely en glo u dit? Gee Hom dan al die eer!

Gesang 40: 1

LJ Steyn

17 November

God se oordeel

Jesaja 37: 14-24

In die nood van bedreiging van sy stad en volk, het Hiskia geweet waarheen om te gaan en na wie hy hom moet wend. Hy gaan na die tempel en hy sprei die godslasterlike geskrif uit voor die aangesig van die Here.

En God betoon Hom as die waaragtige God. Hy is nie soos die afgode van hout en klip wat nie kan hoor of sien of praat of doen nie. Hy het 'n oor. Hy hoor die smeekroep van sy dienskneg om die redding van stad en volk. Hy hoor die geroep om die herstel en bevestiging van die eer van sy Naam. Hy het oë. Hy sien die woorde van

smaad en lastering en spot in die brief van Sanherib. Hy sien die ongeleentheid van sy volk en bemerk die selfverheffing van die Assiriërs. Hy het 'n mond. Hy praat, Hy antwoord op die hulpgeroep van Hiskia. Hy roep tot verantwoording. *Vir wie het jy gesmaad en belaster? Vir wie het jy geskreeu en uitgedaag?* Die mens kan nie sommer net praat en dit daarby laat of dit vergeet nie. Daarvoor moet verantwoording gedoen word.

En God het 'n hand, 'n hand wat Hy in genade uitsteek na die wat Hom vrees. Ek sal die stad beskut en dit verlos. Maar ook 'n hand wat Hy in toorn uitsteek teenoor die goddeloses. In die nag het 'n engel vyf en tagtig duisend van die Assiriërs verslaan. Sanherib is vermoor terwyl hy hom voor sy afgod neergebuig het.

Hy is die lewende God. Vreeslik is dit om te val in die hand van die lewende God.

Op Golgota sien ons God in sy liefde en in sy toorn. In sy liefde vir sondaars: Ek het volbring. Ook in sy verskriklike toorn oor die sonde: *My God, my God, waarom het U my verlaat?*

Gesang 46: 1

LJ Steyn

18 November

***Hiskia se siekte
en herstel***

Jesaja 38: 1-8

Koning Hiskia was 'n Godvresende man, iemand wat geweet het wat om in en met sy nood te doen. Dit sien ons duidelik met die beleëring van Jerusalem deur Sanherib. Dit sien ons ook hier waar die beproewing van Godswêë hom nader aan die lyf kom as net sy volk en sy land.

Hiskia het dodelik siek geword. En as Jesaja op siekebesoek kom, kom hy nie met trooswoorde nie, maar met die harde boodskap: *...jy gaan sterf, jy sal nie langer lewe nie.* Waarvoor Hiskia bevrees was, gaan inderdaad gebeur. Met die verpletterende nuus bly daar nog een uitweg oor en hy gryp daarna – die gebed.

Hy bid tot die Here, tot dieselfde God van Wie die harde boodskap kom. Hy draai sy aangesig na die muur toe. Hy vergeet alles wat om hom is en gebeur. Hy sien af van alles en almal rondom hom om sy oog in geloofsvertroue op God alleen te vestig.

'n Ootmoedige en nederige gebed kom van sy lippe. Dit is 'n gebed in tranen. Hoewel dit op die oog af wil lyk of Hiskia wil roem op sy goeie lewenswandel, asof God hom op grond daarvan moet red, is dit nie so nie. In sy danklied is dit duidelik dat hy in angs gebid het dat God vir hom 'n borg sal wees. Hy bid dat God self vir hom sal instaan, sy skuld op Hom sal neem, sodat hy kan lewe en nie sterwe nie.

En hierdie gebed van Hiskia het God verhoor. Hy is vir Hiskia 'n borg. Hiskia sal nie sterwe nie, maar lewe.

Nie alleen het God die gebed van Hiskia verhoor nie, maar ook die gebed van alle mense in die nood van hulle sonde. Hy het Homself as 'n borg vir ons gegee: Jesus Christus wat in ons plek kom staan het en ons sondes op Hom geneem het.

Wie soos Hiskia van alles en almal wil afsien, om in die gebed alleen maar na Hom op te sien, het die waarborg van lewe, ewige lewe.

Gesang 47: 1

LJ Steyn

19 November

**Hiskia se
lewensbeskouing**

Jesaja 38: 9-22

Nadat Hiskia gesond geword het, het hy 'n danklied geskrywe. In die danklied dink hy terug aan die nood waarin hy hom bevind het. Hy leef hom weer in die ernstige siekte in wat hy gehad het.

Sou hy sterwe, sou hy twee dinge nie kon doen nie: hy sou die Here nie meer sien nie en hy sou die mense nie meer sien nie. Gedurende sy gesonde lewe was dit dus vir hom belangrik. Dit is hoe hy die lewe belewe en geniet het. Dit is sy lewensbeskouing: Om die Here en die mense te sien.

God laat Hom sigbaar word, kenbaar word in sy openbaring, in sy Woord. In die tempel het God Hom bekend gemaak, het Hy Hom laat sien. Daar het Hiskia God gesien, want na die tempel het hy graag gegaan.

Ook het hy mense graag aanskou. Hy stel belang in mense, mense in die algemeen, die bewoners van die aarde. Omgang met ander mense is vir hom aangenaam.

Om omgang met God en die mense te moet verbeur, stem hom verdrietig. Hy leef nie alleen nie. Hy leef met God en mense. Hy leef nie alleen met God, onverskillig teenoor mense nie. Hy leef nie alleen met mense sonder behoefte aan God nie. Hy leef in gemeenskap met God en die naaste.

Dit klink bekend. Dit is mos die groot gebod: liefde tot God en liefde tot die naaste. Sonder om van die wet te praat, maak Hiskia spontaan daarvan melding dat hy die wet vervul. Hy leef volgens die gebooe van God, nie omdat dit as 'n wet van buite af op hom afgedwing word nie, maar omdat hy van binne af gedring word om dit te doen. Die liefde leef in sy hart.

Laat dit ook ons vreugde wees. Laat dit ook ons lewensbeskouing word: Om God en die naaste lief te hê.

Gesang 62: 1

LJ Steyn

Dat daar in die Bybel ook van Hiskia se verkeerdheid en sonde gepraat word, laat ons maar weer besef dat die Bybelse figure geen volmaaktes was nie, maar mense soos onself.

Die berig van sy wondergenesing het algou wyd uitgekring. Toe die koning van Babel daarvan hoor, stuur hy 'n geskenk en gesante na die koning van Israel. Hulle kom na Hiskia om hom geluk te wens met sy wonderbaarlike genesing. Maar toe Hiskia hulle ontvang, dink hy nie meer aan die Here nie. Die God wat hy so pas in die angs van sy nood met trane aangeroop het, het hy vergeet. Hy dink net aan homself. Hy wys aan hulle al sy skatte en rykdomme, sy voorraadskure en geheime bergplek van wapens, totdat hy uiteindelik alles aan hulle gewys het. Hy vertoon homself terwyl hulle gekom het om van die almag van die God van Israel te hoor. Wat 'n groot geleentheid het Hiskia nie gehad om sy Naam voor die ore van die heidene uit te roep nie, om van die almag van God te getuig, die God wat hom uit die kake van die dood gered het.

Daarom het Jesaja, die profeet van God, hom tot verantwoording geroep: *wat het hulle in jou paleis gesien?* Hiskia het geantwoord: *Hulle het alles gesien wat in my paleis is.* Ja, alles, behalwe waarvoor hulle gekom het, wat hulle moes sien, waarvan hy moes gepraat het: die woorde en dade van die Here God. Hiskia was alleen maar bereid om die erdekruik ten toon te stel, die eie onwaardige ek te vertoon. Oor sy werklike groot rykdom, die genadige ingryping van God in sy lewe, swyg hy. Daarom word die straf ook aangekondig. Al daardie uiterlike skatte sal weggevoer word na Babel. Wie nie werklik begaan is oor God en sy koninkryk in die eerste plek nie, van hom word ook die ander dinge weggeneem.

Wat sien die wêreld, die ander mense, in u huis?

Gesang 63: 1.

FH van der Merwe

Die dood van Johannes die Doper wil op die oog af lyk na die oorwinning van alle God bespottende magte.

Johannes die Doper, van die grootste onder die mensekinders op aarde (Matt 11: 11), was 'n profeet soos geen ander nie. Vanaf sy geboorte tot sy sterwe was sy lewe werklik geheilig, dit wil sê afgesonder, vir die diens van God.

En tog word hy die slagoffer van 'n egbreekster se haat, 'n dronk koning se dwase lafhartigheid en 'n wellustige meisie se kinderagtigheid.

Is dit die sorgsame God se sorg wat mense uitstuur met die opdrag om onbekommerd hulle werk te doen? Is dit die beskerming van die God wat weet van elke haar wat uitval?

Maar ook die dood van Johannes is nie sonder verband nie. Hy is gebore om die voorloper te wees van Jesus Christus. Sy hele lewe was die gedurige heenwys na Hom *wat na my kom*. Dit het Johannes in sy lewe gedoen. Maar hy moes ook profeet wees van die lyding en sterwe van Christus. Agtien maande was hy in die gevangenis en het dikwels ook getwyfel. Vanuit die gevangenis rig hy die vraag: *Is U die Een wat sou kom, of moet ons 'n ander een verwag* (Matt 11: 3)? Soos die Een wat na hom sou kom, moes ook Johannes oorgegee word in die hande van misdadige mense. Dit was dus wel 'n oorgawe in die hande van onder andere Herodias, maar nie sonder God se bedoeling nie. Ook dit is verkondiging, nie van God se onmag nie, maar van die komende heil. Soos met sy lewe wys hy ook met sy dood na Jesus die Christus wat straks ook sou ly en sterf, sonder dat hulle 'n wettige klag teen Hom kon inbring. Maar deur Jesus se dood word Johannes se dood nie 'n neerlaag nie. Van sy moeitevolle voorpos word Johannes deur God weggehaal en tuis gebring in die koninkryk waarin Christus die plek berei het. So sterf Johannes as 'n prediking van Christus, maar ook in sy dood word hy minder en Christus meer, en sterf Christus ter wille van Johannes en die hele wêreld.

Gesang 65: 1

FH van der Merwe

22 November

***Barmhartiger as 'n
sosiale versorger***

Markus 6: 30-56

Niks wat Jesus gedoen of gesê het, was losstaande, toevallige optredes nie. Sy wonderwerke was nie soos dié van 'n towenaar ter wille van die wonder daarvan nie. Alles wat Hy gedoen en gesê het, was verkondiging van wie Hy is. So ook die spysiging van die vyfduisend mense met vyf brode en twee visse. As Hy die plat brode in sy hande neem, weet Hy dat ook sy liggaam geneem sal word. As Hy dit breek en uitdeel, is dit nie met 'n vertoon van wondervermoëns nie, maar weet Hy dat Hy straks gebreek sal word. Want die brood wat God gee, is Hy wat uit die hemel kom en aan die wêreld die lewe gee (Joh 6: 33). Jesus vermaan ook later die skare: *Dit verseker Ek julle: Julle soek My ...omdat julle van die brood geëet en versadig geword het. Julle moet nie werk vir die voedsel wat vergaan nie, maar vir die voedsel ...wat ewige lewe gee. Dit sal die Seun van die mens vir julle gee, want God die Vader het Hom die mag daartoe verleen* (Joh 6: 27). *Ek is die lewende brood wat uit die hemel gekom het. As iemand van hierdie brood eet, sal hy ewig lewe. En die brood wat Ek sal gee, is My*

liggaam. Ek gee dit sodat die wêreld kan lewe... Dit verseker Ek julle: As julle nie die liggaam van die Seun van die mens eet en sy bloed drink nie, het julle nie die lewe in julle nie. Wie my liggaam eet en my bloed drink, het die ewige lewe, en Ek sal hom op die laaste dag uit die dood laat opstaan. My liggaam is ware voedsel, en my bloed is die ware drank. Wie my liggaam eet en my bloed drink, bly in My en Ek in hom (Joh 6: 50-56).

Die dissipels het dit nie so begryp nie (Mark 6: 52) en daarom kon hulle ook nie begryp dat Hy oor die water kon loop en die storm laat bedaar nie. As Jesus Christus slegs verstaan word as die sosiale versorger wat brood gee, dan begryp ons niks nie en het ook ons harte nie verstandig geword nie, omdat ons hart verhard is (vers 52). As ons op Christus hoop slegs vir hierdie lewe, is ons die ellendigste van alle mense.

Gesang 74: 1

FH van der Merwe

23 November

Die Here is God

Psalm 18

'n Mens kan hierdie psalm op verskillende maniere lees. Jy kan dit so lees dat jy net kennis neem van die wraaksug van Dawid teenoor sy vyande. Of jy kan dit lees en net die kragtige beeldspraak raaksien waar Dawid die toorn van die Here met 'n geweldige donderstorm vergelyk. Tog kan 'n mens nie reg aan die psalm laat geskied as jy nie luister na die dankbare klank wat deur alles heen klink nie. Dit is 'n dankpsalm toegewy aan die Here.

In 'n sekere sin is die hoogtepunt van hierdie danklied dat God Hom deur sy ingrype tot redding van sy kneg weer eens openbaar. Hy is die Verbondsgod, die God wat sy naam bekend gemaak het as Jahwe. Hy is die God wat gister en vandag dieselfde is tot in ewigheid. Die naam Jahwe roep herinneringe op van 'n geskiedenis waarin God sy volk bestrawwend en reddend gelei het. Jahwe leef. Sy lewe is die waarborg vir die lewe van sy volk en almal wat op Hom hoop. Dat Jahwe God is, is waarborg vir die heil van sy kinders. Hy is hulle verlede, hede en toekoms.

In hierdie kragtige belydenis as dankbetuiging kan ons as twintigste-eeuse mense onself terugvind. Kan daar 'n meer vertroostende gedagte wees as dat ons Here God is, dat Jesus leef? Hoewel die probleme waarmee ons in hierdie tyd te make het, verskil van dié waarvan die digter vertel, voel ons as mense nie minder uitgelewer nie. In die meeste mense se lewe kom 'n oomblik waarin hulle blote mensheid, hulle voortbestaan in hierdie wêreld, vir hulle 'n onoorkomelike probleem geword het. In sulke oomblikke staan ons alleen en eenzaam, ten spyte van al die mense-massas wat ons omring. Dit is dan

wanneer die gelowige die krag ervaar wat uit die wete voortvloei dat God leef. Hy is die anker van ons bestaan, die inhoud van ons diepste waardes – Hy is ons toekoms. Met Hom loop ons 'n bende storm. *Met my God spring ek oor 'n muur.*

Gesang 80: 1

PJ van der Merwe

24 November

**God in die taal van
sterre en mense**

Psalm 19

Waar die ou heidense godsdienste in die tyd van die psalmdigter opgegaan het in 'n verering van die natuur self, wil die digter eerder met die natuur saamsing tot eer van God. Die natuur met sy verskynsels is nie self goddelik nie, maar die resultaat van God se genadige optrede. Omdat die hele skepping afhanklik is van die orde en lewe wat God gee, en dit daarbenewens deur Hom geskape is, is dit die skouspelagtigste getuigenis van sy bestaan en heerlikheid. Ongelukkig is dit so dat die mens meestal net raaksien wat hy wil. Voeg daarby die basiese geneigdheid by mense om hulleself lief te hê bo alles, dan verstaan ons die rede vir die bestaan van soveel heidendom en ongeloof, ten spyte van die openbaring van God in die natuur. Die digter gaan daarom verder en maak sy lofsang ook toepaslik op die openbaring wat God deur die Woord gegee het. Laasgenoemde openbaring is minder vatbaar vir misverstand of verdraaiing. God het die mens in sy sondeblindheid tegemoet gekom en in woorde die waarheid aan hom meegedeel.

Hoewel dit in hierdie psalm gaan om die wyses waarop God Homself openbaar, is die psalm bedoel as lofsang tot God. Dit gaan om sy eer, sy alwerksaamheid, sy waarheid, wysheid, geregtigheid, volmaaktheid en genade. Wat mense ook al hiervan maak, maak geen verskil aan die feitlikheid daarvan nie. 'n Klein kindjie wat nog nie geleer het wat sy sintuie vir hom beteken nie, verbeel hom dat die dinge rondom hom eenvoudig verdwyn as hy sy oë toemaak of aan die slaap raak. Vir hom is dit 'n groot ontdekking as hy die dag agterkom dat dit nie die wêreld is wat telkens afskakel nie, maar hyself. So is daar baie mense wat nooit agterkom dat hulle verbete ongeloof of onwilligheid om die bestaan van God te erken, niks aan die bestaan van God verander nie. God bestaan en wel soos Hy Homself aan ons geopenbaar het. Die hemele roep dit uit, of ons dit wil hoor of nie. Dit is 'n lofsang van die hele skepping en tereg so, want God is goed – deur sy liefde leef ons.

By die lofsang van die digter voeg ons ook ons lied van dankbaarheid. By die koel klanke van veraf sterre voeg ons die warm woorde van dankbare menseharte. God het mens geword. Sy waarheid het in

lewende menslike terme gestalte aangeneem – Jesus Christus. Daarom is God nie vir ons 'n abstrakte, veraf begrip nie, maar die intiemste waarheid van ons lewens. Hy leef en ons deur Hom.

Gesang 85: 1

PJ van der Merwe

25 November

God as bystand

Psalms 20

Nêrens in die ou Midde-Ooste is die menslikheid van die mens so deeglik begryp as in Israel nie. Dit word veral duidelik as ons let op die rol wat die koning in die lewe van die volk gespeel het. By die heidense nasies was die koning 'n soort tussenganger tussen die gode en sy volk. Daarom het hy met goddelike gesag regeer, amper as 'n mindere god. In teenstelling daarmee tref ons in Israel 'n koning soos Dawid aan, wat homself met kinderlikheid voor God verootmoedig. In kinderlike mensheid vind hy sy behae. Deur God het hy homself leer ken en binne die raamwerk van moontlikhede en beperkinge wat aan hom gegee is, verwesenlik hy homself.

Wat 'n bevryding is dit nie wanneer ons onself leer ken nie! Nie alleen om van ons moontlikhede te weet nie, maar ook van ons beperkinge. Vir Dawid sou dit niks minder as slawerny gewees het as hy die ideaal van 'n supermens of 'n mindere godheid moes naleef nie. Daarenteen lees ons van sy dankbaarheid vir die feit dat hy hom na God kan wend met al sy nood en ellende. Om mens te wees, beteken dat ons nie méér hoef te doen as waartoe ons in staat is nie. Dit beteken ook dat God ons wil bystaan tydens ons hele lewe, veral in oomblikke van benoudheid en ellende. Die nabyheid van God maak menswees 'n vreugde en 'n ryke voorreg.

As die koning van Jerusalem dringende behoefte gehad het aan die bystand van God, kan ons kwalik hoop om daarsonder te lewe. Intendeel, om sonder God te wees, is gelyk aan die hel se ellende. Die gelowige kan nie anders as om daaglik met hierdie waarheid gekonfronteer te word nie. In ons moderne tyd met al sy oplossings is God steeds die enigste oplossing vir die probleem van menswees – tot so 'n mate dat dit geen probleem meer is nie. Net soos die psalmdigter sy smeekbede opvolg met jubeltone, word die las van menswees vir die gelowige omskep in 'n heerlike geleentheid. Die nabyheid van God bring die weifelende mens tot selfvertroue en voer hom tot volledige menswaardigheid. Dit beteken 'n lewe van vreugdevolle aanvaarding en blymoedige vooruitsig. Met God as ons Vader is dit goed om mens te wees.

Gesang 87: 5

PJ van der Merwe

Een van die diepste begeertes wat in die harte van die mense van die Ou Testament geleef het, was die verlange na 'n lang en gelukkige lewe. Ook die koning was nie sonder hierdie verlange nie. Dit word duidelik uit hierdie psalm, waar te kenne gegee word dat 'n gebed met hierdie strekking gebid is en dat God dit verhoor het.

Wat is dit waarvoor 'n mens vra as hy bid vir 'n lang en gelukkige lewe? Vir die mense van die Ou Testament het dit waarskynlik 'n aangename en welvarende bestaan beteken, 'n groot gesin, 'n invloedryke posisie in die gemeenskap en 'n lewe wat verloop tot 'n hoë ouderdom. Omdat die openbaring omtrent die hiernamaals nog nie so volledig gegee is nie, het 'n gelukkige lewe aan die duskant van die graf 'n baie belangrike rol in die lewe van die Ou-Testamentiese gelowige gespeel.

Met ons wat in die bedeling van die Nuwe Testament leef, is dit ietwat anders gesteld. Ons weet van die beloftes van die wederopstanding van die vlees en 'n ewige lewe. Daarom sal ons miskien minder geneig wees om al ons geluk aan die duskant van die graf te soek. Dit sal egter 'n groot flater wees as ons ons sou verbeel dat die vooruitsigte op 'n beter bestaan aan die anderkant van die graf ons daartoe verplig om hierdie lewe te minag soos wat die kluisenaars en askete van die Middeleeue gedoen het. Inteendeel, dit sal niks minder wees nie as 'n ondankbare daad teenoor God wat ons in hierdie lewe gestel het. Ons geloof het veral betrekking op hierdie lewe en eis van ons om elke dag met entoesiasme en toegewydheid tegemoet te gaan. Jesus self het ons geleer om ook vir ons daaglikse brood te bid, terwyl Hy tydens sy omwandeling op aarde 'n lewende voorbeeld was van iemand wat Hom nie afsydig gehou het van die vreugdes wat hierdie aardse bestaan ons bied nie. Natuurlik mag ons blydschap put uit die vreugdes en gelukkige lewe. Natuurlik mag ons blydschap put uit die vreugdes wat hierdie lewe ons bied. Om hierdie lewe waarin ons staan minder werd te ag as wat reg is, is om 'n skewe beeld te hê van die belofte van die ewige lewe.

Gesang 344: 1

PJ van der Merwe

In Psalm 15 en 17 het ons onder meer die uitdrukking van 'n gelowige se vreugde om naby God te wees. Daar word dit genoem as die genesing van wonde, die herstel van 'n onregverdige saak, kortom, as die geluk self. In die eerste vers van hierdie psalm het ons presies die teendeel. Die psalmdigter spreek dit as sy diepste ellende uit dat hy hom van God verlate voel. Anders gestel, sy verlorenheid te midde van

ellende en drukte staan vir hom gelyk daaraan dat hy van God verlate is. Om van God verwyder en verlate te wees, is gelyk aan die diepste ellende, en andersom.

Eloï, Eloï, lemà sabagtani – is die kruiswoorde wat deur Jesus Christus geuit is toe Hy die dieptepunt van sy lyding en ellende aan die kruishout bereik het. Hierdie woorde in die mond van Jesus op daardie oomblik is nog altyd verstaan as uitdrukking van die diepste pyn wat die mens kan ervaar. Om van God verlate te wees, is gelyk aan die lyding van die hel self. Tog het die Nagmaalsformulier hierdie verlatenheid van Jesus op 'n besondere wyse in verband gebring met ons verlatenheid, en wel op dié wyse dat Jesus aan die kruis alle rede dat ons van God verlate sal wees, weggeneem het. Om hierna van God verlate te voel, is die resultaat van klein- of ongeloof. Jesus het afgedaan met dit wat skeiding maak tussen God en die mense. Hy is hierna die poort waardeur ons na die Vader gaan.

Twee maal in die verdere verloop van die psalm smee die psalm-digter dat God naby moet kom en hom moet red uit die nood waarin hy verkeer (vers 12a en 20a). Uiteindelik vind hy sy troos in die geloof dat God hom tog nie verlaat het nie en dat uitkoms naby is, dat Hy getrou is om diegene te red wat aan Hom behoort. God is almagtig en in staat om wat syne is, te behou. So bely die digter dus by implikasie dat sy verwyd van Godverlatenheid 'n belydenis van kleingeloof is.

As ons aan ons eie lewe dink, kan ons baie soortgelyke situasies onthou waartydens ons vas geglo het dat God ons verlaat het en ons aan ons eie lot oorgelaat het. Dit was veral tydens krisisse of groot eensaamheid. Ons het gevoel dat ons eie kragte te min is en dat ons ook geen uitkoms vir onself kon sien nie. Ons gebede in daardie oomblikke was niks anders as wanhoopskrete nie. Kyk ons vandag daarop terug, kan ons amper nie verstaan waaroor die benoudheid gegaan het nie. Tog besef ons dat ons nie sonder rede deur sulke situasies gelei word nie. Die karakter van die mens word ten beste deur sulke oomblikke gevorm, maar bowenal is dit ons geloof wat tot wasdom kom.

Gesang 345: 1

PJ van der Merwe

28 November

Verhef en verhoog

Psalm 30

Vanweë die sondeval waaraan die duiwel en die mens as vennote deel het, is ons in 'n put van ellende. Hierdie afgrond waarin ons geval het, bring die leed, smart en angsvolle benoudheid mee waarin ons dikwels radeloos rondspartel. Ook die toorn van God oor ons sonde val soos 'n swart skaduwee oor ons in die diepte.

Dit help nie om ons toestand te probeer wegpraat met allerlei troos-

woordjies of goeie wense of hoop op beterskap nie. Hierdie psalm stel dit duidelik dat ons put-posisie 'n feit is. Dit is die gevolg van die sonde en die toorn van God kan nie maar vergeet word nie.

Maar daar is 'n ligpunt! Die put is boontoe oop! Van die hemel se kant, van die Here se kant kan daar verlossing kom. As ons in ons afgronde bewus word van die skaduwee van sy toorn, word ons ook bewus dat Hy naderkom om oor ons te buk en ons te help.

As 'n sterke Redder trek Hy ons op soos 'n mens 'n emmer uit 'n put opkatrol. Deur Christus Jesus, wie se gestalte oor ons neerbuig, word ons met die tou van die geloof opgetrek uit die kuil – ja, ook uit die doderyk.

Dit is 'n feit dat ons in 'n benarde posisie is en dit daaglik aan die lyf ervaar. Maar ons verlossing is eweneens 'n feit, 'n heerliker feit. Ja, ons ellende is maar soos 'n oomblik in vergelyking met ons heerlikheid.

Die Here het ons opgetrek en verhef in die vryheid van die verlossing. Daarom is dit die sin van ons lewe om Hom te verhoog.

Ons is verhef ... verhoog sy Naam en gee Hom ere. *Nouliks blink die môreglore of jubelsange word gebore.*

Gesang 333: 1

HG van der Westhuizen

29 November

Op vrye grond

Psalm 31

Al is ons in Jesus Christus verlos, verkeer ons nog in allerlei situasies van teenspoed. Ons verlossing in Christus beteken nie dat ons in die huidige bedeling verskans is teen siekte, teen kwaad en kwaadsprekery nie. Ons is nie afgesonder van oorlog en die dood nie. Al die swaar van die sondige bestaan kom oor ons.

As ons verlos is uit die put van ellende, word ons op vrye grond geplaas. Maar hierdie vrye grond waarop die Here ons laat staan, is nog oordek met nette en strikke. Die wêreld is boos. Die aardbol van menslike bestaan is oortrek met 'n netwerk van bose strikke.

Ons kan dus nie op eie krag, ná ons verlos is, die wêreld tegemoet gaan nie. Hy wat meen dat hy self kan staan, moet oppas dat hy nie val nie. Ons struikel dikwels. Vir hom wat op die vrye grond van die verlossing geplaas is, is dit 'n noodsaak om die ware eenheid op te soek. Dit bestaan daarin dat ons ons laat lei deur die Heer van die vryheid. Ons tye is in sy hand. As ons tye in sy hand is, moet ons uit sy Woord lewe. Daarmee sal Hy ons lei en bestuur.

Om uit die net van sonde, wat vir ons in die laagtes van die lewe daaglik gespan word, uit te kom en op te klim na die veilige hoogtes soos dié van 'n rotsvesting, vereis van ons gehoorsaamheid aan sy Woord.

Dan nog sal ons sukkelend beweeg ... maar met die heerlike wete:
Enemaal sal ek ewig op die nuwe aarde staan op volkome vrye grond.
Psalm 46: 6 HG van der Westhuizen

30 November

Met toom en teuel

Psalm 32

Oortreding, sonde, bedrog en verswyging is woorde wat in die eerste drie versies van die psalm voorkom. Daaruit blyk 'n intense skuldbe-wussyn. Al vier hierdie woorde kom van dieselfde stambetekenis en dui nie alleen die boosheid aan nie, maar ook dat ons boosheid wil wegsteek agter maskers.

Dit help nie om Jesus Christus te ken as ons Redder uit die diep waters wat ons omring en te dink ons staan daarna op vrye voet nie. Die vrye voet en vrye hand om te doen wat die mens wil en soos hy wil, getuig teen hom. En dit sal hom verteer tot in die gebeente ... tot-dat hy brul ... ook in die ewige oordeel.

Wat ook moet loskom, is ons mond – slegs met die Wag van God se Gees daarvoor. Sodat ons ons vrye voet en vrye hand hulle oortreding en sonde kan aankondig. 'n Tong wat saamspan met voet en hand in die bedrog van hierdie lewe, dra by tot die somergloed wat ons murg verander.

Terwyl ons voete en hande verstrik raak in ons lewensvlug na die bergvesting in storm en ongety, moet ons mond ons sonde aan God bekend maak en aan die Here ons oortredinge bely. As ons hierdie swye verbreek, word die band met God herstel. Ja, dan is ons mond gevul met vrolike gesange en bevryding. Sonde wat ons bedek voor God, bly behoue. Wat ons voor Hom bely, word vergewe en bedek.

Die weg wat ons moet opgaan na Sionshoogte, word ons aangedui deur toom en teuel. Ons is vanweë sonde soos perde en hardnekkige muile. Deur God se Woord en Gees as toom en teuel, sal ook ons op mag gaan en op God se berg kan bestaan.

Psalm 48: 1

HG van der Westhuizen

1 Desember

'n Nuwe lied

Psalm 33

As die opregtes nie die opregtheid van God besing nie, wie sal dan? Die engele sing hulle liedere van eer aan God in die hoogste hemele. Ook die onbewuste skepping van dier en plant bring hulle hulde soos in voëlgesang aan die hoë Heer. Maar die mens? Dit betaam die op-regtes om 'n nuwe lied te sing. Sing u in u huis tot eer van die Here? Sing u in die huis van die Here? Ons moet mekaar oproep om God te besing. Want só spoor die psalmdigter die medegelowiges aan in die eerste drie verse. Hy roep ons toe: Jubel in die **Here...** Loof die **Here...**

Sing vir Hom 'n nuwe lied.

Die nuwe lied het nie 'n nuwe inhoud nie. Die lied bevat ou gedagtes, ou woorde, ou uitdrukkings. God word besing in sy voorsienigheid waardeur Hy die hemele, die aarde, die waters, volkere, ensovoorts geskape het. Deur die krag van sy Woord het Hy dit gedoen. Hy dra alles deur die Woord van sy krag.

Die nuutheid van die lied lê daarin dat 'n nuwe verband tussen bekende feite gelê word. Dit gee ons 'n nuwe kyk op die lewe. Dit is die geloofskyk.

Met hierdie geloofskyk vanaf die Godsberg en die nuwe lied in ons hart, gaan ons die toekoms tegemoet. Want dis nie manne soos konings of prinse op wie ons vertrou nie. Dis nie magte soos perde en waterstofbomme wat oor ons toekoms beskik nie. Christus beskik daaroor.

Die regverdiges sing vrolik en hef die stem na bowe ... want nasies en tiranne smee verniet hulle planne.

Psalm 66: 1

HG van der Westhuizen

2 Desember

Leeuearmoede

Psalm 34

As ons sê iemand het 'n leeu-aandeel aan iets gehad, beteken dit dat hy die grootste aandeel daaraan het. Maar het u al gehoor van leeuarmoede? Die Bybel ken so iets. Dit verwys na iemand wat skatte op die aarde vergader het as betaalmiddele vir status, eer, alles – selfs die saligheid. Om ryk te wees aan materiële of geestelike besittings, is nie 'n sonde nie. Maar dan moet ons dit as diensmiddele beskou in die koninkryk van die Here.

Iemand wat egter die hele wêreld win, maar dit nie as dankmiddel aanwend nie, verloor die sinvolheid van sy bestaan. Hy ly aan leeuarmoede waarvan die gevolg die bankrot-dood is.

'n Leeu, veral 'n jong leeu, is 'n voorbeeld van onversadigbaarheid en kragtigheid. Sô bestaan sy hele dag en nag daarin om te soek om te verslind – en tog bly hy hongerig! Dis ook die natuur van die mens. Soos 'n honger hond of 'n honger leeu versamel en verslind en verteer hy. Soos 'n sprinkaan. Maar hy bly honger. Hy versamel, maar bly leeg.

In hierdie psalm wat ingerig is volgens die Hebreeuse alfabet, is bekende uitdrukkings ingetand met deurlopende leidrade. Die kwade word telkens afgewys (vers 14, 15, 17, 20, 22); die goeie word deurlopend bepleit (vers 9, 11, 13, 15). Om te hoor wat God sê en deur God gehoor te word as ootmoedige (vers 3, 7, 12, 18), werp 'n laer rondom jou op. Daarbinne is vrede en veiligheid. Daarbuite word alle gedagtenis aan die aarde uitgeroei.

Gebroke van hart en verslae van gees, klein teenoor God, in Christus soekende eerste na sy koninkryk en geregtigheid, ontvang ons alles wat ons nodig het.

Dis sonde om uit onverantwoordelikheid so arm soos 'n kerkmuis te wees of uit hebsug te ly aan leuearmoede. Mag ons hieruit verlos word soos Daniël uit die leeu kuil – dat ons onaangeraak sal staan in die rykdomme van Christus.

Psalm 68: 1

HG van der Westhuizen

3 Desember

Om goed te doen

Psalm 36

In hierdie psalm word die *opregtes van hart* eerder voortdurend veronderstel as om dikwels genoem te word. Die psalmis is 'n opregte van hart. So word ook die lesers as opregtes veronderstel. Dit is die noodsaaklike patroon van Christelike nederigheid dat ons ingeorden word onder die skaduwee van die Here se vleuels van beskerming om te wandel in die lig van sy verlossing.

Die twee partye wat egter uitdruklik en by name met herhaling in hierdie psalm genoem word, is die voorstanders en bewerkers van goddeloosheid en van goedertierenheid.

Goddeloosheid verwerp die goedertierenheid van die Here en die vrese van God. Die mens van goddeloosheid lê en broei op sy bed bese planne uit en as hy opstaan, is sy pad besaai met dade van onreg. Juis omdat hy nie by God die goeie bemark het en in die lig van God wil lewe nie, probeer hy sy lewe eiesinnig uitdink, beplan en afwikkel. Die lewe wat vir hom lig uit lig behoort te wees, word donker uit donkerheid. Alle mense moet onthou dat geen eie gedagtes, woorde en dade ons kan weglei van goddeloosheid nie. Dit lei ons net steeds dieper daarin.

Die ander party is God. Sy goedertierenheid wat hemelhoog is, word onvergelyklik mooi besing. Begrippe soos wolke, berge, skaduwee, vettigheid, stroom, fontein en lig word gebruik om die goedertierenheid van God te besing. Hy beskut en onderhou ons.

Tog moet ons as kinders van die Hervorming nie dink dat om goed te doen, is Rooms of sektaries of slegs humanisties nie. Dis waar dat ons goeie werke nie 'n betaalmiddel is om die saligheid te koop nie. En elkeen wat hierdie gedagte het, moet daarvoor aangespreek word. Die Here alleen stort in Jesus Christus die goedertierenheid van die verlossing oor ons uit. Nogtans moet ons geestelik ryk wees aan goeie werke om dit as diensmiddele en dankmiddele te gebruik en te beskou.

Dit is dus verstandig om goed te doen.

Gesang 317: 1

HG van der Westhuizen

Profete is mense wat deur God geroep en bekwaam gemaak word om in bepaalde tye en omstandighede sy boodskappers te wees en sy Woord aan die mense bekend te maak. Die volgende paar dae wil ons luister na die prediking van 'n profeet wat die Woord van God verkondig het aan die ou Godsvolk in 'n tyd toe hulle baie moedeloos en terneergedruk was. Dit was in die tyd toe hierdie volk sy vryheid en sy vaderland verloor het, weggevoer is en as ballinge vertoef het in die vreemde, ver van die geliefde vaderland en die tempel van Jerusalem. Die toekoms was vir hulle uitsigloos.

Wat die profeet aan hierdie mense verkondig het, was 'n boodskap van moed, van troos, van bevryding en terugkeer. Miskien kan 'n mens die kern van die prediking van hierdie profeet so saamvat: Die Here is alleen God; Hy wat alles in aansyn geroep het, beskik oor die lot van sy volk en die volke van die wêreld; die toekoms is ook in sy hand. En al lyk dit ook hoe onwaarskynlik, staan nie net die verlossing uit die Babiloniese oorheersing vir die profeet onwankelbaar vas nie, maar hy verkondig meer as dit, 'n ewige verlossing. Israel is God se volk, dank sy bestaan aan hierdie God wat nie soos die afgode deur hulle vereerders gedra en in stand gehou moet word nie, maar wat sy volk dra en hulle in stand hou, hulle versorg en bewaar, ook wanneer hulle deur die diep water van beproewing moet gaan. Die God van Israel leef en regeer, Hy kom na sy volk toe, bring die geregtigheid naby. Hy is nie bewegingloos soos die afgode nie, maar handel, beweeg, kom nader en daarom sal die redding nie vertoef nie.

In Christus het die boodskap van terugkeer groots en heerlik in vervulling gegaan. Hy is vir ons die terugkeer uit die ver land van verlorenheid, na die Vaderhuis; die terugkeer uit die ryk van die satan, in die ryk van God; die terugkeer uit die dood, in die lewe. In die Kers-tyd word aan ons verkondig dat die heil nie vertoef het nie, dat die Redder gekom het, sodat ons op Kersfees dankbaar en bly die koms sal kan gedenk van **ons** Redder uit ellende.

Gesang 306: 1

FJ van Zyl

Dit is jammer en miskien tragies, maar dit is 'n feit: Ons wil die evangelie gewoonlik beperk en inperk, of binne die vier mure van die kerk, of in die verborge dieptes van die persoonlike gemoed, of binne die grense van die eie volk. Die evangelie is egter nie bedoel om ingeperk te word nie, maar om uit te breek oor alle grense heen en die pad te kies die hele wêreld in.

Met so 'n wye perspektief begin ons profeet sy preek as hy die eilande en die volke wat ver is oproep om na sy boodskap te luister. Hy ontken daardeur nie sy verantwoordelikheid om sy eie volk voor te berei vir hulle terugkeer na die vaderland en bowe-al om hulle terug te bring tot God nie, maar daar bo uitgaande het hy ook nog die taak om die heil aan die volkere buite Israel bekend te maak. God het Israel immers nie ter wille van hulleself verkies nie, maar in hulle was Hy juis besig met al die nasies. Daarom sien die profeet sy taak ook wyer as net sy eie volk. As werktuig van die Here van die hele aarde het hy 'n omvattende taak, om 'n lig te wees vir die nasies en 'n heil tot aan die einde van die aarde. Hy kan nie self redding bring nie, maar hy moet die redding bekend maak wat die Here bring.

Op Kersfees verkondig die kerk in sy prediking die betekenis van die geboorte van Christus. Hy wat gebore is, is die lig van die wêreld en Hy is gegee omdat God die wêreld so liefgehad het. God is 'n God vir die wêreld en daarom beteken sy koms heil en lig ook vir die heidene. As ons aan heidene dink, dink ons gewoonlik aan wilde, onbeskaafde, primitiewe mense. Volgens die Bybel is heidene mense wat onlosmaaklik verbonde is met die volk wat die Here ken, want God handel met hierdie buitestaanders in en deur die volk aan wie Hy Hom bekend maak. Heidene is al die mense buite die kring van die gelowiges vir wie die evangelie ook bedoel is. Die kerk mag nooit vergeet nie, veral nie op Kersfees nie, dat die lig en die heil ook vir die heidene is.

Gesang 305: 1

FJ van Zyl

6 Desember

Gerig en redding

Jesaja 50: 1-3

Israel het in ballingskap verkeer en hulle kon die profeet se boodskap van spoedige bevryding en terugkeer nie glo nie, want hulle sê: *Die Here het my verlaat, die Here het my vergeet* (Jes 49: 14). Waarom sou die Here hulle dan red as Hy die betrekking met sy volk heeltemal afgesny het? Daarom is God in die verlede en soos so dikwels ook weer hier, die aangeklaagde: Hy het sy volk verlaat soos 'n man wat sy vrou verlaat het of soos 'n vader wat die verantwoordelikheid teenoor sy kinders ontken deur hulle as slawe te verkoop. In hierdie gedeelte van die hoofstuk vra God bewyse vir hierdie beskuldiging, wat Israel natuurlik nie kan lewer nie. Dan stel God die saak reg: Dit is waar, Israel is verlaat en verkoop, egter nie deur die Here nie, maar deur hulleself. Dit is as gevolg van Israel se sonde en ongeregtigheid dat hulle in die troostelose toestand gedompel is. God het alles gedoen om dit te voorkom, maar niemand het ag geslaan op sy Woord wat deur die profete van die verlede tot hulle gekom het nie. God het

geroep, en niemand het geantwoord nie.

Tog is Israel se saak nie hopeloos nie. Dit is die blye tyding vir die profeet: God het sy volk nie verstoot nie, maar Hy bekommer Hom gedurig oor hulle. Dit is nie so dat God nie kan of wil help nie; sy hand is nie te kort om te red nie. In die verlede het Hy getoon dat Hy wil help, en Hy besit die krag daartoe. Hy sal sy volk red uit die vreemde geweld waarin hulle deur eie toedoen beland het. Die see en riviere van Babiloniese oorheersing sal Hy droog maak, sodat daardie mense soos visse sonder water tot niet sal gaan. Wanneer God in gerig tree teen die vyande van sy volk, kom daar vir hulle redding.

In Christus het die regter self in ons plek die veroordeelde geword, sodat ons, die werklike skuldiges, vry kon word. Daarom gaan ons die fees van sy geboorte juigend tegemoet.

Gesang 304: 1

FJ van Zyl

7 Desember *Vreugde en smart van die* **Jesaja 50: 4-9
boodskapper van God**

In hierdie Skrifgedeelte praat die profeet van die gawes wat hy as profeet van God ontvang het. Ons verneem van 'n oor om te hoor soos leerlinge. Hy is dus leerling, volgeling, dissipel van God. Dit gee uitdrukking aan die noue verbondenheid met God. Wat hy as profeet te sê het, dink hy nie self uit nie, dit kom ook nie in hom op nie, maar dit kom na hom toe, van buite af, van God af. Daarom kan hy met hierdie woorde na mense gaan met die aandrang om daarna te luister, want dit is God se Woord. Met die dinge wat onself dink of wat uit onself opkom, kan ons mense miskien beïndruk, vermaak, stig of ontroer, maar hulle word alleen werklik gehelp en getroos met wat van God af kom. Verder praat die profeet van 'n geoefende tong wat hy gekry het. 'n Profeet ontvang die gawe om te praat, om woordeliks aan ander mee te deel wat hy gehoor het. Die openbaring wat die profeet ten deel val, is dus nie vir homself bedoel nie. Hy ontvang dit sodat hy sy taak kan vervul, om die vermoeides met woorde te verkwik en hulle met sy vertroostende boodskap op te rig en te versterk. Dit is 'n vreugdevolle taak.

Teenoor die opdrag wat heerlik is, is die ervaring van die boodskapper van God by die uitvoering van sy taak soms baie smartlik. Sy boodskap stuit teen teenstand. Hierdie profeet moes bittere teenstand ervaar van die ballingvolk wat hy wou help en troos met sy prediking. Ons Skrifgedeelte gee 'n realistiese beskrywing van alles wat hy moes verduur het: hulle het hom geslaan, sy baard uitgepluk, beledig en in die gesig gespuug. Tog het Hy getrou gebly aan sy opdrag en die lyding aanvaar as deel van sy taak en die bedoeling van God.

Toe die groot Profeet in Betlehem gebore is en na ons toe gekom het om die blyste van alle boodskappe in sy woord, persoon en werk te verkondig, het dit gestuit teen die allerbitterste teenstand wat gepaard gegaan het met die allersmartlikste lyding, maar Hy het getrou gebly tot die dood toe. Daarom gaan ons die Christusfees met dankbare blydschap tegemoet.

Gesang 297: 1

FJ van Zyl

8 Desember

In ons plek gely

Jesaja 53: 1-12

In hierdie hoofstuk word die betekenis van die lyding van die Kneg van die Here verklaar. Die geleerdes vind dit baie moeilik om te verklaar wie die Kneg van die Here is. Daar is al 'n biblioteek vol oor hierdie figuur geskrywe. Een van die opvattings is dat die profeet self die kneg van die Here is. Uit wat ons in hierdie hoofstuk lees, moes hy van onaansienlike afkoms gewees het. Hy skiet op soos 'n loot en soos 'n wortel uit dorre grond. Behalwe sy geringe afkoms was hy 'n sieklike man, 'n man van smarte en bekend met krankhede. Volgens die geloof van daardie tyd kon dit maar net een ding beteken het: sy lyding is 'n teken van God se vergelding vanweë sy sonde en ongeregtigheid. Daarom het almal hom vermy en niemand kon sy prediking glo nie.

Die lyding van die Kneg van die Here is egter verkeerd verstaan. In ons gelese gedeelte word dit gestel dat hy onskuldig was en daarom kon hy nie vir eie sonde ly nie, maar ter wille van die sonde van ander. Hy, die onskuldige, ly ter wille van die skuld van ander. Wat met die kneg gebeur het, was geen toeval of noodlot nie, maar die wil en bedoeling van God. God wou dat sy kneg so ly en dat sy lyding ander ten goede kom. Op hierdie wyse is die skuld versoen en die weg tot heil geopen. Die dood van die kneg was 'n offer en dit het beslissende betekenis gehad: Nou kon die vele toetree, die heidene en die opstandige Israel in 'n nuwe gemeenskap, as loon vir die daad van die Kneg van die Here.

Die geloof van die kerk het nie so baie probleme met hierdie begrip, Kneg van die Here, as die wetenskap nie. Die kerk glo dat die Ou-Testamentiese figuur in Christus vervul is as die lydende Kneg van die Here. Hy het sy lewe as 'n losprys gegee vir baie.

Eintlik lees ons Jesaja 53 eerder in die lydenstyd. Dis egter goed dat ons dit ook in die Kerstyd sal lees. Dit sal ons daarvan weerhou om die Kindjie in die krip nie met allerlei romantiese gevoelens te nader nie. Dit is nodig om ook op Kersfees die Christuskind te sien, te erken en te aanbid as die Man wat ter wille van ons ongeregtighede op Golgota oorgelewer is.

Gesang 293: 1

FJ van Zyl

Jerusalem word in hierdie hoofstuk aangespreek, nie net as stad nie, maar as simbool van die hele volk. Jerusalem word aangespreek in die beeld van 'n vrou, en die verhouding tussen God en Israel word hier, soos meermale in die Skrif, uitgedruk met die beeld van die huwelik. Van Jerusalem word gepraat as 'n getroude vrou en 'n verlate vrou. Dit dui op twee tydperke in die geskiedenis van die volk: voor die ballingskap en tydens die ballingskap. Maar wat die toekoms betref, sien die profeet 'n groot wending kom in die verhouding tussen God en sy volk. Nou kom die tyd van ontferming, van genade en bevryding, die tyd waarin God Hom weer in oorgawe van sy liefde gaan wy aan sy volk. Vanuit die heil en redding wat kom, is die lyding en smaad in die tyd van verlatenheid maar kort. Vir 'n klein oomblik is Israel verlaat, maar met groot ontferming sal hy versamel word. Soos God in die dae van die sondvloed sy verbond gegee het en gesweer het dat Hy nie weer met water sou tref nie, so sluit Hy met die terugkerende ballinge 'n vredesverbond en sweer Hy dat Hy nie weer met strafgerig sal tref nie. Voortaan sal God se goedertierenheid regeer. Die heilstoestand van die toekoms sal ewigdurend en onvernietigbaar wees. Soos die berge 'n teken van vastigheid is, so sal God se verbond en sy goedertierenheid onwankelbaar vasstaan vir tyd en ewigheid.

Die heil waarvan die profeet getuig het, het gekom. God se vredesverbond staan opgerig in Christus, want Hy is ons vrede. Aan hierdie Vredevoors is die mag in die hemel en op die aarde gegee. Al sou daar dan ook nog baie ontsettende dinge gebeur wat baie fundamente sal skud, staan die fondament van God se goedertierenheid onwankelbaar vas. Dit maak van die Kerstyd 'n feestyd, al breek die branders en loei die storms op die volkereseë.

Gesang 294: 1

FJ van Zyl

Die profeet rig hier 'n uitnodiging van God tot die dorstige en hongerige ballinge in Babel. Hulle moet voedsel en drank kom neem sonder enige geld, heeltemal verniet. In Babel het die ballinge na ander dinge begin kyk en al hulle verdienste daarvoor gegee, sonder dat dit hulle verlange bevredig het. Daarom nooi God hulle om toe te eien wat Hy vir hulle gereed het, want wat hulle self wil koop, kan nooit die ware voedsel wees nie. By God alleen kan hulle die beste vind wat hulle verlange kan stil. Wat God vir hulle wil gee, en waarna hulle

aandagtig moet luister, is die ewige verbond, die bestendige genadebewyse van Dawid. Ons sou dit in ander woorde so kon uitdruk: God wil aan Israel die voortdurende gemeenskap met Hom gee, die nimmerindigende verbondenheid aan Hom. Daardeur sal Israel weer sy roeping in die wêreld vervul om getuie van die Here te wees. In die gemeenskap met God sou Israel alles vind wat hy begeer en waarna hy kan verlang.

Daar word in die Kerstyd oneindig baie spandeer aan drank en voedsel. Daar is baie wat dors het, maar nie na die geregtigheid nie, en baie wat geld spandeer, maar nie aan wat versadig maak nie. Die ware versadiging vind 'n mens alleen in wat God gee. Wat is dit wat God vir ons verniet wil gee, en wat ons by Hom kan kry sonder geld? Geld is inderdaad 'n geweldige mag en dit vermag verskriklik baie. Tog kan al die geld van die wêreld nie die wesenlike dinge van die lewe koop nie. Ware geluk, vrede en blydschap word nie gekoop nie, maar ontvang as genadegeskenk van God.

Dit is opvallend watter klem in hierdie gedeelte val op die woorde *luister* en *hoor*. As God sy allerbeste gawes aan ons wil gee, roep Hy ons om te luister. In die aandagtige en gehoorsame luister na sy Woord is ons heil en geluk geleë. Want as God die deur van sy Woord deur sy Gees oopmaak, ontmoet ons sy Seun, Immanueël, *God met ons*. Hy is ons gemeenskap met God en om by God te wees, beteken ewige geluksaligheid.

Kersfees is fees van die Woord. As ons die dinge wil vind wat waarlik voed en laaf, moet ons aandagtig luister na die verkondigde Woord.

Gesang 292: 1

FJ van Zyl

11 Desember Christus sal ewig Openbaring 11: 15-19 as Koning heers

Die koms van Christus na die aarde, as Verlosser van sondaars, word vooruit aangekondig deur die geskiedenis, die wette en seremonies en die woorde van die profete van die Ou Testament. In die Nuwe Testament kom die onmiddellike voorloper van Jesus te voorskyn, naamlik Johannes die Doper, wat deur Jesus self genoem word die Elia wat sou kom (Matt 11).

In die gesigte wat Johannes op Patmos sien (hoofstukke 11-14), lees ons van die koms van Christus en wat dit beteken.

In hoofstuk 11 het ons die voorlopers, die aankondigers. In verse 1-14 lees ons van die twee getuies. Dit is 'n Skrifgedeelte wat ons verleë laat, omdat ons nie weet wat dit alles beteken nie. Moontlik het Johannes Moses en Elia in gedagte. Wat egter duidelik is, is dat ons met die voorlopers te make het, die manne wat die koms van Christus aankondig.

Dan kry ons in vers 15 die sewende engel wat die troonsbestyging van God en sy Christus aankondig. Nou word God waarlik Koning van die wêreld. Dit gebeur met die koms van Christus op Kersfees, omdat Hy kom om vir ons te proklameer dat die koninkryk van God naby gekom het. Dit het 'n parallel aan die einde van die dae wanneer Hy kom om die koningskap volkome uit te oefen. Die kerk van die Here juig en dank God, maar die nasies is vertoorn, omdat hulle die draak dien en die Koningskap van God nie aanvaar nie. Die stryd wat met die koms van Jesus ontken is, is juis die stryd om die finale heerskappy van God oor die hele wêreld.

Gesang 285: 1

AJ van Staden

12 Desember

En sy het 'n

Openbaring 12: 1-6

manlike kind gebaar...

Van die begin af tot nou toe het God baie tekens gegee vir hulle wat oë het om te sien en harte het om te verstaan. Maar die groot teken, die teken waardeur ons ook al die ander tekens verstaan, is: *'n Jong vrou sal swanger word en 'n seun in die wêreld bring en sy sal hom Immanuel noem* (Jes 7: 14). Matteus en Lukas vertel ons hoe God hierdie profesie van Jesaja verwerklik het in die geboorte van die Here Jesus.

In die begin van Openbaring 12 vertel Johannes ons weer van hierdie geboorte, maar nou in 'n ander lig gesien.

Die vrou uit wie die manlike kind gebore word, is vir Johannes die hemelkoningin, met die son as kleed, die maan onder haar voete en 'n kroon van twaalf sterre op haar kop. Hierdie hemelkoningin is tege-lykertyd die hemelse Jerusalem, die ware kerk wat van die begin af aan God behoort het en nooit die knie voor Satan gebuig het nie. Die Immanuel, die manlike kind wat vir ons gebore is, *se begin lê ver terug in die gryse verlede* (Miga 5: 1). Daarom is hierdie manlike kind ook die Goddelike regeerder wat al die nasies met 'n ystersepter sal regeer.

Die visioen wat Johannes sien, trek dus vir ons die gordyn van die ewigheid weg om vir ons te wys dat die geboorte van Christus die punt is waarheen die raadsplan van God vanuit die ewigheid beweeg, sodat die Goddelike koningskap bevestig kan word. Om hierdie rede sê Johannes ook dat haar kind weggeruk is na God en sy troon (vers 5) sonder om die aardse lewe van Christus te noem. In die visioen van Johannes word Christus gesien as die Koning vanuit die ewigheid na die ewigheid, wat deur die Here se geboorte in aardse tydelikheid nie verander word nie.

Gesang 280: 1

AJ van Staden

13 Desember En 'n ander teken het Openbaring 12: 1-9 **in die hemel verskyn...**

Die hemelkoningin met haar manlike kind is 'n teken wat aan Johannes getoon word – maar 'n teken wat weerspreek word (Luk 3: 34). Wanneer die vrou verskyn en in haar pyn en barendsnood uitroep, verskyn Satan, die groot vuurrooi draak met sewe koppe en tien horings. Satan is die groot bederwer wat gedurig besig is om die goeie skepping van God te probeer bederf en die goeie werk van God te probeer vernietig. Daarom staan die draak voor die vrou en wag dat sy moet baar, sodat hy haar kind kan verslind.

Dieselfde gedagte word op 'n ander wyse vir ons in die evangelie verkondig: nog voor die geboorte van die Here Jesus word die bose magte saamgetrek om Hom te probeer vernietig. Toe Herodes hoor dat die Koning van die Jode gebore sou word, het hy 'n slinkse plan bedink om die Kindjie dood te maak. Om hierdie rede moes Josef en Maria ook met die Kind na Egipte vlug.

Dit is egter nie al nie. Christus is die Verlosser uit die mag van die bose, Hy is die oorwinnaar oor die Satan en die finale beslissing tussen God en Satan. Daarom praat Johannes van die oorlog in die hemel. Hy vertel ons nie in hierdie Skrifgedeelte of die oorlog voor, tydens of na die aardse geboorte van Christus plaasvind nie. Hier is dit egter nie belangrik nie. Wat belangrik is, is dat Christus nie net hier op aarde die stryd teen die bose voer nie en dat die verlossing uit die mag van die bose nie net vir die tydelike lewe hier op aarde beteken is het nie. Dit is 'n stryd en verlossing, met Goddelike ewigheidsbetekenis. Daarom word ons uit die mag van die bose verlos om daardeur die **ewige** lewe te beërwe, terwyl hulle wat aan die bose behoort, vir ewig verlore gaan.

Gesang 275: 5

AJ van Staden

14 Desember ...die vrou het na die woestyn Openbaring 12: 9-17 **toe gevlug waar God vir haar** **'n plek gereedgemaak het...**

In die oorlog in die hemel word die draak oorwin en op die aarde neergewerp. Die hemel is nou skoon en 'n ster in die hemel het hard uitgeroep dat God die redding gebring het, omdat die aanklaer van ons medegelowiges uit die hemel uitgegooi is (vers 10). Satan is egter nie vernietig nie; hy is op die aarde neergewerp waar hy met sy bose werk voortgaan, sodat die skrikwekkende **wee** oor die bewoners van die aarde uitgeroep word.

Hier op die aarde duur die stryd voort. Die manlike kind wat gebore word, word voor sy geboorte bedreig deur die bose en na sy geboorte

hou die bese aan om aanvalle op Hom te loods. Met sy kruisiging oorwin die bese skynbaar, maar sy opstanding en hemelvaart toon dat Hy die oorwinnaar oor die bese is.

Na Jesus se hemelvaart rig die bese sy aanval op die vrou, dit wil sê die kerk. Dit begin by die stigting van die Nuwe-Testamentiese kerk: met die uitstorting van die Heilige Gees spot die mense deur te sê dat die dissipels dronk is (Hand 2: 13). Daarna volg die vervolging van die Christene in Jerusalem, wat so erg word dat daar gevaar is dat die kerk vernietig kan word. God red egter die kerk deur hom op arendsvlerke weg te voer (vergelyk Eks 19: 4) na 'n plek in die woestyn (Pella) wat God vir sy gemeente as toevlugsoord voorberei het.

Daarmee verkondig die Skrif aan ons dat met die koms van Christus die Satan oorwin is, maar dat hy nog nie tot niet gemaak is nie. Die Satan weet dat sy tyd kort is (vers 12) en hy rig al sy verwoede mag op die kerk. Vir die kerk beteken dit groot lyding, maar die kerk weet dat die hel self die gemeente van Christus nie kan oorweldig nie; die kerk weet dat die bese verslaan is en weldra tot niet gemaak sal word. Daarom bid die kerk gedurig: *Kom, Here Jesus* (Op 22: 20)!

Gesang 266: 3

AJ van Staden

15 Desember

God se toorn

Openbaring 15: 5-8

openbaar sy heerlikheid

Met God se voleindigde toorn oor die goddeloses word nie net sy heiligheid openbaar nie, maar ook sy heerlikheid. Volgens vers 6 het die sewe engele met die sewe plaes uit die tempel gekom. Die tempel is die woonplek van God. Hierdie engele kom dus van God af. Elkeen van hulle het 'n goue bak in sy hande, en die bakke is vol van die toorn van God. Hulle kom om die doodsvonnis wat oor die goddelose wêreld uitgespreek is te voltrek. Die toorn van God het ontbrand oor die ongeregtigheid van die mense en dit kan nie meer gekeer word nie. Niemand kan meer vir die goddeloses as voorspraak gaan optree nie. Die tyd van genade is verby, die uur van vergelding het aangebreek.

Wat 'n vreeslike gedagte. God wat sy Seun gegee het tot in die dood toe sal nie toelaat dat die kosbare bloed van sy Seun vir altyd vertrap word nie. Wie die heerlikheid van God nie in die krip van Betlehem en aan die kruis van Golgota wil raaksien nie, sal dit sien in die rook en vuur van die gerig. Wie die eer en die heerlikheid nie in hierdie lewe aan die Here wil gee nie, sal dit eenmaal gee waar hulle buk en krul onder die oordele van die Here. Ons lewe nog in die welaangename tyd. Dit is nog die dag van verlossing. *Neig julle oor en kom na My toe; luister, en julle siel sal lewe.*

Gesang 262: 1

AJ van Staden

Die pad waarlangs 'n mens gaan, hou altyd ook baie gevare in. Daar is só baie dinge wat ons kan oorval en ... wié wil nou al dwalend voortbeweeg? Vir die gelowige het dit geen sin nie, want as hy so 'n verdwaaldheid gewoonweg sou aanvaar, word die strewe van sy lewe, naamlik om in gemeenskap met God te verkeer, daarmee prysgegee. Deur die sonde is die mens van God vervreem. Op die lewenspad moet die mens hierdie vreemdelingskap probeer omskep in iets anders. Uit homself is hy nie daartoe in staat nie, en daarom moet hy die genade van God aangryp. Hy mag nie tevrede wees om as 'n gas, as 'n vreemdeling voort te beweeg nie. Nee, hy verlang na ware burgerskap, wat inhou om veilig by die Here te woon.

Om so met die Here in sy tent te vertoef, met Hom te woon op sy heilige berg, eis van die mens sekere dinge met betrekking tot die onderlinge verhoudinge met sy naaste (dit word duidelik genoem in verse 3-5). En in die verhouding met God word sy pligte baie duidelik aangedui. Sekere dinge op die lewenspad is kenmerkend van die gelowige: sy vertrou is op God, daar is vir hom niks beter as om by God te wees nie, hy soek omgang met die Godvresendes, en het 'n afkeer van afgodediens (Ps 16: 1-4).

Op Gelofte dag kom baie gelowiges op baie feesplekke saam of vertoef saam in die huisgesin. Dié dag is vir hulle 'n sabbat en hulle sonder hulself in 'n sekere sin af om op die pad van die lewe in kinderlike danksegging saam te vertoef. Met moedige toegewydheid word teruggeblik in die verlede en ... soos Hy die pad van die lewe bekend gemaak het, voer hulle geloofsvertroue hul na die toekoms. Met vaste vertroue sien hulle dit tegemoet *met ons nasie sal dit wel wees, God regeer*. En diep in die hart lewe sekerheid vir die ewige toekoms deur die geloof in en deur Hom wat gesê het: *Ek is die weg en die lewe, wie in My glo sal lewe al het hy ook gesterwe*.

Gesang 33: 1

JJP Muller

17 Desember Ek het 'n dier uit die Openbaring 13: 1-10
see sien opkom...

Die koms van die Here Jesus na die aarde toe, wat ons met Kersfees herdenk, is die uur van die ewige beslissing. Vanaf die val van Adam en Eva in die sonde het die sonde voortgewoek en het die stryd al feller geword. Die hele geskiedenis trek saam in een punt: die geboorte van Christus, sy lewe, dood, opstanding en hemelvaart, waarmee God die oorwinnende slag teen Satan slaan. Hiervandaan tot die einde, wanneer God die bose finaal sal vernietig en uitdelg, het ons die

stryd waar Satan weet dat hy verslaan is, weet dat sy tyd kort is en nou alles in sy vermoë doen om nog te vernietig wat vernietig kan word, en saam met hom in die ewige dood in te sleep wat hy in die hande kan kry.

Luther noem die bese die *aap van God*. Ons sien in hoofstuk 13 duidelik hoe die bese God na-aap. Ons het reeds gelees van die draak, naamlik Satan wat soos God die Allerhoogste wil wees. Hoofstuk 13 vertel ons van die Antichris. Soos God die opperheerser is, is die draak die opperheerser van die ryk van die duisternis. En soos Christus die openbaring van God op aarde is, is die Antichris die openbaring van die draak.

Vir Johannes was die Romeinse Ryk onder keiser Nero die Antichris. Daar het 'n geloof in die tyd onder die mense geleef (ook onder die Christene) dat die vermoorde Nero weer sou terugkeer om oor die Romeinse Ryk te regeer en Johannes dink waarskynlik aan die Romeinse Ryk onder hierdie teruggekeerde Nero as die Antichris. Aan hierdie Antichris is die mag gegê oor die hele aarde, ja selfs ook om die gelowiges te oorwin (vers 7) – waarmee aangedui word dat God nog steeds oppermagtig is.

Deur die geskiedenis heen het die Antichris hom in baie gestaltes geopenbaar. In ons eie dae dink ons onwillekeurig aan die kommunisme wat eenderde van die mensdom onder sy mag gehad het en besig was om die hele wêreld te probeer oorwin. Almal wie se name nie geskrywe staan in die boek van die lewe, die boek van die Lam nie, sal hom aanbid (vers 8), maar die lydsaamheid en die geloof van die heiliges sal oorwin.

Gesang 253: 1

PS Dreyer

18 Desember *En uit die aarde het ek 'n ander dier sien opkom...* Openbaring 13: 11-18

Die Romeinse Ryk, die Antichris, is die dier uit die see. Die dier uit die aarde is die magdom van priesters in diens van die Antichris, om sy mag oor almal uit te brei. In Johannes se dae word die aanbidding van die Romeinse keiser op almal afgedwing, en die priesters van die keiserkultus is dwarsdeur die destydse wêreld versprei om die keiseraanbidding te propageer, om in elke tempel en kerk 'n keiserbeeld op te rig en, met die mag van die Romeinse Ryk agter hulle, 'n totalitêre mag op geestelike gebied uit te oefen.

Ook in ons dae is daar die Antichris, die dier uit die see (wat vanoor die see kom), maar ook die dier uit die aarde. Die Antichris het sy priesters en profete dwarsdeur die wêreld om sy naam te verkondig

en te propageer – ook hier by ons; ook uit ons aarde het hulle opgekrom. Hierdie priesters en profete het 'n wêreldmag agter hulle en vir ons word vertel van allerlei wonders wat die Antichris gedoen het. Nog groter is die wonders wat in sy naam belowe word, naamlik 'n enige wêreldvrede vir alle mense. En sy mag is totalitêr – hy gee sy teken aan die wat aan hom behoort en alleen hulle het voorregte, terwyl die res vervolgd en verdruk word (vers 16, 17).

Die getal van die dier (666) wys op keiser Nero. Ons moenie allerlei speletjies met die getal probeer speel en dit op allerlei willekeurige magte en mense probeer toepas nie, want dit was 'n getal om in daardie dae op 'n geheime manier keiser Nero uit te wys. Ons moet liever deur studie, bepeinsing en gebed die antigoddelike en anti-christelike magte van vandag onderskei. Want soos die Antichris was in die dae van Johannes, so is hy vandag nog; net sy uiterlike verskyningsingsvorm het verander. En soos gelowiges destyds deur geloof en lydsaamheid en volharding oorwin het, so sal ook ons vandag oorwin.

Gesang 251: 2

PS Dreyer

19 Desember

***En hulle het 'n
nuwe lied gesing...***

Openbaring 14: 1-5

Die geboorte van Christus is die begin van die laaste, finale stryd teen die bese. Dit is 'n ontsettende stryd wat in sy verskrikking alle menslike verbeelding te bowe gaan. Maar die gelowiges weet ook dat dit die begin van die finale oorwinning oor en die finale uitdelging van die bese is.

In die gesigte wat Johannes sien, word dit alles vir ons baie duidelik getoon: die hemelkoningin wat die manlike kind baar en die krampagtige pogings van die bese in sy verskillende gestaltes om die werk van God tot niet te maak.

Dit moet egter uitloop op die finale oorwinning, waar die Lam met sy skare uitverkorenes op die hemelse Sionsberg in heerlijkheid staan. Die skare sing 'n nuwe lied, 'n lied van so 'n hemelse heerlijkheid dat net hierdie hemelse skare dit kan leer, want hulle is heeltemal van die aardse onvolmaaktheid vrygemaak.

Die skare wat sing, is hulle wat hulle nie met vroue besoedel het nie, terwyl die diere uit die see en die aarde besoedel is met alles wat vuil is en veral die vrou gebruik. Die skare is hulle wat die Lam volg; terwyl die diere en hulle volgelingen die draak volg. Die skare is gekoop vir God en die Lam; die ander is gekoop vir die draak. In die mond van die skare was geen bedrog nie, terwyl die draak die groot bedriër is en al sy volgelingen leef van bedrog. Die skare is sonder gebrek, dus

volmaak. As daar soiets kan bestaan, is die draak ook volmaak – die volmaakte boosheid.

Nogtans sing die skare 'n nuwe lied, 'n lied wat net hulle kan leer.
Gesang 245: 2 PS Dreyer

20 Desember God se toorn open- Openbaring 15: 1-8
baar sy heiligheid

In die laaste paar verse van hoofstuk 15 het Johannes die voleindigde toorn van God oor die goddelose wêreld geteken onder die beelde van die graanoes en die wynoes. In hoofstuk 15 gaan Johannes aantoon dat daardie voleindigde toorn van God nie van haat spreek nie, maar van sy heiligheid. Die toornige God is ook die heilige God. Die goddeloses word soos koring afgesny en soos druiwekorrels in die parskuip getrap. Die psalmdigter sê mos:

*Soos was wat smelt voor hitte en vuur,
Het almal voor Gods glans geen duur
Wat goddelooslik lewe.*

En die gelowiges? Soos Israel na die deurtog deur die Rooisee as oorwinnaars op die oorkantste wal van die Rooisee gestaan het, sal die gelowiges ook eenmaal op die anderkantste wal van die see van God se oordele as oorwinnaars staan. Soos Israel op die anderkantste wal die oorwinningslied gesing het, so sal die gelowiges ook eenmaal hulle oorwinningslied sing. En daardie lied sal 'n magtige danklied wees. Hulle sal God roem en prys wat uit grondelose barmhartigheid sy Seun gegee het om die weg deur die see van sy toorn en oordele vir hulle te baan. Wie daardie weg bewandel, sal nie in die see van God se toorn en oordele ondergaan nie. Wie daardie weg bewandel, kan nooit onveilig wees nie.

Is u op daardie pad?
Gesang 236: 3

PS Dreyer

21 Desember Regverdige kinderloses Lukas 1: 5-7

Jesus Christus, ons Here, het uit die hemel, uit die ewigheid op ons aarde, in ons tyd gekom. Dit is die wonder waarvan Lukas in sy evangelie wil getuig. Hy vertel hoe dit was toe God die tyd vir hierdie wonder volgemaak het.

Daar was 'n priester met die naam van Sagaria en sy vrou Elisabet, uit die dogters van Aäron. En hy sê van albei dat hulle regverdig voor God was. Om vóór God regverdig te wees, beteken om in die regte verhouding tot God te lewe. Iets groter en mooier kon Lukas nie van hulle gesê het nie. Maar, gaan Lukas voort, hulle was kinderloos en

reeds oud. Dit was 'n ellende! In hulle tyd is kinderloosheid as 'n groot skande, meer nog, as teken daarvan gesien dat so 'n vrou of egpaar by God in onguns verkeer. Maar is dit dan nou nie buitengewoon as God twee regverdige mense so behandel nie?

Dit is nou eenmaal so dat ons dikwels in die Bybel lees van mense wat deur God vir 'n besondere taak uitverkies is en dat hulle dan deur swaar beproewings moes worstel. Dink maar net aan Abraham en Saraï wat hierdie selfde ellende geken het. Selfs die Here Jesus moes gehoorsaamheid geleer het uit wat Hy gely het.

Natuurlik was hulle kinderloosheid vir hulle 'n bron van droefheid wat, soos die lewensjare verbygegaan het, die donkerheid om hulle laat toeneem het. En tog moet dit ook anders gesê word: Dit was juis hulle kinderloosheid wat daartoe bygedra het om hulle huwelik en huis voor te berei om 'n plek te word waar God Homself – om dit so te stel – kon openbaar. In hierdie huis, waar vader en moeder leer wag het op die Here, is hy as kind aan hulle gegee wie se naam Johannes was. Johannes beteken die Here is genadig! En hy is aan sy ouers en sy volk gegee om soos 'n reusehand weg van homself af, na Jesus toe te wys: Dáár is die Lam van God wat die sonde van die wêreld wegneem. So kan hy wie se naam *die-Here-is-genadig* was, die Genade van God vir die wêreld uitwys: Jesus Christus!

Gesang 230: 1

CJ Mans

22 Desember

'n Priester word geëwangeliseer

Lukas 1: 8-22

Die Here Jesus Christus het in die volheid van die tyd na ons toe gekom. Hier by die aanbreek van die voltyd van God, staan die priester Sagaria, wat al so baie gebid het om 'n kind, voor die reukoffertaar in die tempel. Die tempel, die altaar, die offer, sy amp het deur die eeue van Israel se bestaan heengewys, vooruitgewys na Hom wat in die volheid van die tyd sou kom.

En toe was die engel Gabriël daar: *Moenie bang wees nië, Sagaria, want jou gebed is verhoor. Jou vrou, Elisabet, sal aan jou 'n seun skenk, en jy moet hom Johannes noem. ...hy sal groot wees in die oë van die Here.* Hy sal vir die Here 'n toegeruste volk voorberei.

Maar Sagaria het lank gebid en lank gedroom. En daar was baie leë jare en daarom sy twyfel: *Waarom sal ek dit weet? Ek is 'n ou man, en my vrou is al op ver gevorderde leeftyd.* Die dae van kinders is verby. Maar hy moes beter geweet het! *Ek is Gabriël, sê die engel, wat in diens van God staan. Hy kom van God af. En, sê hy: Ek is gestuur om met jou te praat en hierdie goeie tyding vir jou te bring. Om vir iemand God se goeie tyding te bring, beteken om hom te ewangeliseer.*

Sagaria word geëvangelseer: God skenk nie net 'n kind aan hom en Elisabet nie, maar hierdie kind is die voorloper van die Messias van God. Die tyd is volgemaak, Sagaria! God kom na sy eiendom. Hy kom na sy volk toe wat in duisternis wandel en in die nag van die doodskaduwee vernag. Maar jy sal stom wees totdat hierdie dinge vervul is, omdat jy nie geglo het nie.

'n Stom priester! 'n Priester met die grootste boodskap wat sy wagtende volk buite die tempel ooit kon hoor. Die Messias kom! God kom! Maar Sagaria het nie 'n stem nie, nie 'n woord waarmee hy kan evangeliseer nie. 'n Blye boodskap moet uitgedra word, die wêreld in. Maar hy moet daarmee in sy stomheid vir maande wag!

Ook ons ken die blye boodskap reeds lank. En ons (so lees ons in 1 Pet 2: 9 en 10) is deur God geroep om as sy heilige priesterdom die deugde van Christus in die wêreld te verkondig. U moet tog nooit 'n stom getuie wees nie!

Gesang 90: 1

CJ Mans

23 Desember Die slavin van die Here Lukas 1: 26-38

Jesus Christus, ons Here, is gebore uit 'n maagd. Dit is die eerste saak wat Lukas van die Here Jesus self wil getuig. Die naam van hierdie maagd was Maria, uit die dorpie Nasaret. Sy was verloof aan Josef, 'n man uit die huis van Dawid. Verlowing is destyd beskou as 'n definitiewe toesegging van wedersydse trou, en om 'n verlowing te skend, het gelyk gestaan aan egbreuk (Deut 22: 13v).

Op 'n dag het die engel Gabriël aan haar verskyn en vir haar gesê: *Jy sal swanger word en 'n seun in die wêreld bring, en jy moet Hom die naam Jesus gee. Hy sal groot wees en die Seun van die Allerhoogste genoem word.*

Vir haar was dit wonderlike, maar onbegryplike woorde. Sy het gevra: Hoe kan dit wees, aangesien ek nog nooit omgang met 'n man gehad het nie?

Die engel het haar geantwoord: Die Heilige Gees sal oor jou kom, en die krag van die Allerhoogste sal die lewe in jou wek. Daarom sal die een wat gebore word, heilig genoem word, die Seun van God.

Wat moes daar nie alles in haar omgegaan het nie? Wat sal Josef, my verloofde sê? Wat van my goeie naam? Wat van die wet? Sy kan haar lewe op hierdie wyse verloor; as ongehude moeder kan sy gestenig word!

Wat sal sy nou hierop antwoord? Hoe sal sy antwoord op hierdie ongehoorde en tog eindeloos heerlike boodskap uit die hemele? Haar antwoord is dié van die geloof. Ek is tot beskikking van die Here. Laat met my gebeur wat u gesê het.

God het gesprek. Die gelowige weet dat as God gesprek het, ja, as God self in sy spreke sy hand op jou laat val het, dan moet jy stil word. Dan tel jou woord en jou wil en jou eer nie meer nie, maar slegs die woord en wil en eer van die God wat jou aangespreek het. Want wie deur God aangespreek is, het God se slaaf en slavin geword – mense wat deur God self vrygemaak is van die sonde en van hulle self om voortaan net aan Hom te behoort en nog net vir Hom te lewe.

Gesang 89: 1

CJ Mans

24 Desember

Jesus is God self

Lukas 1: 26-38

Jesus – *Hy sal die Seun van die Allerhoogste genoem word*, het die engel vir Maria gesê. Prof Van Selms het in sy boek, *Lig uit Lig*, daarop gewys dat in die Hebreeuse taal die uitdrukking *seun van...* gebruik word om 'n wesenlike identiteit vas te stel. As volgens Matteus 13: 55 die mense van Nasaret gevra het: Is Hy dan nie die timmerman se seun nie?, dan bedoel Matteus daarmee dieselfde as wat Markus sê hulle gevra het, naamlik: Is Hy nie die timmerman nie? Dat Jesus die seun van die timmerman is, beteken niks anders as dat Jesus self die timmerman was nie.

En as die engel Gabriël nou sê dat Jesus die Allerhoogste genoem sal word, dan bedoel hy daarmee dat Jesus self God is. Ons kry hierdie uitdrukking ook weer in die belydenis van Petrus: *U is Christus, die Seun van die lewende God* (Matt 16: 13v). Vir Petrus is daar geen verskil tussen die Christus en die lewende God, die God van Israel nie.

Die engel wil dus vir Maria sê dat Hy wat uit haar gebore sal word en wat later saam met haar en haar ander kinders sal verkeer, niemand anders sal wees as God self nie. Dit is God wat met hulle verkeer in Jesus van Nasaret, die timmerman.

Dit is vir baie mense onaanvaarbaar. Hulle probeer om met allerlei redenasies hierdie feit te omseil. Dit is daarom goed om te let op die antwoord wat die Here Jesus self vir Petrus gegee het, toe hy bely het dat Jesus die Christus, die Seun van die lewende God is: *...dit is nie 'n mens wat dit aan jou geopenbaar het nie, maar my Vader wat in die hemel is*. Nie 'n mens of mense nie, maar God self het dit aan Petrus bekend gemaak dat Jesus God self is.

Dit openbaar God ook aan Maria. Jesus is God. God kom in Jesus self na sy eiendom toe. God het ons nie vergeet nie. Hy het vir ons kom doen wat geen mens vir homself of vir 'n ander mens kan doen nie: Hy het ons kom red uit die mag van die sonde en die dood!

Gesang 91: 1

CJ Mans

Jesus – is die naam wat jy Hom moet gee, het die engel vir Maria gesê, en later vir die skaapwagters: Vandag is daar vir julle in die stad van Dawid die Verlosser gebore, Christus die Here!

Hier is dus sprake van twee name: Jesus en Christus. Dit is twee bekende Ou-Testamentiese name wat so in die Griekse taal weergegee word: Josua en Messias.

Josua beteken *die Here red*. Dat die Here red, is 'n uitspraak waarmee die meeste mense kan instem. Dit word egter heeltemal 'n ander kwessie as ons sou vra: Waarvan red die Here? In ons dae sê baie mense dat die Here slegs red uit armoede, slawerny en politieke onderdrukking.

Maar in 'n droom het die engel van die Here ook aan Josef verskyn en daarin uitdruklik vir hom gesê waarom Hy Jesus genoem moet word: *want dit is Hy wat sy volk van hulle sonde sal verlos*. Dit is tog duidelik genoeg. Die sonde, sy sonde, is immers die grootste nood van die mens. Dit is sy sonde, sy eie, wat skeiding maak tussen hom en sy God en daarom ook tussen hom en sy naaste. Dit is wat hom van God skei, sy sonde wat hom die ewige lewe kos en nie wat ander hom aangedoen het nie.

Kersfees se boodskap is: Jou Redder het gekom! Hy het kom goed maak wat jy voor God verbrou het en wat jy self nooit weer kan regstel nie. Glo in Hom en jy sal, verlos van jou sonde, ewig met Hom lewe.

Messias of Christus beteken Gesalfde. Die Heidelbergse Kategismus (antwoord 31) sê dat die Here Jesus *met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het; tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbidding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar*.

Dit is die boodskap van Kersfees: Jesus Christus, my Redder, my Profeet, my Hoëpriester en my Koning het gekom. Ek behoort aan Hom.

Gesang 94: 1-4

CJ Mans

26 Desember Die Herder en die herders Lukas 2: 8-20

Jesus Christus is gebore in die stink, donker stal van Betlehem – en daar was herders in dieselfde landstreek. Hierdie herders was eenvoudige mense. Die fatsoenlike Jode van destyds het met minagting

op hulle neergesien. In latere Joodse literatuur is selfs bepaal dat bystand nie aan herders verleen mag word nie en dat hulle selfs in hofsake nie as getuies toegelaat mag word nie. Ons weet nie of dit al gegeld het toe die Here Jesus gebore is nie. Ons weet egter wel dat hulle maar eenvoudige mense was op wie met minagting deur hulle tydgenote neergesien is.

Terwyl dit donker en stil was in die stal waar Hy gebore is, het God self 'n onbeskryflike belewenis vir hierdie eenvoudige herders voorberei. Die heerlikheid van die Here het fel rondom hulle geskyn. 'n Engel het die boodskap gebring van die Herder, die goeie Herder, wat gebore is en 'n engelekoor het die lof van God gesing. *Vandag is daar vir julle in die stad van Dawid die Verlosser gebore, Christus die Here! En dit is vir julle die teken: julle sal 'n Kindjie vind wat in doeke toegedraai is en in 'n krip lê.*

Hulle het Hom in Betlehem gaan soek en so die eerste gemeente geword van die Here Jesus Christus. Hulle het Hom gevind in die stal waar Hy in die krip gelê het. Die skaapwagters het teruggegaan en oral die woord bekend gemaak wat aan hulle van die Kindjie vertel is.

Hulle was die eerste verkondigers van sy Naam, sy eerste getuies – eenvoudige, geminagte skaapwagters wat nie eers as getuies in die hof toegelaat is nie! Hulle was getuies van die Here wat deur die mense verag en verlaat is, 'n man van smarte en bekend met krankhede, ja, soos een vir wie 'n mens jou gelaat verberg – jou gesig wegdraai; getuies van Hom wat op Golgota tussen twee kwaaddoeners sy lewe as die volmaakte soenoffer gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige lewe kan hê.

Gesang 98: 1

CJ Mans

27 Desember

Laat my nou gaan

Lukas 2: 25-35

Daar was 'n man in Jerusalem met die naam van Simeon. Hy was regverdig en vroom en het uitgesien na die koms van die Verlosser van Israel. Die Heilige Gees was op hom, en het aan hom bekend gemaak dat hy nie sou sterwe voordat hy die Gesalfde van die Here gesien het nie. Verder weet ons niks van hom af nie; hy was 'n onbekende by die mense, maar 'n bekende by God.

Sy geregtigheid het in alle waarskynlikheid daarin bestaan dat hy die wet van die Here getrou probeer onderhou het. Maar wie die wet van die Here pynlik presies probeer onderhou, weet spoedig dat dit nie vir mense moontlik is om dit te doen nie. Daar was nie vrede in Simeon se hart nie. Hy het op vertroosting gewag. En dit kon hy slegs ontvang in die Messias wat aan Israel as vertroosting belowe is. Op hierdie vertroosting van Israel het hy vir hom en sy volk gewag.

Hy het lank gewag. Onder die wag het hy oud en grys geword. Dit is goed vir die geloof om te wag. Om te wag, maak 'n wesenlike deel uit van die gesondheid van alle geloof en vroomheid.

En op 'n dag het die Heilige Gees, wat aan hom bekend gemaak het dat hy nie sou sterwe alvorens sy oë die Gesalfde van die Here gesien het nie, hom in die tempel gelei. Terwyl hy daar was, het Josef en Maria die tempel binnegekom om met die Kindjie Jesus te handel volgens die gebruik van die wet. Toe hy die Kindjie sien, was daar vreugde in sy hart, en hy het Hom in sy arms geneem. Kyk, hierdie Kindjie is bestem tot 'n val en 'n opstanding van baie in Israel en tot 'n teken wat weerspreek sal word.

Dit is asof hy hierdie Kindjie aan die komende eeue wat kom, wys en sê: *Hier is ons Heil en daarom ons Vrede en ons Troos.*

En noudat hy die Heil van God gesien het, bly daar nie veel meer vir hom oor nie as om God te loof en te sterwe nie. Wie se oë die Christus van God gesien het, het die grootste en heerlikste gesien wat gesien kan word. Nou weet hy dat daar troos en vrede en ewige lewe is. Laat, Here, u dienskeg gaan in vrede. Ook die dood is geen verskrikking meer nie.

Gesang 100: 1

CJ Mans

28 Desember

Selfverloëning

Johannes 1: 15-23

Johannes die Doper was 'n man uit een stuk. Sy geestelike en sedelike grootheid het bo sy tydgenote uitgetroon.

Die engel wat sy geboorte aangekondig het, het gesê dat hy groot sou wees en Jesus het later getuig dat van die wat uit vroue gebore is, niemand groter as Johannes is nie.

Maar om groot te wees, moet 'n mens eers klein word deur jouself te verloën. En dit het Johannes gedoen.

Toe die Leviete en priesters na hom gestuur is met die vraag: *Wie is jy?* het hy nie die geleentheid aangegryp om homself op 'n voetstuk te plaas asof hy die belangrikste figuur van sy tyd is nie. Inteendeel, ons hoor hom sê: *Ek is die een wat in die woestyn roep.*

By al die moontlikhede het hy verkies om net die boodskapper te wees, 'n stem wat roep en al roepend 'n weg in die hart van sy volk wou baan vir die komende Koning. Met toewyding het hy gepreek en gewerk en die koninkryk van die hemel verkondig.

Johannes wou net 'n boodskapper wees. Wat is ons? Wat sê ons van onself? Helaas, in soveel gevalle ag ons onself so belangrik en probeer ons om alle roem en eer vir onself in te oes. Ander mense se sake kan maar skade ly, solank ons die belangrikste kan wees!

Hoe dwaas en verkeerd! Mag ons maar weer van Johannes die Do-

per leer wat selfverloëning is. Maar laat ons dit bo alles leer van Hom van wie Johannes getuig het, Hy, Jesus, wat gespreek het: *Wie agter My aan wil kom, moet homself verloën....*

Wie en wat is u en ek? Laat ons, wat ons naam en rang en posisie in die lewe ook mag wees, in die eerste en laaste instansie nederige en getroue diensknegte en diensmaagde van die Here wees, selfverloënnende navolgers van Jesus, en Hy die Leidsman na die lewe.

Gesang 25: 2

WJ Roos

29 Desember

Ken ons Hom?

Johannes 1: 24-34

Johannes die Doper het getuig dat hy net 'n boodskapper is. Toe die gestuurdes hom gevra het: *Nou maar waarom doop jy dan...?* het hy geantwoord: *Ek doop met water, maar tussen julle staan daar iemand vir wie julle nie ken nie.*

Hy het heengewys na Jesus wat saam met hulle by die Jordaan was, sonder dat die mense bewus van sy teenwoordigheid was. Johannes verwyt hulle en sê dat hulle Hom nie ken nie.

Jesus is teenwoordig en tog het hulle Hom nie geken nie? Hoe is dit moontlik? Het hulle so gou sy geboorte vergeet? Het hulle so gou die engelboodskap aangaande die Verlosser vergeet? Ja, helaas, en daarmee die roeping en taak van Johannes om vir Hom 'n weg te berei. Maar ook later het hulle Hom nie geken nie en wou hulle Hom nie ken nie. Toe het hulle Hom verwerp en gekruisig.

Ken ons Hom? Kyk, Hy staan ook onder ons. Hy is Immanuel, God met ons. Hy wil altyd by en met ons wees om ons te sterk en te dra, te troos en te red.

Ken ons Hom? Helaas, soveel duisende ken Hom nie, omdat hulle nog nie van Hom gehoor het nie. Die kerk het 'n opdrag om die evangelie te gaan verkondig.

Soveel duisende wil Hom nie ken nie en gaan by sy Woord en sy kerk verby. Hulle lewe bly arm en leeg en hopeloos. Eers as hulle Hom aanneem, sal hulle die nuwe vreugde vind.

Soveel ken Hom net met die verstand; hulle het wel iets van Hom geleer op skool en in die katekisasieklas, maar verder beleef hulle niks van sy reddende genade nie.

Hoe ken ons Hom? Mag dit wees met 'n verstand wat verlig is deur sy Gees en 'n hart wat oorgegee is aan Hom en 'n lewe wat ons aan Hom toewy.

Ken ons Hom? Kyk, Hy ken ons, vir wie Hy sy lewe gegee het, vir wie Hy alles gedoen en geoffer het aan die kruis van Golgota.

Gesang 26: 3

WJ Roos

Die mens is sondaar en skuldenaar. Niemand is goed en geen mens is volmaak nie. Elke dag oortree ons met gedagtes, woorde en werke. Almal het dan ook die straf te vrees, omdat God toorn teen die kwaad.

Hoe sal ons nou die straf ontkom en weer tot genade kom? Uit onself is dit nie moontlik nie, en daarom het ons uiteindelik net smart op smart te vrees.

Tog, by die Here is ontferming, want Hy wil nie ons ewige dood nie, maar dat ons voor Hom sal lewe. Daarom het Hy vir ons die weg van verlossing aangewys in sy Seun, Jesus Christus, wat gekom het om ons vry te koop met sy bloed.

In Jesaja 53 lees ons van Hom as *die Man van lyding wat soos 'n lam na die slagplek toe gelei word*. En in ons Skrifgedeelte spreek Johannes die Doper van Jesus as *die Lam van God wat die sonde van die wêreld wegneem*!

Hier het ons die wonderlike evangelietyding wat alle vrees vir die oordeel wegneem. Hier het ons die goeie boodskap wat nuwe hoop aan die beangste sondaar gee. Ja, in hierdie *Lam* lê ons redding. Al ons sondeskuld het Hy op Hom geneem en dit weggedra, sodat ons geregverdig voor God kan staan. Inderdaad het Hy met sy kruisdood alles vir ons volbring en so ons verlossing bewerk. Die bloed van die *Lam* reinig ons van alle sonde.

Mag ons die geheel-enige betekenis van Jesus as die *Lam van God* ten volle begryp en sy liefde beantwoord met ons weerliefde. Ons moet nie meer vir onself lewe nie, maar vir Hom wat om ons ontwil gesterf het aan die kruis.

In die Openbaringsboek lees ons meermale van Jesus in die gestalte van 'n *Lam*. Ons lees van : *Die Lam, asof Hy geslag is: Die Lam op die troon: Die Lam wat oorwin en Die Lam wat weiding gee*. So word Hy geopenbaar as ons enigste Redder. Buite Hom is ons verlore, maar in en deur Hom is daar geen verdoemenis meer nie en word ons *genooies na die bruilof van die Lam*.

Gesang 28: 1

WJ Roos

Dit is Oujaarsdag, die laaste dag van die jaar. Wat het ons nie alles gedurende die afgelope twaalf maande beleef nie! Vanselfsprekend vermenigvuldig die gedagtes. 'n Mens dink oor wat gebeur het, oor wat beleef is, bereik is of versuim is.

Deur die jaar was ons almal ook weer soekers gewees, soekers na eer of mag, rykdom of geluk. Nou is ons beskaamd, want alhoewel die

hande miskien vol is, is die harte leeg. By alles wat ons gevind het, ontbreek die wesenlike nog, naamlik die werklike vreugde en vrede in die hart.

Hoe vind 'n mens dit? Alleen deur Jesus te vind.

Ons het die Messias gevind, het Andreas verheug uitgeroep. So het Filippus dit beaam. Die Kind in die krip van wie die engel gespreek het, die Lam van God na wie Johannes die Doper verwys het, is aan hulle geopenbaar as die Messias. Hulle het Hom gevind omdat hulle deur Hom gevind is.

En nou, op die laaste dag van die jaar is dit hoofsaak: Het ons Hom gevind? Het ons ons deur Hom laat vind? Het ons deur die jaar heen in nou aanraking met Hom gelewe, vir Hom gelewe en getrou gebly in sy diens saam met sy gemeente? Was ons vreugde reine vreugde, omdat Hy die bron van alles was? Was ons smart getemper, omdat Hy die Middelpunt van ons verlange en die Trooster van ons bang gemoed was? Het ons ons werk goed gedoen, omdat ons dit vir Hom gedoen het?

Sonder en buite Jesus om was alles tevergeefs, was die jaar tevergeefs tot ons lewe toegevoeg. Maar in Hom en met Hom was ook die afgelope jaar nie verniet nie, was ons lewe en werk nie verniet nie.

Het ons Hom gevind? Het ons ons laat vind deur Hom? Nog is dit nie te laat nie. Selfs in die laaste stonde van die oujaar wil Hy Hom aan ons openbaar, 'kom Hy om te soek en te red wat verlore was.

Uit eindelose erbarme met ons onpeilbare nood strek Hy na ons sy arme en red ons van die dood.

Mag ons blye uitroep wees: Hy het ons gevind!

Gesang 15: 4

WJ Roos

Aantekeninge: